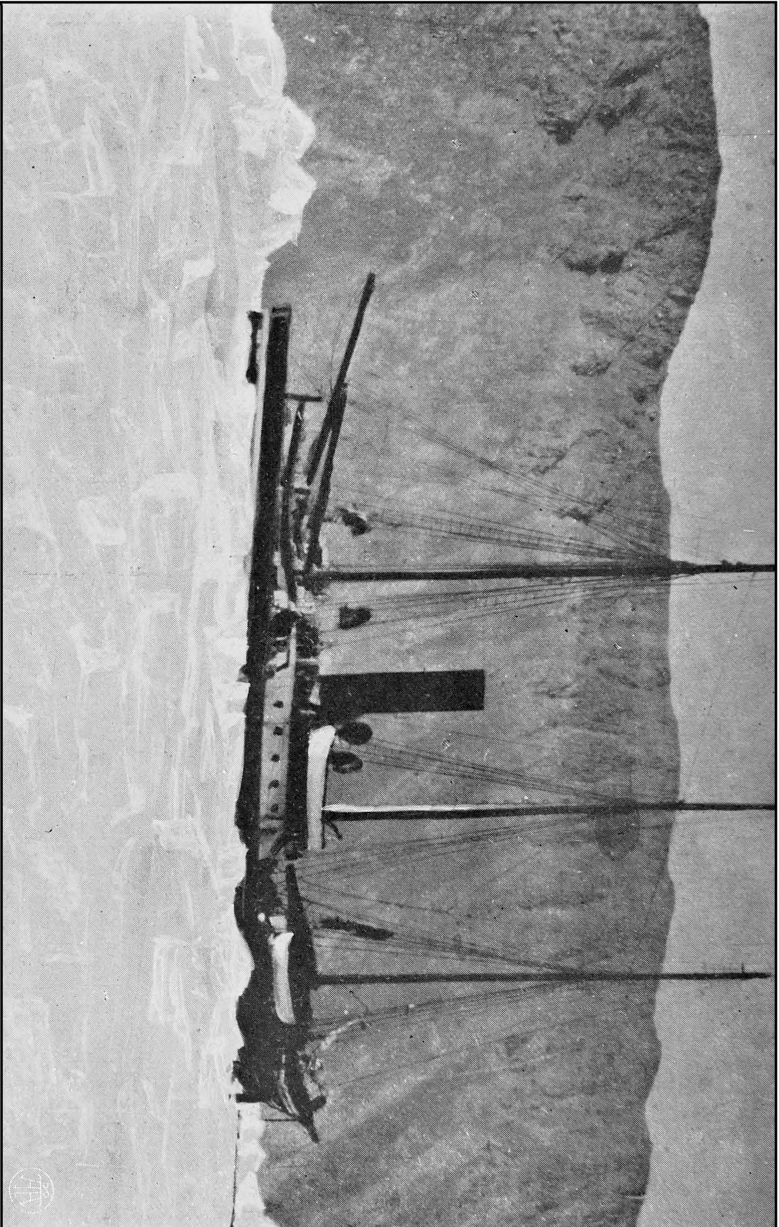

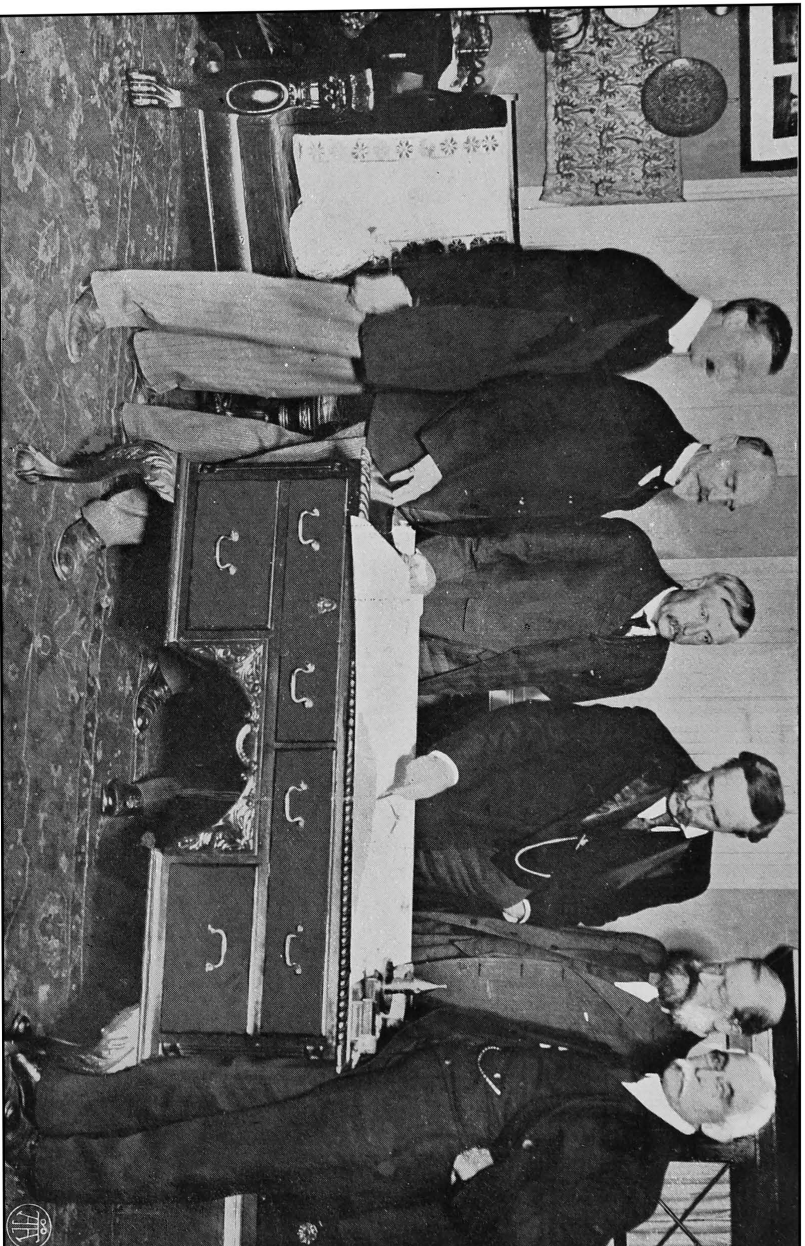
Copyright by Underwood & Underwood, New York.

Presidenten Roosevelt lämnar fartyget i Oyster Bay och tillönskar Peary lycka på färden.

Copyright by Underwood & Underwood, New York.

Polarfartyget *«Roosevelt»* i isen hösten 1908.

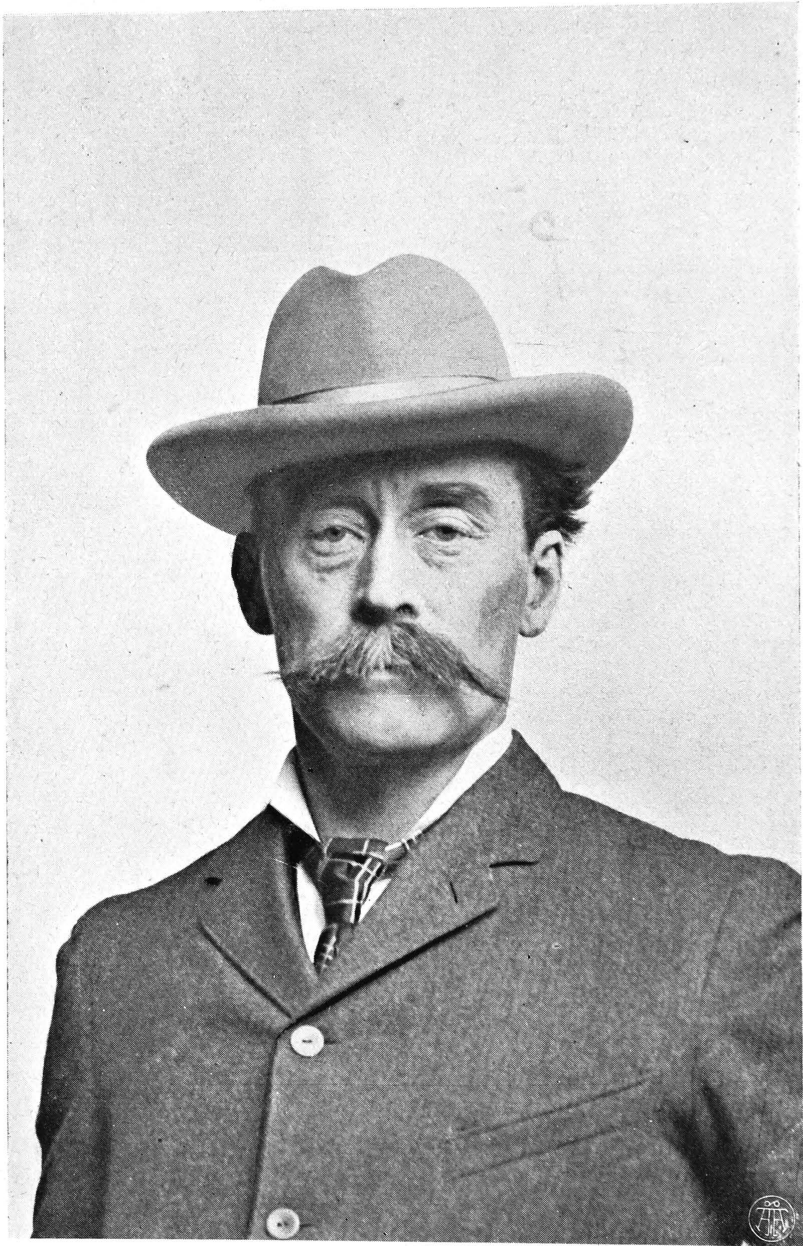
Copyright by Underwood & Underwood, New York.

Kommandör Robert E. Peary framläggande det vetenskapliga beviset på sin upptäckt af polen till pröfning inför den af The National Geographic Society tillsatta kommittén i Washington d. 1 November 1909.

Påföljande dag tillerkändes han sällskapetets guldmedalj.

Från venster till höger: Gilbert H. Grosvenor, Otto H. Tittman, Willis L. Moore, Peary, Henry M. Gannett, Colby M. Chester.

NORDPOLENS FREJDADE UPPTÄCKARE

Copyright by Underwood & Underwood, New York

Robert Peary

ROBERT E. PEARY'S

EGEN BERÄTTELSE

OM

NORDPOLENS UPPTÄCKT

GÖTEBORG 1910
AHLÉN & AKERLUNDS FÖRLAG

PAPPERSLEVERANTÖR:
GRANSHOLMS AKTIEBOLAG

KLICHÉER FRÅN
ÅHLÉN & ÅKERLUNDS GRAFISKA
ANSTALT

TRYCK:
BONNIERS TRYCKERI GÖTEBORG 1910

ROBERT E. PEARY OCH HANS VERK.

ROBERT EDWIN PEARY föddes i Cresson i Pennsylvanien den 6 Maj 1856. Föräldrarna voro Charles N. och Mary Peary. Familjen härstammar från Maine och är af franskt-engelskt ursprung. De flesta af hans förfäder hafva varit krigare, sjömän eller nybyggare, hvarför han också med gallisk inbillningskraft och anglosaxisk fasthet förenar nybyggarens och skogslöparens förakt för faror och umbäranden.

Fadern dog, då unge Peary var endast tre år gammal, och modern flyttade då tillbaka till Portland i Maine, där gossen sattes i skola, där han, tack vare moderns omsorger och goda uppfostringsmetoder samt medfödd begåfning, gjorde raska framsteg.

Vid tjuguetts års ålder utexaminerades han från Boodwin College som nummer två i en klass om femtioen elever. Föregångsman i all slags idrott, särskildt i löpning och hopp, hvaraf han sedermera hade så mycken nytta, tog han dessutom flere pris i olika studiegrenar. Sedan han lämnat skolan, försökte han sig på landtmäteri och fick 1870 plats vid Coast and Geodetic Survey i Washington. Två år senare efter en kortare tids energiska studier anmälde han sig till examen för ingenjörsbefattning vid Navy Department och lyckades bland fyrtio sökande blifva en af de fyra, som

antogos, samt fick anställning som civilingeniör med löjtants rang.

Redan nu började han och avslutade arbeten, som andra förklarar omöjliga. Bl. a. fick han i uppdrag att granska planläggningen för en ny hamnpir i Key West i Florida, hvilken entreprenörerna förklarar utförbar för den beräknade kostnaden. Peary reste dit och kunde snart rapportera att det icke allenast mycket väl kunde gå för sig utan till och med för 25,000 dollars mindre kostnad, hvilket resulterade i att arbetet uppdrogs åt honom. Och trots att han midt i sin verksamhet insjuknat i gula febern, hvarför han dagligen måste forslas i rullstol till arbetsplatsen, blef piren färdig inom föreskrifven tid och det för en kostnad, som med nära 30,000 dollars understeg den först beräknade. Kort därefter kommenderades han såsom souschef vid arbetena med Nicaragua-kanalen, där han torde inhämtat mycken erfarenhet, som sedermera kom honom till nytta vid utrustning och bemanning af nordpolsexpeditionerna. Då han 1885 avslutat arbetena därstädes, hade han någon tids ledighet, hvilken användes till studier i olika ämnen. En vacker dag föll i hans händer ett arbete om Grönlands inlandsis, en skildring af vår egen fräjdade polarforskare Adolf Erik Nordenskjöld. Pearys intresse väcktes, och från den dagen läste han så mycket han kunde komma öfver af dithörande litteratur, och det närmaste resultatet blef en sommarfärd till Grönland året därpå, då inlandsisen rekognoscerades upp till 70° nordlig bredd. År 1891—92 gjorde han sin andra resa, delvis bekostad af The Philadelphia Academy of Natural Sciences, och som varade i tretton månader samt omfattade bl. a. en tolfhundra miles slädfärd öfver isfältet i

nordliga Grönland, hvilken medförde upptäckten af detta lands nordöstra spets, Independence Bay, Melville Land och Heilprin Land samt fastslåendet af att Grönland är på alla sidor omgifvet af vatten, hvarjämte han nådde $81^{\circ} 37'$ nordlig bredd.

År 1893 vände han åter mot norden och kvarblef där till 1895, hvarunder han företog ytterligare en tolfhundra mils slädfärd, gjorde ingående studier beträffande infödingarna i Whale Sound, utförde detaljerade mätningar af dessa trakter samt upptäckte de stora Cape York-meteoriterna, det ryktbara Iron Mountain, för första gången omnämnd af Ross 1818. År 1894 gick han ännu en gång tvärs öfver Grönland till Independence Bay, då hela expeditionen var nära att omkomma af svält.

1896 och 97 gjorde Peary sommarfärder till Grönland och hemförde därifrån den största af meteoriterna — de två öfriga hade han medtagit 1895.

Nästa expedition omfattade en tid af fyra år, 1898—1902. Hufvudändamålet med denna var att nå polen, men vid $84^{\circ} 17'$ nordlig bredd måste man vända. Expeditionen hade finansierats af The Peary Arctic Club, och klubbens president Morris K. Jesup, dess sekreterare Herbert L. Bridgman m. fl. hade sammanskjutit stora summor, hvarjämte Peary genom Charles A. Moore's ihärdiga bemödanden beviljats fyra års tjänstledighet af The Navy Department. I Januari 1899 på färd mot Fort Conger i det arktiska mörkret och under en temperatur som varierade mellan 51° och 63° under noll förfrös Peary båda fötterna, hvilket omöjliggjorde vidare framträngande norrut det året, men i stället utfördes omfattande mätningar och kartarbeten, hvarvid

Peary trots han endast kunde gå med kryckor dock var i lifligaste verksamhet.

År 1900 upptäcktes jordens nordligaste land på $83^{\circ} 39'$ nordlig bredd och kallades Cape Morris K. Jesup samt något senare Cape Bridgman.

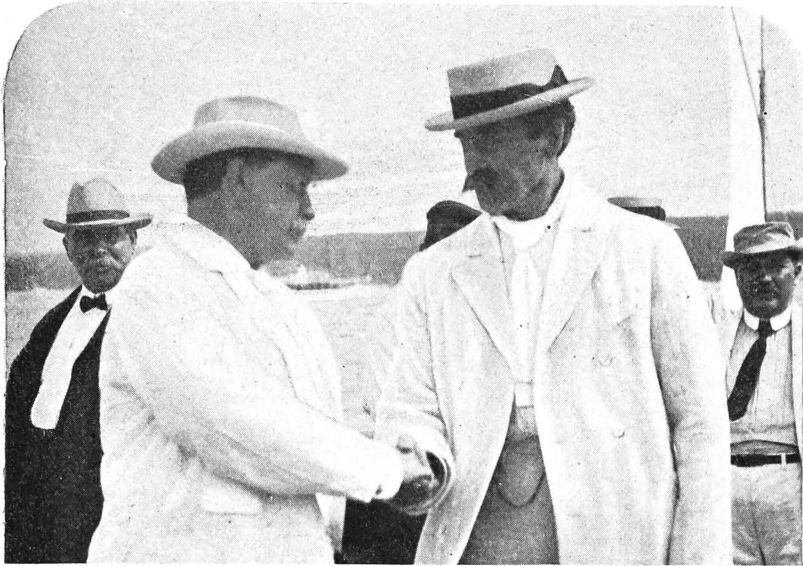
År 1901 satte Peary kurs på polen, men tvangs att vända vid Lincoln Bay på grund af folkets och hundarnes medtagna tillstånd. 1902 startade han på nytt och nådde efter otroliga mödor $84^{\circ} 17'$ den 21 April, då han såg sig nödsakad att uppgifva försöket. »Spelet är slut», skref han i sin journal, »min sextonåriga långa dröm är tillända. Jag har kämpat min strid. Jag tror att jag kämpat väl. Men jag kan ej fullgöra det omöjliga.»

Peary hemkom 1902, men »spelet var ingalunda slut», ej håller hans sextonåriga dröm. Ty snart nog planlade han ännu en expedition, som tack vare Morris K. Jesups och andra personers offervillighet kunde starta 1905. Under denna sjunde expedition, som utgick från Cape Sheridan på nordkusten af Grant Land på $82^{\circ} 30'$ nordlig bredd, dit den anländt med den särskildt för ändamålet byggda ångaren »Roosevelt», nåddes den nordligaste punkt, som någon forskare dittills uppnått, $87^{\circ} 6'$.

Åter hemma, grep sig Peary an med förarbetena för ytterligare en färd. Nu hade det hela mera blifvit en panningfråga, så tillvida som han själf visserligen hade erfarenhet, kunskaper, fartyg och folk — men Jesup var död. Bridgman lefde emellertid, och medel voro snart till hands för den märkliga färd, som började i New York i Juli 1908 och som ledde till nordpolens upptäckt den 6 April 1909.

PEARY'S EGEN BERÄTTELSE
OM NORDPOLENS UPPTÄCKT

Copyright in the U. S. A. and all other countries where
copyright is granted by Robert E. Peary. All rights reserved.

Copyright by Underwood & Underwood, New York

»Jag tror på Er, Peary, och jag tror att Ni skall lyckas.»

(President Roosevelts afskedshälsning till Peary d. 7 Juli 1908.)

Kap. I.

GLADA OCH DYSTRA MINNEN — FÖRBEREDELSE OCH UTRUSTNING.

Jag har alltid varit stolt öfver min nationalitet, men aldrig så stolt som då jag såg stjärnbaneret vaja öfver jordens nordligaste punkt. Då jag betraktade flaggan, som fladdrade i polens friska luft, gingo tankarna tillbaka till de tjugutre år af mitt lif, jag ägnat åt att nå detta mål, och jag kände, att jag äntligen lyckats, att jag nu kunde inför mitt fosterland nedlägga ett segertecken, som världens främsta nationer under nära fyrahundra år sträfvat att eröfra.

Det har funnits tider under de sista femton åren, då jag fruktat, att jag aldrig skulle kunna utföra det arbete, jag gjort till min lifsuppgift. Men den 6 April 1909 försvann minnet af dessa dystra ögonblick i den våldsamma våg af rörelse, som grep mig, då jag förstod, att jag äntligen, äntligen vunnit det oförlikneliga priset och rättfärdigat mig hos dem, som trott på mig alla dessa år — som understödt mig icke endast med pänningar utan också med tillförsikt och trohet. Jag hade inte kunnat taga dem med mig till polen, men tanken på dem bodde den dagen i mitt hjärta.

Om det varit möjligt för en människa att nå polen utan att vara ytterligt uppspliten till både kropp och själ, skulle jag utan tvifvel ha tecknat mig till minnes en mängd sällsamma intryck och tankar. Men ankomsten dit utgjorde kulmen af dagars och veckors forcerade marscher, kroppsliga ansträngningar, otillräcklig sömn och gnagande ångest. Och naturen har så vist inrättat, att det mänskliga medvetandet är mäktigt förnimmelser endast i den mån hjärnan förmår arbeta. Den tyste väktaren vid jordens mest aflägsna punkt tar ej emot någon gäst, som ej pröfvats och renats genom den strängaste skärseld.

Då jag fått full visshet om, att jag nått mitt mål, kände jag en obetvingelig längtan efter hvila, men efter två à tre timmars fullkomligt dödning sömn, betogs jag af en hänförelse, som gjorde vidare hvila omöjlig.

Sedan mera än ett tjugotal år hade denna matematiska punkt af jordytan utgjort målet för alla mina ansträngningar. Jag hade invigt hela min tillvaro, både yttre och inre, åt att nå den, hade hundratals gånger satt mitt eget lif på spel och deras, som med glädje vågat försöket tillsammans

med mig, hade offrat alla mina tillgångar och mycket af mina vänners pänningar. Denna sista färd var min åttonde mot nordpolen. Mellan mitt trettionde och femtiotredje år hade jag ödat aderton af tjugutre i dessa regioner, och de fem år jag tillbragt i civiliserade förhållanden under den

Copyright by Underwood & Underwood, New York.

Tre af mina uttröttliga följeslagare till polen.

perioden hade hufvudsakligen ägnats åt förberedelser till arktiska resor.

Hade min tro på min mission varit mindre intensiv, skulle jag knappast kunnat öfvervinna de hinder ödet lade i min väg. Mången gång efter dråpslag från både natur och ekonomi sade jag mig, att gärdet var uppgifvet, men sådana

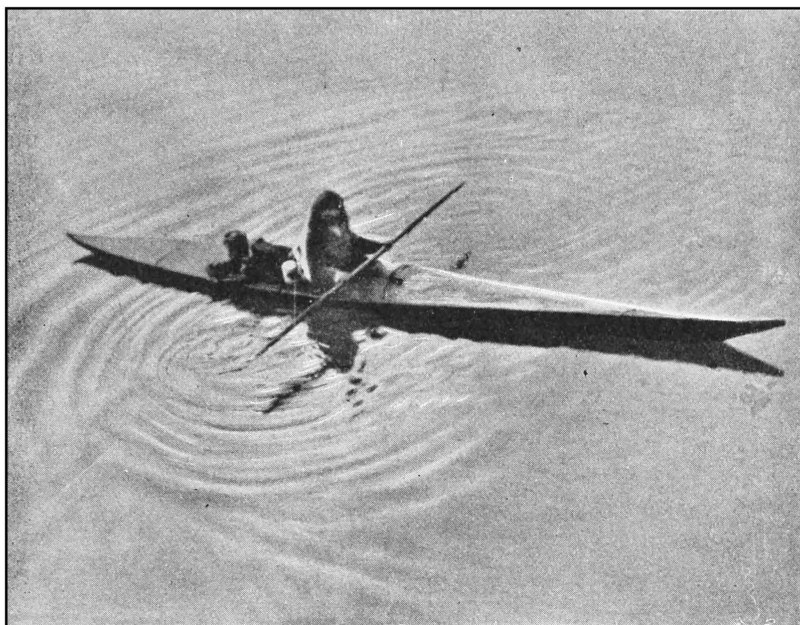
stunder af misströstan åtföljdes alltid af återvaknande beslutsamhet och hopp. Under de sista tjugutre åren har jag aldrig haft tid att tänka på mig själf eller att analysera mina känslor och det förefaller svårt nog att göra det nu.

Det fasta beslutet att nå polen hade till den grad blifvit del af mitt jag att — det må låta som en paradox — jag länge sedan upphört att tänka på mig själf som något annat än ett redskap att sätta det i verket. En uppfinnare, konstnär eller hvem hälst som kämpar för en *idé* kan förstå detta.

Men, ehuru jag kände på mig, då jag stod vid polen, att jag kanske saknade vissa förnimmelser, som jag borde erfara, vimlade dock hjärnan af tankar. Jag erinrade mig den dagen, tre år förut den 21 April 1906, då jag efter fruktansvärda strider mot is, öppet vatten och stormar nödgades vända om vid $87^{\circ} 6'$, emedan proviantförrådet icke tillät vidare framträngande, och jämförde den förfärliga nedslagenheten då med stundens glädje. Under inflytandet af den reaktion, som inställt sig efter färden 1906, hade jag sagt mig, att jag endast var en i den långa raden arktiska forskare sedan tre à fyrahundra år från Henry Hudson till hertigen af Abruzzerna inklusive Franklin, Kane och Melville — en i den långa raden af tappra män, som sträfvat mot målet men misslyckats. Jag sade mig, att jag endast knutit några knutar på den till synes ändlösa tråd, som leder från civilisationens paraleller till polens centrum. Men det att blott ett namn skrives lite högre upp, har aldrig utöfvat någon dragningskraft på mig. Jag skulle aldrig kunnat nöja mig med mindre än att verket fullbordats.

Och den 6 April 1909, medan jag gjorde mina observa-

tioner, försökte jag föreställa mig, att jag, efter tjugutre års strider och missräkningar, däraf några af alltför intim och personlig art för att någonsin nedskrifvas, ändtligen lyckats plantera mitt aflägsna fosterlands flagga vid målet för världens åtrå.

Copyright by Robert E. Peary

En af de eskimåer, som ilade mig till mötes i sina kajaker vid Cape York.

Det är inte lätt att skriva om sådana saker. Men jag visste, att jag skulle komma tillbaka till civilisationen med underrättelsen om den sista stora upptäckten — en underrättelse, som världen i nära fyra hundra år väntat på och som till sist skulle framföras under stjärnbanerets

böljande veck, den flagga, som under mitt ensliga, isolerade lif för mig blifvit symbolen af mitt hem och allt jag hade kärt — och måhända aldrig skulle återse.

Framtiden kan gifva oss spännande skildringar af luftens eröfring — jorden är emellertid människosnillet redan herre öfver, och intet nytt finnes att berätta därom, ty Antarktis uppnående blir en naturlig och enkel följd af nordpolens. Det var *erfarenhet* som ledde till polens upptäckt — och ihärdighet. Ehuru den främste 1906 och trots all min erfarenhet, saknade jag dock den nödvändiga kännedomen om förhållandena i den inre delen af polarsjön. Den apparat, genom hvilken jag fulländade mitt värf, var ytterst noggrannt afvägd, med dess olika delar afpassade för hvarandra, och hvarje detalj hade pröfvats under föregående expeditioner. Planläggningen af denna expedition torde icke med orätt kunna kallas ett verk af ingenjörskonst, där de samarbetande delarna bestodo af människans hjärna och kropp, hundar, slädar, vana vid is, lifsmedel och erfarenhet af arktiska förhållanden, med människans okufliga vilja som drifvande kraft. Vi anlände till 90° klockan 10 om morgonen den 6 April och vi anträdde återfärden omkring kl. 4 e. m. den 7. Naturligtvis kunde vi endast med tillhjälp af klockan skilja på morgon och eftermiddag, emedan solen däruppe vid den tiden på året alltid står på samma höjd och det ständigt är dager. Under dessa trettio timmar gjorde jag de nödvändiga observationerna, gick en åtta à tio mil kring lägerplatsen, planterade flaggorna, nedlade min redogörelse, fotograferade, granskade horisonten genom teleskopet för att möjligen upptäcka land och letade efter en lämplig plats för att loda. Hvad som hände ytterligare under dessa

trettio timmar kommer att omnämnas hvart och ett i sitt sammanhang i det följande.

Man har ofta frågat mig, när jag först kom på den tanken att söka nå nordpolen, men den frågan är mycket svår att svara på. Ty det är omöjligt att precisera någon dag eller månad och påstå: »då fick jag idén». Drömmen om nordpolen har utvecklats sig småningom och nästan ofrivilligt från min tidigare verksamhet, däri den ej alls ingick. Mitt intresse för polarforskning daterar sig från 1885 då, ung som jag var, min fantasi upptändes genom läsningen af Nordenskjölds redogörelse för forskningar i det inre af Grönland. Dessa studier fångade mitt sinne helt och hållet och ledde till att jag alldeles ensam företog en resa till Grönland sommaren året därpå. I mitt undermedvetande fanns kanske redan då ett gryende hopp, att jag en dag skulle nå själfva polen.

Därmed må nu vara hur som helst, »polarfebern» grep mig, och jag kände att mitt öde låg däruppe bland polarregionernas isfästningar.

Det var dock först 1898 som nordpolen i och för sig gjordes till mål, då Peary Arctic Club utsände sin expedition i det öppet angifna syftet — om det var möjligt. Sedan dess har jag under sex olika år gjort lika många försök att nå den eftersträfvade punkten. Den för slädfärder lämpliga årstiden, då sådana försök äro möjliga att utföra, räcker från midten af februari till midten af juni. Före medio af februari är det ej tillräckligt ljusst och efter midten af juni riskerar man att möta för mycket öppet vatten.

Vid dessa sex tidigare försök nåddes efter hvarandra $83^{\circ} 52'$, $84^{\circ} 17'$ och $87^{\circ} 6'$ nordlig bredd, det sista åt Förenta

Copyright by Robert E. Peary

*Professor Ross G. Marvin, som afted
under hemfärden.*

Staterna återbärande rekordet, hvilket för en tid varit oss fråntaget först af Nansen och sedan af härtigen af Abruzzerna.

Innan jag öfvergår till skildringen af den sista lyckosamma expeditionen, nödgas jag gå tillbaka till hemfärden 1906. Redan innan *Roosevelt* kommit i hamn och jag själf anländt till New

York började jag planera en ny resa mot norden, hvilken jag tänkte sätta i verket så snart som möjligt förutsatt att jag lyckades hopbrunga erforderliga medel och finge behålla hälsan. En af fysikens fundamentalsatser säger, att en vägbar kropp rör sig i minsta motståndets linje, men denna sats synes ej äga tillämplighet på människans vilja. Hvarje hinder, som stått i min väg vare sig fysiskt eller andligt, en ränna öppet vatten eller något motstånd af mänskligt ursprung, har endast verkat som en sporre på mitt beslut att nå mitt lifs föresatta mål — om mina krafter stodo bi.

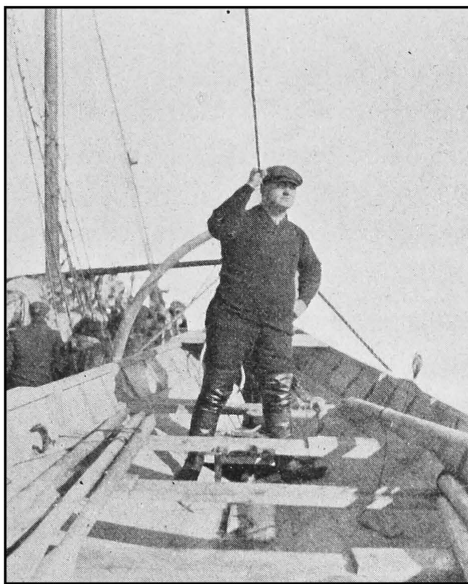
Under hemfärden 1906 rönt jag mycken uppmuntran af Mr Jesup, presidenten i Peary Arctic Club, som så fri-

kostigt understödt mina tidigare expeditioner och till hvil-
kens ära jag kallat jordens nordligaste spets, på 83° 39' nord-
lig bredd, Cape Morris K. Jesup. Han sade mig upprepade
gångar, att han önskade se mig ännu en gång styra mot norr.
Och hans löfte betydde, att jag icke skulle behöfva tigga
ihop alla medel i småsummor hos mer eller mindre ovil-
liga personer.

På ett sätt höll tanken på denna expedition mig fången
med alldeles särskild styrka, ty jag kände nämligen på mig
att efter all sannolikhet den skulle bli min sista, oafsedt
hur den månede sluta. Misslyckades jag denna gång vore
allt slut.

Om man undantager Sir John Franklin, torde ingen
någonsin frestat på att fullfölja företaget i de arktiska re-
gionerna vid en ålder
högre än den jag re-
dan uppnått. Jag bör-
jade bli för gammal,
och jag måste lyckas
nu eller för alltid afstå
från min dröm och
min ärelystnad. Dess-
utom hade jag lofvat
min hustru, att denna
expedition skulle bli
den sista, blott hon
nu ville gifva sitt sam-
tycke.

Vintern 1906—1907
och våren 1907 ägna-

Copyright by Robert E. Peary

D:r J. W. Goodsell, expeditionens läkare.

George Borup, expeditionens fotograf.

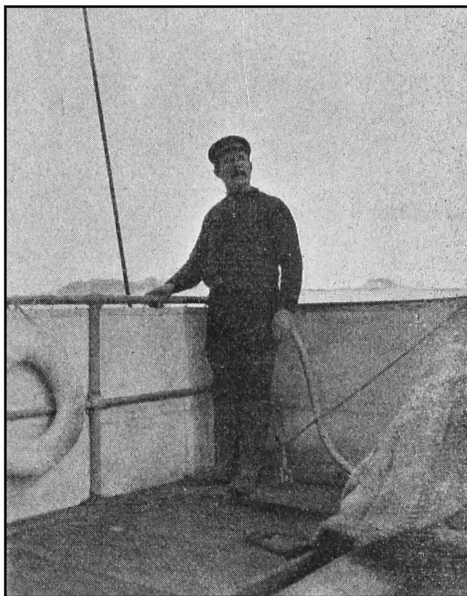
des åt att framlägga för världen resultatet af den senaste expeditionen samt att för-
må mina vänner att så mycket som möjligt intressera sig för ännu en färd. Visserligen hade vi fartyget, som 1905 kostat ungefär 50,000 dollar men pänningar saknades till nya pannor och andra förändringar ombord på *Roosevelt*, till manskapets utrust-

ning och till nödvändiga utgifter för att få det hela ordnadt. Medan hufvuddelen af medlen anskaffades af medlemmarna i Peary Arctic Club och dess gynnare, inflöto ansevärd bidrag från alla delar af landet i smärre poster om 100, 5 eller 1 dollar, och dessa bidrag voro ingalunda mindre värdefulla än de större, alldenstund de bevisade gifvarnas vänliga sinnelag och intresse och vittnade om att, ehuru expeditionen finansierades af enskilda personer, den dock allmänt uppfattades som en nationell angelägenhet.

Till sist hade summan af influtna och utlofvade medel nått en storlek, som berättigade oss att avsluta kontrakt angående nya pannor på *Roosevelt* och att gå i författning om vissa förändringar i hennes utrustning för att göra henne ännu lämpligare, såsom utvidgning af skansen för

besättningens bekvämlighet, ett loggertsegel för fockmasten och förbättringar litet hvarstades inombords. I öfrigt hade ju fartyget visat sig särdeles väl lämpadt för sitt ändamål.

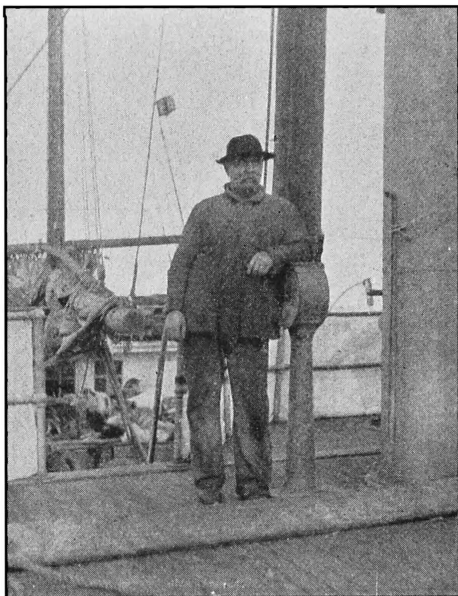
Erfarenheten hade lärt mig, hur jag skulle bete mig inför dröjsmål, förorsakade af öppet vatten i polartrakterna, men skeppsbyggarnas infernaliska sö-

Thomas Gushue, styrman.

lighet därhemma hade ännu aldrig ingått i mina beräkningar. De under vintern undertecknade kontrakten stipulerade, att fartyget skulle vara färdigt den 1 Juli 1907, och sedermera upprepade muntliga löften gáfvo vid handen att allt skulle gå efter beräkning. Men faktum är, att de nya pannorna ej voro fullbordade och insatta förr än i September, hvarigenom hvarje möjlighet att starta sommaren 1907 var utesluten.

Den genom entreprenörernas bristande ordhållighet uppkomna förlusten i tid af ett helt år var ett mycket hårdt slag. Det betydde, att jag först ännu ett år äldre kunde våga försöket, och att början af expeditionen förflyttades till en aflägsen framtid med alla de möjligheter, som kunna sammanträffa inom loppet af ett år — det betydde bitterheten af grusade förhoppningar.

Copyright by Robert E. Peary

George A. Wardwell, förste maskinist.

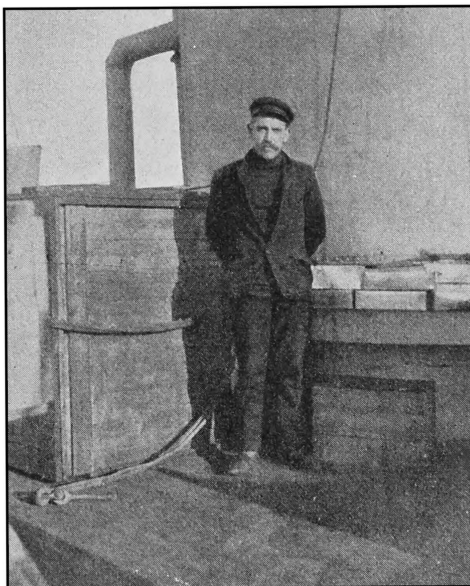
Den dagen då jag motvilligt måste tillstå för mig själf, att jag absolut *icke kunde* segla norrut det året, fick jag ett sådant anfall af förtviflan, att jag aldrig erfarit något liknande sedan den stunden, då jag tvangs att vända vid 87° 6' efter att ha ernått blott ett lappri som att ha varit »längst norrut» i stället för det stora pris, som jag ansträngt mig till det yttersta för att vinna. Lyckligtvis visste jag icke då, att ödet knöt handen för att gifva mig ännu ett förkrossande slag.

Största delen af vintern 1907—1908 tillbragte jag i väntan på den kommande sommaren och försökte intala mig tålmod med det ofrivilliga dröjsmålet. Då kom den svåraste olycka, som någonsin drabbat mig under mitt arbete för polarforskning — min vän Morris K. Jesup's död. Utan hans utlofvade hjälp syntes den tilltänkta expeditionen en omöjlighet. Man kan med fullt fog påstå att han haft den största delen uti the Peary Arctic Club's bildande och fortsatta verksamhet och sålunda äfven i de dittills vunna framgångarna. I honom förlorade jag icke endast en man, som ur ekonomisk synpunkt var en jätte bland

mina medarbetare; jag förlorade en trogen vän, på hvilken jag kunnat lita fullkomligt. En tid framåt tycktes det mig som om detta vore slutet på alltsammans, alla ansträngningar och pänningar, som nedlagts i företaget totalt föspillda, och hans död midt upp i entreprenörernas enerverande dröjsmål verkade först absolut förlamande.

Ej heller fattades välmående människor, som försäkrade mig, att årets uppskof och Mr Jesup's död var en försynens fingervisning och att det ej var Guds vilja, att jag skulle finna polen.

Och dock — då jag åter kommit i jämvikt och kunde mera nyktert skärskåda situationen, tycktes mig projektet alltför stort för att dö bort, det skulle trots allt aldrig bringas ur världen. Denna känsla hjälpte mig förbi mången död punkt af trötthet och fullkomlig okunnighet om hvarifrån jag skulle få pänningar till expeditionen. General Thomas H. Hubbard mottog presidentskapet i klubben, och han har alltid sedan varit en god hjälp, andra män svarade för klubbens bestånd och lämnade de oundgängligen nödvändiga medlen till företaget. Men det var ett hårdt arbete. Det

Copyright by Robert E. Peary

Banks Scott, andre maskinist.

var föremålet för alla mina tankar, då jag var vaken och till och med under sömnen lämnade det mig ej ro utan följde mig med skenfagra gäckande drömmar. Det var en dyster, mulen, förtviflad tid med mitt lifs innerligaste förhoppningar stigande och fallande dag efter dag.

En ljusglimt i allt mörkret var ett mycket vänligt bref från Mr Zenas Crane, pappersfabrikant i Dalton i Massachusetts, hvilken lämnat bidrag till en föregående expedition, men som jag aldrig råkat personligen.

Mr Crane skref, att han var mycket intresserad, att projektet var af den art, att det borde understödjas af alla, som hade sinne för stora ting och för landets anseende, och han bad mig besöka honom, om det passade mig. Naturligtvis passade det. Han lämnade mig en check på 10,000 dollar och lofvade att skicka mer om det skulle behövas. Och han höll sitt löfte. Hvad dessa 10,000 jämte det moraliska stödet af Mr Cranes ställning betydde för mig då, skulle jag behöfva en Shakespeare's penna för att förklara.

Under hela denna väntans tid mottog jag ständigt mer eller mindre lustiga bref från alla delar af landet, ja från hela världen, med idéer och uppfinningar, som enligt författarnes åsikt med visshet skulle föra mig till polen. I dessa bref finnas erbjudanden om allt möjligt rörande flygmaskiner, automobiler, undervattensbåtar, flyttbara sågverk, som skulle etableras vid stränderna af polarsjön i ändamål att förarbeta timmer till täckta tunnlrar, som skulle byggas öfver sjön; soppa som skulle öfverföras medelst slangledningar, transporterade på slangkärror, så att folket, som låg ute, skulle från en centralt belägen punkt kunna förses med en värmande och stärkande anrättning; och en upp-

finning, hvars hemlighet uppfinnaren ej ville yppa, men som gick ut på att om jag kunde skaffa maskinen dit upp och kunde rikta in den rätt och om jag kunde hålla mig tillräckligt fast, skulle den ofelbart skjuta mig till polen.

Många personer, som voro intresserade af expeditionen, men som ej kunde bidra med pänningar, skickade saker till folkets utrustning, trefnad och nöje, bland annat en biljard, olika slags spel och otaliga böcker. En af expeditionens medlemmar hade kort innan *Roosevelt* afgick sagt till en tidningsman, att vi hade brist på lektyr, och följden blef, att fartyget formligen öfversvämmades med hela vagnslaster af böcker, tidskrifter och tidningar. De ströddes ut i alla hytter, i alla kistor, på messbordet, på däck — öfverallt, och till sist för att vi själfva skulle få plats måste vi elda under pannorna med en del af litteraturen. Men vi hade stor glädje af allmänhetens frikostighet, ty det fanns mycket godt att läsa i både böcker och tidskrifter.

Då stunden för *Roosevelts* afgang var inne, hade vi allt hvad vi kunde behöfva, till och med lådor med godsaker till julen.

Jag hade lyckats synnerligen väl beträffande *personalen* vid denna sista framgångsrika expedition, beroende därpå, att jag kunnat välja bland folk, som deltagit i föregående färder. Vistelsen i polartrakterna pröfvar karaktären i hög grad, och man lär bättre känna en man under sex månaders sammanvaro där än under lifslång bekantskap i en stad. Det ligger något, jag vet ej hvad jag skall kalla det, i dessa frusna vidder, som ställer en ansikte mot ansikte med en själf och med kamraterna och som visar hvad var och en i grunden går för.

Främst och förnämst af alla var Bartlett, som förde *Roose-*

velt, och som visat sin skicklighet redan under expeditionen 1905—1906. Robert A. Bartlett — »Kapten Bob» som han kallades i hvardagslag — härstammar från en härdig new-foundländsk sjömanssläkt, sedan långa tider förtrogen med lifvet i polarregionerna. Han var trettiotre år gammal, då vi sist seglade norrut. Blåögd, brunhårig, slätrakad och med muskler af stål var han alltid densamme vare sig han vid ratten ombord på *Roosevelt* bröt väg genom isflaken eller stretade och snubblade med kälkarne öfver packisen eller pratade bort besättningens bekymmer — outtröttlig, trofast, entusiastisk samt pålitlig som kompassen.

Matthew A. Henson, min svarte medhjälpare, hade i en eller annan egenskap följt mig allt sedan min andra resa till Nicaragua 1887. Utom på den första 1886 hade jag haft honom med mig på hvarenda nordpolsexpedition och nästan utan undantag på alla kälkfärder, beroende dels på hans förmåga att anpassa sig efter alla förhållanden och hans lämplighet för arbetet, dels äfven på hans tillgifvenhet för mig. Han har med mig delat alla kroppsliga ansträngningar under mina arktiska forskningar. Han är nu fyrtio år gammal och han sköter en kälke bättre och är sannolikt bättre hundkörare än någon annan nu lefvande man, undantagandes de bästa eskimåerna.

Ross G. Marvin, min sekreterare, som afled under expeditionen, förste maskinisten Georg A. Wardwell, stewarden Percy och öfverskepparen Murphy hade äfven varit med mig förut. D:r Wolf, som varit läkare under expeditionen 1905—06 var af sin verksamhet förhindrad att medfölja, hvarför d:r J. W. Goodsell från New Kensington, Pennsylvania, intög hans plats.

Copyright by Underwood & Underwood, New York.

*Styrman Thomas Gushue och en eskimå efter en harjakt vid
Whale Sound.*

3. — Peary. — Nordpolens upptäckt.

Kapten Bartlett fick själf välja officerare och manskap, med undantag blott för förste maskinisten.

Emedan denna expedition, var mera omfattande än de föregående, alldenstund vidsträckta tidvattensobservationer skulle utföras för United States Coast and Geodetic Survey's räkning och kalkfärder skulle företagas, om förhållandena det tilläte, dels österut till Cape Morris K. Jesup dels västerut till Cape Thomas Hubbard, ökade jag min fältstyrka, om jag så må kalla den, med professor Donald D. Mc Millan från Worcester Academy och Mr George Borup från New York City.

Expeditionens personal, fullständigad då *Roosevelt* lämnade Sydney den 17 Juli 1908, bestod af tjuguen man: Robert E. Peary, U. S. N., chef för expeditionen, Robert A. Bartlett, befälhafvare på *Roosevelt*, George A. Wardwell, förste maskinist, d:r J. W. Goodsell, läkare, professor Ross G. Marvin, biträde, professor Donald B. Mc Millan, biträde, George Borup, biträde, Matthew A. Henson, biträde, Thomas Gushue, styrman, John Connors, öfverskeppare, Banks Scott, andre maskinist, Charles Percy, steward, William Pritchard, kajutvakt, John Coady, John Barnes, Denis Murphy, George Percy, sjömän, James Bently, Patrick Joyce, Patrick Skeans John Wiseman, eldare.

*

Födoämnenä öfverflödade i mängd men ingalunda i omväxling, ty mångårig erfarenhet hade lärt mig, hvad jag behöfde och huru mycket. Den för en allvarlig arktisk expedition absolut nödvändiga provianten bör vara synner-

ligen riklig, men bestå af endast ett fåtal olika artiklar. För lyxvaror finnes ingen plats.

Helt naturligt måste proviantförrådet delas i två olika grupper, en afsedd för kälkfärderna, den andra för hela personalen ombord under dit- och hemresan samt öfvervintringen. För kälkfärderna måste provianten vara af alldeles särskild natur, så tillredd och förpackad, att man på minimum af vikt, massa och förpackning erhåller maximum af näringsvärde. De för en längre kälkfärd nödvändiga, och enda nödvändiga artiklarna — sak samma hvilken årstid eller temperatur det är eller hur länge färden skall räcka, en eller flera månader — äro fyra: pemmican, té, skeppsskorpor och kondenserad mjölk. Pemmican består af preparerad och prässadt kött, fett och torkad frukt och är mycket närande.

Ombord och i vinterkvarter användas vanliga handelsvaror. Mina expeditioner ha måhända i det hänseendet varit egendomliga att vi aldrig fört med oss kött, utan vi ha därvidlag alltid varit hänvisade till »krigsortens tillgångar», och målet för jakterna under vintermånaderna har också alltid varit kött, icke sport, som mången föreställt sig.

Några poster och siffror på förrådslistan för den sista expeditionen må anföras: mjöl 16,000 lbs, kaffe 1,000 lbs, té 800 lbs, socker 10,000 lbs, fotogén 3,500 gallons, fläsk 7,000 lbs, bisquit 10,000 lbs, kondenserad mjölk 100 lådor, pemmican 30,000 lbs, torkad fisk 3,000 lbs, röktobak 1,000 lbs.

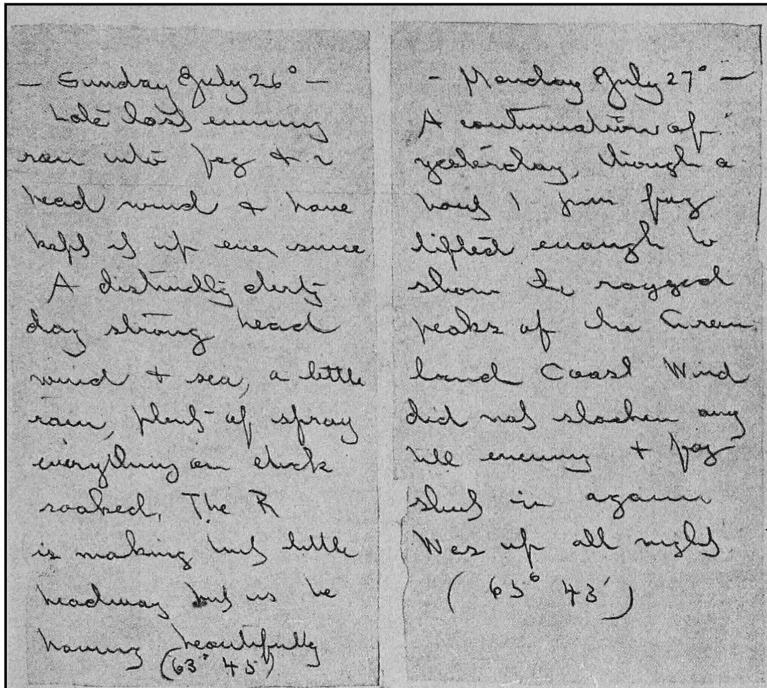
Kap. II.

FRÅN NEW YORK TILL CAPE YORK.

Omkring klockan 1 e. m. den 6 Juli 1908 lade *Roosevelt* ut från kajen utanför mynningen af East Twenty-fourth Street i New York City och ångade mot norr på sin sista expedition. Då fartyget backade ut i floden, brusade hurraropen från tusenden, hvilka samlats på kajerna för att åse affärden, och ekade öfver Blackwells Island, medan yachtflottan, bogserbåtarne och färjorna tutade sina välgångsönskningar. Det var ett rätt egendomligt förhållande, att just den dagen, då vi anträdde färden mot jordens kallaste fläck, var nära nog den varmaste som inträffat i New York på flera år. »Greater New York» för dagen meddelade tretton dödsfall och sjuttioen fall af vanmakt på grund af värme.

Omkring hundra personer voro Peary Arctic Club's gäster ombord, hvarjämte flera medlemmar af klubben, däribland presidenten general Thomas H. Hubbard, sekreteraren och kassaförvaltaren Herbert L. Bridgman samt vice presidenten Zenas Crane följde oss ett stycke på vägen. Allt efter som vi ångade utför floden tilltog larmet allt mer och mer, då kraftstationernas och fabrikernas ånghvisslor förenade sina hälsningar med flodtrafikens. Vid Blackwells

Island voro sjuklingar i massa ute och vinkade oss farväl och i närheten af Fort Totten saluterade oss president Roosevelts yacht med sin lilla kanon medan officerare och besättning vinkade och hurrade. Säkerligen har aldrig

Copyright by Underwood & Underwood, New York.

Two sides of Peary's logbook, found by him self; siffrorna beteckna breddgrader.

något fartyg afgått till världens ända följdt af mera rörande afskedshälsningar än *Roosevelt*.

Kort innan vi uppnådde Stepping Stone's fyr, gingo min hustru och jag jämte Peary Arctic Club's medlemmar och gäster ombord på bogserångaren *Narkeeta* och återvände

till New York medan fartyget fortsatte till Oyster Bay på Long Island, presidenten Roosevelts sommarställe, dit min fru och jag voro inbjudna till lunch dagen därpå.

Theodore Roosevelt är den mest intensivt verksamme man och den modigaste karaktär, som Amerika någonsin frambragt. Han äger denna pulserande energi och entusiasm, som är grundvalen för all verklig makt och framgång, och då jag skulle gifva namn åt det skepp med hvars hjälp jag hoppades kunna kämpa mig fram till jordens mest svårtillgängliga punkt, tycktes mig *Roosevelt* vara det enda möjliga. Det skulle som ett ideal för expeditionen framhålla just de egenskaper, styrka, ihärdighet, motståndskraft och förmåga att öfvervinna alla hinder, som gjort Förenta Staternas tjugusjätte president så stor.

Under lunchen på Sagamore Hill upprepade presidenten det han sagt mig så många gånger förut, att han vore djupt och allvarligt intresserad af mitt företag och att han trodde, att jag skulle lyckas för så vidt det öfverhufvud taget vore möjligt.

Efter lunchen gingo presidenten och Mrs Roosevelt, deras tre söner jämte min hustru och jag ombord, där Mr Bridgman på däck hälsade dem välkomna å Peary Arctic Club's vägnar. Familjen kvarstannade ungefär en timmas tid, hvarunder presidenten grundligt inspekterade fartyget, skakade hand med alla expeditionens närvarande medlemmar, besättningen inbegripen, och äfven gjorde bekantskap med mina eskimåhundar, North Star och de öfriga, hvilka fraktats ned från en af mina öar i Casco Bay utanför kusten af Maine. Då han lämnade oss sade jag: »Herr president, jag kommer att på detta företag sätta in hela min person-

lighet — allt hvad jag äger af fysisk, intellektuell och moralisk kraft.» »Jag tror på er, Peary, svarade han, och jag tror på att ni skall lyckas — om det ligger inom gränsen för mänsklig förmåga.»

Äfven min hustru och jag lämnade fartyget, medan våra barn fortsatte med kapten Bartlett till Sydney på Cape Breton Island något söder om New Foundland.

Roosevelt anlöpte New Bedford för att taga hvalbåtarna ombord och gjorde därefter ett kortare uppehåll vid Eagle Island, mitt sommarhem på kusten af Maine, för att taga ombord det tunga stålbeslagna ekrodret, som vi togo med för att undgå nederlag i den stundande hufvuddrabbningen med isen. Under den förra expeditionen, då vi ej hade något extra roder, skulle vi haft användning för två, men så som händelserna denna gång gestaltade sig, då vi verkligen hade ett, behöfde vi aldrig begagna det.

Jag ställde min afresa från Eagle Island så, att min fru och jag per järnväg anlände till Sydney på Cape Breton samma dag som fartyget.

Jag har en särskild kärlek till det pittoreska lilla Sydney. Åtta gånger har jag därifrån styrt norrut på arktiska färder. Mina förbindelser med staden datera sig från 1886, då jag med kapten Jackman å hvalfångaren *Eagle* låg där några dagar och kolade för min första nordlandsresa, sommarkryssningen till Grönland, under hvilken jag fick »polarfebern», som jag sedan aldrig blifvit kvitt.

Sedan dess har orten från att vara ett litet samhälle med ett medelmåttigt hotell och ett fåtal hus vuxit ut till en blomstrande stad med sjutton tusen innevånare, stor industri och ett af de största stålverk på västra halfklotet. Jag

valde Sydney till utgångspunkt för kolgrufvornas skull och därför att det är den närmast polartrakterna belägna plats, där ett fartyg kan kola.

Mina känslor, då jag denna sista gång lämnade Sydney, äro svåra att beskrifva, men de voro i hvarje fall helt olika mot dem jag erfarit vid föregående tillfällen.

Då vi väl kastat loss, kände jag ingen oro, ty jag visste, att jag gjort allt som kunnat göras för att trygga framgången och att allt nödvändigt fanns ombord. Under föregående resor hade jag emellanåt känt mig ängslig, men under hela denna expedition lät jag ingenting störa mitt lugn. Måhända berodde denna trygghetskänsla på, att jag räknat med alla möjligheter, kanske också därpå att de motgångar och slag som träffat mig döfvat känslan för fara.

Då *Roosevelt* kolat i Sydney gingo vi, fortfarande med min hustru, barnen och öfverste Borup, fader till George Borup, ombord, tvärs öfver viken till North Sydney för att intaga en sista laddning förnödenheter. Då vi skulle afgå därifrån, upptäckte vi, att vi stodo på grund, hvarför vi måste vänta på högvatten en timme eller så omkring. Under våra försök att komma loss knäcktes den ena af hvalbåtarne sönder mellan däfverterna och kajen, men efter åtta polarfälttåg tillmäter man inte en sådan liten olycka betydelsen af dåligt omen.

I strålände solsken lämnade vi North Sydney omkring kl. 3,30 e. m. den 17 Juli och då vi passerade signalstationen signalerades därifrån: »Adjö, lycklig resa», hvarpå vi svarade »Tack» och hälsade med flaggan.

En liten bogserbåt, som vi förhyrt för att föra våra gäster tillbaka till Sydney, följde *Roosevelt* så långt som till Low

Copyright by Underwood & Underwood, New York.

En typisk eskimåkvinnas E-la-too med sin son utanför sin tupik vid Cape York, Augusti 1908.

Point's fyr utanför hamnen, där hon kom långsides och tog ombord min familj och öfverste Borup jämte några andra vänner. Då min femårige lille son Robert kysste mig till afskéd sade han: »Kom snart tillbaka, pappa.» Med vemod såg jag den lilla båten aflägsna sig och bli mindre och mindre i det blånande fjärran. Ännu ett farväl — det hade varit många sådana! Tappa, ädla lilla kvinna! Du har med mig burit alla mödor under mitt arbete i polartrakterna. Hur det nu var, så var denna skilsmässa likväl mindre sorglig än någon af de föregående. Jag tror, att vi båda voro öfvertygade om, att det var sista gången vi under sådana förhållanden lämnade hvarandra.

Då stjärnorna började tindra var den i North Sydney intagna lasten stufvad och däckten, utom akterdäck där kolsäckarne staplats, jämförelsevis fria för att vara på en polarångare, som just startat. I hytterna rådde däremot ännu en förskräcklig oreda. Min kajuta var så öfverfull af allt möjligt, instrument, böcker, möbler, presenter, lifsmedel o. d. att jag själf knappast fick rum.

Någon frågade mig en gång, då jag kommit hem igen, om jag spelat på pianolan första dagen på sjön. Jag spelade inte af det enkla skälet att jag inte kunde komma åt. Det jag under de första timmarna hufvudsakligen sysslade med var att skaffa mig en sex fot lång och två fot bred yta i närheten af kojen, så att jag i sinom tid skulle kunna gå och lägga mig.

Jag är särskildt fästad vid min lilla kajuta på *Roosevelt*. Dess storlek och badrummet invid utgjorde den enda lyx jag bestod mig med, i öfrigt var inredningen enkel af hyflad och hvitmålad yellowpine. Bekvämligheterna voro resul-

taten af lång erfarenhet från de arktiska regionerna, en stor inbyggd koj, ett vanligt skrifbord, några bokhyllor, en gungstol, en skrifstol och en dragkista, den senare min hustrus bidrag till trefnaden. Öfver pianolan hängde ett porträtt af Mr. Jesup och på ena sidoväggen ett af presidenten Roosevelt med egenhändig namnteckning, vidare flaggorna, sidenflaggan som min hustru sytt och som jag haft i flera år, Delta Kappa Epsilon Alumni-Association's, Navy League's samt Daughters of the American Revolution's flaggor. Det fanns äfven ett fotografi af vårt hem på Eagle Island samt en doftande kudde, som min dotter gjort af barr från tallarna på ön.

Pianolan, en gåfva af min vän H. H. Benedict, hade varit en angenäm följeslagare under föregående resa, och fast jag ingalunda är någon expert på området, kan jag dock något mer än blott trampa på pedalerna. Jag försöker äfven att röra stopparna fram och åter för att få fram den nyanseering som angifves på rullarne. Det fanns åtminstone två hundra musikstycken i min samling, men tonerna af Faust klingade oftare än andra öfver den arktiska oceanen. Marscher och sånger samt »An den schönen blauen Donau» voro äfven mycket populära, och när humöret hos kamraterna någon gång var i nedan, spelade jag slagdängor, hvilket särskildt roade dem.

Äfven hade jag ett ganska fullständigt arktiskt bibliotek — absolut fullständigt hvad beträffar senare tiders resor — och dessa böcker jämte ett rikligt förråd af skönlitteratur och tidskrifter voro goda att ha för att skingra polarnattens enformighet.

Andra dagen vi voro ute började timmermannen att re-

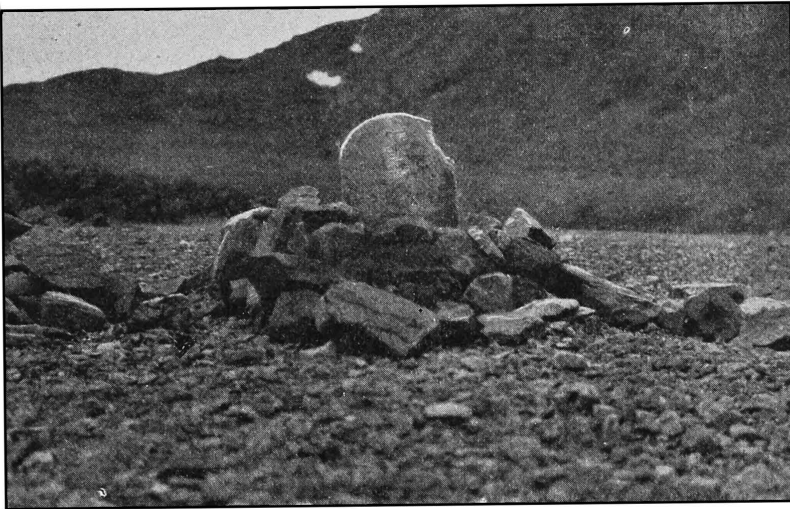
parera den söndriga hvalbåten med plank, som vi medförde för dylika ändamål. Sjön gick så hög att halfva fartyget öfverspolades hela dagen, hvarför mina följeslagare småningom kröpo in i sina hytter, och fanns det någon som bekajades af hemlängtan, så behöll han det åtminstone för sig själf.

Våra bostäder voro inredda i aktre däckshuset, som intog fartygets hela bredd från något akter om stormasten till mesanmasten — maskinrummet med skylight och rökfång i midten samt hytter och messrum på båda sidor.

Min egen hytt upptog aktre styrbordshörnet; för om den lågo Hensons rum och styrbords mess och i främre styrbordshörnet läkarens d:r Goodsells rum. På babordssidan längst akterut delade kapten Bartlett och Marvin en hytt, och föröfver därifrån bodde i följd förste maskinisten och hans biträde tillsammans, stewarden Percy, Mc Millan och Borup, hvarefter kom styrmannens och öfverskepparens hytt jämte mess för de yngre officerarne. Styrbords mess var afsedd för Bartlett, d:r Goodsell, Marvin, Mc Millan, Borup och mig.

Jag skall icke länge uppehålla mig vid första delen af resan, från Sydney till Cape York på Grönland, ty det var endast en behaglig sommarkryssning, som hvilken medelstor yacht som helst kan företaga utan fara eller äfventyr, och jag har för rätten mera intressanta och ovanliga saker att skrifva om. Då vi passerade genom Straits of Bell Isle, »Skeppens kyrkogård», där man alltid löper fara att stöta på isberg, var jag hela natten på däck, som för öfrigt hvar och en skulle varit som vårdar sig om sitt fartyg. Jag kunde dock inte låta bli att jämföra denna lätta sommarfärd med hemresan i November 1906, då *Roosevelt* ena stunden

stod rätt upp och ned och andra stunden vräkte relingen under vattnet, då två roder sönderslogos af sjön, och vi kröpo utesfter kusten af Labrador just vid tiden för isbergen utan att veta hvar vi befunno oss i den täta dimman; då vi pejlade Point Amour's fyr blott ett stenkast från stranden och icke hade annat, som vägledde oss, än sirenerna

Copyright by Underwood & Underwood, New York.

En stum berättelse från trehundra års ansträngningar att nå nordpolen, astronomen Sonntags graf vid Etah.

på Point Amour och Bald Head och ånghvisslorna från fartygen, som lågo i mynningen af sundet utan att våga gå igenom.

Söndagen den 19 Juli skickade vi en båt i land till Point Amour med telegram hem — de sista. Jag undrade hurudant mitt nästa meddelande skulle bli året därpå.

Vid Cape St Charles ankrade vi midt för hvalfångst-

stationen, där man dagen förut hade fångat två hvalar. Jag köpte genast den ena till hundmat, och lät föra tjugusju ton ombord på *Erik*, förrådsfartyget som åtföljde oss, hvarjämte något stufvades på *Roosevelt*. Det finns åtskilliga hvalfångststationer på Labradors kust. Fångsten tillgår så att en snabbgående stålångare med en harpuncanon i fören sändes ut och, då en hval kommer i sikte, sättes full fart tills man kommer nog nära för att skjuta, då harpunen med en explosiv bomb borrar sig in i kolossen, som nästan genast dödas af explosionen. Därefter halas han långsides, bogseras hem till stationen, drages upp på slipen och stycas. Hvarje del af det kolossala kadavret finner användning som handelsvara.

Vid Hawks Harbour stannade vi igen för att föra mera hvalkött ombord på *Erik*. Några timmar efter oss anlände en vacker vitmålad yacht, hvilken jag igenkände såsom Harkness' *Wakewa* från New York Yacht Club. Två gånger under vinterns lopp hade hon mellan sina resor legat och kolat alldeles intill *Roosevelt* vid piren vid Twenty-fourth Street i New York, och nu lågo de båda af en egendomlig slump sida vid sida igen i samma lilla afkrok på kusten af Labrador. Två fartyg kunde inte vara mera olika hvarandra än dessa två: det ena hvitt som snö, med sina messingsbeslag glimmande i solen, snabbt och lätt som en pil, det andra svart, trögt och massivt nästan som en klippa — hvart och ett byggt och afpassadt för sitt ändamål.

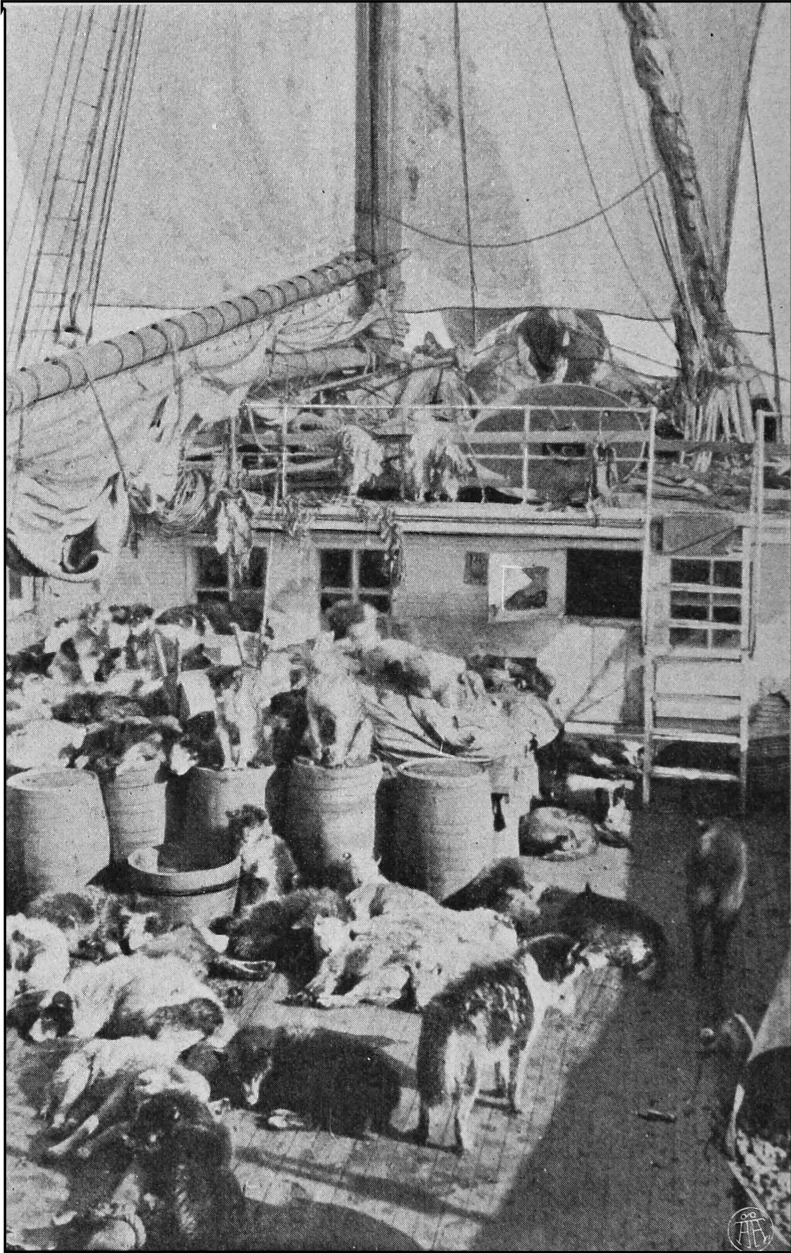
Mr Harkness och hans sällskap, däribland flera damer, kommo ombord på *Roosevelt*, och våra gästers ljusa, luftiga kostymer framhöllö ytterligare den mörka färgen, tyngden och den inte öfverdrifna renligheten hos vår ångare.

Vi angjorde därefter Turnavik Island, en fiskestation tillhörig kapten Bartletts far, och togo ombord en laddning skinnstöflar, som vi kunde ha bruk för i norden. Strax innan vi hunnit dit, öfverräskades vi af en rasande åskby, den nordligaste jag kan påminna mig ha varit med om.

Allt efter som vi stadigt ångade norrut blefvo nätterna allt kortare och ljusare, och sedan vi skurit polcirkeln kort efter midnatt den 26 Juli, rådde ständig dager. Jag hade passerat polcirkeln ett tjugotal gånger på bort- och hemväg så för mig hade det inte nyhetens behag, men på »ömfotingarna» i mitt sällskap, d:r Goodsell, Mc Millan och Borup, gjorde det ett djupt intryck. För dem var det som när man första gången passerar ekvatorn — ett evenemang.

Några hundra mil på andra sidan polcirkeln passerade vi den mest anmärkningsvärda trakten under uppresan, anmärkningsvärd däri genom att den påminde oss om det hemska i vårt företag. Ingen civiliserad mans graf däruppe är utan sin djupa innebörd för dem, som komma efter, och allt efter som vi ångade framåt berättade stumma minnesmärken öfver fallna hjältar sin tysta, men gripande saga.

Vid södra stranden af Melville Bay passerade vi Duck Island, begravningsplatsen för de skotska hvalfångarne, pionjärerna vid forcerandet af Melville Bay, hvilka dogo där i väntan på öppet vatten. Dessa grafvar äro från början af nittonde århundradet. Därifrån och vidare är den arktiska färdvägen utprickad med vårdar öfver män, som fallit i den fruktansvärda striden mot hunger och köld, vårdar, som utvisa hvad arktisk forskning innebär. De män, som ligga där, voro inte mindre modiga, inte mindre intelligenta än någon af oss. de hade endast haft större motigheter.

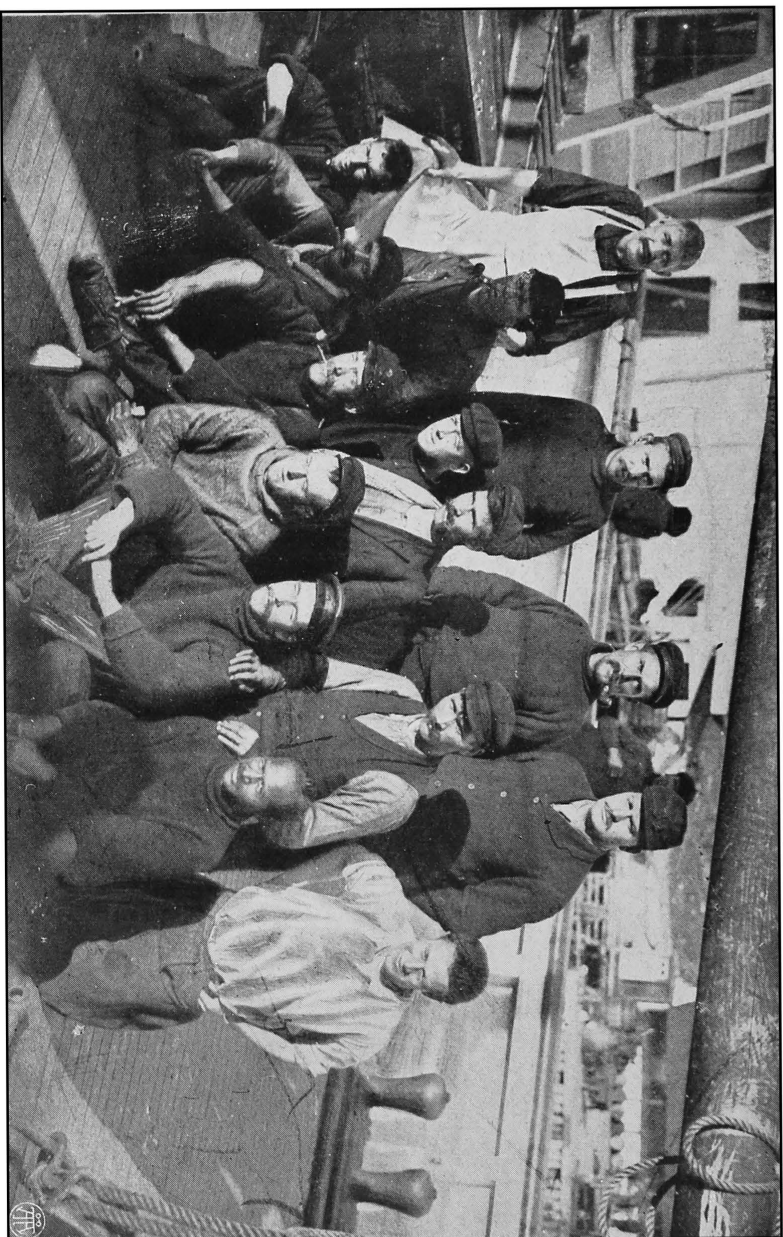
Copyright by Underwood & Underwood, New York.

Roosevelts däck, fullpackadt med proviant och hundar vid afresan från Etah.

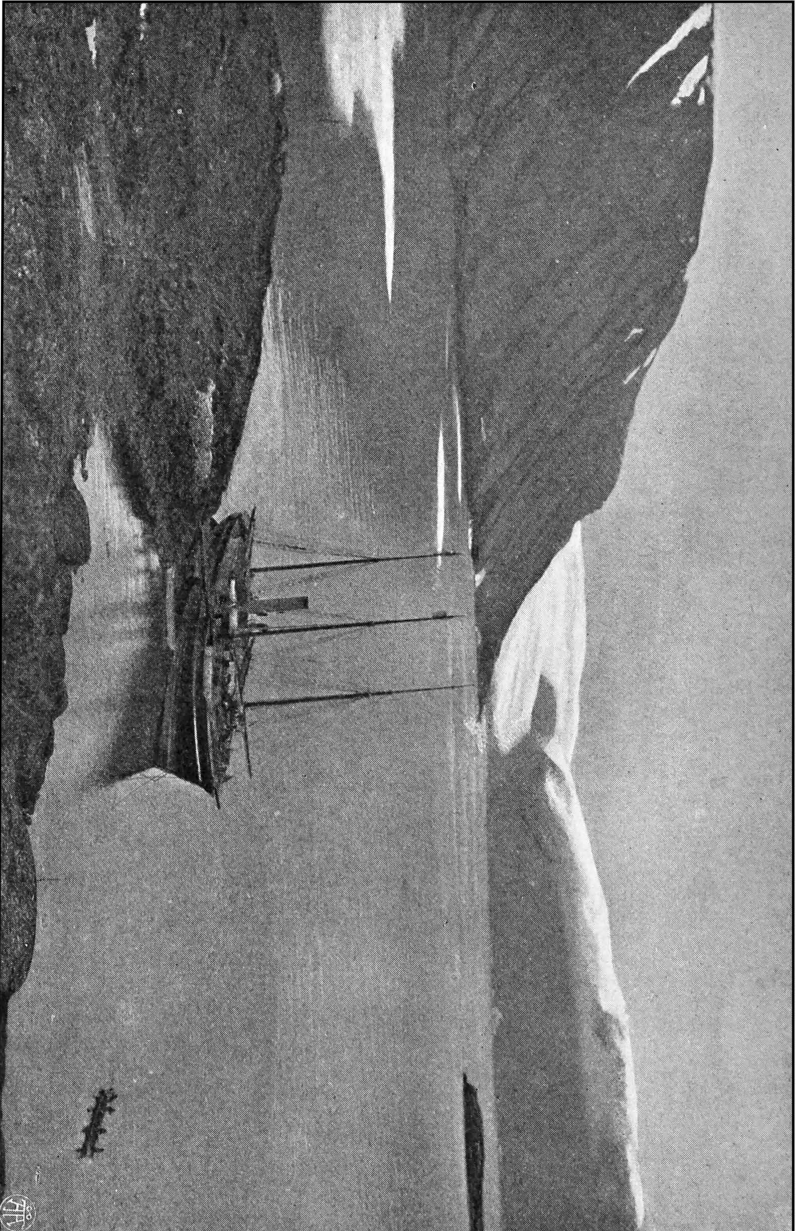
Copyright by Doubleday, Page & Co.

Peary ombord på »Roosevelt».

Copyright by Geo. Grantham, Bain

«Roosevelts» besättning.

Copyright by Robert E. Peary

»Roosevelts» kolar vid Etah.

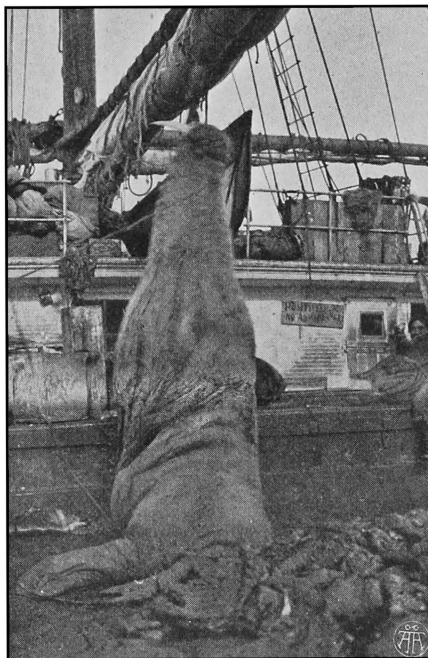
Låt oss för ett ögonblick se framåt längs denna stråkväg och ge akt på dessa minnesmärken. Vid North Star Bay ligger besättningen på brittiska fartyget *North Star*, som öfvervintrade där 1850. Utanför Cary Islands ligger den namnlösa graf, där en af deltagarne i den olyckliga Kallstenius-expeditionen hvilar. Längre norrut, vid Etah, är astronomen Sonntag jordad, och något längre i norr på motsatta sidan ligga de omärkta platserna, där sexton man af Greely's olyckliga expedition dukade under. Ännu längre norrut på höger hand eller åt Grönland till är den amerikanske chefen för *Polaris*-expeditionen Hall begrafd. På västra eller Grant Land-sidan ligga två eller tre sjömän från den engelska polarexpeditionen 1876, och till höger vid stranden af polarsjön nära Cape Sheridan hvilar dansken Petersen, hvilken tjänstgjorde som tolk vid samma expedition. Dessa vårdar stå som stumma vittnesbörd om tidigare ansträngningar att vinna priset, och de gifva en svag antydning om antalet tappra män, hvilka låtit lifvet under jakten mot det arktiska målet.

Första gången jag besökte hvalfångargrafvarna på Duck Island, satt jag i polarsolens ljus och betraktade de enkla bräddbitarna, gripen af deras innebörd, och vid Sonntags graf vid Etah lade jag omsorgsfullt stenarna i ordning såsom en skyldig tribut åt en modig mans minne. Sedan Scheley och Emory för flere år sedan vid Cape Sabine räddade de sju öfverlevande af Greely-expeditionen, var jag den förste som besökte ruinerna af den stenhudda, de olycklige uppfört åt sig på denna plats. Under en förblindande snöstorm i slutet af Augusti gick jag omkring bland dessa sorgliga minnesstenar.

Då jag på uppresan 1908 på väg mot Cape York passerade Duck Island och stod och tänkte på grafvarna där, kunde jag inte drömma om, att en afhållen medlem af min egen expedition, professor Ross G. Marvin, som åt vid mitt bord och tjänstgjorde som min sekreterare, var bestämd till att foga sitt namn till den långa listan öfver polens offer, och att hans graf, i hafvets omätliga djup, skulle bli den nordligaste i hela världen.

Vi ankommo till Cape York den 1 Augusti. Cape York är en mäktig tvärbrant udde, hvilken utmärker den sydligaste punkten af den del af arktiska kusten, som bebos af ekimåerna, de enda mänskliga varelser i världen, som lefva så långt norrut. Det är dess snötäckta hjässa jag så många gånger sett höja

sig i fjärran öfver Melville Bay's horisontlinje, då jag ångat mot norr. Vid foten af berget ligger den sydligaste af alla eskimåbyarna, och det är den mötesplats, där jag år efter år sammanträffat med denna stam. Då jag säger »by», menar jag inte något permanent samhälle, ty ett år kan där bo två familjer, ett annat tio och ett tredje åter inga

Copyright by Robert E. Peary

En dödad hvalross.

alls. Eskimåerna äro nämligen nomader och vistas sällan mer än ett år eller två i sträck på samma plats.

Då vi närmade oss Cape York befanns det blockeradt och bevakadt af en ofantlig eskader af isberg, som gjorde det svårt för *Roosevelt* att komma fram, men långt innan vi uppnådde isbergen skyndade byns jägare oss till mötes i sina små skinnkanoter eller *kajaker*.

Enligt min åsikt utgör en *kajak* med jaktutrustning ett det fullständigaste och snillrikaste bevis på intelligens, man kan finna hos något urfolk. Ett nära nog oräkneligt antal små träbitar surras stadigt intill hvarandra medels sälskinsremmar till en lätt stomme, och där öfver spännas skrapade och soltorkade sälskinn, som fint och pryddligt hop-syttts af kvinnorna och gjorts vattentäta med en blandning af sältran och sot från deras primitiva lampor. Och resultatet är en kokett liten båt med stor bärighet och särskildt passande för sitt ändamål, d. v. s. att sätta jägaren i stånd att på sjön smidigt och ljudlöst smyga sig på säl, hvalross eller hvithval. Den bär endast en man. Jag har visserligen hjälpt eskimåerna att förbättra den genom att skänka dem mera ändamålsenliga materialier till stommen, men urtypen är deras och har sannolikt användts af dem från urminnes tider.

Det var med en egendomlig känsla af tillfredsställelse jag såg dem som små svarta prickar i vattnet komma ut i sina lätta farkoster för att möta mig och ännu en gång kände, att jag var i kontakt med dessa nordens präktiga innebyggare, som i så många år varit mina ständiga följeslagare genom alla öden och äfventyr under mina arktiska forskningsfärder. Jag skulle än en gång utvälja blomman

af jägarne i hela stammen från Cape York till Etah att hjälpa mig vid mitt sista afgörande försök att vinna segerpalmen.

Sedan 1891 har jag lefvat och verkat bland eskimåerna. Jag har vunnit deras fulla förtroende, gjort dem till mina galdenärer genom skänker, och förvärfvat mig deras tacksamhet genom att gång på gång rädda deras kvinnor och barn från att dö af svält. Alltsedan den tiden har jag äfven tränat dem för mitt arbete eller rättare sagt lärt dem att modifiera och koncentrera sin underbara uthållighet och vana vid isförhållanden till bästa möjliga gagn för mina syften. Jag har, såsom hvarje man gör med de mänskliga verktyg, med hvilka han tänker uppnå stora resultat, studerat deras individuella karaktärer, tills jag fått fullt klart för mig, hvilka jag skulle utvälja för en rask och djärf framryckning — det urval, som i sin orubb- ligen envishet, om det gällde, skulle gå rakt genom helvetet på det mål jag angifvit.

Jag känner hvarje man, kvinna och barn inom hela stammen från Cape York till Etah, och den består för närvarande af mellan tvåhundra-trettio och tvåhundra-fyrtio själar. Före 1891 hade ingen af dem varit längre norrut än vid sina egna boningsorter. Det var, som synes, många år sedan jag först råkade dem och tog deras land som utgångspunkt för mina expeditioner.

Resande i aflägsna länder ha berättat mycket nonsens om att urinnebyggarne tagit hvita, som kommit dit, för gudar, men jag har aldrig satt någon vidare tilltro till sådana historier. Min erfarenhet är, att genomsnittsvilden är lika belåten med sitt sätt att vara som vi med vårt och lika

öfvertygad om sin öfverlägsenhet i kunskaper, och att han liksom vi inrättar sig efter sin egen uppfattning om saker och ting. Eskimåerna äro inte några råa, djuriska vildar, de äro tvärt om lika mänskliga som hvita. De veta, att jag är deras vän, och ha själfva visat sig vara mina

Copyright by Robert E. Peary

En tupik på en öde plats.

vänner, och det är bättre att vara omtyckt än tillbedd äfven af ett folk, som inte känner till lyxen af tandpulver och dagliga bad.

Då jag nu gick i land vid Cape York, bodde där fyra eller fem familjer i sina *tupiks* eller skinntält. Dessa sommarbostäder äro äfven deras egen uppfinning och måste liksom kajakerna ha brukats af deras förfäder sedan lång-

liga tider. Jag skall beskrifva dem litet längre fram i sammanhang med redogörelsen för de öfriga eskimåsamhällena mellan Cape York och Etah.

Af eskimåerna i Cape York underrättades jag om allt, som inträffat inom stammen sedan sist, hvilka som hade aflidit, inom hvilka familjer barn hade födts, hvar den eller den familjen nu bodde — i korthet hela stammens fördelning under denna sommar. På så sätt fick jag reda på hvar jag hade att söka de män jag behöfde.

Klockan var omkring 7 på morgonen då vi anlände till Cape York. Jag valde ut de få män jag behöfde därifrån, sade dem att fartyget skulle afgå, när solen nått en viss plats på himlen och att de då med sina familjer och ägodelar måste vara ombord. Och eftersom jakt är den enda industrien i eskimåbyarne, och husgeråd o. d. är lätt att flytta, då det hufvudsakligen består af tält, hundar och kälkar, några skinn och kokkärl, kunde de utan öfverdrifven brådska frakta sig själfva öfver på *Roosevelt* i våra båtar.

Så snart de kommit ombord, bar det af norrut igen. Ingen visade någon tvekan att följa med, de betygade tvärt om sin glädje, ty de visste från föregående expeditioner, att, voro de väl enrollerade hos mig, var det ingen fara för att deras hustrur och barn skulle komma att lida af hunger, och de visste äfven, att jag vid resans slut skulle föra dem hem igen och lämna dem all återstående proviant och utrustning, hvilket skulle sätta dem i stånd att lefva ett helt år i öfverflöd och betraktas som mångmillionärer af sina stamfränder.

En intensiv och omättlign nyfikenhet är en af de mest utmärkande dragen hos detta folk. En vinter t. ex. för

några år sedan, då min hustru var mig följaktig på Grönland, gick en gammal eskimåkvinnas väl sina hundra mil från sin by till vårt vinterkvarter för att få se, hur en hvit kvinna såg ut. Då hon kom in till oss och fick se min hustru, satte hon sig vid spisen och storskrattade ungefär som när ett barn får se något ovanligt lustigt djur. Vi synas lika märkvärdiga för dem som de för oss.

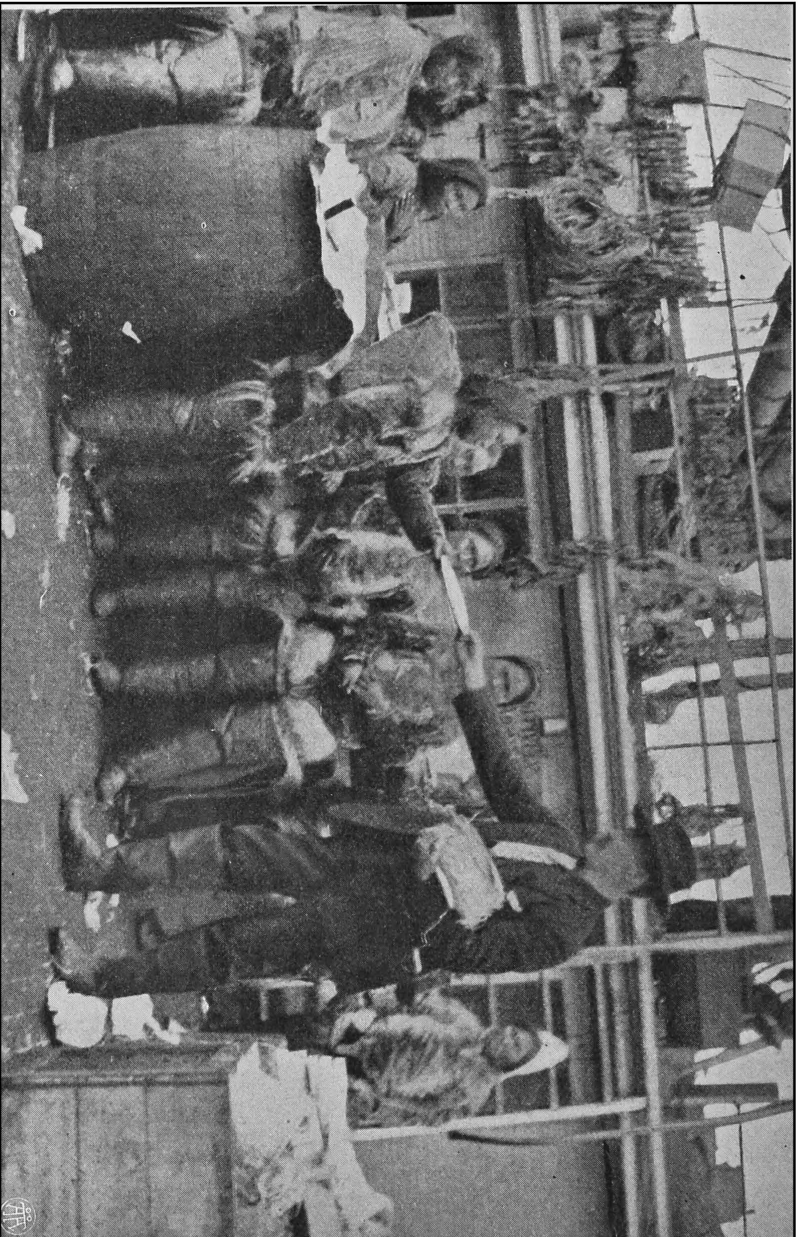
Dessa eskimåer ha varit bland de förnämsta af mina redskap vid all min polarforskning, och jag har kunnat draga nytta af dem i högre grad än någon annan forskare före mig. Under intrycket af de senaste händelserna har jag emellanåt undrat, om icke deras bestämelse här på jorden varit att, sedan de under generationer lefvat isolerade i den lilla arktiska oasen, medverka till nordpolens upptäckande.

Cape York ligger på omkring 76° nordlig bredd. Då vi befunno oss där, voro vi lika långt från polen som afståndet är mellan New York och Tampa i Florida¹ och oändligt mycket längre bort, om man tager svårigheterna under färden i betraktande.

Vid Cape York stod jag på tröskeln till mitt företag. Ombord hade jag all den utrustning och hjälp, den civiliserade världen kunnat lämna, och när jag började där, fogade jag därtill äfven de arktiska regionernas bidrag till sin egen eröfring. Cape York eller Melville Bay är gränslinjen mellan å ena sidan den civiliserade och å andra den arktiska världen med alla dess resurser: eskimåer, hundar, hvalrossar, sälar, pälskläder och uråldrig erfarenhet.

Bakom mig låg civilisationen, nu fullkomligt utan värde och utan att kunna hjälpa mig mer. Framför mig lågo

* Ungefär som mellan Stockholm och Venedig. *Öfvers. anm.*

Copyright by Robert E. Peary

Peary delar ut tennattlikar till eskimåkvinnorna.

dessa obanade vidder, genom hvilka jag formligen måste hugga mig fram till målet. Ångarens färd från Cape York till vinterkvarteret på norra kusten af Grant Land var ej heller någon lätt kryssning. Det var i själfva verket inte någon kryssning alls, ty det var en ständig strid mot isen, man fastnade och bröt sig loss, vek undan och rusade på, alltid med risk att motståndaren skulle slå igen. Det var som en strid mellan tungviktsboxare eller mellan romerska knytnäfskämpar.

Da vi passerat Melville Bay, hade vi lämnat det vi mena med världen bakom oss och låtit civilisationens mångfaldiga kraf vika för de två, som det finnes plats för i dessa öde trakter, nämligen att skaffa föda åt människor och hundar samt att tillryggalägga så långa sträckor som möjligt.

Jag hade vändt ryggen åt allt en människa håller kärt: vänner, familj, hem och minnen, — framför mig låg min dröm, mitt öde, föremålet för den oemotståndliga kraft som drifvit mig att under tjugutre års tid gång på gång störta mig emot den höga nordens iskalla *Nej*.

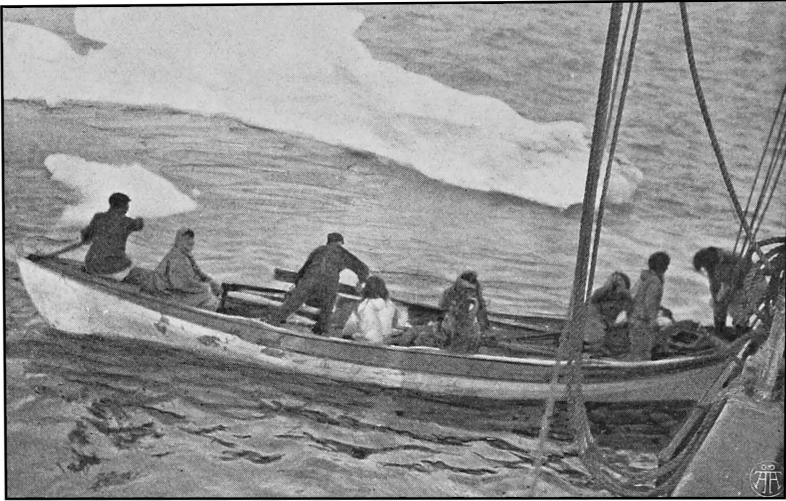
Skulle jag lyckas? Skulle jag komma tillbaka? Ty att lyckas nå fram till 90° behöfde icke innebära att vi skulle komma lyckligt hem igen. Det hade vi fått lära oss 1906 under återvägen, då vi passerade »stora isrännan». I polartrakterna ligger slumpen alltid emot forskaren, lifvet där är ett hundlif, men arbetet är arbete för en man.

Och jag kände, då vi den 1 Augusti 1908 från Cape York ångade norrut, att jag äntligen stod ansikte mot ansikte med mitt öde, och att striden skulle bli afgörande. Jag kände på mig att alla de föregående expeditionerna varit

endast förberedelser till denna sista och största kraftmätning.

Det har sagts, att en väl inriktad sträfvan mot ett bestämdt mål är den bästa bönen för dess uppnående. Men ingen kan lefva under åratals i den arktiska världens stora, hvita mysterium utan att förnimma, att en vakande, skyddande ande sväfvar däröfver. Och om jag, sedan jag vändt ryggen åt världen och mitt ansikte mot detta mysterium, vågade af dess ande utbedja mig den ynnest, jag så länge arbetat för -- kan väl detta väcka någons undran?

Copyright by Robert E. Peary

Återvändande från jakten, is i bakgrunden.

Kap. III.

ESKIMÅERNA — »NORDENS ANARKISTFILOSOFER». DERAS SEDER OCH BRUK.

Då någon kännedom om eskimåerna torde krävas för att förstå, huru mina polarexpeditioner öfver hufvud taget kunnat utföras, vill jag, innan jag går vidare, nämna några ord om detta urfolk, hvars medverkan var ett af grundvillkoren för företagen. Männen voro manskap vid kälkfärderna, kvinnorna sömmade med flinka händer våra varma pälskläder, hvilka voro absolut nödvändiga som skydd mot den förfärliga vinterkölden, och eskimåhundarne utgjorde den enda användbara dragkraften för längre färder.

Denna lilla stam eller familj, som bebor Grönlands vestkust mellan Cape York och Etah, skiljer sig i många hän-

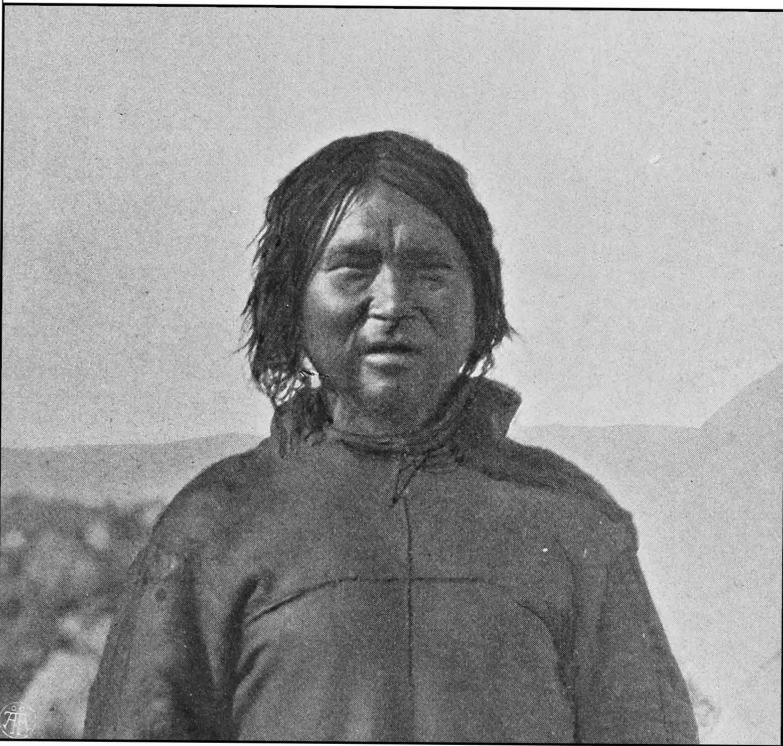
seenden från eskimåerna i danska Grönland och öfriga stammar i de arktiska länderna. De äro vildar, men ändå icke vildar, de sakna styrelse, men äro likväl ej laglösa, de äro ytterst ohysade enligt våra begrepp, men besitta en anmärkningsvärdt hög grad af intelligens. Till karaktären barnsliga med all barnets förtjusning öfver småsaker, äro de icke desto mindre uthålliga som trots någon mogen civiliserad man eller kvinna, och de bästa bland dem äro trogna in i döden. Utan religion och utan något guds-begrepp, dela de dock med den hungrige sin sista köttbit och taga vård om ålderstigna och värnlösa, som vore det den naturligaste sak i världen. De äro oskuldsfulla och fria från laster. Kort sagdt, de utgöra ett folk för sig, i mer än ett afseende enastående på jorden. En af mina vänner brukar kalla dem »nordens anarkistfilosofer».

Jag har sedan 1891 i aderton år studerat eskimåerna och kan svårligen tänka mig mera effektiva medhjälpare för verksamhet i polartrakterna än dessa klumpiga, bronshyade, skarpsynta, svarthåriga naturbarn, och just deras begränsning gjorde dem särskildt lämpade för mina förehafvanden. Alldeles bortsedt från den nytta jag haft af dem, hyser jag ett särskildt intresse för detta folk, och min afsikt var allt ifrån början att bistå dem med råd och dåd för att göra dem bättre danade att kämpa sin hårda kamp för tillvaron utan att likväl lära dem något som kunde minska deras själf tillit och göra dem missnöjda med sin lott. Om de — såsom vissa välmenande personer föreslagit — omplante-rades till gästvänligare trakter, skulle de efter några generationer vara utrotade, ty de äro mycket mottagliga för lungsjukdomar och skulle aldrig hårda ut under våra växlande

klimatiska förhållanden. Och äfven civilisationen skulle endast förvekliga och fördärfva dem, ty vanan vid fysiska ansträngningar är hos eskimåerna en nedärfd rasegenskap, och de skulle aldrig kunna tillägna sig vår egoistiska lifs-åskådning utan att förlora det barnasinne, som gör dem till hvad de äro. De synas äga kristendomens kardinaldygder: tro, hopp och kärlek, ty utan dessa skulle de aldrig kunna öfverlefva en sex månaders natt förutom alla andra vedervärdigheter, men trots detta skulle det vara omöjligt att omvända dem. Deras känslor för mig äro en blandning af tacksamhet och förtroende. Om man föreställer sig, att en millionär och filantrop slog sig ned i en amerikansk småstad och skänkte hvarje medborgare ett eget stenhus och eget obegränsadt giro, kan man ungefär förstå hvad mina gåfvor betydde för eskimåerna. Jämförelsen haltar emellertid så tillvida, att här i landet vet äfven den fattigaste pojke, att det finnes möjlighet för honom att genom arbete och ihärdighet nå sitt mål, medan det jag skänkte eskimåerna låg helt och hållet utanför deras föreställning, så långt utanför som månen eller Mars är från innevånarne på denna planet.

Mina olika besök hos eskimåerna ha på dem i stort sedt haft den inverkan, att de från det mest hjälplösa elände utan några som helst lifvets bekvämligheter, höjts till ett relativt välstånd. De ha fått de bästa materialier till harpuner och spjut, det bästa trä till kälkar, de bästa knifvar och verktyg samt ha lärt sig använda vår vanligaste kokattiralj, och medan de förut varit hänvisade till de mest primitiva jaktredskap, ha de nu repetergevär, bakladdningsgevär och fullt upp med ammunition. Där fanns i hela

stammen inte en bössa, då jag först kom dit, och som dessa nomader lefva uteslutande af kött, blod och späck, ha gevär och ammunition haft det goda med sig, att födan blifvit lättare tillgänglig, hvarigenom familjerna, ja, hela byar, befriats från den ständigt hotande faran att svälta.

Copyright by Robert E. Peary

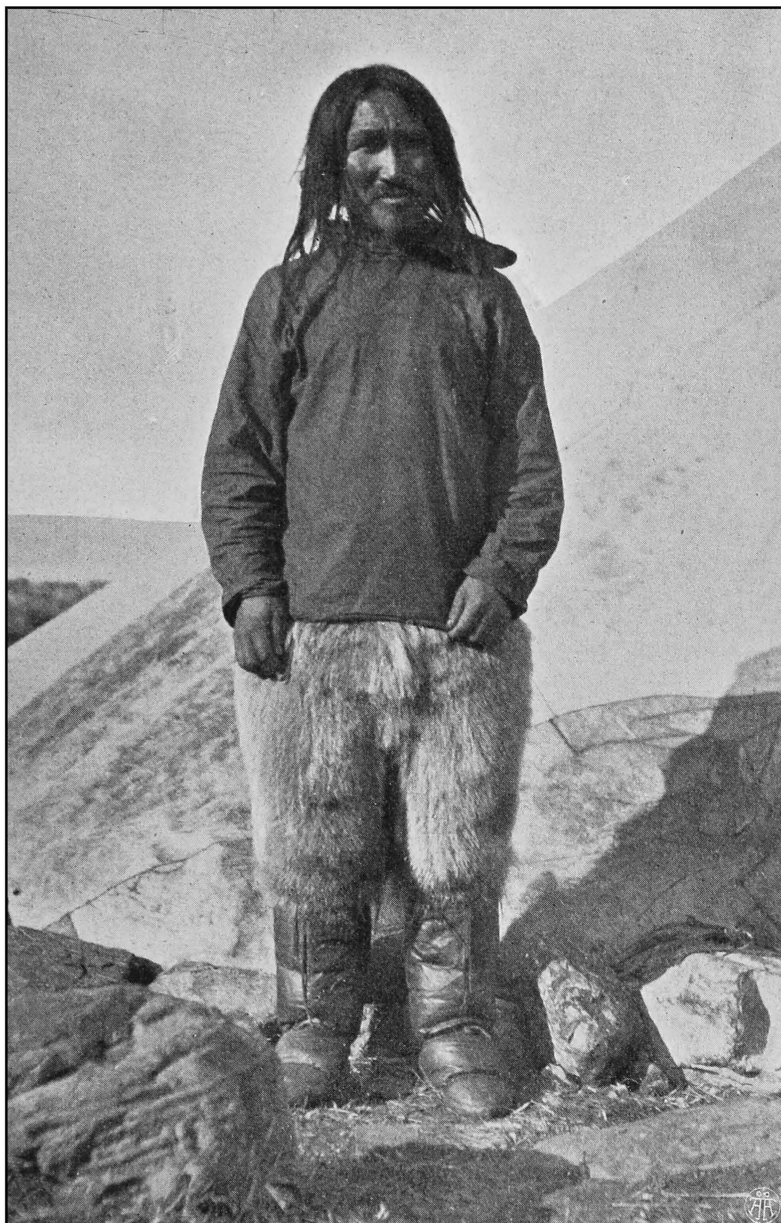
En af Pearys följeslagare.

För att få en föreställning om de förhållanden, under hvilka eskimåerna lefva, må man tänka sig en liten arktisk oas utefter norra Grönlands karga vestkust mellan Mellville Bay och Kanebassängen, en trakt, som ligger en tretusen mils ångbåtsfärd norr om New York City och ungefär

halfvägs mellan polcirkeln och polen inom området för den långa natten. Vid medellatituden går solen under sommaren aldrig ner under etthundratio dagar, och vintertid härskar lika länge full natt, då icke en ljusglimt, utom från stjärnorna och månen, faller öfver det frusna landskapet.

Det ligger en vild skönhet öfver denna kust. Dess af eviga strider mot stormar, glacierer och ismassor sargade strand döljer bakom sin frånstötande mask många gräsbevuxna, blomsterströdda och solbelysta små vinklar och vrår; tusentals alkor häcka utefter stränderna och då och då sända glaciererna mellan de tornhöga klipporna sina väldiga flottor af isberg ut i hafvet, hvars blåa yta ligger öfversållad af gnistrande isblock af alla former och storlekar, medan på kort afstånd bakom klipporna höjer sig det stora Grönlands tysta, eviga, omätliga istäcke, enligt eskimåernas tro ett tillhåll för onda andar och olyckliga själar. Vid sommartiden växer gräset på vissa ställen tjockt och frodigt som på en farm i New England, och Papaver, Taraxacum, Ranunculus och Saxifraga blomma, men så vidt jag kunnat finna äro blommorna helt och hållet utan doft. Flugor och mygg samt en och annan spindelart lefva där jämte mjödhumlan, som jag observerat till och med norr om Whale Sound. Af däggdjur förekomma i dessa trakter myskoxe, ren, räf, såväl blå som hvit, hare och isbjörn samt möjligen en gång under en mansålder en vilsekommen varg.

Under den långa, solfattiga vintern, är hela nejden — klippor haf, glacierer — höljd i ett snötäcke, som ter sig spöklikt grått i det svaga stjärnljuset. Då stjärnorna skymmas, är allt svart, öde och tyst, och vågar man sig ut, då det blåser, känns det som om man stöttes tillbaka

Copyright by Robert E. Peary

Eskimå.

5. — Peary. — Nordpolens upptäckt.

af en osynlig fiende, medan ofattbara faror tyckas lura framför och bakom en. Det är ej att undra på, att eskimåerna tro, att onda andar rida på vinden.

Under vintern lefva dessa tåliga och förnöjsamma nordens barn i sina af sten och jord uppförda *igloos*, och det är endast under sina färder, någon gång under den månljusa delen af månaden, som de bo i hyddor af snö, hvilka uppföras på några timmar. Under sommaren bo de i *tupiks* eller skintält.

Stenhyddorna äro permanenta, och en god sådan torde stå sig kanske hundra år med en smula reparation på taket under somrarne. De ligga samlade i grupper eller byar med stora mellanrum utefter kusten från Cape York Bay till Anoratok, och efter som invånarne äro nomader, äro de stammens gemensamma egendom. Ena året kan man finna alla bostäderna i en by upptagna, ett annat ingen, ett tredje åter några få.

Hyddorna äro omkring sex fot höga och åtta fot breda och torde kunna uppföras på en månad. En urholkning i marken bildar golfvet, omkring hvilket tjocka väggar byggts upp af stora stenar och tätats med mossor. Taket består af långa flata stenar täckta med jord, och hela byggnaden är väl tillpackad med snö. Dörr saknas, men ett hål i golfvet vid väggen leder ut i en, ibland tio, ibland femton, någon gång tjugufem fot lång tunnel, genom hvilken man kryper in. Längst fram ifrån ingången räknadt, ligger sofplatsen ungefär halfannan fot högre än golfvet. Den är i regel ej byggd, utan utgöres af den naturliga marken, sedan golfvet gräfts ut framför.

Då bostaden tages i besittning, täckes sofplatsen med

gräs, som släpas in i en käklåda; öfver gräset bredes sälskinn och öfver dessa ren eller myskoxskinn, och familjemadrassen är färdig. Renfällar tjäna som lakan. Pyjamas äro inte på modet bland eskimåerna, man tar helt enkelt af sig allt man har på sig och kryper ner bland renfällarna.

Lampan, som står vid sofplatsens inre kant, hålles ständigt brinnande antingen familjen sofver eller ej, och för att kvinnan skall kunna komma åt att sköta den, ligger man med hufvudet inåt hyddan. Midt emot på golfvet ligger vanligen maten upplagd. Temperaturen inomhus håller sig vanligen mellan 80° och 90° Fahrenheit vid sofplatsen nära taket, och någon grad under fryspunkten vid golfytan.

I takets midt finns ett litet lufthål, men det oaktadt är luften i ett lyckligt eskimåhem vintertid sådan, att den nästan bäst handteras med skyffel.

Vid sommarens ankomst bli dessa kojor lika många fuktiga, svarta hål, hvarför familjerna flytta ut och slå upp sina *tupiks* eller skinntält, hvilka sedan från början af Juni till fram i September utgöra deras bostäder. En *tupik* består af tio à tolf hopsyddasälskinn, hvilka med pälsen inåt sträckas öfver olika långa pålar så att tältet framtill är högre än baktill, hvarigenom det erbjuder mindre vindfång. Hörnen fasthållas i marken af stenar. Jordgolfvet i en *tupik* håller sex eller åtta fot i bredd och åtta eller tio fot i längd, beroende på familjens storlek, och sofplatsen är vanligen byggd af på stenar upplagda bräder, som jag skänkt dem. Är vädret vackert kokas maten i det fria.

På senare tider ha många af mina eskimåer tagit efter infödingarne på västkusten och byggt upp en förstuga af

garfvade genomskinliga sälskinn, täta nog att utestänga regn, men icke dagsljuset, hvilket i hög grad bidrager till trefnaden och utrymmet. De bättre lottade begagna vanligen förra sommarens *tupik*, som skydd mot väder och vind för ett nytt tält, så att vid storm eller störtregn det gamla helt enkelt bredes öfver det nya och sålunda åstadkommer dubbelt skydd.

Det enda bränsle som finnes för både värme, ljus och kokning är tran, och kvinnorna sköta lamporna så väl, att os nästan aldrig förekommer utom då det är drag i *igloon*. Små späckbitar läggas på mossa, hvilken antändes, hvarigenom tranen drifves ur och brinner och lämnar mycket god värme. Då jag första gången kom i beröring med eskimåerna, kände de naturligtvis ej till bruket af tändstickor, utan slogo eld med flinta och kis, och deras lampor och kärl voro tillverkade af tälgsten. Kisen och tälgstenen fingo de från ådror i trakten, och att de förstå att begagna sig af dessa naturtillgångar synes vara ett godt bevis på deras intelligens.

Förre presidenten i The Royal Geographical Society i London sir Clements Markham har framkastat den teorien, att eskimåerna äro spillror af en gammal sibirisk folkstam, Onkilonerna, hvilka af tartarinvasionerna under medeltiden drifvits ut på Norra Ishafvet till Nya Sibiriens öar och därifrån norrut öfver ännu oupptäckta land till Grinnell Land och Grönland. Och jag är böjd att tro därpå, ty många eskimåer äro af utprägladt mongolisk typ och förete åtskilliga orientalska karaktärsdrag såsom härmningsförmåga, fyndighet och tålmod i mekaniskt arbete.

Äfven förmodar man att deras bruk att åkalla de dödes

andar är en kvarlefva af asiaternas fädernedyrkan. Eskimåflickan, som min hustru förde med sig hem 1894, togs för kinesiska af tjänstemännen vid kinesiska legationen.

Med relativt grofva öfverkroppar och smala ben äro eskimåerna i allmänhet småväxta ungefär som japanerna och kineserna, ehuru en och annan kan hålla sina fem fot och tio tum. De ha i regeln en förvånansvärdt utvecklad muskulatur, hvilken dock ligger dold under ett afrundande fettlager. Kvinnorna äro nästan utan undantag korta och klumpiga.

De sakna skriftspråk, och talspråket är ett s. k. agglutinerande språk, där orden bildas genom sammansättningar och genom förstafvelser och ändelser till stamorden, hvarigenom vissa ord bli ofantligt långa.

Förutom det vanliga samtalspråket, som användes af alla, begagna de fullvuxna ett hemligt språk, men hvarigenom detta skiljer sig

Copyright by Robert E. Peary

Eskimåflicka.

från det förra, kan jag ej afgöra, då jag aldrig försökt att lära mig det, och jag tviflar för öfrigt på att någon hvit fått tillfälle att studera det.

I regeln lärde sig eskimåerna i dessa trakter ej engelska, ty de voro klippska nog att förstå, att vi hade lättare att lära deras språk, än de vårt, men det kunde emellanåt hända, att någon af dem förvånade oss med att rabbla upp en engelsk fras ungefär som en papegoja, hvars förmodligen att härma de tycktes i viss mån ha tillägnat sig, särskildt beträffande matrosernas slangord och grofkornigheter.

De äro på det hela taget barn och måste behandlas som sådana, lika snara till glädje som till sorg, och de voro förtjusta i att hitta på skälmstycken med hvarandra och med matroserna. De äro oftast gladlynta och inträffade någon gång motsatsen är det inte lönt att bli förargad, utan man bör i stället jollra med dem som med småttingar för att få dem glada igen.

Genom att utrusta dem med deras lifliga temperament har naturen satt dem i stånd att uthärda den långa svarta natten, ty voro de tröga och vresiga som Nordamerikas indianer, skulle hela stammen länge sedan dött ut af förtviflan, under så hårda villkor som de lefva.

I umgänget med eskimåerna måste man studera dem med hänsyn till hvars och ens speciella kynne för att kunna handtera dem. De äro mycket mottagliga för vänlighet, men gå lätt en svag och efterlåten person på näsan — alldeles som barn — hvarför en blandning af välvilja och fasthet just är hvad som erfordras; och i allt mitt görande och låtande bland dem höll jag också alltid på, att sagdt var sagdt, och att det jag anbefallt skulle utföras till punkt

och pricka enligt mina anvisningar. Sade jag t. ex. till en eskimå, att när han uträttat ett visst uppdrag, skulle han få en viss belöning, så utförde han det alltid och fick också alltid sin lön. Men om jag å andra sidan sade, att något mindre angenämt skulle hända, om han gjorde hvad jag förbjudit, så inträffade också det mindre angenäma. Förutom det att jag var bestämd mot dem, lagade jag alltid så, att det låg i deras eget intresse att göra som jag önskade, och jag använde därför ett visst system för belöningarne. Den bäste »all-round» mannen, t. ex. vid en längre kälkfärd, fick mera än en annan, och jag förde protokoll öfver allt villebråd som fälldes, så att den bäste jägaren alltid fick pris, hvarigenom de höllos intresserade af sitt arbete. Den som dödade en myskoxe med de vackraste hornen eller en ren med den ståtligaste hornkronan fick sin särskilda belöning.

Jag hade för regel att visserligen vara fullkomligt orubblig gent emot dem, men att hållre söka få dem lydiga af kärlek och tacksamhet, än genom att ingifva dem fruktan. En eskimå glömmet aldrig, lika lite som en indian, ett brutet löfte, ej håller ett hållet ord.

Det vore oriktigt att föreställa sig att hvem som helst skulle kunna med gåfvor förmå eskimåerna till samma vilighet som de visat mig, ty man må komma ihåg, att mig kände de personligen sedan nära tjugu år. Jag har räddat hela byar från svält, och föräldrarne lära sina barn att om de växa upp och bli dugliga jägare eller duktiga sömmerskor, kommer Pearyaksoah att belöna dem i en ej alltför långt aflägsen framtid. Den första eskimå t. ex. jag hade med mig, och det var redan 1891, var gamle Ikwäl

och hans dotter var det pris, för hvilket den unge älskogs-
kranke O-que-ah kämpade sig fram till nordpolen tillsam-
mans med mig.

Denne nordens unge riddare var ett exempel på, huru
ibland, men endast ibland, en man eller kvinna bland eski-
måerna kan hålla fast vid ett tycke ungefär som vi. I re-
geln äro de emellertid i sina känslor såsom barn, trogna
af något slags husvana, men ganska flyktiga.

Äktenskap på försök är en outrotlig sed hos dem. Om
ett ungt par inte trifs tillsammans, så försöka de sig på
annat håll och ofta flere gånger, men påträffas någon som
passar, blir förhållandet i regeln bestående. Om två
män önska äkta samma kvinna, afgöres frågan genom styrke-

prof. Men striden urartar
aldrig till slagsmål, ty kon-
trahenterna äro fortfarande
goda vänner, utan det är
helt enkelt en dragkamp
eller brottning, och någon
gång bulta de hvarandra på
armarna för att se, hvem
som härdar ut längst.

Deras uppfattning af den
gamla satsen att makt går
före rätt tillåter i dylika
fall en ogift man att säga
till en gift: »Jag är styf-
vare än du», då maken an-
tingen måste visa sin öfver-
lägsenhet eller lämna ifrån

Copyright by Robert E. Peary

Eskimåer brottas om en hustru.

Copyright by Robert C. Peary

En eskimågraf.

sig sin gemål. Tröttnar en man på sin bättre hälft under rättar han henne helt enkelt om att det inte längre finnes någon plats för henne i hans *igloo*, då hustrun måste bege sig åstad till sina föräldrar, om de äro i lifvet, eller till sin syster; eller också skickar hon bud till någon man inom stammen, att hon är fri och villig att börja lifvet på nytt. Vid dessa skilsmässor som försiggå utan alla ceremonier, tager mannen hand om barnen, om han har lust att behålla dem, hvarom icke tar hustrun dem med sig.

Eskimåerna ha sällan flera barn än två till tre. Hustrun tar aldrig mannens namn, så att Akatingwah t. ex. förblir Akatingwah vare sig hon haft en eller flere män. Barnen kalla aldrig sin far eller mor så som bruket är hos oss, utan vid deras namn; mycket små barn använda emeller-

tid någon gång ett uttryck ungefär jämförligt med vårt »mamma».

Hos eskimåerna är kvinnan mannens egendom på samma sätt som hundar och kälkar — med undantag för ett eller annat sällsynt fall. Jag erinrar mig ett tillfälle då en hustru var af annan åsikt än mannen och visade sitt oberoende genom att piska upp honom, men jag befarar, att stammens mera konservativa element tillskref detta i högsta grad okvinnliga beteende beröringen med civilisationen och dess upplösande verkningar.

Emedan det finnes flere män än kvinnor, gifta sig flickorna vid mycket unga år, ofta vid tolf års ålder. I många fall uppgöras äktenskapen af föräldrarne, »medan barnen äro helt små, men gossen eller flickan är ej bunden däraf, hvadan de, när de blifvit gamla nog, ha rätt att själfva välja; och de kunna i själfva verket välja åtskilliga gånger utan att därför förlora något i anseende. Det skulle vara fullkomligt lönlöst att söka påtvinga dessa naturbarn våra giftermålsformer. Och skulle någon forskare anse det för sin plikt att påvisa för en ung eskimå att det inte är rätt att byta hustru med sin vän, bör han ha sina argument fullt klara på förhand, ty den unge mannen kommer med all sannolikhet endast att spärra upp ögonen och fråga »hvarför inte?»

Man har ofta sport mig, om eskimåerna ha någon religion, men efter den innebörd vi gifva detta ord, har jag ansett mig böra svara nekande. De tro på ett lif efter döden och de tro på öfvernaturliga väsen, i synnerhet onda sådana. Måhända bero frånvaron af föreställning om en barmhärtig gud och deras lifliga medvetenhet om onda inflytelser där-

på, att de lefva under så fruktansvärdt svåra förhållanden. Då de ej ha några välsignelser att tacka en mild skapare för, ha de icke bildat sig någon föreställning om honom, utan ha i stället under trycket af det ständigt återkommande hemska mörkret, de våldsamma stormarne och den gnagande hungern befolkat rymden med osynliga fiender. De dödas andar äro barmhärtiga, medan den grymme djäfvulen, Tornarsuk, härskar öfver legioner af illvilliga väsen. Man söker blidka Tornarsuk med besvärjelser, och då något vildt dödates, offras alltid åt honom, ty djäfvulen antages sätta stort värde på en eller annan läckerbit. Då en snöigloo öfvergifves, sparkas alltid framväggen ut mycket noga, för att de onda andarne ej skola finna något skydd, och då utslitna klädespersedlar skola kastas bort, sker det först sedan de blifvit omsorgsfullt sönderrifna, så att djäfvulen inte skall kunna ha någon nytta af dem; ty har denne det bekvämt och varmt, är han mycket farligare än om han huttrar och fryser. Börja hundarne utan synbar anledning plötsligt skälla och tjuta, betyder det, att Tornarsuk döljer sig i närheten, hvarför männen rusa ut och klatscha med piskorna och fyra af sina bössor för att skrämja bort inkräktaren. En gång under öfvervintringen ombord på *Roosevelt* väcktes jag ur min döda sömn af pisksmällar och bösskott, men trodde därför inte att myteri utbrutit — det var endast Tornarsuk, som red förbi på vinden.

Då isens prässning mot fartyget blef särskildt svår eller stormen tjöt värre än vanligt, åkallade eskimåerna sina döda, och gick man under en kälkfärd utefter något klippparti, hände det allt emellanåt, att någon af dem stannade och lyssnade, hvarefter han frågade: »Hörde du hvad djäf-

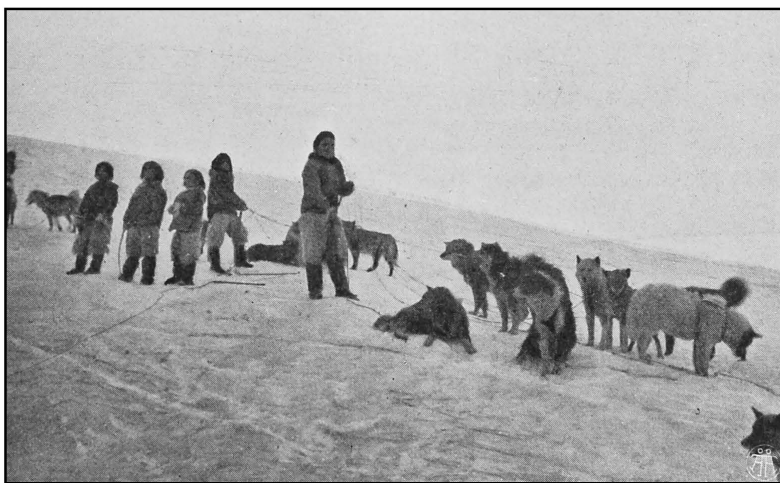
vulen sade just nu?» Vid flera sådana tillfällen bad jag få höra hvad Tornarsuk sagt däruppe i branterna, och jag måste bekänna, att det aldrig föll mig in att skratta åt mina präktiga vänner, utan jag mottog alltid Tornarsuks meddelande med vördnadsfullt allvar.

Hos eskimåerna finnas inga höfdingar eller andra personer med någon makt eller myndighet, endast medicinmännen ha ett visst inflytande. *Angakok*, som en sådan kallas, är i allmänhet icke afhållen, ty han vet allt för mycket om kommande obehagligheter, efter hvad han själf påstår. Hans sysselsättning består hufvudsakligen i att sjunga besvärjelser och trollsånger, ty några läkemedel känner han ej till. På sin höjd föreskrifver han undvikande af den eller den sortens föda under så eller så många månharf, så att patienten ej får äta t. ex. säl eller ren utan endast hvalross, men i öfrigt få de monotona sångerna tjänstgöra som kina, calomel eller annan medicin.

En durkdrifven *angakoks* sätt att bete sig gör ett visst intryck, så vida man icke varit med om föreställningen alltför många gånger. Sangen eller tjuven framställas under vridningar på kroppen med ackompagnemang på en mycket primitiv tamburin, bestående af en på en båge af ben eller elfenben utspänd hvalrosstrupe, hvarpå takten markeras med slag af en benbit mot kanten. Detta är för öfrigt eskimåernas enda musik. En och annan kvinna anses vara lika god som en *angakok* d. v. s. något midt emellan spåkåring och själasörjare. En gång för några år sedan tröttnade mina bruna små vänner på *angakok* och röjde honom ur vägen; men dylika kraftåtgärder till den gemensamma fridens fromma äro högst sällsynta.

Dödsfall bland de manliga eskimåerna äro i regeln beroende på olyckshändelser — »de dö med stöflarne på», som det heter i Västern. En *kajak* kapsejsar, en hvalrossjägare trasslar in sig i harpunlinan och drages af det stora hafsvindret till botten, ett isberg kantrar just som man passerar det, ett stenblock eller ett snöskred från de branta strandklipporna krossar allt i sin väg, en isbjörn rifver jägaren i stycken o. s. v. Förr dogo hela samhällen af svält, men tack vare gevär och ammunition, som jag skänkt, är den faran afvärd — för en tid åtminstone.

Begravningsceremonierna äro ganska egendomliga. Då en eskimå dött, svepes han omedelbart, fullt påklädd, i de fällar, som utgjort hans bädd, samt andra persedlar och forslas bort utan dröjsmål. En stark lina slås kring kroppen, som därpå släpas med hufvudet före ut ur »igloon» eller tältet och drages öfver snön till närmaste plats, där lösa ste-

Copyright by Robert E Peary

Hundmarknad vid Etah.

nar finnas i tillräcklig mängd. Som eskimåerna sky att vidröra ett lik, släpas detta ungefär som en kälke till den utsedda platsen och öfvertäckes med stenar till skydd mot hundar, räfvar och korpar.

Enligt eskimåernas föreställning är tillvaron i en annan värld fullt materiell, hvarför, om den döde varit jägare, hans kajak och jaktgevär ställas invid honom och hans favorithundar påselas, spännas för kälken och strypas för att följa honom på färden mot det okända. En kvinna får med sig sin lampa och den lilla träram, på hvilken hon brukat torka familjens skinnstöflar och vantar, jämte nål och fingerborg och andra sysaker. Dessutom ställes bredvid grafven en liten skål att smälta snö uti, litet späck och några tändstickor, om sådana finnas, för att hon skall kunna göra upp eld och laga mat i den andra världen.

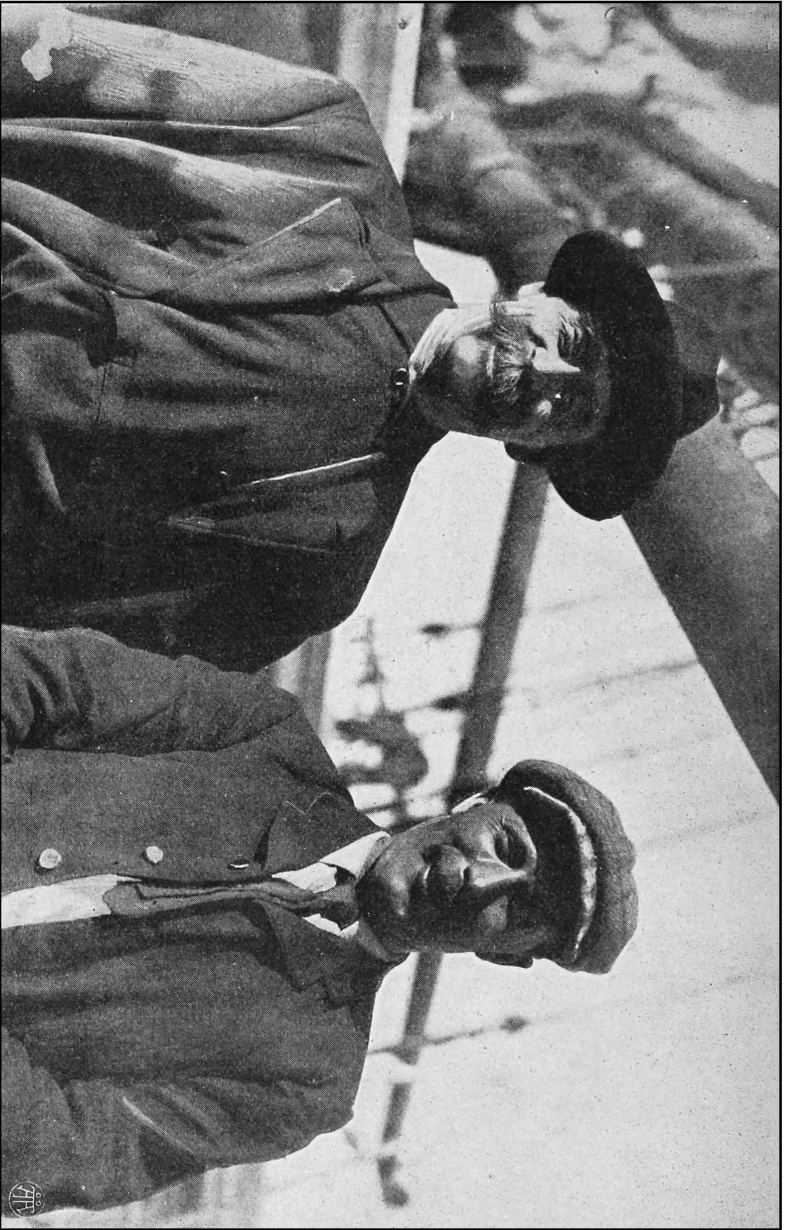
Förr var det brukligt, då en mor aflidit, efterlämnande ett spädt barn, att detta stryptes, för att hon skulle få sällskap, men denna ohyggliga sed tror jag mig ha lyckats få bort — åtminstone hörde jag under de två senaste expeditionerna aldrig omtalas något dylikt fall. Bland de eskimåer, jag hade med mig, förbjöd jag det helt enkelt och utlofvade i stället tillräckligt kondenserad mjölk för att föda upp den värnlösa lilla varelsen, och hade de hemmavarande återfallit i den gamla vanan, medan jag varit borta, läto de mig i hvarje fall ingenting veta, vissa om mitt ogillande.

Då ett dödsfall inträffar i ett tält, tagas stängerna bort och tältet lämnas att ruttna eller blåsa sin kos och användes icke vidare; en *igloo* utrymmes genast och tages ej i bruk förr än lång tid efteråt. Den dödes närmaste

iakttaga någon tid vissa formaliteter beträffande kläder och föda; hans namn nämnes aldrig och finnes någon inom stammen med samma namn, måste denne bära ett annat till dess ett barn, som kan erhålla det, blifvit födt, då förbannelsen upphör.

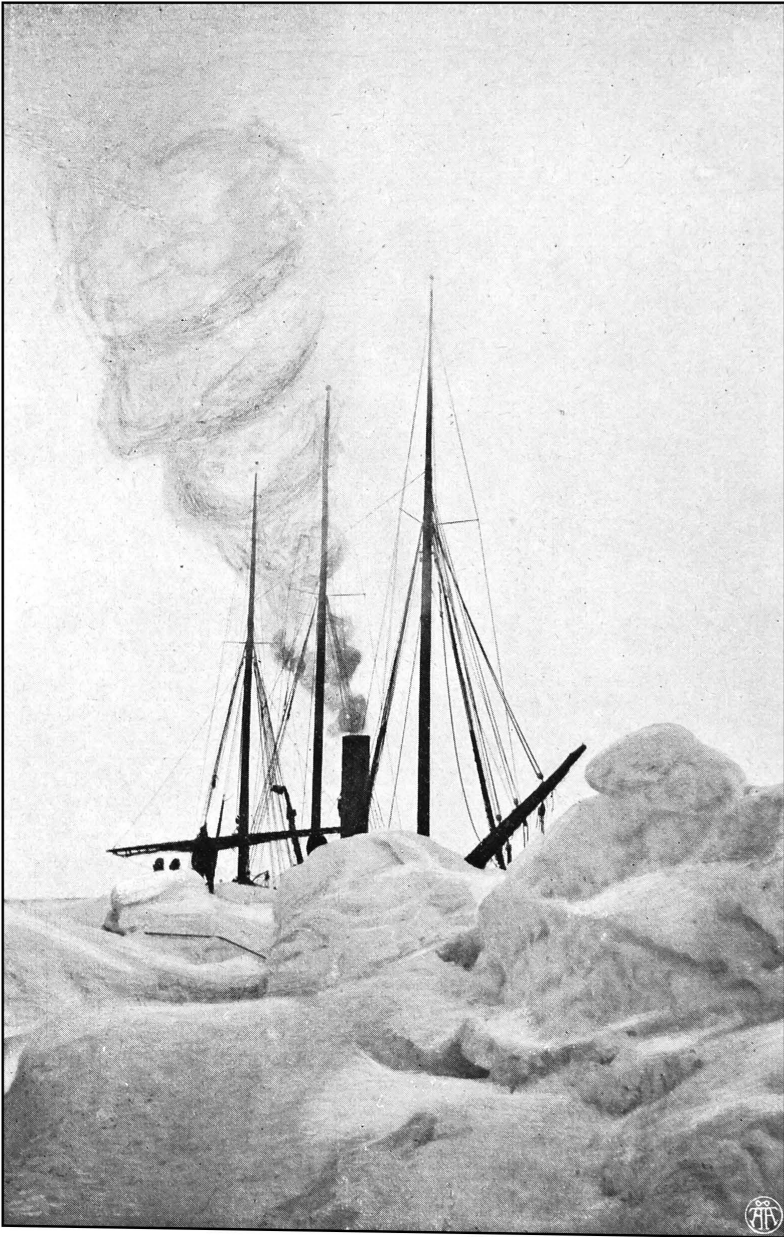
Eskimåerna äro barn i sorg som i glädje. De begråta en död vän några dagar, men sedan är allt godt och väl igen. Till och med en mor, som varit otröstlig vid sitt barns dödsbädd, skrattar snart igen och tänker på annat.

Jag hoppas, att det anförda är nog för att gifva läsaren en föreställning om detta främmande folk, som varit mig till så mycken nytta vid mina arktiska forskningsfärder. Det må dock tillåtas mig att ännu en gång framhålla min förhoppning, att ingen måtte försöka bibringa dem civilisation, ty ginge det väl därhän, vore det på samma gång slut med deras innerliga samhörighetskänsla, som är ett oeftergiftigt villkor för deras existens. Finge de något begrepp om verkliga statsförhållanden och om personlig äganderätt beträffande hem och föda, blefvo de snart lika självvisa och egennyttiga som civiliserade människor. Som det nu är, är allt vildt, större än en säl, stammens gemensamma egendom, och ingen behöfver svälta, medan grannen äter sig mätt; har en jägare två uppsättningar jaktredskap, lämnar han den ena till den, som ingen har. Det är just denna egendomsgemenskap, som uppehåller rasen. Jag har bibragt dem de första grunderna i hygien och lärt dem behandla några sjukdomar och olycksfall, men därvid har jag tänkt att civilisationsarbetet bör stanna. Min åsikt härvidlag är icke grundad på någon förutfattad mening eller någon teori, utan på aderton års ingående studier och

Copyright by Geo. Grantham Bain.

Peary och Kapten Bartlett.

Copyright by Robert E. Peary

Instängd i isen.

räf. De anses af många vetenskapsmän härstamma direkt från polarvargen, men de äro icke desto mindre i regeln lika tillgifna och lydiga som våra hundar hemma. De lefva uteslutande af kött — ingen annan föda duger, det vet jag af erfarenhet. De äta snö i stället för att dricka vatten.

Copyright by Robert E Peary

I land för att jaga.

Kap. IV.

HVALROSSJAKTER, POLARTRAKTERNAS FARLIGASTE SPORT, — AFFÄRD FRÅN ETAH.

Den 3 Augusti anlände vi till North Star Bay eller *Oomunnui*, som infödingarne kalla det, vid Wolstenholm Sound, där vi sammanträffade med »Erik», som blifvit skild från oss af hårdt väder i Davis Straits, och togo ombord ännu några eskimåfamiljer och ett antal hundar. En af mina följeslagare till nordpolen, Ooqueak,

kom ombord här; Seegloo hade slutit sig till oss redan i Cape York.

Wolstenholm Sound är ett af hvalrossarnes favorittillhåll. Jakten på dessa vidunder är den mest spännande och på samma gång farligaste sporten i polartrakterna. Isbjörnen plägar kallas »nordens tiger», men en strid med en, två eller t. o. m. tre sådana är för en man beväpnad med ett Winchester repetergevär en jämförelsevis enkel affär. En batalj med en flock hvalrossar, »nordens lejon», däremot — i en liten hvalbåt mot en skock på tjugufem till hundra stycken, vardera om en ton i vikt, då de, ursinniga af sina sårade kamraters vrål och vilda af blodlukten i vattnet, söka klättra upp i båten eller genomborra den med de skarpa betarne — det är det mest nervkittlande man kan upplefva innanför polcirkeln.

Det sätt, hvarpå mina kamrater bedrefvo hvalrossjakt i trakten af Whale Sound i akt och mening att på kort tid skaffa största möjliga mängd hundmat, var ungefär följande:

På tre eller fyra af fartygets mindre hvalbåtar, som voro hvitmålade för att likna isstycken, virades årtullarne för att åstadkomma så lite buller som möjligt, och då en flock kom i sikte höll *Roosevelt* ned i lä för att djuren ej skulle vädra röken och försvinna.

George Borup, en ung deltagare i den sista expeditionen, sade: »När man kommit midt upp i högen, då hvarenda man ombord rusar upp för att slå tillbaka äntrarne och dänga dem i hufvudet med åror, båtshakar och yxor, och skriker och väsnas som vid en fotbollsmatch, för att skrämman undan dem, då bössorna smattra som kulsprutor och hvalrossarne fnysa och flåsa af smärta och ilska och komma farande

upp till ytan med ursinnig fart och spruta upp vatten, som om någon släppt loss en hel hop springkällor alldeles in på en — det är fint det!»

Några af eskimåernas modigaste och mest erfarna harpunerare stodo i fören på hvarje båt med fem eller sex harpuner med linor och flöten. Harpunen är nämligen medelst lång sälskinnslina fästad vid flötet, som består af en luftfylld påse af ett helt sälskinn, ty då en hvalross dör går han till botten som en blybit. De fyra till fem åror

Copyright by Robert E. Peary

En af Peary's eskimåer.

sköttes antingen uteslutande af eskimåer eller af både eskimåer och matrosar, styråran var anförtrodd åt en af de säkraste karlarne, öfverskepparen, eller någon djärf och

kallblodig man bland besättningen — t. o. m. åtog sig ibland Bartlett själf den förtroendeposten.

En man, beväpnad med en Winchester eller annat snabb-skjutande vapen, står strax framför styråran. Då man varsnar hvalrossarne, sofvande på något isflak, ror man ditåt, och sofva de riktigt hårdt, kan man komma dem en fem à tio meter nära. Om de förefalla oroliga, ror man ljudlöst framåt, tills man fått dem inom håll för harpunerna, då två man slunga sina vapen i hvar sin best och kasta ut de med flöten försedda linorna, så att de ej skola trassla sig fast i båten och välta den. En sårad hvalross dyker ögonblickligen, men han kommer strax upp igen och rusar då vanligen till anfall mot båten. Det är då som spelet börjas på allvar.

Alla harpunerna slungas så hastigt som möjligt, tills man fått ett djur på hvarje. Stundom händer det då, att några tiotal hvalrossar, som hållit på med att kalasa på musslor på botten, komma stönande och fnysande upp till ytan för att se efter hvad som står på, och så snart en best kommer upp, får han en kula genom hufvudet.

Emellanåt myllrade vattnet af dessa djur och eskimåerna tjöto som galningar och dunkade årorna i relingen, och någon gång hände det att en hvalross fick trynet öfver båtkanten och frustade vatten i ansiktet på dem, som försökte skrämma bort honom.

För att än en gång citera George Borup är det ganska krångligt att skjuta rätt från en båt, »som dansar cake-walk i armarne på en gropig sjö». I allmänhet kan man anförtro åt eskimåerna att sköta harpunerna och att föra väsen tillräckligt, men en gång hände det, att en Weshar-

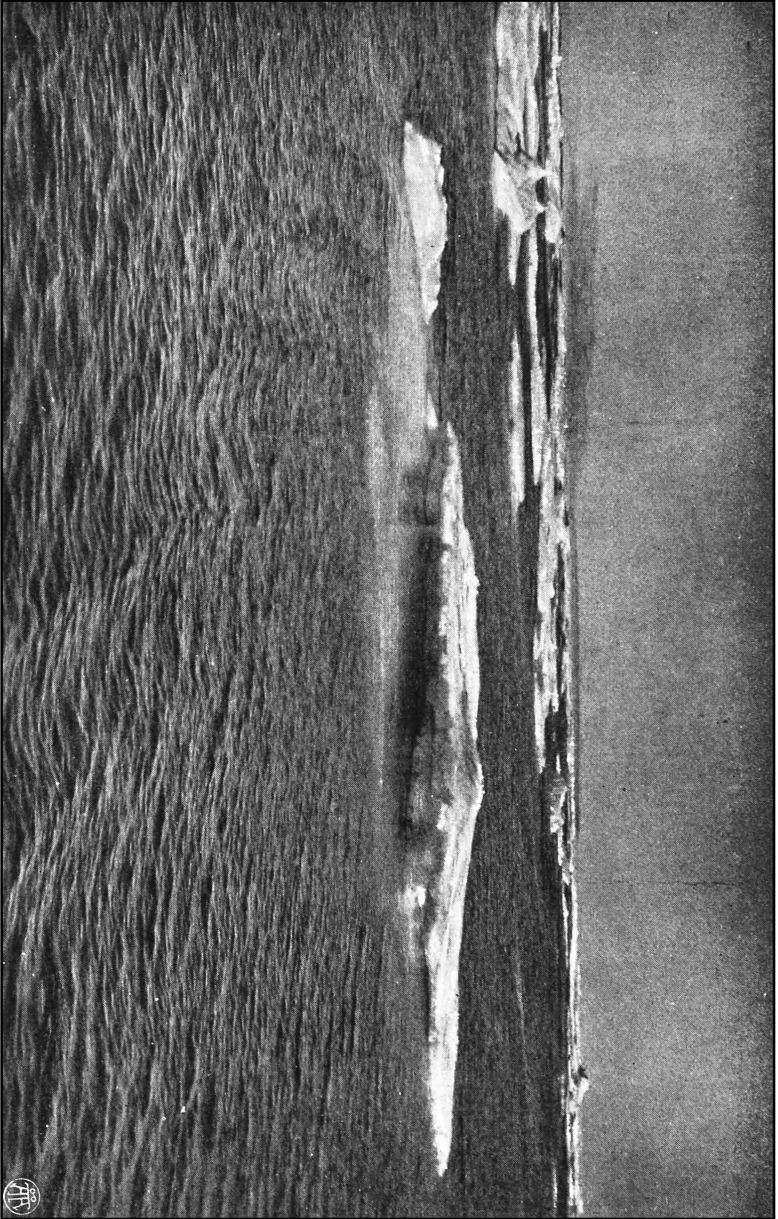
kupsi i förskräckelsen sände sin harpun i hufvudet på ett vidunder, som fått betarne öfver båtanten — det torde vara onödigt att tala om, att det var sista gången han fick följa med på en hvalrossjakt. Ibland kunde en baddare ränna hål i botten på båten med sina betar eller anfalla den från sidan.

När den sista sårade hvalrossen fått sin bane, restes en åra till tecken åt *Roosevelt* att komma fram. Flötena med linor bragtes då ombord och kadavren halades upp till ytan, hvarefter hakar drefvos in i det sega skinnets vinschen på däck hissade kolosserna ombord, där de flåddes och styckades af eskimåerna. Medan detta pågick, liknade däckets en slaktbod, och hundarne — vi hade redan då vid pass etthundra femtio stycken — väntade med spetsade öron och gnistrande ögon på de öfverlevvor, eskimåerna skulle kasta till dem.

I trakten af Whale Sound jagade vi äfven narhval och myskoxar.

Natten till den 5 Augusti, en klar solskensnatt, mellan Hakluyt och Northumberland-öarne begaf jag mig med »Erik» ut på en rekognosceringsfärd till byarne vid Inglefield Gulf och utefter kusten för att skaffa flera eskimåer och hundar. *Roosevelt* sändes direkt till Etah för att rusta sig för bataljerna med isen i Kanebassängen och sunden norr därom.

Det var med glädje, blandad med vemod, jag samlade ihop mina brunhyade medhjälpare, ty jag hade en förnimmelse af att det var för sista gången. Utflykten räckte i fyra dagar. Jag for först till *Karnah* på Redcliffehalfön, därefter till *Kangerdlooksoah* och *Nunatoksoah* långt in i

Copyright by Robert E. Peary

Den första isen.

viken, vände därpå åter till *Karnah*, vidare söderut till närheten af *Itublu*-glacieren och därifrån nordvestvart kring öar och uddar till *Kookan* i Robertson Bay. Från *Kookan* ångade jag vidare till *Nerke* på Cape Saumarez och därifrån till Etah, där jag åter gick ombord på *Roosevelt* efter att sålunda ha förskaffat mig allt hvad jag behöfde af eskimåer och hundar — tvåhundrafemtiosex af den senare sorten.

Det var ingalunda min mening att taga alla eskimåerna med mig på framryckningen mot nordpolen, utan endast de bästa, men önskade en familj flytta från en trakt till en annan och begärde få följa med, så villfor jag endast allt för gärna deras begäran. Jag tviflar på att något fartyg på de sju världshafven kunde erbjuda en mera egendomlig pittoresk anblick än *Roosevelt* just då — en turistångare för eskimåer med jollrande barn, skällande hundar och massor af gepäck.

Man tänke sig denna af människor och hundar öfversållade ångare en stilla sommardag i Whale Sound i strålande solsken med himmel och haf i det klaraste blått — det är mera en tafla från Neapels trakter än från polarregionerna. Den rena, kristallklara luften, låter alla färger framträda med en skärpa, som man aldrig får se annorstädes — de bländande, hvita isbergen, med sina blåa ådror, klippornas djupröda, varma, grå och bruna toner med gula sandstensstrimmor insprängda här och där, de i denna lilla arktiska oas framskymtande gröna gräsfläckarna och i bakgrunden den väldiga inlandsisen i stålblått. Då alkorna lyfta mot den strålande skyn, te de sig som löf efter den första frosten, då höstvinden bär bort dem i hvirflande dans. Nordafrikas öknar må äga den skönhet, Hickens beskriver,

Asiens jungler må prunka i lysande färgprakt — för mitt öga finnes dock intet skönare än de glittrande polartrakterna en härlig sommardag.

Den 11 Augusti anlände »Erik» till Etah och till den väntande *Roosevelt*. Hundarne sattes i land på en ö och *Roosevelt* fejadades och spolades, pannorna tömdes och fylldes med friskt vatten, rökgångar sotades och lasten stufvades och omstufvades för att sätta fartyget i fullt stridsberedskap för de förestående nappatagen med isen. Nära trehundra ton kol och omkring femtio tons hvalross- och hvalkött fördes öfver från »Erik». Femtio tons kol deponerades i Etah för att finnas till hands vid återkomsten året därpå, hvarjämte öfverskepparen Murphy och kajutpojken Pritchard kvarlämnades som vakt med proviant för två år och en passagerare på »Erik», Harry Whitney, anhöll att äfven få kvarstanna där för att jaga myskoxe och isbjörn, hvarför äfven hans effekter fördes i land.

I Etah infann sig hos mig Rudolf Franke, som medföljt d:r Cook 1907, och begärde få följa med hem på »Erik». Han framlämnade ett bref, hvori d:r Cook anvisade honom att söka taga sig hem med någon hvalfångare, och som en undersökning af d:r Goodsell gaf vid handen, att mannen hade början till skörbjugg och hans sinnesförfattning dessutom ingaf allvarliga farhågor, hade jag intet annat att göra än bifalla hans anhållan.

Murphy var en fullt pålitlig man och jag gaf honom instruktioner att tillse, att eskimåerna icke tullade de förråd, d:r Cook upplagt, samt att hålla sig beredd att lämna denne all hjälp han kunde komma att begära vid sin återkomst. Jag var nämligen öfvertygad om, att han befann sig på

Elsmere Land och skulle bege sig öfver mot Anoratok så snart Smith Sound frusit till.

På »Erik» befunno sig *tre* andra passagerare, nämligen

mr C. C. Crafts, som rest upp på uppdrag af Carnegie Institution i Washington för att utföra en serie magnetiska observationer, mr George S. Norton från New York samt den berömde champion i tennis mr Walter S. Larned. *Roosevelts* timmerman, Bob Bartlett från New Foundland — icke släkt med kapten »Bob» — och en matros vid namn

Copyright by Robert E. Peary

Eskimå på jakt.

Johnson, återvände äfven med »Erik», som fördes af en farbror till kapten »Bob», kapten Sam Bartlett, hvilken haft befälet på mina fartyg under flere expeditioner.

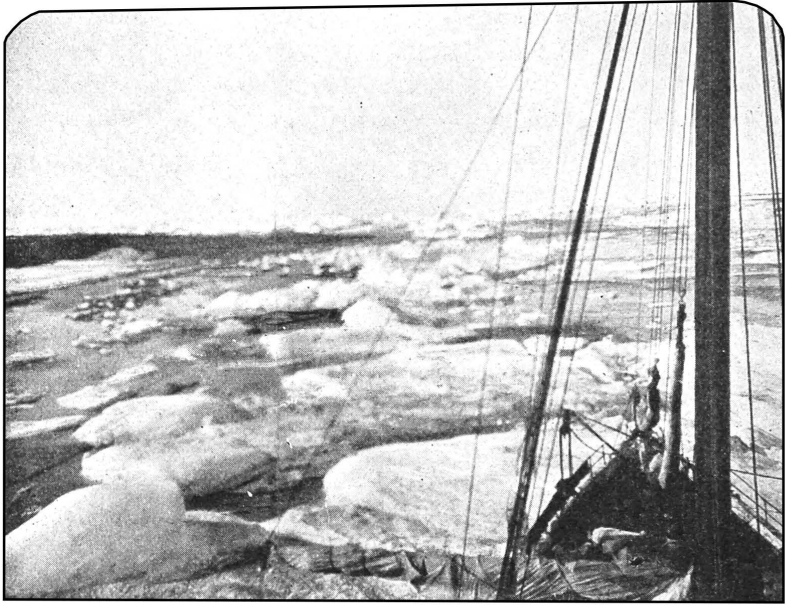
I Etah tog jag ombord ytterligare några eskimåer, bland dem Ootah och Eginwah, hvilka jag beslutat skulle åtfölja mig till polen, men kvarlämnade alla, som jag ej önskade ha med till vinterkvarteret. Jag behöll tjugutvå män, sjutton kvinnor och tio barn samt tvåhundrafyrtiofem hundar. *Roosevelt* var som vanligt lastad ända till relingen med kol, sjuttio ton hvalkött och späck samt kött af nära femtio hvalrossar.

Den 18 Augusti skildes vi från »Erik» och ångade mot norr i ett otäckt väder med snö- och regnbyar och en bitande sydost med hög sjö. Då fartygen lämnade hvarandra, signalerades med anghvislorna: »Farväl, lycklig resa», och det sista bandet, som förenat oss med civilisationen, var slitet.

Efter hemkomsten ha många personer frågat mig, om jag inte kände mig rörd, då vi lämnade våra vänner, men jag har sanningsenligt svarat nej. Läsaren må komma ihåg, att detta var min åttonde expedition i polarregionerna och att jag således skilts från ett transportfartyg många gånger förut, och vanan tager som bekant udden af de mest dramatiska situationer. Då vi gåfvo oss åstad från hamnen vid Etah, tänkte jag uteslutande på hurudan isen kunde vara i Robesonkanalen, och den kan vara betydligt mera upprörande än något afsked — utom från ens näraste och käraste, och mina hade jag ju lämnat vid Sydney, tre tusen mil därifrån. Vi hade öfver tre hundra mil nästan fast is att forcera för att nå platsen för det tilltänkta vinterkvarteret vid Cape Sheridan. Jag visste, att vi på andra sidan Smith Sound skulle nödgas krypa framåt fann för fann och emellanåt bokstafligen tum för tum stänga

oss genom isen och brottas med isblock, stora som berg, och att jag, om *Roosevelt* öfverlefde persen, säkerligen icke skulle komma ur kläderna eller kunna lista mig till en timmes sömn i sträck på två eller tre veckors tid. Ginge fartyget förloradt och skulle vi alltså tvingas att taga oss fram öfver isen till fastlandet någonstädes nedanför eller möjligen på andra sidan om Lady Franklin Bay, blefve det att säga farväl till mitt lifs dröm och sannolikt äfven till åtskilliga af mina följeslagare.

Copyright By Robert E. Peary

Svår seglats.

Kap. V.

STRIDERNA MED ISEN FRÅN ETAH TILL CAPE SHERIDAN.

Från Etah till Cape Sheridan! Tänk er nära trehundra-femtio mil nästan fast is — isblock i alla former och storlekar, än stora som berg, än vidsträckta fält af stora flak eller söndertrasade block, isjättar, som för hvarje fot öfver vattenytan dölja sju under densamma — en titanners tummelplats, mot hvilken isregionen i Dantes »Inferno» skulle te sig som en skridskobana.

Tänk er så ett svart litet fartyg, så starkt, solidt och motståndskraftigt som någon farkost, byggd af människo-

hand kan bli, men ytterst obetydligt i jämförelse med den hvita, kalla motståndare, det har att bekämpa.

Och på detta lilla fartyg befinna sig sextionio mänskliga varelser, män, kvinnor och barn, hvita och eskimåer, hvilka begifvit sig ut i den isbemängda kanalen mellan Baffin Bay och Norra Ishafvet för att biträda vid realiserandet af en dröm, som i århundraden lockat världens dådkraftigaste sinnen, det irrbloss, som bragt så många till förfrysning, svält och död.

Den musik, som ständigt ljöd i mina öron, var de tvåhundrafyrtiosex hundarnes skällande och gnällande, med ackompanjemang af isens djupa, dofva mullrande, då tidvattnet satte den i rörelse, medan takten markerades af braketen och dånet från våra attacker mot isflaken.

Det var på eftermiddagen, den 18 Augusti 1908, vi ångade nordvart in i dimman bortom Etah. Det var början till det sista skjutspasset under *Roosevelts* resa. Alla ombord skulle, om de finge lefva, vara mig följaktiga vid återkomsten året därpå.

Vi fingo en obehaglig påminnelse om hvad som väntade oss i det vi, trots vi för dimmans skull gingo med endast half maskin, rände på ett isberg ett stycke utanför hamnen. Hade *Roosevelt* varit en ordinär båt i stället för den kraftiga isbrytare han är, skulle min historia varit till ända. Som det nu blef kastades vid sammanstötningen allt huller om buller, men isberget led mera än fartyget, hvilket blott ruskade på sig som en våt hund och gick vidare, medan hufvudmassan af isberget våldsamt vräktes åt ena sidan, under det ett stort lösryckt stycke slungades åt motsatt håll.

Händelsen gjorde ett mycket starkt intryck på mina nya

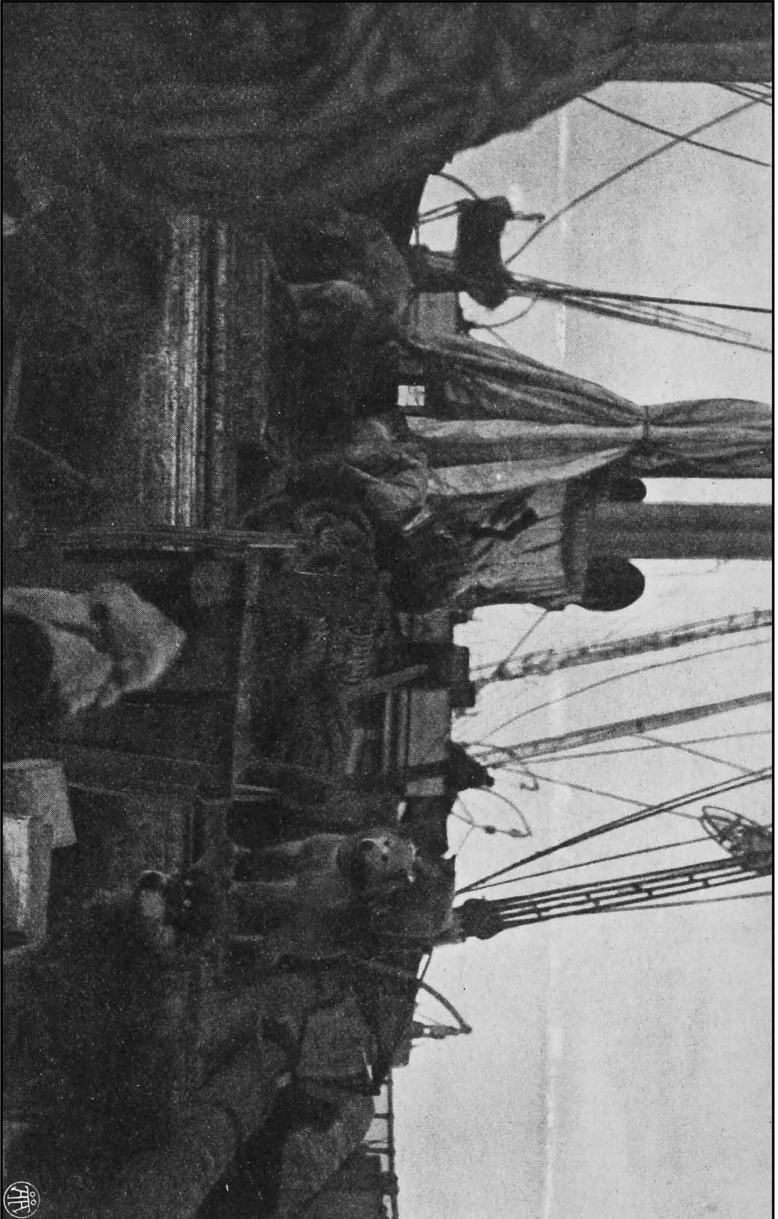
kamrater, men jag ansåg det onödigt att tala om för dem, att detta endast var ett myggbett mot den gröfre isen längre fram, hvars kåftar voro i beredskap att krossa och mala oss sönder och samman.

Vi ångade i nordvästlig riktning åt Ellesmere Land mot Cape Sabine, fruktansvärdt i åminnelse. Allt efter som vi gingo vidare blef isen allt tätare, hvarför vi nödgades vända mot söder för att komma ur vägen för densamma, och slingra oss fram mellan de lösa flaken. *Roosevelt* undvek den gröfre isen, men skyfflade undan den lättare packisen utan svårighet. Söder om Breevoort Island hade vi tur att råka på en ränna öppet vatten och stäfvade nordvart igen tätt under land.

Under största delen af sträckan Etah—Cape Sheridan äro kanalens båda stränder tydligt synliga — å östra sidan Grönland — å västra Ellesmere Land och Grand Land. Vid Cape Besch, det smalaste och farligaste stycket, är den endast elfva mil och vid klart väder ser den ut att vara endast ett bösshåll bred. Den är med sällsynta undantag alltid täckt af stora ismassor i ständig rörelse söderut från Norra Ishafvet mot Baffin Bay.

Huruvida kanalen gräfts ur fastlandet af förhistoriska glaciärer eller en gigantisk klyfta har uppstått där Grönland lössprängts från Grant Land, är en fråga som geologerna ännu ej kunnat besvara. Så mycket är emellertid visst, att denna punkt hör till de svåraste och farligaste i polarregionerna.

En lekman torde ha svårt att sätta sig in i hurudan isen var som *Roosevelt* hade att bekämpa. De flesta föreställa sig nämligen att polartrakternas is bildas direkt genom

Copyright by Robert E. Peary

Bild från «Roosevelts» däck.

hafsvattnets tillfrysning. Men sommartid är detta förhållandet med endast en obetydlig del af den rörliga isen. Denna består af väldiga från North Grant Lands glacierbård lösryckta flak, hvilka sönderbrutits genom beröringen med andra ismassor och med land och drifva söderut med det våldsamma tidvattnet. Isblock om mellan 80 och 100 fots tjocklek är intet ovanligt, och då sju åttendedelar af dessa väldiga block befinna sig under vattenytan, ser man inte hur mäktig massan är förr än den af packisen bakom prässats upp mot stranden och står där åttio till hundra fot öfver vattnet, liksom en riddarborg vid denna istyngda Rhen.

Navigation i detta trånga isfyllda sund mellan Etah och Cape Sheridan ansågs länge vara nära nog omöjlig; endast fyra fartyg före *Roosevelt* ha lyckats taga sig fram där, och af dessa gick ett, *Polaris*, under, medan *Alert*, *Discovery* och *Proteus* kommo helskinnade undan på både dit- och hemväg; ett af dem, *Proteus*, gick dock förloradt vid ett förnyadt försök. *Roosevelt* hade visserligen gjort resan fram och tillbaka 1905—06, men blifvit förfärligt illa åtgången på hemvägen.

På vägen norrut måste *Roosevelt* under en del af resan följa kusten, då öppet vatten endast fanns tätt under land, ty med den fasta landisen å ena sidan och den rörliga packisen å den andra, lämnade oss de växlande tidvattensförhållandena alltid något tillfälle att fortsätta framåt.

I trakten af Cape Frazer är mötesplatsen för tidvattnet söderifrån från Baffin Bay och norrifrån från Lincoln Sea. Söder om denna punkt kommer floden söderifrån och norr därom såsom från norr. Man kan sluta till våldsamheten hos

tidvattenförändringarne däraf, att i Norra Ishafvet är stegringen en fot, medan i den smalaste delen af kanalen tidvattnet stiger och faller mellan tolf och femton fot.

Blickar man tvärs öfver kanalen, ser man i regel intet vatten, endast en stor röra af isstycken af alla möjliga former. Vid ebb följer fartyget den trånga vattenrännan mellan stränden och den flytande packisen, som drifver åstad i full fart, men då floden rusar fram måste man skynda att söka skydd i någon nisch i stranden eller bakom en klippudde, för att undgå tillintetgörelse. Detta sätt att navigera är emellertid en ständig hasard, alldenstund ångaren måste hålla sig mellan de orörliga klipporna och den tunga, hastigt flytande drifisen, alltid med risk att krossas mellan dem. Kännedomen om isförhållandena i dessa sund hade jag uteslutande mig själf att tacka för från föregående resor och studier utefter kusterna just för detta ändamål. Under mina olika expeditioner hade jag flere gånger gått öfver hvarenda fot af kuststräckan från Payer Harbour i söder till Cape Joseph Henry i norr. Jag kände till hvarenda vinkel och vrå, hvarenda möjlighet att få skydd för ett fartyg, hvartenda ställe där isbergen vanligen stodo på grund, och där tidvattnet flöt våldsammast — ungefär som skepparen på en bogserbåt i New York känner pirerna i hamnen.

Då Bartlett tvekade inför en djärf kupp med risk att inte finna något skydd, plögade jag säga till honom: »Där och där, så och så långt härifrån, finns en nisch bakom ett floddelta, dit vi kunna föra in *Roosevelt*, om det behöfs» eller: »Här stranda isberg nästan utan undantag och där ha vi skydd» eller: »Den här platsen måste vi absolut

bort ifrån, ty här tornar isen upp sig vid minsta ansättning och på ett sätt som ögonblickligen medför undergång.»

Det var min kännedom om hvarenda bit af kusterna af Ellesmere Land och Grant Land i förening med Bartletts grundliga erfarenhet om isförhållanden, som hjälpte oss att fyra gånger passera mellan polartrakternas Scylla och Charybdis. Denna allmänna beskrifning på vägen är nödvändig för att läsaren må förstå det följande.

Dimman lättade omkring klockan 9 första kvällen vi voro på väg, solen bröt igenom molnen och då vi passerade Payer Harbour från Ellesmere Land, sågo vi de hus, där

Copyright by Robert E. Peary

En liten »civilicerad» eskimå.

jag öfvervintrade 1901—02, skarpt afteckna sig mot snön. En ström af minnen brusade öfver mig vid åsynen af den platsen. Det var vid Payer Harbour som min hustru och min lilla dotter väntat på mig ombord på *Windward* från Sept. 1900 till Maj 1901, då isen det året kom i sådana massor, att

Copyright by Robert E Peary

På utkik.

fartyget hvarken kunde komma fram till Fort Conger 300 mil från den plats, där jag befann mig, eller nå öppet vatten för att vända hemåt. Det var den våren jag tvangs att vända vid Lincoln Bay, då eskimåernas och hundarnes utmattade tillstånd omöjliggjorde hvarje framträngande mot polen. Det var vid Payer Harbour jag sammanträffat med de mina, det var där jag skilts från dem, fast besluten att pröfva ännu en dust för att nå målet.

»Ännu en dust», hade jag sagt 1901, men nått endast 84° 17'.

»Ännu en dust» hade jag sagt 1905, men nått endast 87° 6'. Och nu återigen vid Payer Harbour i Augusti 1908 var

det fortfarande »Ännu en dust», men med den skillnaden att jag visste att det var för sista gången, antingen jag skulle lyckas eller misslyckas.

Klockan 10 på kvällen ångade vi förbi de ödsliga stormsopade och isomhvärfda klipporna vid Cape Sabine, platsen för ett af de dystraste kapitlen i polarforskningens historia, där Greelys olyckliga kamrater långsamt ljöto hungersdöden 1884 — då endast sju man af tjugufyra räddades. Ruinerna af den enkla stenhudda, dessa män byggt åt sig under det sista året af deras lif stå fortfarande kvar på Cape Sabines norra kusliga kust, endast två eller tre mil från yttersta spetsen. Jag tviflar på att en mera öde och oskyddad lägerplats står att uppleta i de arktiska trakterna, midt i stråket för de bitande nordanvindarne, som den är belägen, afstängd från södersolen af klipporna bakom och blockerad af den från Kanebassängen i norr framdrifvande packisen.

Första gången jag besökte platsen var i Augusti 1896 under en förblindande snöstorm så tät, att det var omöjligt att se mer än några yards åt något håll, och jag skall aldrig glömma intrycket från den dagen — medlidande blandadt med en kväljande känsla af fasa. Det sorgligaste för mig var att jag visste, att olyckan aldrig behöft inträffa, att den hade kunnat undvikas. Jag och mitt folk ha lidit af förfrysning och svält, då det ej kunnat undvikas, men tragedien vid Cape Sabine hade ej varit oundviklig. Den är en svart punkt i den arktiska forskningens historia.

Norr om Cape Sabine var så mycket öppet vatten att vi funderade på att taga till loggertseglet för att begagna oss af den sydliga vinden, men snart nog bragte oss isen

längre norrut på andra tankar. Sextio mil norr om Etah på höjden af Victoria Stead stoppades vi af packisen och lågo där i fyra timmar, men tiden ödslades inte bort helt och hållet, ty vi fyllde vattentunnorna med is.

På eftermiddagen andra dagen blåste det hårdt från syd och vi drefvo långsamt norrut med isen. Efter några timmar började vinden plöja upp sträckor af öppet vatten, hvarpå vi ängade västerut mot land, medan skummet yrde öfver däck. En eskimå förklarade, att djäfvulen spottade på oss. Efter några mil kommo vi in i tätare is, då det blef stopp igen.

Doktor Goodsell, Mc Millan och Borup sysslade med att utrusta hvalbåtarna med proviant och förbandsartiklar för den händelse något skulle inträffa, och hade *Roosevelt* krossats af isen eller gått till botten, hade vi kunnat sätta ut båtarna ögonblickligen, fullt färdiga och utrustade för en resa, arbetat oss fram till eskimåernas land igen och därifrån hem till civilisationen med någon hvalfångare eller på det kolfartyg, som Peary Arctic Club skulle skicka upp året därpå. Men det skulle naturligtvis betydts detsamma som att expeditionen misslyckats.

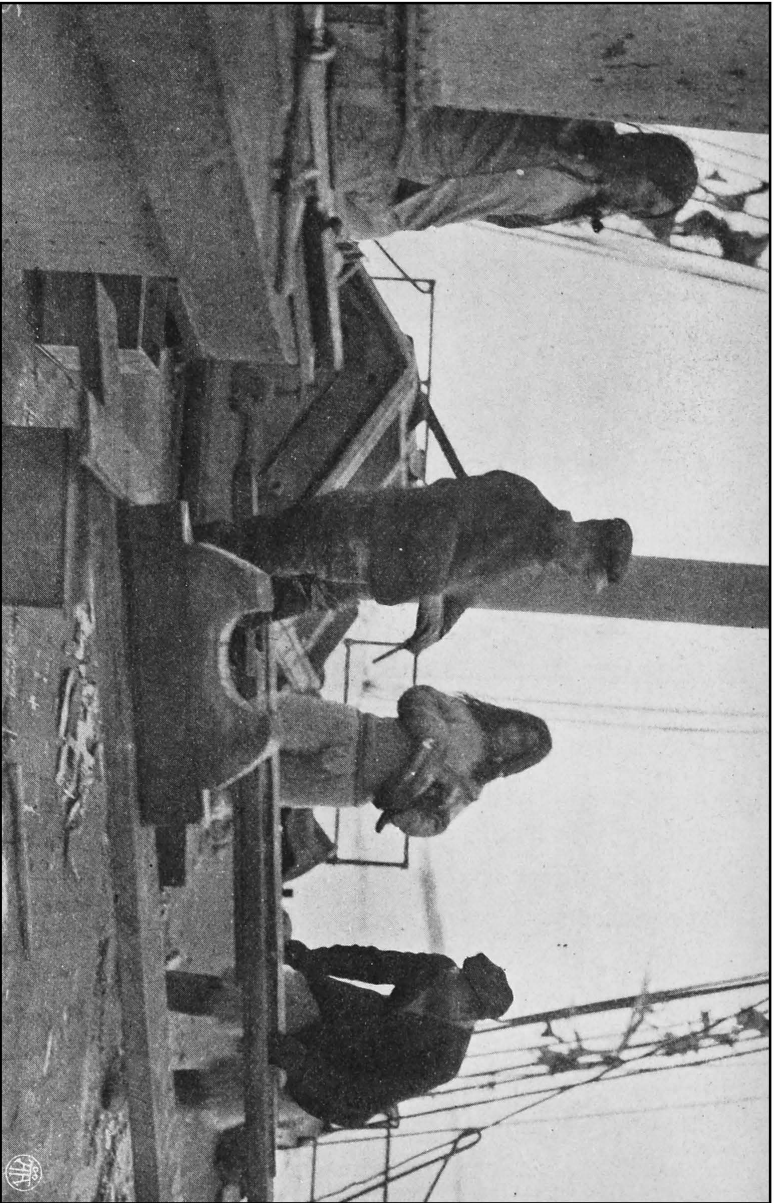
I hvar och en af hvalbåtarna anbragtes en låda, innehållande tolf sexskålpundsburkar pemmican, den pressade köttfödan för polarfärden, två tjugufemskålpundslådor biscuits, två femskålpundsaskar socker, några skålpund kaffe och åtskilliga kärll kondenserad mjölk, ett fotogenkök och fem gallons fotogen, ett gevär med hundra patroner och en hagelbössa med femtio, tändstickor, en yxa, knifvar, en konservöppnare, salt, nål och tråd samt följande förbandsutredning: catgut och nålar, bindor och bomull, kina, adstring-

erande gas, liniment, borsyra och ströpulver. Båtarna hängde klara vid däverterna, fullt utrustade med åror, mast, segel m. m. och den ofvan beskrifna nödfallsutrustningen var afsedd att räcka en vecka eller tio dagar. Då vi lämnade Etah hade de nödvändigaste proviantartiklarna såsom té, socker, kaffe, olja, pemmican och biscuits stufvats på däck nära relingen på båda sidor, färdiga att hyfvas öfver bord ned på isen, om fartyget skulle krossas.

Alla ombord, både hvita och eskimåer, voro redo att ögonblickligen fira ned båtarna, kasta öfver på isen den nödvändiga provianten, som stod vid relingen, och själfva hoppa efter. Ingen tänkte på att gå till kojs afklädd, och badkaret i min kajuta kunde lika gärna varit en koffert med hänsyn till alla de gånger jag vågade begagna det under färden mellan Etah och Cape Sheridan.

För att ingen tid skulle gå förlorad under uppresan och för att eskimåerna ej skulle ha för många tillfällen att reflektera öfver de faror, som ständigt hotade deras flytande hem, höll jag dem alla sysselsatta. Männen sattes att tillverka kälkar och hundselar, så att vi vid ankomsten till Sheridan — om vi någonsin komme dit — skulle vara färdiga för höst-jakten. Jag hade all erforderlig materiel ombord och hvarje eskimå fick tillverka en kälke för sin egen del, och de gjorde som vanligt sitt bästa. Deras yrkestolthet har gjort mig stora tjänster och jag blåste alltid under med belöningar och beröm.

Kvinnorna fingo börja förfärdiga våra vinterkläder så snart som möjligt efter det vi lämnat Etah, för att, om fartyget ginge förloradt, hvar och en skulle vara varmt klädd. Vi använde praktiskt taget samma sorts kläder som eski-

Copyright by Robert E. Peary

Kälkarne tillverkas.

måerna, inklusive pälsstrumporna, med håret inåt, ty annars skulle frusna fötter varit en vanlig företeelse, då det nu in-

Copyright by Robert E. Peary

Eskimåkvinnna i fullständig vinterdräkt.

träffade endast tillfälligtvis. En man, som inte kan lefva utan silkesstrumpor, har inte stora utsikter att nå nordpolen. Det var ett ganska vidlyftigtskrädderi, om man betänker att vi, inberäknadt eskimåerna, voro sextionio personer ombord, och att dessutom gamla persedlar skulle lagas och lappas. Den hårda kampen mot isen vidtog inte omedelbart efter afärden, så att mina nya kam-

rater, mr Marvin, Borup och d:r Goodsell hunno med att intressera sig för eskimåkvinnornas sömmersketalanger.

Dessa slå sig ned på hvad som finns till hands, på en stol, en låda eller på golvet, draga af fotbeklädningen, böja upp ena foten och kila fast änden af handarbetet mellan tårna samt sy ifrån sig, i stället för åt sig, som våra kvinnor göra. En eskimåkvinnas fot är en sorts tredje hand, däri föremålet fästes mellan stortån och nästa tå.

Kvinnorna anse sig mycket skickliga i att sy pälskläder och upptaga den oerfarne hvite mannens förslag med godlynt öfverlägsenhet. Då en af dessa nordens skönheter höll på med Bartletts päls till kälkfärden på våren, var han ängslig för att hon inte skulle göra den vid nog. Men hennes svar på blandad engelska och eskimådialekt lød ungefär så här:

»Lita på mig kapten! På vägen mot »the Big Nail» kommer ni att behöfva en dragsko i rocken i stället för kilar.»

Eskimåerna fingo röra sig fritt öfver hela fartyget, men babordsidan af främre däckshuset var upplåtet uteslutande åt dem. En bred några fot hög plattform för sofplatser var uppbyggd af packlådor rundt väggarna och hvarje familj hade sitt lilla bås afskildt från de andra med några plankor samt framtill försedt med ett förhänge. De lagade själfva sin vanliga mat och hade allt hvad de kunde önska sig; stewarden Percy försåg dem likvisst med kaffe, och då de fingo rostade bönor, kött eller annat, hade alltid Percy lagat till det åt dem, liksom han äfven gaf dem af sitt berömda bröd, hvars mörhet och lätthet ännu ej öfverträffats i hela världen.

Eskimåerna tycktes alltid äta. De hade ej något gemensamt bord, ty de ha ej bestämda måltidstimmar, utan hvarje

familj åt för sig, när de kände sig hungriga. Jag skänkte dem grytor, pannor, tallrikar, koppar, knifvar, gafflar och fotogénkök.

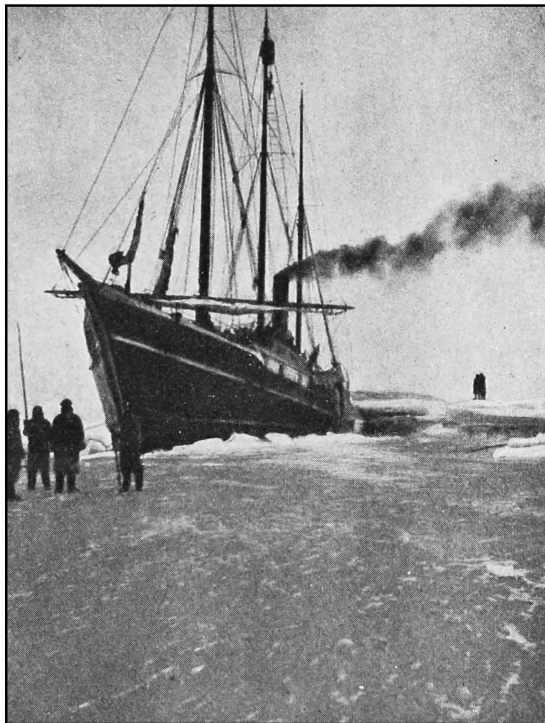
Tredje dagen hade vi otäckt väder. Det regnade oafbrutet och blåste hårdt från syd. Hundarna stodo med sänkta hufvuden och slokade svansar och sågo sjukliga ut och de morskade upp sig först vid tiden för utfodringen, då de t. o. m. började slåss och hugga efter hvarandra. Nästan hela tiden låg fartyget stilla eller dref långsamt med isen mot mynningen af Dobbin Bay. Då isen började glesna och vi lyckats tillryggalägga tio mil i öppet vatten — sprang rorkättingen, hvarför vi måste stoppa och reparera utan att kunna draga fördel af den framför liggande öppna fjärden. Kaptenens anmärkningar, då kättingstumparna foro isär, lämnar jag åt läsarens fantasi att formulera. Hade olyckan inträffat, medan vi varit inklämda mellan två stora isflak, hade nordpolens fästning fortfarande varit orörd.

Först efter midnatt lyckades vi komma i väg igen, men en halftimma senare hejdades vi åter af oframkomlig is.

Fjärde dagen lågo vi stilla hela dagen medan en otreflig bris från Princess Marie Bay sakta förde oss ostvart, men efter som solen sken använde vi tiden till att torka våra kläder, som voro våta och klibbiga af det ständiga regnet under de två föregående dagarna. Det var fortfarande sommar, hvarför vi ej hade någon vidare olägenhet af kölden. Vattengluggarne mellan ismassorna började småningom bli allt större, och kl. 9 på aftonen voro vi

på väg igen, men vid 11-tiden råkade vi ut för tjocka. Hela natten bröto och slingrade vi oss fram genom isen, hvilken visserligen låg tät men ej för svår för *Roosevelt*. Endast ett par gånger måste vi backa. Ett ordinärt skepp skulle säkerligen ej kommit fram alls.

Förste maskinisten Wardwell gjorde sina åtta- eller tolf-timmars-vakter liksom biträdena, och under passagen genom vissa farliga sund vistades han nästan oafbrutet i maskinrummet, öfvervakande att ingen olycka inträffade med maskinen, ty det skulle varit lik-

Copyright by Robert E. Peary

I väntan att slippa ut.

tydigt med fartygets undergång. Då vi kommit in mellan tvänne ismassor och arbetade oss vidare framåt kunde jag ropa till honom genom talröret:

»Håll henne i fart, tills jag säger till, kosta hvad det vill.»
Ibland kunde det se ut, som om hon skulle kilas fast mellan

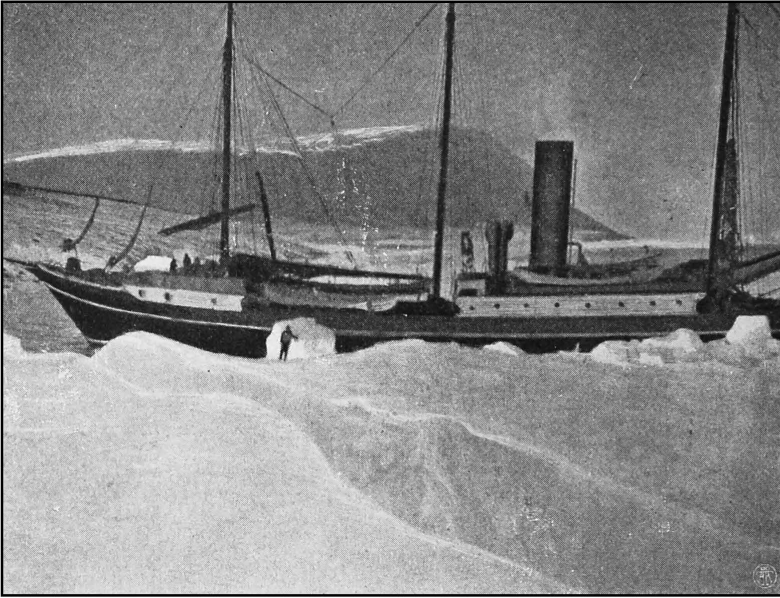
spetsarna af två flak, som långsamt flöto ihop. Vid sådana tillfällen voro minuterna evigheter. Jag kunde då skrika till Wardwell: »Låt henne hoppa nu en femtio yards» eller hvad det kunde vara, och jag kände hur hon liksom tog hindret »flying» under pressningen af ångan som rusade direkt från pannorna in i femtiotvåtums lågtrycks-cylindern. I *Roosevelts* maskin kan nämligen ångan, vid full spännkraft föras direkt in i den stora cylindern, hvarigenom maskinens kraft kan flerdubblas under några minuter och denna lilla fint har mer än en gång räddat oss från att hackas till döds af isen.

En båt förstöres aldrig plötsligt mellan två isflak som t. ex. af en mina. Den pressas sönder småningom från båda sidor, ibland så att isstyckena mötas inne i fartyget. Sålunda kan hon sitta upphängd i ett dygn, tills pressningen upphör på grund af tidvattnet, då hon går tillbaka. Isen öppnar sig först tillräckligt för att skroftet skall glida ned, tills balkarne stödja mot isen och bräckas sönder af tyngden. I S:t Lawrence Golf greps ett fartyg af isen och drogs öfver skären som en muskottnöt öfver ett rifjärn; botten skars af som man skär en gurka, så att späck-tankarna af järn föllo ur, och fartyget blef bara som sidor och gaflar i en låda. Det hängde kvar i nära tjugofyra timmar och gick sedan till botten.

Den femte dagen, den 22 Augusti, måste vår lyckliga stjärna arbetat på öfvertid, ty vi tillryggalade en fenomenal sträcka af mer än hundra mil på 27 timmar ända upp till midten af Kennedykanalen utan det ringaste hinder från is eller dimma. Midnattssolen bröt igenom molnen midt öfver Cape Liber.

Skulle lyckan följa oss än längre? Trots jag hyste de bästa förhoppningar, sade mig dock erfarenheten att äfven den vackraste medalj har sin frånsida. Visserligen hade vi på en dag passerat Kennedykanalen i hela dess längd, och framför oss låg endast splittrad is. Men därefter hade vi Robesonkanalen en 30 mil längre bort, och den navigatör, som känner till Robesonkanalen är aldrig sangvinisk beträffande hvad den har i beredskap åt honom.

Copyright by Robert E. Peary

I isen vid Lincoln Bay.

Kap. VI.

PÅ VÄG MOT NORR UNDER MIDNATTSSOLEN.

Snart kommo vi emellertid i delo med både is och dimma, och medan vi långsamt kröpo fram för att leta efter en öppning, drefvos vi tvärs öfver till Grönland vid Thank God Harbour, *Polaris'* vinterkvarter 1871—1872.

Jag har talat om det stråk af öppet vatten som vid ebb ofta finnes mellan land och den drifvande packisen, men läsaren må inte tro, att det är en väg utan några som hälst hinder. Tvärtom måste man äfven där för att komma fram oupphörligt krossa mindre isflak och stånga sönder ganska respektabla berg.

ROBERT A. BARTLETT

»Roosevelts» kapten.

Man har naturligtvis ångan uppe hela tiden för att vara ögonblickligen beredd om något skulle inträffa. Då isen ej ligger så fast, att den är omöjlig att genomtränga, gör fartyget för full ånga back och framåt ideligen till upprepade anfall. Ibland kommer hon framåt kanske en half båtlängd, ibland en hel och ibland blott en tum. Då man trots all ångkraft inte kan komma vidare, väntar man och hushållar med kolen tills isen skiljer sig. Vi voro ej rädda för att använda vår skuta som isbrytare, ty hon var byggd just för det ändamålet, men på andra sidan Etah var kolet dyrbart, hvarenda uns däraf måste gifva oss ett stycke mot norr i utbyte, och det vi hade ombord, var allt vi kunde få till åtminstone följande år, då Peary Arctic Club skulle skicka ett fartyg till mötes vid Etah.

Vi voro midt upp i tiden för midnattssolen och lefde i ett konstant dagsljus, som aldrig utestängdes hvarken af dimmor eller moln. Vi slöto oss till om det var dag eller natt genom att se på klockan, ty under hela färden genom dessa sund vågade vi aldrig sofva annat än under de korta stunder, då intet annat fanns att göra, hvarför dag och natt därvidlag tedde sig fullkomligt lika. Afgiften för genomfarten bestod i oupphörlig vaksamhet.

Visserligen kunde jag obetingadt lita på Bartletts omdöme, men det oaktadt utöfvade kajutan ingen dragningskraft på mig medan fartyg och värden stodo på spel, och dessutom skulle dånet af stötarne med isen kommit själfva Morpheus att hvarannan minut rusa upp och gnugga sig i ögonen.

På grund af isblockens oerhörda prässningskraft skulle ett fartyg vara fullkomligt redlöst, om det blefve fastkiladt

melian ett par isjättar. I dylikt fall skulle det säkerligen ej finnas någon utväg för något som hälst af människohand byggdt fartyg, och mer än en gång kom ett sådant väldigt bett *Roosevelt* att vibrera som en fiolsträng till hela sin hundraåttiofyra fots längd. Vid andra tillfällen rände hon under trycket från de förut beskrifna cylindrarne upp öfver isen som en steeplechaser öfver ett hinder. Det var en ståtlig strid — dessa fartygets anfall mot människans kallaste fiende och kanske också äldsta, ty glacierernas ålder kan ej uppskattas. Emellanåt, då *Roosevelts* stål-skodda stäf klöf ett flak midt itu, gaf det ifrån sig ett ursinnigt morrande, som tycktes förråda den uråldriga isens raseri mot inkräktaren — människan.

Då fartyget någon gång var särskildt illa ute, brukade eskimåerna stämma upp sina egendomliga, vilda sånger, anropande förfädernas andar om att från sitt osynliga hemvist komma oss till hjälp.

Under denna, liksom under den förra expeditionen, såg jag ofta en af eldarne komma upp ur maskinrummet för att få en näsa luft och vid åsynen af isfältet framför oss bistert muttra:

»Vid gud, hon *skall* igenom!

Därpå gick han ned igen, och efter en stund syntes en extra puff af svart rök bolma ur skorstenen.

Under de svåraste passagerne tillbragte Bartlett sin mesta tid i utkikstunnan på stormasten, och jag brukade äntra upp i riggen något nedanför, där jag kunde se framåt och tala med honom och stödja honom, om så behöfdes, då ansvarets tyngd kunde bli honom för stor vid de farligaste ställena.

Då jag klättrade och spejade ut öfver isfältet efter öppet vatten och gaf akt på hur massorna gled emot oss, kunde jag höra, hur han ropade till fartyget under oss, som till en lefvande varelse, än förebrående, än uppmuntrande, än befallande:

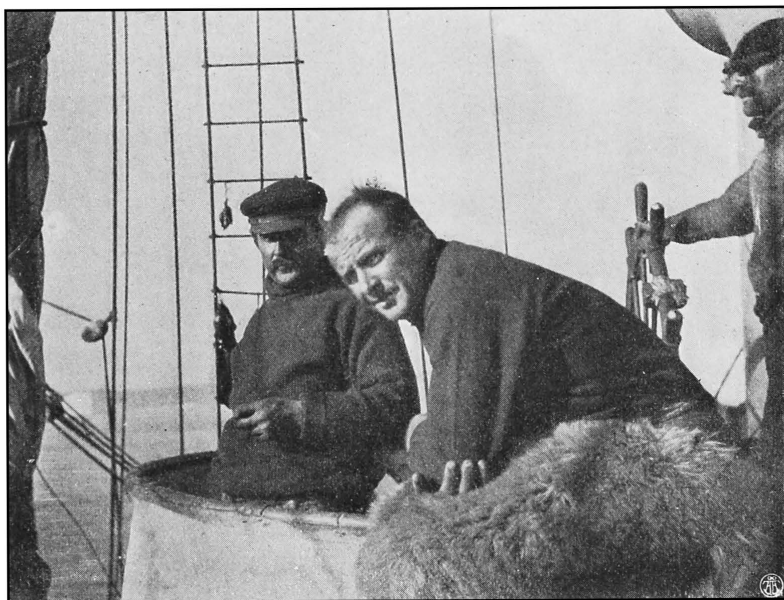
»Rif dem i trasor, *Teddy!* Klyf dem! Åh, hugg i! Rätt så, min sköna! Nu — ett tag till! Ett till!»

Vid sådana tillfällen tycktes is- och sjöhjältarne från den första tiden, då Englands flagga kretsade rundt jorden, lefva upp i denne tappre, okuflige newfoundländare.

Det skulle fordras en hel volym för att skildra allt, som hände under uppresan. Än slogos vi med isen, än veko vi undan eller väntade vi i någon nisch i stranden på tillfälle att rusa fram igen.

Sjätte dagen, en söndag, hade vi öppet vatten, och kommo ett godt stycke framåt, tills vi klockan 1 eftermiddagen stoppades af packisen, just då vi började närma oss Lincoln Bay. En kabel stacks ut och fartyget förtöjdes vid ett isflak som sträckte sig flere mil åt norr och öster. Tidvattnet, som för tillfället gick norrut, drog med sig den mindre isen och lämnade *Roosevelt* kvar, liksom i en insjö. Då vi lågo stilla där, observerades ett svart föremål långt ute på isflaket, och d:r Goodsell och Borup jämte två eskimåer begåfvo sig åstad för att utforska, hvad det kunde vara. En sådan vandring är mycket farlig, ty isen är full af ofta ganska breda hålor, och vid tillfället i fråga doldes klyftorna mestadels af nyfallen snö. Då sällskapet skulle taga sig öfver en ränna, voro alla nära att drunkna, och när de kommit ett bösshåll från föremålet för upptäcktsfärden, befanns detta endast vara ett stenblock.

Innan Borup och doktorn återkommit, hade isen redan börjat samla sig kring fartyget, hvarför, så snart de voro ombord, kabeln halades in och *Roosevelt* fick drifva mot söder. Isen var så tätt inpå oss den natten, att vi måste svänga in båtarne för att skydda dem mot massorna, som

Copyright by Robert E Peary

Mc Millan och styrman Gushue.

tid efter annan hopades vid relingen, men slutligen lyckades Bartlett arbeta in oss i en annan insjö, något sydost om vår förra plats, och där höllo vi oss i flera timmar under ideliga »back» och »framåt» för att hålla vår fristad öppen.

Trots alla våra ansträngningar slöt sig isen kring *Roosevelt* vid elfvatiden, men jag observerade en ränna som ledde

mot sydost till ännu en öppen sträcka, och gaf order att om möjligt forcera henne igenom. Genom att arbeta fören in i mynningen af den smala rännan och sålunda vräka isen åt båda sidor, lyckades vi vidga henne tillräckligt för att komma igenom, hvarefter vi kunde lägga till för några timmar.

Klockan 4 f. m. voro vi åter på väg mot norr genom omväxlande is och öppna ställen, men hejdades omkring kl. 9 f. m. åter af packis strax på andra sidan Shelter River. *Roosevelt* fördes in nära kusten och förtöjdes, för att förhindra att hon fördes söderut med tidvattnet, som nu hade stark fart.

Efter kvällsvarden begåfvo sig Mc Millan, Borup och Goodsell jämte två eskimåer af mot stranden öfver den söndertrasade isen i akt och mening att gå i land och jaga, men innan de nått land, började isen röra sig så häftigt, att jag ansåg färden alltför riskabel för så erfarna män, hvarför jag kallade dem tillbaka med ånghvisslan. Rännor började öppna sig i isen åt alla håll. Lyckligtvis hade de båtshakar med sig, ty utan dessa skulle de aldrig lyckats komma tillbaka, afsevärdt hindrade som de voro af bösorna. Tidvattnet förde dem nästan hastigare mot norr, än de kunde taga sig fram åt motsatta hållet till fartyget. De måste använda båtshakarna som springstafvar, och hoppa från flak till flak, när rännorna inte voro alltför breda, då de stakade sig öfver på smärre isstycken. Först halkade doktorn, och kom i vattnet till midjan, men drogs raskt upp af Borup, därefter var det Borups tur.

Under tiden hade isen kring *Roosevelt* skingrats och lämnat en bred sträcka vatten mellan henne och flaken,

där männen ströfvade fram, men genom att föra henne fram till ett af de större isblocken, lyckades vi till sist få dem ombord. De skyndade genast att byta kläder och efter några minuter berättade de skrattande om sina erfarenheter för ett intresserad och roadt auditorium.

Den, som inte kan skratta åt en dopp eller taga en farlig passage öfver drifvande is som en helt naturlig sak, blir aldrig mannen för en allvarsam arktisk expedition. Kroppslig vigör och uthållighet, sinnesnärvaro, mod och hjälpsamhet, se där hvad som behöfves. Det var med en känsla af utomordentlig tillfredsställelse jag betraktade dessa tre, mina arktiska »ömfotingar», Mc Millan, Borup och d:r Goodsell, och fann af hvad slags krut de voro. Men det var kanske lyckligast för pappa och mamma Borup att de inte kunde åse färden där ute i isen.

Jag hade bland massor af sökande valt just dessa tre på grund af hvars och ens speciella lämplighet.

D:r Goodsell var en präktig, kraftig man af Pennsylvania-släkt, som arbetat sig upp till läkare. Han hade gjort en hel del mikroskopiska studier, och jag hoppades, att just denna specialitet skulle gifva värdefulla resultat från ett hittills orördt fält inom den arktiska forskningen, nämligen vissa för eskimåerna egendomliga sjukdomar.

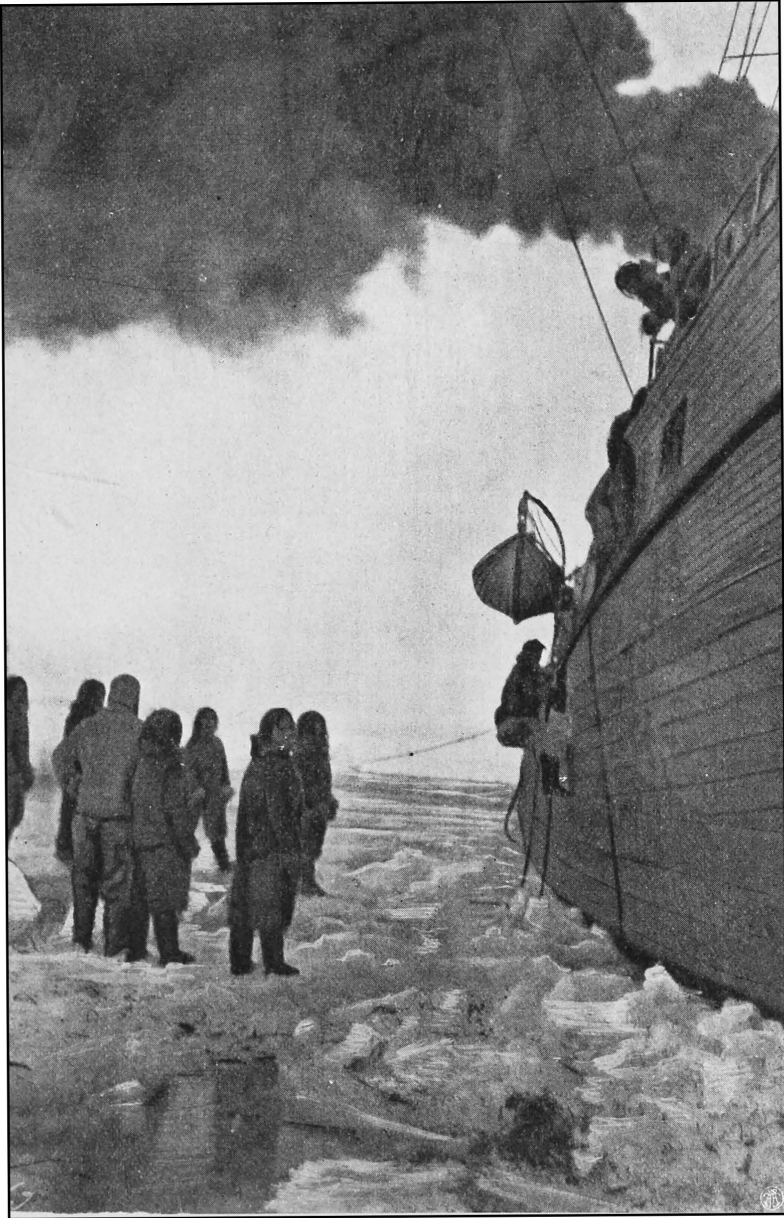
Mc Millan, lärare i Worcester Academy, Massachusetts, en tränad sportsman och idrottsledare, kände jag och hade hört omtalas sedan många år. Han var utexaminerad från min egen *alma mater* Bowdoin College och jag tog honom med på grund af hans brinnande intresse för företaget, hans lifliga önskan att få komma med och hans för hårda arktiska villkor särskildt lämpade lynne. Min erfarenhet

är, att den som åstundar ett visst arbete mer än allt annat, är just mannen att utföra detsamma.

Borup, den yngste i sällskapet, gjorde intryck på mig genom sin entusiasm och sina fysiska egenskaper. Han var innehafvare af löparerekord från Yale och jag tog honom hufvudsakligen därför, att jag tyckte om honom. Jag visste i början inte, hvad nytta jag kunde ha af hans färdigheter, utan nöjde mig med, att han var af rätta ullen för arbete i polartrakterna. Och som det sedermera föll sig, var detta ett synnerligen lyckligt val, i det att fotografierna från expeditionen till stor del äro resultatet af hans yrkesskicklighet.

Man har frågat mig, hvad mina kamrater roade sig med under de långa väntetiderna, då fartyget uppehölls af isen. De nya medlemmarnas förnämsta nöje var att söka skaffa sig åtminstone en ytlig kännedom om eskimåernas märkvärdiga språk. Som tolk tjänstgjorde Matt. Henson, hvilken talar eskimåspråket lika bra som engelska. Mången gång, då jag stod på bryggan, kunde jag se någon af dem stå på däck, omgifven af en hop gestikulerande och skrattande eskimåer, och visste då att en språklektion pågick. Kvinnorna voro förtjusta i att få tillfälle att lära Borup hvad rock, stöflar, himmel, vatten, mat m. m. hette på deras språk, ty de tycktes anse honom för en vacker pojke.

Pianospelet var dock den förnämsta glädjekällan. Efter timmar af hårdt arbete med att föra fartyget genom isen eller gifva henne skydd bakom något strandat isberg, hände det ofta att vi slöade till, då vi ingenting hade att taga oss för. Då brukade jag lämna dörren till min kajuta öppen, hvarpå jag slog mig ned och spelade glada, upp-

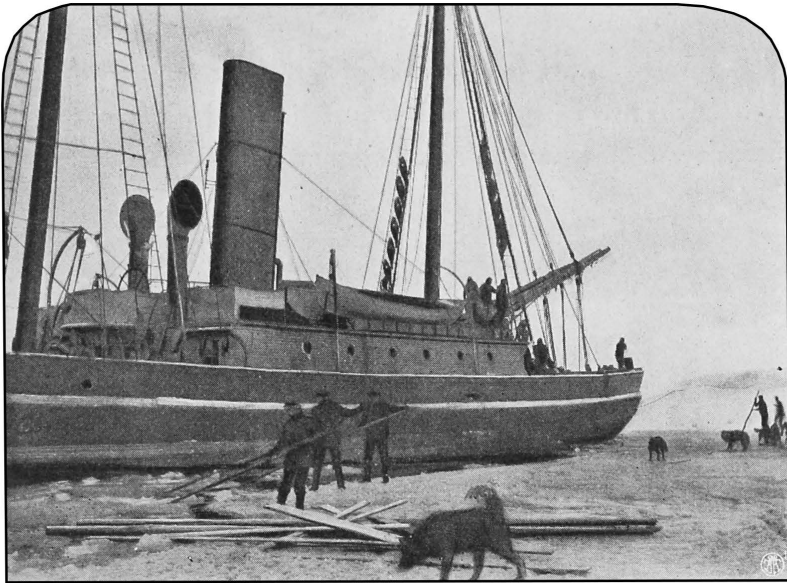

Copyright by Robert E. Peary

Ankomst till öfvervintringsplatsen vid Cape Sheridan.

piggande melodier. Det verkade som ett trollslag och t. o. m. eskimåerna tjusades af musiken. »An der Schönen, blauen Donau» var deras synnerliga favorit; »Faust» antogo de föreställa en man som kommit i delo med Tornarsuk — djäfvulen.

Copyright by Robert E. Peary

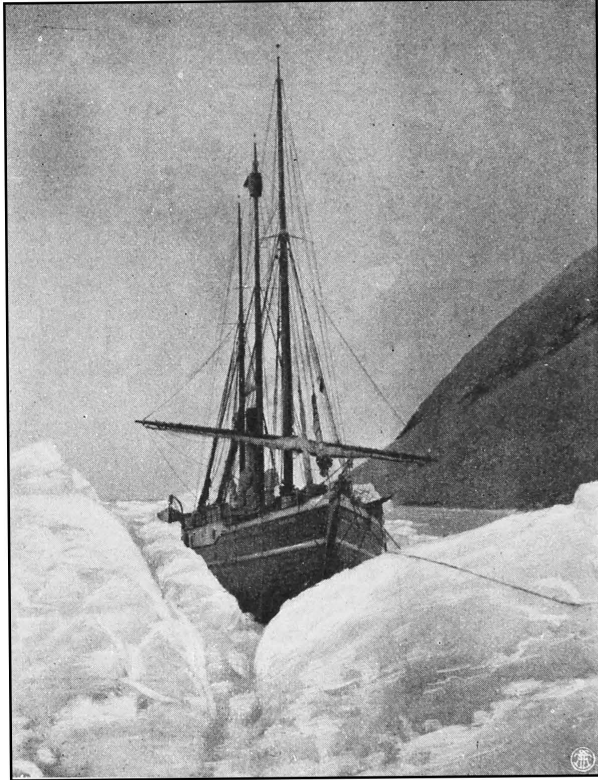
Förråd föras i land.

Kap. VII.

FÖRRÅD FÖRAS I LAND. — DRIFT BLAND ISMAS-
SORNA. — VI SPRÄNGA OSS FRAM MED DYNAMIT.

Den 24 Augusti lågo vi stilla i öppet vatten hela natten, men den 25 på förmiddagen ångade vi norrut ända till trakten af Cape Union, men där blef isen ogenomtränglig. Jag äntrade upp och tog en öfverblick af omgifningarna och fann att intet användbart skydd stod att få, hvarför vi återvände till Lincoln Bay och förtöjde mellan två strandade isberg. Föregående dag hade varit lugn och solig, men den 25 blef vädret otrefligt med snö och bitande nordan. Snön strök vågrätt, vattnet var svart som bläck, isen blåvit och kusten tedde sig som ett spökenas hemvist.

Det ena af våra isberg fördes bort af floden, hvarför vi nödgades flytta oss till insidan af det andra, där vi fingo flera strandade flak utanför oss att taga emot törnarne.

Copyright by Robert E. Peary

I isen vid Cape Union.

Här voro vi på det hela taget mera i lugn än vi varit någonsin alltsedan vi började kämpa med polarisen.

För säkerhets skull förde jag i land en del förråd dagen därpå. Ty trots alla försiktighetsmått, fanns dock alltid möjlighet för att fartyget kunde gå förloradt. Ginge allt

väl, kunde i alla fall depoten komma väl till pass under jakttiden. Förnödenheterna lades helt enkelt i en hög på stranden, då det ej var nödvändigt att bygga något skydd, ty harar, renar och myskoxar försöka sig inte på bleckburkar och trälådor. Följande upplades: 1,000 pounds bisquit, 1,000 pounds pemmikan, 250 pounds socker, två lådor té och kaffe, 100 pounds kondenserad mjölk och 100 gallons olja; allt konsumerades sedermera af jaktsällskapen under hösten och vintern.

Jag gick i land och tog mig öfver till Shelter River för att upplifva minnena från 1906. Det var i Juli det året under återvägen från $87^{\circ} 6'$ och i väntan på öppet vatten för att komma söderut mot civilisationen, som jag begaf mig åstad på färden »längst i väster» till Cape Thomas Hubbard, den yttersta spetsen af Jesup Land. Under min frånvaro hade kapten Bartlett — han förde *Roosevelt* då som nu — försökt föra henne från Cape Sheridan till en mera skyddad plats i Lincoln Bay, där jag skulle stöta till.

Vid Shelter River hade *Roosevelt* kommit i klämma mellan den rörliga packisen och den fasta isens vertikala yta, och fått en otreflig knäck. Hon hade lyfts helt och hållet ur vattnet, fått stäf och roder splittrade och ett propellerblad afslaget. Allt ombord fördes i land, ty man tog för gifvet, att hon skulle läcka för mycket för att kunna flyta, då isen gåfve efter. Bartlett hade stått inför sannolikheten, att *Roosevelt* skulle inrangeras i raden af förlorade fartyg efter *Polaris* och *Proteus*. Han och hans folk hade emellertid arbetat som karlar för att så vidt möjligt täta läckorna, med den påföljd, att hon verkligen flutit, då isen gick undan. Hon måste ligga kvar där nära en månad, och två gånger

under den tiden hade t. o. m. riggen förts i land, när det syntes otänkbart att hon skulle lefva öfver. Här vid Shelter River hade jag återfunnit *Roosevelt* efter »längst i väster»-färden. Ett nytt roder anbragtes, och ändtligen två dagar senare den 3 Augusti kunde det illa tilltygade och nästan redlösa fartyget flottas rundt in i Lincoln Bay. Jag säger flottas, ty hon var nästan omöjlig att manövrera, till följd af skadan på stäfven, och hon läckte så svårt, att vi måste ha pumparne i gång oafbrutet. Bartlett må ha framför sig ett långt lif af äfventyr och faror, men jag tviflar på att han någonsin kan glömma Shelter River 1906.

Efter en timma återvände jag ombord. Borup och Mc Millan hade äfven varit i land i förhoppning att få skjuta något vildt, men ej lyckats. En af eskimäerna, Al-ne-ah, fick ett anfall af *piblokto*, en egendomlig form af hysteri, som är mycket vanlig hos dem, men han lugnades genom en subcutan injektion af ett tiondedels gram apomorphin. Jag skall längre fram beskrifva denna nervösa sjukdom närmare. Under hösten och vintern inträffade nästan dagligen fall däraf. Doktor Goodsell behandlade äfven en annan eskimå, Ah-wa-ting-wah, för ryggskott. Det var en ledsam, rå och ruskig dag. Mc Millan, Borup, doktorn och Gushue roade sig med att skjuta till måls. Jag satte Matt. Henson i arbete med att tillverka trälådor för att ha till fotogenköken, då vi voro »i fält».

Hundarnes lukt och oväsen tycktes svårare, när fartyget låg stilla än under gång.

Nästa dag tycktes aldrig vilja taga slut. Vi lågo fortfarande stilla i Lincoln Bay i en rå nordost, som blåste oafbrutet och med växande styrka. Packisens kant var

endast några yards från oss, men vi voro fullt skyddade af några stora stycken, hvilka grundstötte utanför oss. Tidt och tätt kommo flaken rusande förbi, förande undan allt i deras väg, hvarigenom vi och våra beskyddare knuffades allt närmare stranden. Vi lågo ungefär tre kvarts mil söder om stället för vistelsen 1906. Från masttunnan kunde vi se en strimma öppet vatten i närheten af kanalens östra strand, men inom räckhåll fanns endast is, is, is af hvarje tänkbar skepnad och tjocklek.

Ännu en dag grydde, och *Roosevelt* låg som förut med isen hopande sig framför henne. Men då floden steg som högst, fördes våra isberg af grundet och kommo i drift. Vi rusade alla upp på däck och trossarne halades in. Allt efter som isen dref söderut, lämnade den efter sig en sträcka öppet vatten om ungefär en mil, hvarför vi ångade norrut utefter kusten, letande efter ännu ett gömställe till skydd mot den nu allt hastigare annalkande packisen. Vi hade den turen, att vinden blåste från land, hvarigenom packisens tryck något minskades. En plats syntes erbjuda skydd, och vi redde oss till att göra fast, då ett flak, en acre stort och med en skarp, spetsig ramm,

Copyright by Robert E. Peary

Den största vaksamhet var alltid af nöden.

ungefär som på ett örlogsfartyg, rusade emot *Roosevelt*, hvarför vi åter måste flytta oss söderut. Just som vi skulle förtöja, anfölls vi igen af samma flak, som tycktes följa oss som en blodhund. Vi ändrade plats ännu en gång, då ändtligen flaket passerade och flöt sydväst.

Det blef inte någon sömn för någon under den solbelysta natten. Omkring kl. 10 rycktes det isberg, vid hvilket vi gjort fast, loss på grund af trycket af den våldsamma blåsten och den stigande floden.

Med isen hvirflande och puttrande omkring oss fingo vi i hast in trossarne och flyttade till en annan plats, men endast för att bli drifna därifrån. Ännu ett försök misslyckades, men tredje gången fingo vi ändtligen skydd, dock först sedan *Roosevelt* tvenne gånger varit på grund och fått aktern ramponerad af isbergen.

Lördagen den 29 blef ännu en väntans dag, men jag sökte skingra ledsnaden med att tänka på min lille son därhemma, hvars femte födelsedag det var. Percy, Matt och jag, hans tre vänner, tömde en flaska champagne till hans ära, Robert E. Peary junior! Hvad hade de männe för sig hemma just nu? Jag slöt ögonen och försökte tänka mig det. Hvad de än gjorde, visste de att jag skulle tänka på dem den dagen, hvar jag än funnes.

Jag skulle knappast tro att någon af expeditionens medlemmar kan glömma den påföljande dagen, den 30 Augusti, då *Roosevelt* sparkades omkring af isbergen som en fotboll. Leken började omkring klockan 4 på morgonen. Jag befann mig i kajutan för att få en smula sömn, fortfarande i kläderna, ty jag hade inte på en hel vecka vågat kläda af mig. Men hvilan afbröts plötsligt af en stöt så våldsam,

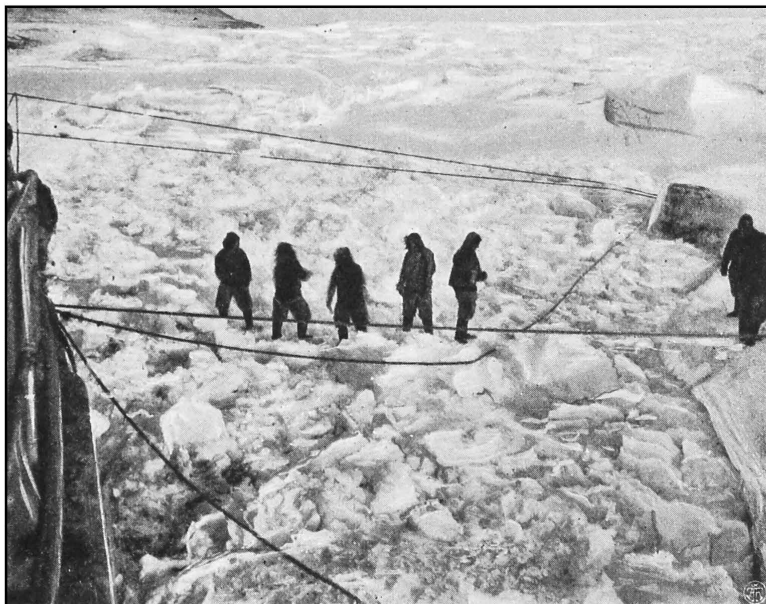

Copyright by Robert E. Peary

Den första foran afgår till Cape Belknop.

att jag, innan jag visste ordet af, befann mig på däck — ett däck som lutade åt styrbord i en tolf—femton grader. Jag sprang eller rättare klättrade upp till babordsidan och fick se hvad som händt. Ett stort flak hade kommit rusande med strömmen och lyft upp det isberg, hvarvid vi gjort fast, och prässat ned det mot fartyget längs efter babordssidan, som om det tusen ton tunga berget varit blott en leksak. Detta störtade emellertid emot ett annat berg strax akter om oss, och *Roosevelt* gled loss emellan dem som en såpad gris. Då prässningen upphört och hon kommit på rätt köl igen, upptäckte vi att aktertrossen trasslat in sig i propellern. Nu gällde det att tänka och handla snabbt. En töm slogs om ångvinschen, som sattes i gång och snodde upp kabeln, hvarpå en gröfre sådan splitsades till. Med några slag med propellern jämte sträckningen från vinschen fångade vi hem några dussin fot, och då vi upprepat manövern, lyckades vi till sist få gynnaren att släppa sitt tag. Knappt var emellertid det spännande ögonblicket öfver, förr än ett stort berg passerade i närheten och klöfs i tu, då den ena delen föll rakt emot fartyget på endast några fots afstånd. »Isberg till höger och vänster och ofvanpå», hörde jag någon yttra, då 'vi åter drogo andan efter denna underbara räddning. Fartyget var nu helt och hållet i isens våld och låg återigen öfver åt styrbord på grund af prässningen från den yttre packisen. Jag visste, att om det drefves längre mot land skulle vi nödgas lämpa en mängd kol öfverbord för att det skulle kunna flyta, hvarför jag beslöt att taga till dynamiten. Jag befallde Bartlett att taga fram batterier och sprängämnen, spränga fartyget fritt från den svåra packisen och skaffa henne en mjuk bädd att hvila på. Batterierna hämtades

upp, en låda dynamit lyftes med försiktighet ut och Bartlett och jag sågo oss om efter lämpliga platser. Några dynamitpaket sveptes in i gamla säckar och fästes på långa granstänger, som medförds särskildt för detta ändamål, och trådar från batterierna leddes till knallhattarna i dynamiten. Stänger, tråd och laddningar nedlades i remnor lite hvar-

Copyright by Robert E. Peary

Förtöjd vid isberg i Lincoln Bay.

städes i isen. Hvar och en begaf sig på vederbörligt afstånd på andra sidan däck, en tryckning på knappen; batteriet sände gnistor genom tråden och — pang! — Fartyget dallrade som gelé, och en hundra fot hög pelare af is och vatten flög i luften ungefär som en geysir. När isprässningen sålunda upphört, rätade hon på sig och låg

lugnt på sin bädd af krossad is i väntan på hvad som skulle inträffa härnäst.

Eskimåerna sågo mycket allvarliga ut och höllo sig långt från batteriet. Några hade varit med om dynamit förut och under föregående expedition varit vittne till den hvite mannens styrka, och då trådarna fästes i batteriet hörde jag en af dem ifrigt anropa sin aflidne farbrors ande. Då floden minskades, stod *Roosevelt* fast, vaggande hit och dit af isprässningen. Det var en ny variation af »Vyssjad uti djupets vagga» — en som kastade eskimåer, hundar, barnungar, lådor och t. o. m. oss själfva huller om buller. Då tidvattnet steg, försökte vi få henne loss. Från babords bog fastgjordes en tross vid ett fastliggande isberg, kaptenen kommenderade full fart, först framåt och sedan back. En stund kunde man ej iakttaga någon rörelse, men spänningen mellan kabeln i babords bog och fullt back hade snart önskad effekt och fartyget gled af och flöt. Men isen var så hårdt packad bakom oss, att vi inte kunde få skutan ur stället och där låg hon, nära land bakom de strandade isbergen, mot hvilka flaken kommo störtande med växande våldsamhet på väg söderut. När som hälst kunde hon prässas upp på grund igen. Ställningen var, lindrigast sagdt, farlig. Hade jag inte haft erfarenheten från föregående resa att hålla mig till, skulle jag känt mig synnerligen ängslig öfver att fortfarande ligga i Lincoln Bay efter flere dagars arbete. Men nu var jag nästan viss om att isen förr eller senare skulle släppa oss fram de få milen, som återstodo till Cape Sheridan och kanske ännu längre. Jag hade nämligen i tankarna en plats några och tjugu mil nordväst om platsen för vinterkvarteret 1905—06. Jag för-

sökte tvinga mig till tålmod, och hände det någon gång att väntan angrep nerverna, så tjänade det i alla fall ingenting till att tala om det. Ledaren af en arktisk expedition måste hålla sina kamrater vid godt humör.

Den 1 September föreföll isen röra sig mindre hastigt. Dagen förut hade jag skickat Mc Millan i land till de höga branterna på andra sidan Shelter River, och han hade rapporterat, att det fanns ansenliga sträckor öppet vatten utefter kusten. Först hade jag tänkt att arbeta fartyget framåt, men skickade för säkerhets skull själfve Bartlett att rekognoscera. Han inrapporterade äfven öppet vatten, ehuru öfverkörsadt at alla håll af större flak, och då han om aftonen begaf sig af för att se efter ännu en gång, uppstod en tät dimma.

För att emellertid jakten ej skulle försummas, skickade jag Oa-tah, Al-e-tah, Oob-loo-yah och Ook-e-yah med en kälke och åtta hundar mot trakten af Lake Hazen för att skaffa ren och myskoxe. Jag hade gjort upp att de skulle jaga där tills de sammanträffade med andra eskimåer, som jag skulle sända ut från Cape Sheridan eller Porter Bay, men morgonen därpå återkommo Oo-tah och Al-e-tah med kälke och hundar, ty frånvaron af snö gjorde färden omöjlig äfven med en lätt kälke. Oob-loo-yah och Ook-e-yah hade stannat kvar för att ytterligare se sig om, men äfven de återkommo på kvällen, medförande tre harar, och rapporterade att de sett ett isbjörnsspår uppåt bukten.

Slutligen något före midnatt, den 2, krånglade vi oss ut ur Lincoln Bay, där vi legat i tio dagar. Kablarne togos in och *Roosevelt* gick framåt och back tills hon ändtligen kom ur packisen. Vi kände oss som frigifna fångar. Vi

ångade framåt i en smal ränna utmed stranden och rundade Cape Union omkring kl. half 1 på natten.

Men snart nödgades vi stoppa igen. Strax vid Black Cape höjde sig ett ensamt, konformigt mörkt isberg, på östra sidan sköljt af hafvet och i väster skildt från de brådbranta bergen af djupa dalar. Det var obeskrifligt storartadt.

Copyright by Robert E. Peary

Black Cape.

Vid Black Cape resa sig klipporna på milslånga sträckor lodrätt ur hafvet. Under oräkneliga århundraden har packisen gnagt emot kusten, tills hvarenda ojämnhet slipats bort.

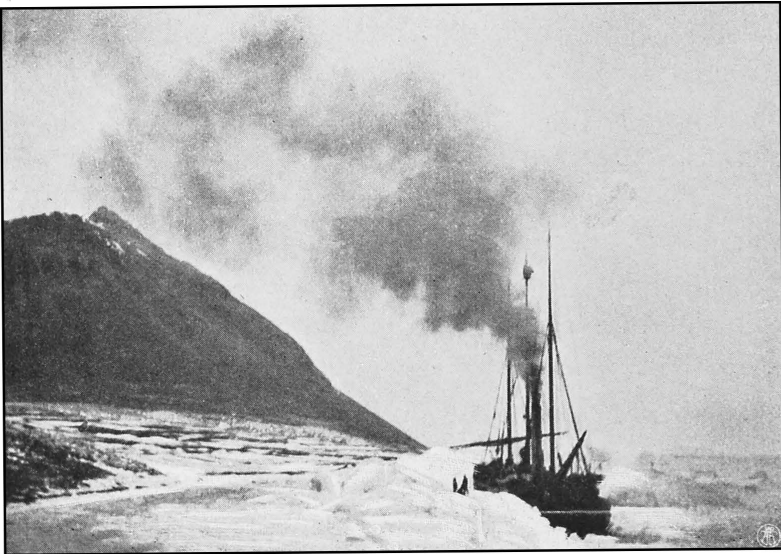
Milsvidt är kusten kantad med isberg, som tvingats fram mot stranden, brustit och fallit sönder i rätvinkliga block; inga ref eller grund finnas och nästan hvar som hälst kan en ångare gå sina hundra fot nära land. Vid Black Cape voro vi halfvägs mellan vår förra plats och det efterlängtrade

skyddet vid Cape Sheridan. Då vi gjorde fast vid kanten, sågo vi ett gigantiskt block slungas med fruktansvärd kraft mot stranden något norr om oss. Tänk, om vi varit i vägen -- men en navigatör i dessa trakter får inte tänka på sådant. Som det nu var, blef kolossen ett skydd för oss mot drifisen i norr, men hade ännu ett sådant stycke kommit, skulle vi helt enkelt lyfts upp på den fasta isen — om intet värre inträffat. För säkerhets skull skickade jag en hop eskimåer att med yxor hugga bort ojämnheterna i iskanten för att underlätta fartygets uppresning, om det skulle föras upp af trycket utifrån.

Det snöade lätt hela dagen, men jag gick i land och vandrade utefter iskanten till närmaste flod och uppför toppen af Black Cape. Jag såg spår af hare, fjällemmel och räf. Promenaden befriade mig från stanken och ordningen ombord, ty hundarne osnyggade mycket på *Roosevelt*. Klemigt folk ha frågat mig, hur jag kunde stå ut med 250 hundar på däck på ett litet fartyg, men allting har två sidor, och utan hundarne skulle jag ej nått polen.

Nu beslöt jag att söka mig ett annat gömställe, liknande det i Lincoln Bay, för att vara beredd på allt, ty fast vi voro ett steg närmare målet, var fartygets läge farligare än det varit där. Den 14 kom vinden hårdt från syd och då det tycktes vara litet öppet vatten framför, startade vi vid åttatiden på morgonen, men det tog en timma att bräcka oss ur isen, som låg fast som cement omkring fartyget. Lyckligen iväg igen hejdades vi af isen vid flodmynningen och då flaken kommo med vinden från syd, måste vi hastigt vända och gå tillbaka under Black Cape. Det var inte utan sitt besvär att komma dit igen, alldenstund den hårda

vinden gjorde skutan svår att manövrera. Ett hörn af ett isberg ramponerade henne illa på styrbords låring och aktre styrbordshörnet af däckshuset lyftes i det närmaste från däck. Vi voro nu endast några mil från Cape Sheridan — så nära att vi brunno af ifver att komma iväg igen. Vid ebb den aftonen glesnade isen, och jag gaf order om

Copyright by Robert E. Peary

I skydd för isbergen vid Black Cape.

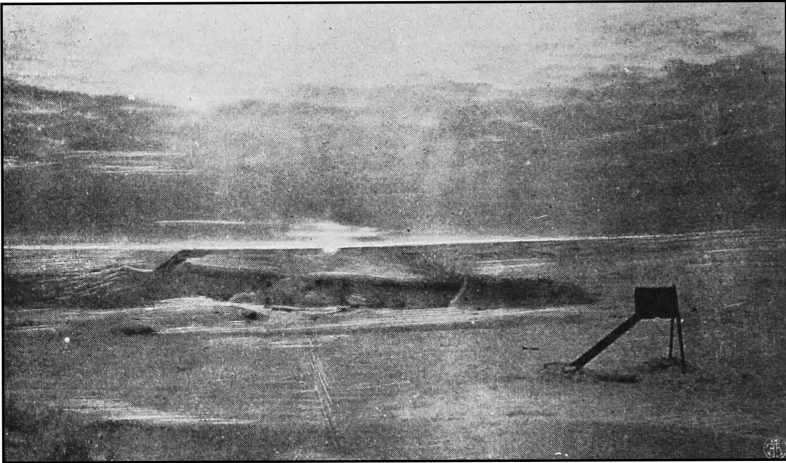
afgång, och efter några farligheter mellan de framilande isflaken nådde vi mynningen af Black Cape River några mil på andra sidan längre bort än förut. Men rännan slutade ungefär 3 mil söder om Cape Rawson, floden kom och isen satte hastigt inåt land, hvarför vi måste raska på med att vända och skynda tillbaka en kvarts mil i skydd af ett strandadt isberg. Då trossarne voro fastgjorda, gick jag i land och tog mig en titt på isen på andra sidan deltat.

I norr syntes inte en remna eller ett hål, och vägen vi tillryggalagt tillbaka till vår nuvarande plats var som ett haf af tät is. Skulle vi *någonsin* kunna tillryggalägga de återstående milen? Jag såg några harspår, följde dem och upptäckte tre harar, af hvilka jag sköt två. Då allt i matväg var välkommet, var jag glad att komma ombord med något i hand.

Då jag gick ned mot stranden, fick jag se ett kolossalt isflak just utanför *Roosevelt*. Jag hoppades att den försyn, som leder isberg, inte skulle rikta det mot fartyget. Vid midnatt den kvällen skref jag i min journal: »Det tyckes som skulle vi aldrig nå vår destinationsort.» Det blåste fortfarande våldsamt från syd, och isen bakom oss började glesna något, och kl. 3 f. m. den 5 September öppnade sig så småningom en ränna mot norr. Nu eller aldrig! Klockan 6 voro vi på väg igen, rundade Cape Rawson utan något allvarligare hinder och Cape Sheridan kom i sikte. Ändtligen! Det sluttande fastlandet syntes mig långt skönare än paradiset portar. Vi hade öppet vatten framför oss, och efter ännu en timma rundade vi redde kl. 7,15 — 15 minuter senare än tiden för vår ankomst 1905. Sedan den 23 Augusti, tretton dagar förut, hade hvarken Bartlett eller jag varit ur kläderna. Borde vi stanna här? Det var fortfarande öppet vatten framför oss. Jag gaf order att fortsätta i förhoppning att nå Porter Bay. Men efter två mils färd kommo vi till ännu en ogenomtränglig isbarriär, och jag beslöt att ännu en gång taga Cape Sheridan till plats för öfvervintringen.

Jag kände mig nu lätt om hjärtat. Med de två milen på andra sidan Cape Sheridan hade vi eröfrat rekordet för

»längst norrut» af något fartyg under egen ånga, 82° 30'. Endast ett fartyg, Nansens *Fram*, hade varit längre norrut, men hon hade drifvit med isen med aktern före, en lekboll för tidvattnet. Ännu en gång hade den svarta, härdiga lilla *Roosevelt* visat sig som en öfverdängare. Det finns känslor, som en man aldrig kan uttrycka i ord, och sådana voro mina känslor, då jag såg förtöjningarna göras fast vid

Copyright by Robert E. Peary

Då solen går ned för fem månader.

Cape Sheridans isfot. Jag hade löst den första punkten i det svåra problemet, den att föra ett fartyg från New York till en punkt, hvarifrån nordpolen var inom räckhåll. Alla farligheterna vid navigation i isen — kanske förlust af fartyg och en stor del af våra förråd — voro nu glömda. Jag hade ännu en anledning att känna mig belåten, den nämligen, att denna sista resa ytterligare hade bevisat nyttan af erfarenhet i alla detaljer vid sådana företag. Frånsedt dröjsmålen, som stundom syntes ändlösa, hade

vi gjort resan med endast en obetydlig del af den ångest och de haverier vi fingo utstå under 1905.

Då vi befunno oss med alla kända länders nordliga gränser långt söder om oss, stodo vi vid utgångspunkten för anloppet mot polsundets andra punkt, utskickandet af en kälkexpedition för att nå själfva polen. Cape Sheridan var inte slutmålet, men att väl ha hunnit dit gjorde uppnåendet af detta mera sannolikt. Jag kände redan segern i min hand. Jag hade förutsett och beredt mig på alla de motigheter, som hindrat mig 1906, jag visste, hvad jag hade att göra och hur det skulle utföras. Endast några månaders väntan, höstjakten och den långa mörka vintern till starten. Jag hade hundar, folk, erfarenhet och fast beslutsamhet — utgången låg i försynens hand, den försyn, som hjälper den man hvilken till sista andetaget håller fast vid sin föresats, den försyn, som styrt Columbus' fartyg öfver västerhafvet.

Copyright by Robert E. Peary

Förberedelser för vinterkvarteret vid Cape Sheridan.

Kap. VIII.

HÖSTJAKTER OCH FÖRBEREDELSE FÖR DEN LÅNGA NATTEN. — ESKIMÅERNAS SÄTT ATT FISKA OCH KÖRA.

Så snart förtöjningarna bragts i land vid Cape Sheridan började vi ifrigt lossa. *Roosevelt* förtöjdes innanför tidvattensrännan, och det första vi förde i land var de tvåhundrafyrtiosex hundarna, hvilka de sista 18 dagarna gjort fartyget till ett bullrande, stinkande inferno. De släpptes helt enkelt öfver relingen ned på isen, och några minuter efteråt var stranden i alla riktningar prickad af de springande och skällande gynnarne. Däcken spolades med slang och lossningen började. Först kälkarna, som byggts under uppresan, en ståtlig park om tjugutre fordon.

Vi ville ha *Roosevelt* innanför isbarriären, där han skulle ligga fullkomligt skyddad, hvarför vi lättade henne för öfver, så att hon skulle flyta in vid högvatten. Vi gjorde landgångar, hvarpå oljetunnorna rullades ned. Man fick vara mycket försiktig, ty isen var ganska tunn vid den årstiden, och det hände också någon tid efteråt att några kälklaster gingo igenom och eskimåerna med dem. Men som vattnet inte var mer än sex fot djupt och provianten var packad i blecklådor, betydde det hela inte så mycket. Då oljan lossades, skickades en del folk med isbillar, yxor, sågar och stänger att hugga upp isen, så att vi kunde styra *Roosevelt* in. Bartlett och jag voro fast beslutna att få henne innanför barriären och på grundt vatten vid fastlandets iskant. Vi hade inte lust att passera ännu en vinter af ångest, sådan som under föregående expedition, då fartyget låg och prässades mellan isfälten och packisen utanför. Efter oljetunnorna kom turen till hvalköttet, ofta i kakor stora som ett matsalsbord. Det hyfvades öfver relingen, släpades bort några hundra yards af eskimåerna och lades i stora högar, skyddade af kolsäckarne, som också förts i land. Några af dessa högar mätte 20 fot i bredd och 15 i höjd. Därefter kommo hvalbåtarna, som firades ned från däfvertarne och släpades bort som slädar och vändes upp och ned.

Arbetet med lossning af förråden tog flere dagar. Det är emellertid det första, som utföres vid en väl ledd expedition vid ankomsten till platsen för öfvervintringen. Äro förråden i land, betyder fartygets förlust genom eld eller isprässning endast att man får promenera hem, det inverkar ingenting på arbetet med kälkarne eller skadar ex-

peditionen allvarligt. Hade vi förlorat *Roosevelt* vid Cape Sheridan, skulle vi ha tillbringat vintern i lådhusen, som vi måst bygga, och lika väl gjort framryckningen mot polen på våren, och därefter vandrat de 350 milen till Cape Sabine, gått öfver Smiths Sound på isen till Etah och lagt oss att vänta på något fartyg.

Den branta stranden var på en kvarts mil utmärkt genom lådor, med en hög för hvarje olika slag af förnödenheter, och denna lådby döptes till Hubbardville, till presidentens i Peary Arctic Club, general Thomas H. Hubbard ära.

Då de lårar, som tjänat till sofplatser för eskimåerna på fördäck, forslats bort, sopades och skurades platsen, hvarpå af plank byggdes sofplatser, indelade i skrubbar för hvarje familj och framtill afstängda med skynken. Under plattformen var ett öppet rum, där eskimåerna kunde förvara sina kokredskap och andra tillhörigheter. Den kräsmagade läsaren, som ryser öfver att tänka sig kokkärl förvarade under sofplatserna, skulle se en eskimåfamilj i deras egna åtta fot breda jord- och stenkojor, där mat och dryck, män, kvinnor och barn och allt onämnbart ligga inpackade i snö i flera månader under vintern.

Därefter ilandfördes omkring 80 ton kol, så vi skulle ha god tillgång på bränsle, om vi nödgades bo i lådhus.

Vid den tiden på året var det inte vidare kallt. Den 8 September visade termometern 12° öfver noll och följande dag 4° .

De tyngre lådorna innehållande fläsk, pemmikan, mjöl o. d. tjänstgjorde på land som granitblock, hvaraf uppfördes trenne hus om 15 och 30 fot. All proviant var just med tanke därpå, packad i lådor af min egen kon-

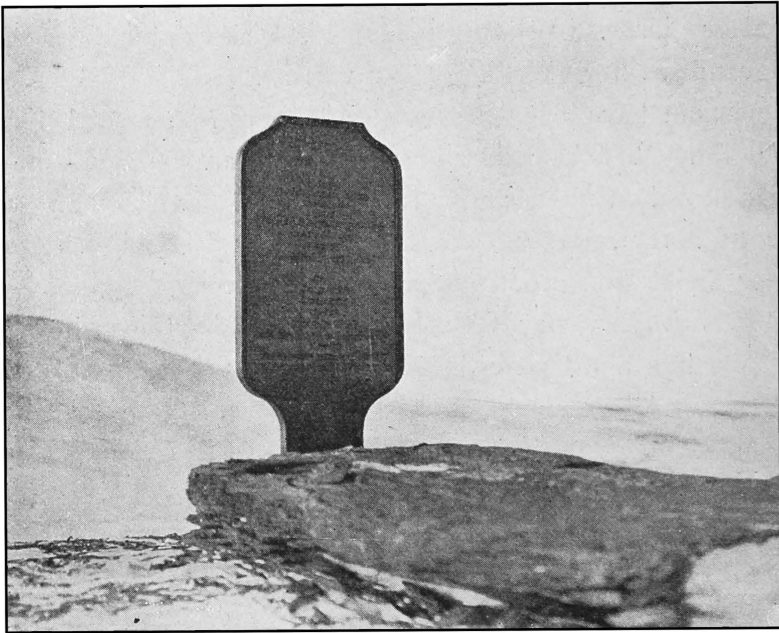
struktion — en af de oräkneliga detaljer, som borgade för expeditionens lyckosamma utgång. Lådorna lades så, att locken vette inåt, hvarigenom innehållet efter behof kunde tagas ut — hela huset var ett stort proviantmagasin. Taken gjordes af segelduk, utbredd öfver bommar och spiror, och längre fram tillpackades det hela omsorgsfullt med snö. Spisar gjordes i ordning och om allt gick väl, kunde husen användas till verkstäder under vintern.

Genom lossningen af förråden lättades *Roosevelt* så pass att Bartlett fick henne ansenligt närmare stranden, och där låg hon med näsan rätt mot norr. Det att hon pekade norrut, såg ut som hon varit en lefvande varelse. När hälst hon under uppresan — både nu och 1905 — anfölls af isen, så att vi förlorade herraväldet öfver henne, vände hon alltid på egen hand mot norr, och lyckades vi få henne i hand igen, medan stäfven var vänd mot öster eller väster, var det stopp ett ögonblick, tills prässningen vred henne mot norr igen. På återvägen 1906 var det likadant — som om hon förstått, att hon inte var färdig med hvad hon skulle göra, utan ville vända om. Besättningen lade märke till det och talade därom. *Roosevelt* var inte nöjd, sade de, hon visste att hon inte fyllt sitt värf.

Då vi fått *Roosevelt* så nära stranden som möjligt, började vi att rusta henne för vintern.

Maskinpersonalen klappade af ångan, tog isär maskineriet och torkade noga bort hvarje spår af vatten i rör och knän, så att de inte skulle sprängas af kölden; besättningen tog ned seglen, släckte på riggen, så att inte den bistra vinterkölden skulle draga ihop och i sönder alla dess tusentals små detaljer.

Innan seglen togos ned, sattes de för att fullkomligt torkas af sol och vind. Fartyget erbjöd då en ståtlig anblick, fasthållen som hon var i isens famn med förtöjningarna ute, men med hvarenda klut fylld af vinden som en yacht under kappsegling.

Copyright by Robert E. Peary

Petersens graf.

Medan dessa arbeten pågingo, skickade jag smärre grupper eskimåer på jakt i trakten af Lake Hazen, dock utan framgång. Några harar fälldes, men myskoxarna tycktes ha försvunnit, en omständighet som vållade mig bekymmer; kanske hade vi under föregående expedition fällt allt som fanns eller skrämt dem från trakten. Eskimåkvinnorna satte ut sina räfgiller längs kusten några mil åt hvardera

hållet och lyckades få trettio à fyrtio djur under hösten och vintern. De företogo äfven fisketurer i omnejden och fångade inte så litet.

Eskimåernas fiskmetoder äro mycket intressanta. Fisken i dessa trakter nappar nämligen aldrig. En elfbensbit snidad i form af en fisk, sänkes ned i vattnet, och då fisken kommer och nosar därpå, hugger man ett spjut i honom. Eskimåernas fiskspjut har i ändan en midtelspets af stål, vanligen en gammal spik, och på båda sidor därom nedåt pekande renhornsspetsar, fastbundna med ett fint snöre. På insidorna af hornspetsarna äro fastsatta skarpa nålar med spetsarna inåt. Då spjutet köres i fiskens rygg, skilja sig hornspetsarna, hvilkas nålar gripa in i sidorna och hindra honom att komma lös.

Forellen eller laxen vid North Grand Land är en utomordentligt vacker fisk, vägande någon gång ända till mellan elfva och tolf skålpund. Jag anser det ljusröda köttet hos denna art — fångas i vatten af en temperatur som aldrig stiger öfver + 35 à 40 gr. F. — vara det mest fasta och välsmakande fiskkött i världen. Under mina tidigare expeditioner i dessa trakter, brukade jag harpunera en eller annan sådan skönhet, och kasta den på isen att frysa. Därefter slog jag den upprepade gånger i isen för att få köttet att lossna från skinnet, lade den på kälken och allteftersom jag färdades, tog jag en bit af det skära frusna köttet och åt ungefär som man äter smultron. I september 1900 lifnärde jag med denna fisksort ett sällskap på sex man och trettiotre hundar, tills vi påträffade myskoxar. Vi ljustrade fisken på eskimåernas vis och begagnade oss af deras spjut.

De nya medlemmarna af expeditionen voro naturligtvis ifriga att se sig omkring. Mc Millan fick ett anfall af kolik, mr Borup och d:r Goodsell genomsnokade omgifningarna. Hubbardwille ståtade ej med någon Westminster Abbey eller Arc de Triomphe, men där fanns Petersens graf och *Roosevelts* kummel i närheten, ehuru ej synliga från fartyget. Omkring halfannan mil sydväst om vinterkvarteret stod brädlappen, som utvisade hvar den danske tolken Petersen från engelska expeditionen 1875—76 låg. Han aflod af strapatserna under en kälkfärd, och begrofs där i höjd med *Alerts* öfvervintringsplats. Den aflånga grafven är byggd af flata stenar, och vid hufvudändan står en bräda, täckt med kopparplåt från *Alert*, hvarpå inskriptionen är inhuggen. Möjligen finnes det någonstädes i världen en mera ensligt belägen graf, men i så fall känner jag inte till den. Ingen forskare om än så oerfaren eller tanklös, kan stå inför denna stumma erinran om en hjälte utan en känsla af vördnad och bäfvan. Det ligger något hotfullt i den mörka silhuetten mot den hvita snön, liksom om den hemska polarnejden ville påminna inkräktaren om att äfven denne kan bli utsedd att stanna kvar där för alltid.

Ej långt därifrån ligger *Alerts* kummel, hvars rekord jag slog 1905, då Ross Marvin reste ett liknande enligt upptäcktsfararnes sed. Sedt mot bakgrunden af hans eget tragiska slut våren 1909 — det längst i norr inträffade dödsfall vi äga kännedom om — har detta Marvins besök i trakten af Petersens graf en särskildt gripande innebörd.

Roosevelts kummel, som uppfördes af Marvin 1906, då jag var på färd till Cape Thomas Hubbard, ligger omkring

en mil väster om fartygets plats vid Cape Sheridan. Det ligger på ett högt berg omkring 400 fot öfver hafvet. Meddelandet är deponerat i en sviskonburk underst i stenhögen och skrefs af Marvin med en blyertspanna. Kullet krönes af ett kors af ekplank från en kalkmede. Det är vändt mot norr, och just i korsningen är ett stort »R» inskuret. Då jag strax efter vår ankomst gick upp dit, be-

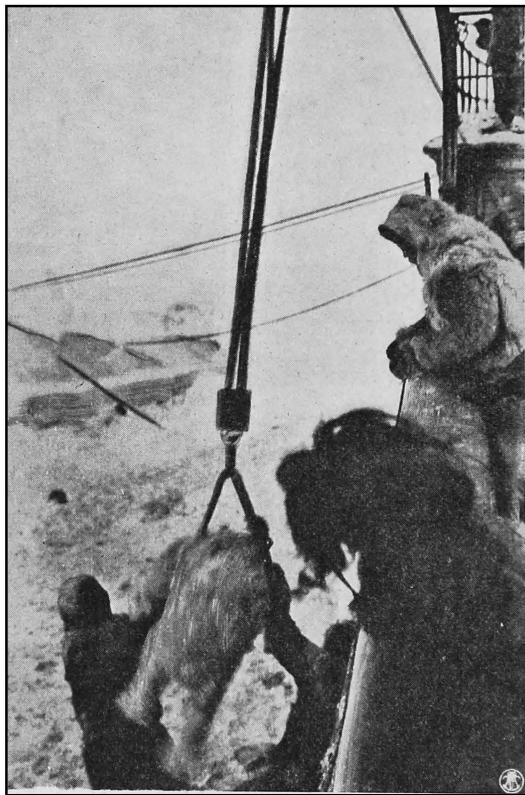
Copyright by Robert E. Peary

Roosevelts kummel.

fanns korset luta mot norr, liksom hade det ofrivilligt dragits framåt under dessa tre års intensiva stirrande.

Den 12 September togo vi oss ledigt, ty det var min dotters Marie Ahnighito's femtonde födelsedag. Hon föddes i Anniversary Lodge på Grönland, längst i norr af alla hvita barn. Jag erinrade mig, hur vi tio år tidigare ombord på *Windward* firade hennes femte födelsedag. Månget isberg hade flutit nedför sunden sedan dess, och jag sträfvade fortfarande mot samma ideal, som varit anledningen till att min dotter fått en så kall och ogästvänlig födelseort. Det rådde en rykande snöstorm den dagen, men Bartlett hade klädt fartyget i full flaggskrud, och flaggornas klara färger kontrasterade skarpt mot den gråhvita himmelen. Stewarden Percy hade enkom bakat en födelsedagstårta, som tronade på supébordet, omgifven af femton tända ljus. Strax efter frukost kommo eskimåerna hem med en isbjörn,

en ettårig hona, som jag beslöt stoppa upp åt Marie. Den skulle stå med en tass framsträckt som till hälsning, med hufvudet vänt åt ena sidan och med ett småleende öfver ansiktet. Björnen försåg oss med feta biffar, vi hade sär-

Copyright by Robert E Peary

Jakthytet firas ombord.

skild duk på bordet, vår bästa servis, nya skedar o. s. v.

Några dagar senare började vi fånga in hundarna för att göra oss i ordning till de första kälkfärderna, ty det fanns nu tillräckligt med snö för att forsla förråd mot

Cape Columbia, och Black Cliffs Bay låg tillfrusen. Eskimåerna bundo fast hundarna i spann om fem eller sex vid pålar, nedslagna i marken eller i hålor i isen. Sedt från fartyget bildade de en vacker tafla — nära 250 stycken — och deras skall hördes oafbrutet.

Man måste komma ihåg, att dag och natt fortfarande observeras endast med klockan, ty solen hade ännu ej börjat sjunka.

Tack vare alla flitiga händer under vägen upp var nu allt klart för höstarbetet. Eskimåerna hade tillverkat kälkar och hundselar och Matt Henson hade byggt den nya Pearykälken. Han hade äfven förfärdigat kökslådorna, hvilka innehöllo våra fotogénkök i fält, medan eskimåkvinnornas flinka nålar försågo hvarje man med en pälskostym.

I Norden använde vi med vissa modifikationer, likadana kläder som eskimåerna. Först och främst *koo-le-tah'n*, en pälsjacka utan knappar, att dragas öfver hufvudet. Sommartid använda eskimåerna dylika af sälskinn, men vintertid af räf- eller renskinn. För vår egen del hade vi rockar af Michiganfårskinn. Skinnen hade vi med oss, och kvinnorna fingo sy. Men då det var mycket kallt, buro vi eskimåernas räf- eller renskinnsjackor. Vid en sådan jacka är fästad en kapuschong med en tjock valk af räfsvarsar rundt ansiktet.

Ah-te-ah'n är en skjorta, vanligen af hjortskinn, med håret inåt, som eskimåerna bära äfven om sommaren. På några af fotografierna kan man urskilja den skickliga sammanfogningen af styckena i skjortan. Eskimåkvinnorna äro mera hemma i den konsten än någon körsnär i den

civiliserade världen. De sy ihop skinnen med senstrimmor från ryggen på renen — språngmuskeln. Dessa äro absolut outslitliga och angripas ej af fukt. För gröfre sömnad, såsom stöflar, kanoter och tält, begagnas senor från narhvalsstjärtar. Numera användas de grofva nålar jag medfört åt dem, men förr stucko de hål med bensyl och drogo tråden genom hålet, ungefär som skomakare handtera bectråd. Skinnen klippas ej med sax, ty därigenom skulle pälsen skadas, utan skäras med en »kvinnoknif», som liknar en gammaldags kötthacka. De raggiga benkläderna göras alltid af isbjörnsskinn. Dessutom har man strumpor af harskinn som »karniks» eller sälskinn, stöflar, hvilka sulas med groft labbskinn af säl. Ombord, på kälkfärder och vid allt arbete ute under vintern använde vi samma slags fotbeklädnad som eskimåerna. Lägg därtill de stora pälsvantarna, och vår vintergarderob är fullständig.

Ändamålet med höstens kälkfärder var att öfverföra proviantförråden till Cape Columbia för starten mot polen våren därpå. Jag hade utsett Cape Columbia, nittio mil nordväst från fartyget, emedan det är den nordligaste punkten af Grant Land, hvarifrån vi skulle sträcka i väg rakt norrut öfver ishafvet.

Att förflytta tusentals skålpund proviant för folk och hundar en distans af nittio mil under bistra arktiska förhållanden, tarfvade sina särskilda beräkningar. Planen gick ut på att upprätta stationer utmed vägen i stället för att skicka hvarje afdelning hela sträckan till Cape Columbia och tillbaka igen. Den första afdelningen skulle begifva sig till Cape Belknap, omkring 12 mil aflägsset, nedlägga provianten och återvända samma dag; den nästa till Cape

Richardson, ungefär 20 mil, lämna lasten, vända till baka till Cape Belknap och framforsla förråden där till Cape Richardson. Nästa station var Porter Bay, därefter Suit Harbour, Cape Colon och slutligen Cape Columbia. Sålunda skulle olika partier vara på färd fram och tillbaka hela tiden, spåret ständigt hållas klart och jakter anställas under vägen.

Dragkraften utgjordes naturligtvis af hundarna, och kälkarna voro fordonen. Dessa voro af två typer: Pearykälken, som aldrig användts förr, och den vanliga eskimåkälken, med något ökad längd. Pearytypen är mellan 12 och 13 fot lång, 2 fot bred och 7 tum hög, eskimåtypen 9 fot lång, 2 fot bred och 7 tum hög.

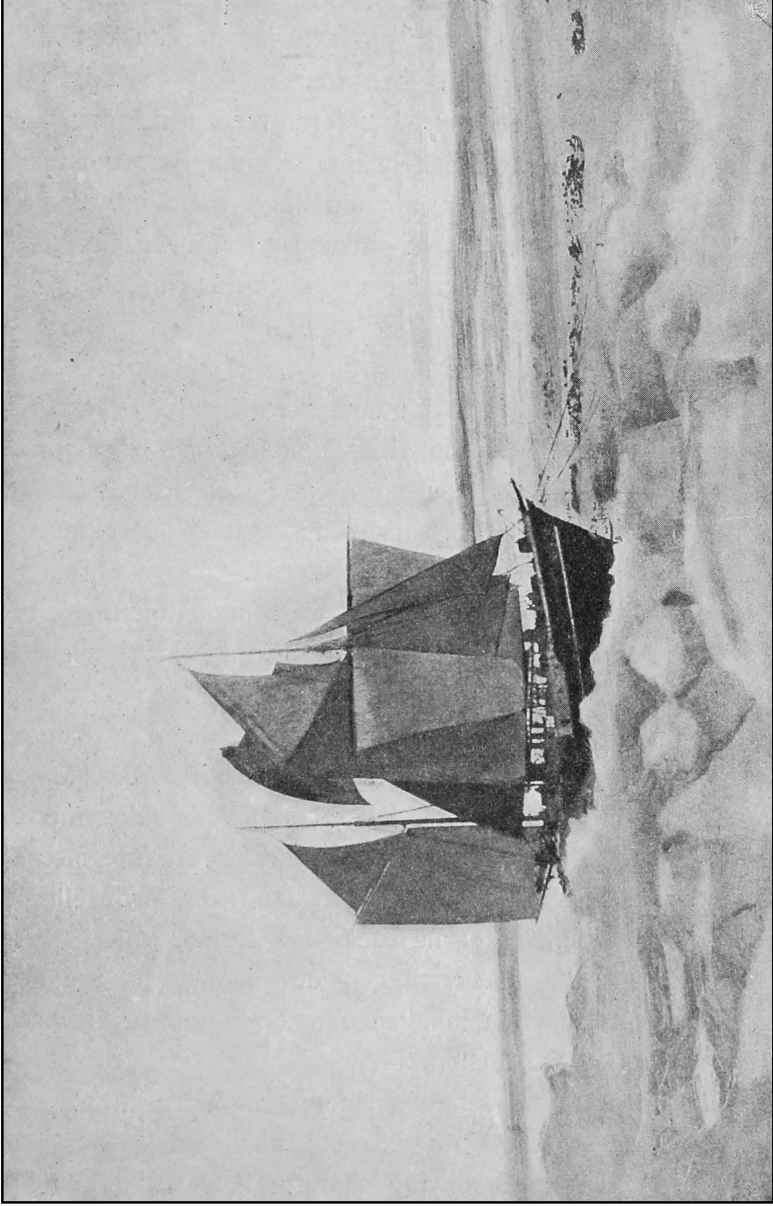
En annan skilnad är, att eskimåkälken består af två stålbeslagna ekmedar, 1 eller $1\frac{1}{4}$ tum tjocka och 7 tum breda, böjda framtill, så att de lätt glida öfver ojämnheterna i isen, medan Pearykälken har medarna böjda både framtill och baktill, klädda med ask och ytterligare med 2 tum breda stålskenor. Bådas sidostycken äro mycket starkt hopfogade med sälskinnsremmar.

Pearykälken är resultatet af 23 års erfarenhetsrön under färder i polarregionerna, och säkerligen kan ingen starkare sådan byggas, utan att göras så stor, att en man ej kan sköta hundarna, styra den eller lyfta den öfver isblocken, hvarförutan den är oanvändbar. Eskimåerna ha brukat sin egen kälktyp sedan urminnes tider. Innan de kände till trä — före den hvita människans ankomst — tillverkade de sina kälkar af ben — hvalrossens skulderblad och hvalens refben, med renens refben till tvärstycken.

Till hundselar har jag användt eskimåernas modell, men

af annat material. Deras sele tillverkas af sälskinn, och består af två öglor upptill öfver nacken, och nedtill vid strupen förenade medels tvärremmar; hundens framben trädas genom öglorna, hvilkas ändar förenas öfver korsryggen, där draglinan fästes. Denna sele är mycket enkel och smidig, och tillåter hunden utveckla hela sin styrka. Men sälskinnet har den olägenheten att hundarna, då de sättas på minskad ranson, äta upp selen under natten. För att undvika detta använde jag 2 eller 2 $\frac{1}{2}$ tum bred sadeljordsväf af linne.

Hundarna spännas för kälken solfjäderformigt. I regel består spannet af 8 hundar, men om raskare färd afses med tungt lass, har man emellanåt 10—12. De styras med piskan och rösten. Piskan har en ibland 12, ibland 18 fot lång släng, och eskimåerna äro så skickliga att handtera den, att de träffa hvilken hund de önska i spannet. En hvit kan också lära sig att sköta en eskimåpiska, men det tar tid. Äfven tar det tid att tillägna sig det rätta uttalet i orden *How-eh how-eh how-eh* (åt höger), *Ash-oo ash-oo ash-oo* (åt vänster), liksom det vanliga *Huk huk huk*, hvilket är detsamma som vårt »framåt». Ibland när hundarna inte lyda det vanliga *How-eh how-eh how-eh*, förändras uttalet och köraren skriker *How-oooo*, åtföljdt af andra ord på eskimåiska och engelska, hvilkas betydelse lämnas åt läsarens fantasi att klargöra. Lynnet hos en oerfaren man, som försöker att köra ett spann eskimåhundar, har all anledning att koka öfver, och man frestas att med eskimåerna tro att onda andar farit i djuren. Ibland tyckas de helt enkelt galna. Ett mycket vanligt skämt är att hoppa öfver, under och omkring hvarandra

Copyright by Robert E. Peary

Innan seglen togos ned för vintern.

och trassla ihop selarna till en härfva, mot hvilken den gordiska knuten måste varit en lek. Då har kusken att i en temperatur mellan 0° och kanske — 60° F. draga af sig vantarna och med bara händerna reda ut remmarna, medan hundarna hoppa, bita och skälla och tyckas skoja med honom. Det påminner mig om något, som inträffade vid Cape Sheridan, något som praktiskt taget alltid händer, då en man för första gången ger sig att köra eskimåhundar. En medlem af expeditionen — jag, som äfven varit i samma fördömelse, vill ej omtala hans namn — gaf sig af med sitt hundspann, och några timmar senare hörde jag skrik och skratt från eskimåerna. Jag behöfde inte fråga om hvad som stod på — jag visste det. Spannet hade återvändt utan kälken. Den oerfarne kusken hade försökt att skilja draglinorna åt och släppt hundarna. Några timmar senare anlände mannen själf slokörad och modstulen. Han hälsades af försmädliga skrik från eskimåerna, hvilkas respekt för de hvita först och främst är grundad på den hvite mannens förmåga på deras eget område. Han samlade ihop sina hundar och återvände för att hämta kälken.

Att träna upp nykomlingarna är ett af ändamålen med de korta slädfärderna. De måste lära sig att inte fästa sig vid sådana småsaker som förfrusna tår, öron eller näsa eller att mista hundarna; de måste lära sig att hålla kälken på rätt köl, då terrängen är ojäm, och innan man är van känns detta mången gång, som om musklerna skulle slitas från sina fästen.

Den 16 September afsände jag den första foran till Cape Belknap: Marvin, d:r Goodsell och Borup med 13 eskimåer, 16 kälkar och omkring 200 hundar. Det var en

stilig karavan, då de startade mot nordväst utefter isfoten med kälkarna i rad efter hvarandra. Dagen var vacker, lugn, klar och solig. Jag kunde på långt håll höra eskimåernas *Huk huk huk, Ash-hoo, How-eh* och det knast-rande och skrapande ljudet af kälkarna mot snön.

Jag har många gånger blifvit tillfrågad om, hur vi kunde hålla oss varma, då vi åkte på kälken. Vi åkte inte utom

Copyright by Robert E. Peary

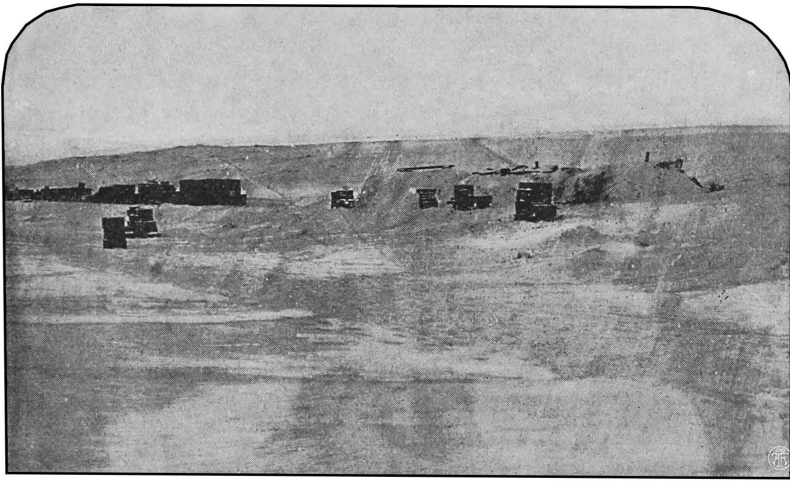
Observationer verkställas.

i sällsynta fall, vi gingo, och var vägen svår, måste vi hjälpa hundarna och lyfta kälkarna öfver knaggliga ställen.

Det första sällskapet återkom samma dag med tomma kälkar, och följande dag anlände två eskimåföljen med tre renar, sex harar och ejdrar. Ingen hade sett spår af myskoxe.

Den 18 afskickades den andra sändningen med 56 lådor pemmikan till Cape Richardson, där de skulle slå läger och följande dag forsla biscuits från Cape Belknap till

Cape Richardson samt därefter återvända hem. Det blef en natt ute. Första natten i ett canvastält i polartrakterna är vanligen rätt orolig. Isen mullrar mystiskt, hundarna skälla och slås utanför, och då en hvit och tre eskimåer vanligen befolka ett litet tält, och fotogénköket får brinna hela natten, blir luften trots kölden inte vidare frisk, och ibland börja eskimåerna midt i natten sjunga till sina förfäders andar. Dessutom händer det emellanåt, att nerverna kittlas af att höra vargarnas tjut i fjärran.

Copyright by Robert E. Peary

Logement och proviantförråd vid Cape Sheridan.

Kap. IX.

TÄLTLIF. — EN FÄRD TILL CLEMENT MARKHAM INLET. — JAKT PÅ ISBJÖRN, MYSKOXAR OCH CARIBOU.

Tälten äro af särskild konstruktion; de äro tillverkade af lätt smerting och tältgolfvet är fastsydt vid väggarna.

I sidan är en cirkelformig öppning uppskuren, tillräckligt stor för att släppa en man igenom, och denna öppning är försedd med en rund lapp, som kan dragas ihop med ett snöre, hvarigenom tältet göres fullkomligt tätt. Ett vanligt tält skulle under snöfall fyllas på några ögonblick. Tältet är pyramidformigt med en stång i midten och med hörnen vanligen fasthållna i snön genom kälkmedar eller snöskor. Man soffer på golfvet i kläderna, invirad i ett myskoxskinn eller några renskinn.

Sofsäck har jag inte använt sedan min färd 1891 och 92. Kökslådan för våra kälkfärder bestod helt enkelt af en trälåda, innehållande två fotogénkök med dubbelbrännare och fyratumsvekar. Grytorna utgjordes af bottenarna af 5-gallons oljekärl, försedda med lock. Vid inpackningen vändes de med botten uppåt öfver hvardera spritköket, hvarpå trälådans lock tillslöts. Då vi ordnade ett läger, vare sig det var tält- eller snöhyddor, ställdes kökslådan inuti, locket slogs upp, hvarigenom snön i hyd-dans vägg hindrades att smälta eller tältet att fatta eld. De två grytorna fylldes med krossad is och sattes på elden, den ena till tévatten och den andra för kokning af bönor eller kött. Hvarje man hade en liten témugg samt en jaktknif, gafflar saknade vi, och en tésked ansågs vara alldeles tillräckligt för ett sällskap af fyra personer. Man hjälpte sig själf så godt man kunde och fiskade upp matbitarna med knifven. Matordningen var två mål om dagen, ett på morgonen och ett på kvällen, och när dagarna voro korta, intogo vi måltiderna före dagningen och efter mörkrets inbrott, emedan den ljusa delen af dagen helt var anslagen till arbete. Det var mången gång nödvändigt att arbeta tjugufyra timmar i sträck utan matrast.

Den 19 på aftonen återvände det sällskap, som varit vid Cape Richardson, och afsändes igen den 21 med nitton eskimåer och tjugutvå kälkar för att transportera 6,600 skålpund hundpemmikan till Porter Bay. Mc Millan låg fortfarande sjuk i influensa och gick sålunda miste om den förberedande träningen. Men jag kände mig fullt förvissad om, att han hastigt nog skulle komma i jämnhöjd med de öfriga, så snart han blef i stånd att begifva sig

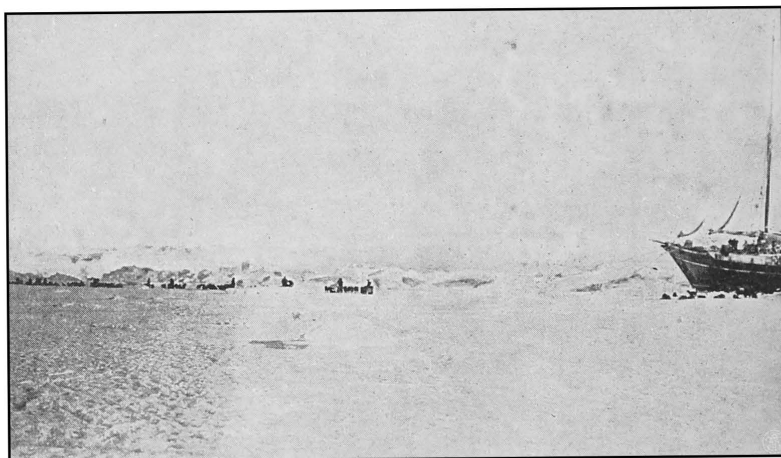
af. Den 24 återvände den tredje sändningen, medförande skinn och kött af fjorton renar. Den 28 stod fartyget i det närmaste öde. Henson, Vo-tah, Al-te-tah och In-i-ghi-to voro på jakt i trakten norr om Lake Hazen. Marvin, Pood-loo-nah, Sig-loo och A-re-o öster och söder därom. Kaptenen Pan-ik-pah, In-i-ghi-to, Fe-ka-yah, d:r Goodsell, In-i-ghi-to, Kesh-ung-wah, Ky-vo-tah, Borup, Warko, Taw-ching-wah och Ah-wa-ting-wah begåfvo sig åstad direkt till Cape Columbia.

Min plan hade från början varit att låta de yngre sköta om jakten och de öfriga arbeta i det fria. Tjugu års vana hade så småningom gjort mig okänslig för det spännande i t. o. m. isbjörnsjakt. De yngre voro i stället så mycket ifrigare. Själf hade jag mycket att göra ombord med planerna för våren, och jag ville spara mina krafter för den sista ansträngningen. Jag brydde mig ej om någon systematisk träning, min kropp hade alltid lydt min vilja, då det funnits mat i magen, hvarför mitt vinterarbete i stort sedt bestod uti att matematiskt beräkna mängden af föda och antalet mil. Det var bristen på proviant som tvang mig att vända om vid $87^{\circ} 6'$. Hungern, icke källden är den drake, som vaktar polarregionernas Rhen-guld.

Jag tillät mig ett litet afbrott i det enformiga lifvet ombord — en färd till Clement Markham Inlet i Oktober. Alltsedan April 1902, då jag vid spetsen af Cape Hecka skådade ut öfver denna stora fjords utforskade vidder, hade jag känt längtan efter att fara öfver densamma. Under föregående expedition hade jag två gånger begifvit mig åstad, men blifvit hindrad dels af dåligt väder,

dels af min ängslan för *Roosevelt*, som låg uti ett farligt läge. Nu låg hon däremot fullt skyddad, och trots att solen rörde sig nära horisonten och vinternatten var i antågande, beslöt jag mig för företaget.

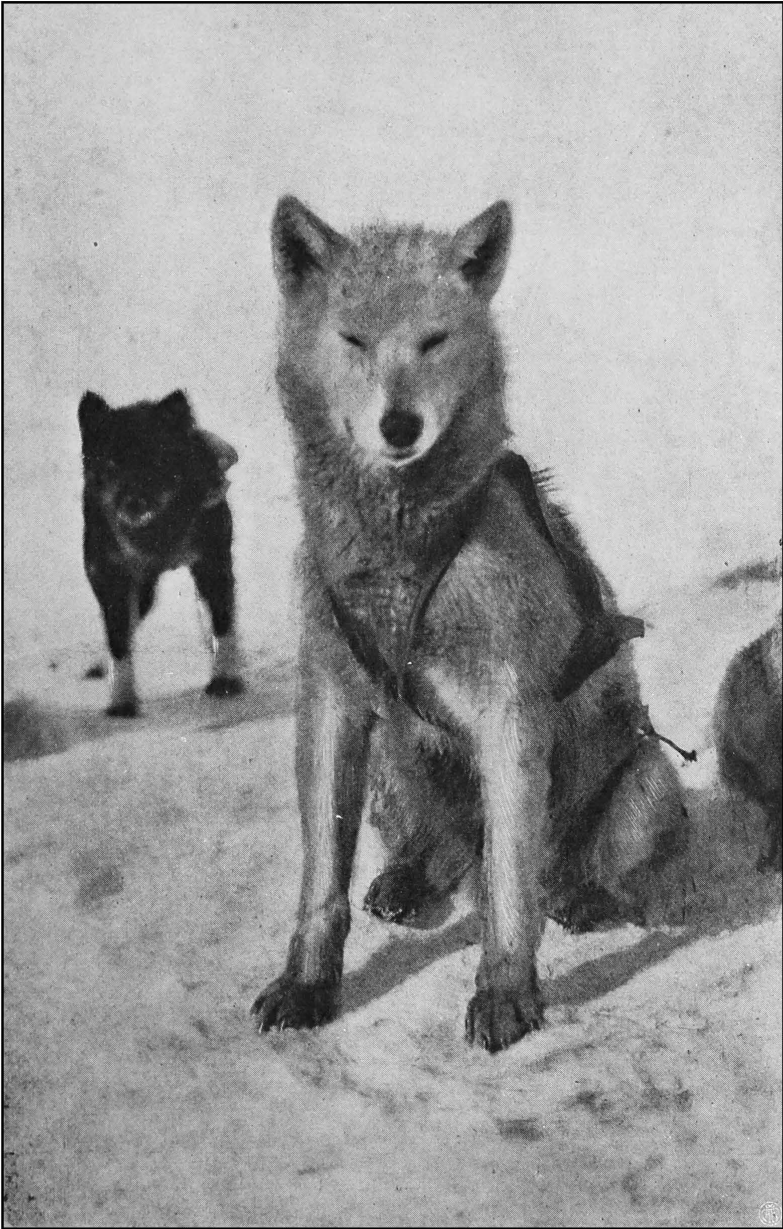
Den 1 Oktober lämnade jag fartyget med tre eskimåer, E-ging-wah, Oob-loo-yah och Koo-lah-too-nah, tre kälkar, hvardera förspända med tio hundar, och proviant för en-

Copyright, by Robert E Peary

6,600 skålpund hundpemmikan transporterats till Porter Bay.

dast två veckor. Då kälkarna sålunda voro lätt lastade och spår var uppgånget af de afdelningar, som gått före oss, kunde vi färdas ganska raskt och nådde Porter Bay 35 mil från fartyget, där det första lägret slogs. Där påträffade vi två eskimåer, Ou-wa-gip-soo och Wish-ah-koop-see, som jag skickat ut några dagar tidigare. Ou-wa-gip-soo återvände till *Roosevelt*, men Wish-ah-koop-see fick följa med och forsla en låda proviant till Sail Harbor, dit jag hoppades hinna under nästa dagsmarsch; därifrån

Copyright by Robert E. Peary

Polartrakternas häst.

11. — Peary. — Nordpolens upptäckt.

skulle äfven han bege sig hem. Vid Porter Bay bodde vi i det permanenta tält, som det första af sällskapen upprestat där — det förut beskrifna smertingtältet.

Det var inte vidare kallt den aftonen och vi somnade lugnt efter en grundlig supé af bönor och té. Vj bröto upp tidigt följande morgon, gingo öfver isen till den innersta delen af Porter Bay och korsade den 5 mil breda landtunga, som skiljer Porter Bay från James Ross Bay. Hvarenda fot af denna väg var mig välbekant och rik på minnen. Då vi kommit öfver på andra sidan, gingo vi ner på isen igen och färdades raskt framåt utefter västra stranden. Hundarna trafvade pigga och välfödda med svansar och öron i vädret. Väderleken var gynnsam och solen, som nu stod mycket lågt, kastade långa, fantastiska skuggor på isen från människor och hundar.

Plötsligt upptäckte E-ging-wahs kvicka ögon en mörk rörlig fläck på slutningen af berget till vänster. »Took-too», ropade han, hvarvid hela sällskapet ögonblickligen stannade, alldenstund jag mer än väl visste, att man skulle få hålla på länge, om man ville nedlägga en ensam Caribou, brydde jag mig inte om att själf försöka, utan befallde mina långbenta ungdomar E-ging-wah och Oob-loo-yah att ta winchestergevären och bege sig iväg. De satte genast af, ifriga som ett par afkoppade stöfvare, än krypande, än springande och sökte kringgå honom. Jag iakttog dem genom min kikare. Då hjorten upptäckte dem, trafvade den långsamt bort, då och då seende sig tillbaka. Plötsligt såg jag hjorten stanna och vända sig emot dem, jag förstod då, att de hade uppgifvit det magiska rop, som går i arf hos eskimåerna från far

till son från generation till generation, det härmningsrop vid hvilket hvarje Caribou ögonblickligen stannar — ett egendomligt hväsande ljud, ungefär som när en katt fräser, endast mera långdraget. Jag såg de båda männen lägga an, och det ståtliga djuret föll på fläcken. Hundarna hade hela tiden iakttagit jakten, med hufvudet och öronen i vädret, men så snart ljudet af skotten hördes, störtade de iväg emot stranden, och voro i nästa ögonblick i full fart öfver snö och klippor, som om kälkarna hade varit tomma. Då vi kommo fram till jägarne, stodo dessa bredvid djuret, utan att ha rört det; jag hade nämligen befallt dem att låta det ligga sådant det föll, för att jag skulle kunna få några goda fotografier. Det var ett ståtligt exemplar, nästan snöhvitt och med magnifika, månggreniga horn. Då jag tagit mina fotografier, började alla fyra karlarne att flå och stycka det. Jag ser scenen så klart framför mig: båda sidorna af James Ross Bay med sina skyhöga berg med den snötäckta sluttningen sträckande sig ner mot vikens hvita yta, i söder den lågt stående solen, en stor, bländande guldskifva synlig just i en sänka af vattendelaren, luften fylld af långsamt fallande flingor, och de fyra pälsklädda gestalterna kring Cariboun med hundar och kälkar ett stycke därifrån — de enda tecken till lif i den väldiga hvita ödemarken.

Då skinnet var afdraget, rullades det omsorgsfullt ihop och lades på en af kälkarna, köttet hoplades i en hög, och Wish-ah-koop-see fick i uppdrag att forsla det hem till fartyget, då han återvände till Sail Harbor med tom kälke.

Vi fortsatte utefter vikens västra strand, gingo därefter öfver land, fortfarande västerut, öfver denna lilla halfö, tills

vi anlände till den lilla vik på västra sidan Parryhalfön, som af engelsmännen kallas Sail Harbor. Här slog vi vårt andra läger i lä om den nordliga udden. Wish-ah-koop-see nedlade provianten, och jag skref några ord på en lapp till kaptenen, som befann sig västerut på väg till Cape Columbia. Den kvällen hade vi Cariboustek till supén — en kunglig fest.

Efter några timmars sömn bröto vi åter upp i riktning

Copyright by Robert E. Peary

En fora till Cape Columbia.

mot Clements Markham Inlet. Då vi nått denna vik, höllo vi utefter östra stranden, där vi påträffade en utomordentligt god väg, hvilken uppkommit därigenom att tidvattnet sammanpackat snön, som sedan frusit och bildat en visserligen smal, men slät och jämn yta för kälkarna.

En del af trakten syntes mycket lämplig för myskoxar, hvarför vi ströfvade flitigt omkring, dock utan att påträffa några djur. Några mil längre nedåt viken stötte vi på

spår, då vi plötsligt häjdades af en ifrig hviskning från den skarpögde E-ging-wah: »*Nanooksoah*».

Han pekade hastigt mot fjordens midt, och då vi sågo ditåt, upptäckte vi en gräddgul fläck, som långsamt rörde sig utåt — en isbjörn. Åsynen af en isbjörn bringar, om något, eskimåernas blodtörst i kokning, och äfven jag kände mig ifrig, trots min vana vid sådana jakter. Jag ställde mig framför hundarna med en piska i vardera handen för att hindra dem att störta åstad — eskimåhundarna förstå nämligen betydelsen af »*nanooksoah*» lika bra som deras herrar — medan eskimåerna som galningar lämnade kälkarna. Då dessa voro tömda, sänkte jag piskorna, steg åt sidan och Oob-loo-yah's spann flög förbi med honom själf vid stöd Stolparna. Därefter kom E-ging-wahs, på hvars kälke jag kastade mig då den susade förbi. Efter oss kom Koo-la-loo-nah med den tredje. Den man, som uppfann uttrycket »fort som en oljad blix», färdades säkerligen på en tom kälke efter ett spann eskimåhundar, hvilka vädrat en isbjörn. Björnen hörde oss och styrde med vidunderliga skutt kosan mot motsatta stranden. Jag hoppade upp till stödpålarne på den flygande kälken och lät E-ging-wah ligga kvar på botten och snappa efter luft; allt bar i väg i vildaste fart öfver fjärdens snötäckta yta. Ute mot midten blef snön djupare, och hundarna kunde inte komma så fort fram, trots de arbetade af alla krafter. Plötsligt kände de lukten af spåret, och då kunde hvarken djup snö eller annat hejda dem. Oob-loo-yah med hela spannet vansinnigt af ifver och endast han själf vid stöd Stolparna, lämnade oss snart bakom sig, och nådde andra stranden ungefär samtidigt med björnen. Han löste ögon-

blickligen hundarna, och vi kunde på afstånd se björnen, följd af mörka små punkter, knappast större än flugor. Innan våra långsammare spann nått stranden, hade Oob-loo-yah hunnit upp till toppen af sluttningen och signalerade till oss att gå rundt, ty landet var en ö. Då vi hunnit fram, observerade vi, att björnen åter gått ned på isen och var på väg mot fjordens västra strand, förföljd af Oob-loo-yah och hans hundar.

Medan vi flögo åstad, påpekade E-ging-wah en mycket egendomlig omständighet, nämligen att björnen i motsats till hvad fallet alltid är med björnarna i eskimåernas hembygd, ej stannade för hundarna, utan bara trafvade på. För E-ging-wah var detta ett säkert bevis för att djäfvulen själf — den förskräcklige Tornarsuk — tagit sin boning i björnen, en förmodan, som gjorde mitt jaktsällskap ännu ifrigare.

På andra sidan ön var snön djupare, — det blef svårare att komma fram, och när vi uppnådde fjordens västra strand, hvarest vi liksom förut på ön, sågo björnen och Oob-loo-yah's hundar långsamt klättra uppåt, kommo vi betydligt på efterkälken. Men uppmuntrade af skallet någonstädes uppe bland klipporna, hvilket betydde att besten ändtligen stannat, arbetade vi oss fram till stranden, släppte hundarna och följde efter så godt vi kunde. Något längre bort kommo vi till en djup flodfåra, och af ljudet att döma borde björn och hundar finnas i botten däraf, men som väggarna vid platsen, där vi stodo, voro alltför branta t. o. m. för en eskimå, och björnen ej stod att upptäcka, då han förmodligen höll sig under någon utskjutande klippa, började vi leta efter någon lämplig plats att taga oss ner.

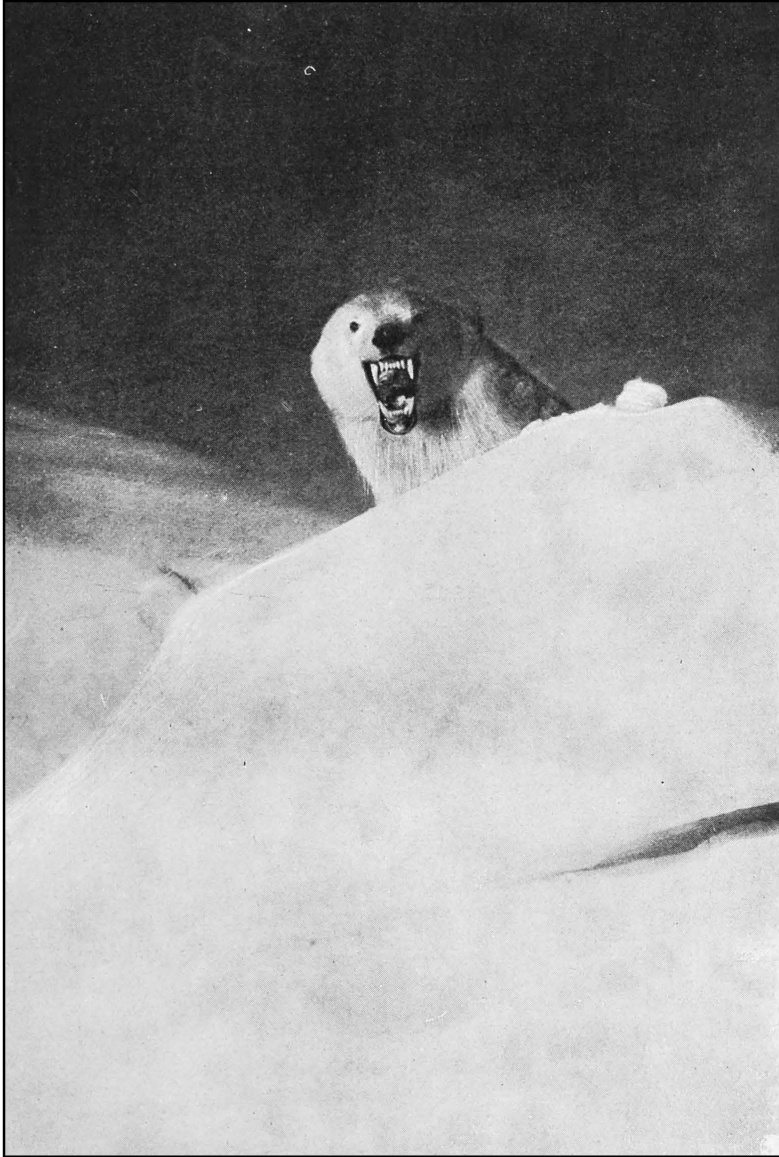
Då hörde jag E-ging-wah ropa, att björnen begifvit sig åt andra sidan, och då jag sprang tillbaka i den djupa snön, fick jag syn på honom på omkring 100 yards afstånd, lade an och sköt, men jag måste ha varit för andfådd för att kunna hålla rätt, ty trots jag lossade två skott, fortsatte han. Förvisso bodde Tornarsuk i honom! Jag kom under fund med att mina båda fotstumpar — tårna hade frusit bort vid Fort Longer 1899 — fått några allvarliga törnar mot stenarna, och som de värkte förskräckligt, beslöt jag att afstå från vidare jakt, och lämnade min bössa till E-ging-wah med order att tillsammans med Koo-lah-too-nah fortsätta förföljandet, medan jag gick tillbaka till kälkarna. Jag hade ej hunnit långt, förrän jag hörde en af eskimåerna ropa, och strax därpå dök han upp på en höjd och vinkade med handen till tecken att björnen var tagen. En stund efteråt såg jag dem komma långsamt nedåt ravinen där jag stod. Hundarna voro spända för björnen, hvilken de drogo efter sig som en kälke. Det var ganska intressant att åse -- den branta, klippfyllda ravinen i sin snöskrud, de ifriga hundarna med sin ovanliga last, björnens gräddgula massa och de skrikande och gestikulerande eskimåerna. Då de ändtligen kommit fram och jag höll på att fotografera björnen, vandrade eskimåerna af och an under en hetsig diskussion om det faktum att djäfvulen måste ha bott i besten, ty annars hade denne ej sprungit som han gjorde. Jag deltog inte i meningsutbytet om huruvida djäfvulen själf eller endast hans köttsliga skepelse tillintetgjorts af Oob-loo-yah's kula. Bytet var snart flådt och styckadt af de flinka eskimåerna. Köttet lades

upp i en hög för att sedermera forslas hem till fartyget, och skinnet lades omsorgsfullt ihop på en af kalkarna, och som både folk och hundar voro uttröttade och vi hade all anledning att vara belåtna med vårt dagsverke, gaf jag order om att slå läger. Tältet slogs upp, fotogénköket tändes på och vi fingo oss en riklig supé på björnstek — desto saftigare som Tornarsuk nyligen varit med.

Vi hade tillryggalagt endast mellan sex och sju mil under följande dagsmarsch, då Oob-loo-yah och jag samtidigt observerade svarta fläckar på en aflägsen bergsida.

»*Oomingmuksue*» sade Oob-loo-yah, och jag nickade god mening.

För den erfarne jägaren med ett par hundar, bör det att se en myskoxe betyda detsamma som att ha fällt den. Det kan visserligen bli fråga om den svåraste klättring i den svåraste terräng med vinden i ansiktet och köld in i mårgen, men till sist har man sina jakttroféer, skinn, horn och mört kött. För egen del kan jag ej anse jakten på myskoxe för sport — alltför ofta under de gångna åren ha dessa svarta skepnader för mig betydt alternativet lif eller död. Vid Independence Bay 1899 räddade en myskoxehjord lifvet på hela expeditionen, och vid återfärden från 87° 6' år 1906 skulle våra ben nu hvilat däruppe i den stora, hvita ödemarken, såvida vi ej träffat på myskoxar på Nares Land. Då Oob-loo-yah och jag på afstånd varseblefvo de karaktäristiska mörka punkterna, styrde vi ditåt. Fem stycken stodo tätt tillsammans, medan en höll sig något afsides. Då vi kommit dem ungefär en mil nära, släppte vi två af hundarna. Dessa voro galna af ifver, ty äfven de hade känt igen de svarta punk-

Copvrikt by Robert E. Peary

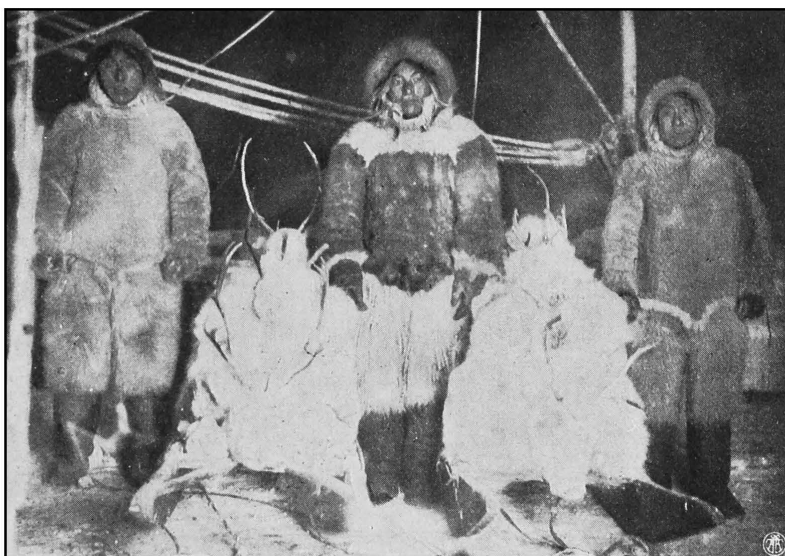
En gräddgul fläck höjde sig ur snön — isbjörnen.

terna, och så snart kopplet blifvit lossadt, rände de ditåt ginaste vägen. Vi följde sakteliga efter, väl vetande att hjorden vid vår ankomst skulle bilda krets och vara färdig för bössorna. En ensam myskoxe, ansatt af hundarna, beger sig genast till någon klippa för att få ryggen fri, medan en hjord däremot ställer sig i krets på öppna fältet med svansarna inåt och hornen mot fienden, under det att den ledande tjuren håller sig utanför och anfaller hundarna. Blir ledaren skjuten, tager en annan hans plats o. s. v.

Några minuter efteråt stod jag liksom under föregående expeditioner, inför hopen af raggiga, svarta kroppar, glänsande ögon och hotfulla horn — men nu betydde de ej lif eller död. Men trots detta klappade mitt hjärta ännu en gång af den ohyggliga känslan, att mitt öde hängde på min träffsäkerhet, ännu en gång erfor jag förnimmelsen af forna dagars gnagande hunger, denna vilda längtan efter rödt, varmt, bloddrypande kött — som vargen känner då han kastar sig öfver sitt byte. Endast den som känt verklig hunger i polartrakterna eller annorstädes, kan förstå hvad jag menar. — Emellanåt tränger sig minnet däraf på mig vid de mest oväntade tillfällen. Jag har känt det efter en grundlig middag, och på gatan i en storstad, då en utmärklad tiggare räckt fram handen för en allmosa.

Jag rörde vid trycket, och ledaren föll. Jag träffade just den sårbara punkten vid bogen, där man alltid bör söka träffa en myskoxe, ty att skjuta i hufvudet är endast slöseri med ammunition. Då tjuren fallit, sprang en ko fram och föll för ett skott äfven hon. De öfriga, en ko och två årskalfvar, affärdades på några ögonblick. Oob-

loo-yah och Koo-la-too-nah lämnades kvar att flå och stycka dem, medan E-ging-wah och jag begåfvo oss till den ensamme oxen några mil därifrån. Då hundarna nalkades gynnaren, trafvade han bort öfver en kulle och försvann. Den tunna snön sopades bort af den långa från sidorna och buken nedhängande raggen. Vägleda däraf och af hundarnas skall, anträffade vi honom stående bland en

Copyright by Robert E. Peary

Eskimåer med sitt jaktbyte af Caribous.

hop höga klippstycken i botten af en flodbädd, där han kunde anfallas endast framifrån. Ett skott var nog. E-ging-wah fick befallning att flå och stycka den, medan jag återvände till de öfriga, där jag beslöt slå läger. Men just som jag trädde ut från cañon, fick jag syn på ännu en lurfvig best; jag lockade på hundarna och affärdade denne lika lätt som de öfriga. Detta exemplar väckte emellertid

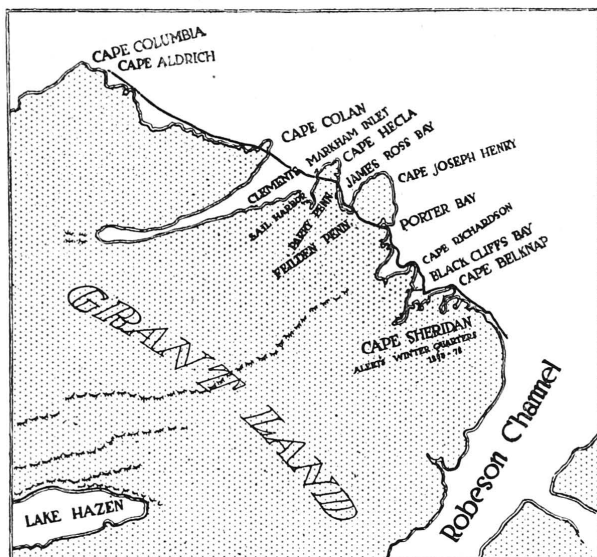
mitt särskilda intresse på grund däraf att den hvita raggen just ofvan klöfvarna var inmängd med röda strån — ett tecken, som jag aldrig förr observerat hos dessa polardjur. Jag lät honom ligga, tog hundarna med mig och fortsatte till den utsedda lägerplatsen. Oob-loo-yah och Koo-la-toonah höllo just på med att avsluta sitt styckningsarbete, och sattes omedelbart därpå i gång med en kälke och ett spann hundar att hjälpa E-ging-wah med de två stora tjurarna.

Då de begifvit sig af, gjorde jag tältet i ordning och lagade té och satte oxköttet på elden, så snart de återvändande eskimåernas röster hördes i fjärran. Kort därpå njöto vi mödornas lön. Detta var förvisso att lefva på hvad landet bjöd, cariboustek ena dagen, björnstek den andra och nu myskoxens delikata kött.

Morgonen därpå fortsatte vi färden, och under dagens lopp fällde vi ytterligare tre oxar, hvilkas kött gömdes som förut. Den kvällen lägrade vi oss vid den ditills utforskade vikens innersta del, och jag hade den tillfredsställelsen att ha riktat världskartan med ett nytt stycke land. Dagen därpå fortsatte vi mot norr utefter vikens västra strand. Vi hade hållit på i flera timmar och spejade just efter en lämplig lägerplats vid foten af ett omkring femtio fot högt, brant utsprång, då hundarna plötsligt veko af mot stranden och försökte klättra uppför branten. Detta var naturligtvis omöjligt med kälkarna bakefter, men vi förstodo hvad det betydde — mera myskoxe. I nästa ögonblick voro E-ging-wah och jag med bössorna iväg. Då vi tittade öfver kammen, varseblefvo vi en hjord på fem djur. Det var nu nästan mörkt, och

den arktiska skymningen tillät oss endast se fem mörka fläckar. Vi pustade ut ett ögonblick, hvarpå jag tecknade åt Ooq-loo-yah att komma till oss med två af hundarna och lämna Koo-la-too-nah kvar med de öfriga. Oaktadt den osäkra dagern gjorde vi processen kort med familjen.

Ater slog jag upp tältet och lagade kvällsvard, medan

Copyright by Hampton's Magazine.

Trakterna omkring Clement Markham Inlet.

mina brunhyade vänner bevisade myskoxarna den sista tjänsten. Det är nödvändigt att taga ut inelfvorna på dessa djur omedelbart efter det de dödats, ty den oerhörda värmen af den täta, raggiga pälsen åstadkommer annars lätt att köttet får en unken smak.

Då de tre eskimåerna kommo ned till tältet, var det redan mörkt — ett varsel om den långa svarta nattens snara ankomst.

Nästa dag fullbordade vi kartläggningen af viken, hvar efter vi under forcerad marsch begåfvo oss »fågelvägen» mot Sail Harbour. Vid Sail Harbour fann jag ett papper från Bartlett, som utvisade att han passerat platsen dagen förut på väg hem från Cape Columbia. Här öfvernattade vi, och medan folket morgonen därpå bröt lägret och lastade kälkarna, begaf jag mig iväg vid solens första strålar, tvärs öfver halfön mot James Ross Bay. Då jag kom upp på krönet af vattendelaren, upptäckte jag nere på stranden af bukten en hop mörka punkter, hvilka jag igenkände som ett läger, och något efteråt kunde jag sjunga ut mitt anrop. Sällskapet bestod af Bartletts, Goodsells och Borups partier.

Då de sömndruckna, omornade herrarne — jag fick sedan höra att de sofvit endast en timmes tid — kröpo ut ur tälten, hade jag redan mina kälkar och eskimåer i hälarne. Jag ser ännu för mig hvilka stora ögon de gjorde, särskildt unge Borup, vid åsynen af de med hudar fullastade kälkarna. Öfverst på främsta kälken tronade isbjörnens glänsande skinn med hufvudet framåt, bakom denna låg caribouhuden med den rikt behornade skallen och flere myskoxhufvuden än de någonsin kunnat räkna.

— Åh tusan! utropade Borup, då hans stumma förvåning ändtligen gaf efter.

Jag gaf mig inte tid till något längre besök, emedan jag önskade hinna hem till *Roosevelt* samma dag, hvarför jag efter ett kortare samspråk lämnade dem att återtaga sin afbrutna slummer. Först långt efter mörkrets inbrott voro vi framme. Jag hade varit borta sju nätter, tillryggalagt öfver två hundra mil, lyckats fullborda upptäckten

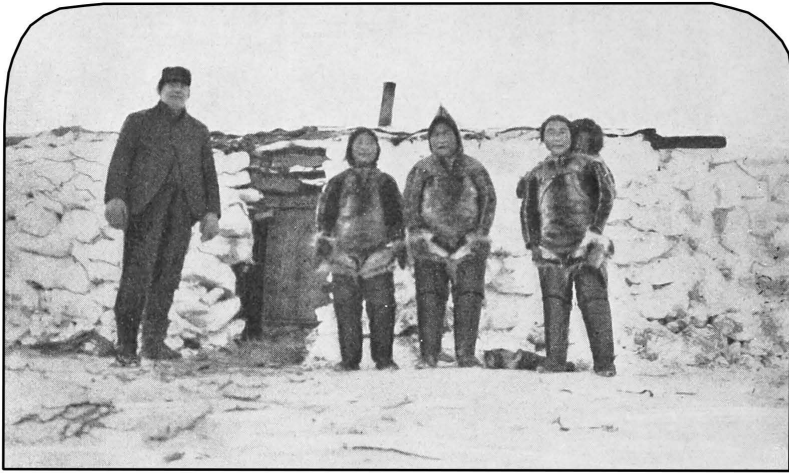
af Clements Markham Inlet och nödtorftigt kartlägga den-
samma, samt händelsevis kommit öfver praktiga exemplar
af polarregionernas högdjur och därigenom ökat vårt vin-
terförråd med några tusen skålpund färskt kött. Det var
också med en känsla af oblandad tillfredsställelse, jag tog
ett varmt bad i mitt badrum och kröp till kojs.

Transporterna af proviant samt jakten pågick hela Okto-
ber månad. Kaptenen gjorde två färder till Cape Colum-
bia, men därunder färdades han fram och tillbaka oaf-
brutet mellan olika depoter utefter vägen. Han lyckades
fälla fyra myskoxar.

Då Mc Millan tillfrisknat, skickade jag honom den 14
Oktober med två kälkar, två eskimåer och tjuugu hundar
att göra en tur bort åt Clements Markham Inlet för att
leta efter myskoxe och caribou. Han fick fem af det se-
nare slaget.

Den sista Oktober fick äfven doktorn influensa, som höll
honom i kojén en veckas tid. Många mindre jaktpartier
skickades ut på kortare färder, och det fanns knappast en
dag under hösten som alla voro ombord på en gång.

Copyright by Robert E. Peary

Utanför ett af logementen.

Kap. X.

FARVÄL TILL SOLEN. -- DEN LÅNGA ARKTISKA NATTEN. -- LIFVET OCH ORDNINGEN UNDER VINTERN.

Den 12 Oktober hade solen sagt oss adjö för året, och den hastigt mörknande skymningen försvårade i hög grad arbetet ute. Fotografierna blefvo för hvarje dag allt sämre, och ögonblicksbilder hade vi ej kunnat taga sedan i midten af September, ty då solen står nära horisonten och dagen är lika klar som midt i sommaren, tyckes den ej ha tillräcklig effekt på plåten. I början kunde vi taga på 5 sekunder, den 28 Oktober måste vi använda 90 minuter. Temperaturen blef småningom lägre och lägre, och den 29 hade vi 26° under noll.

Höstarbetet afslutades med Bartletts återkomst från Cape

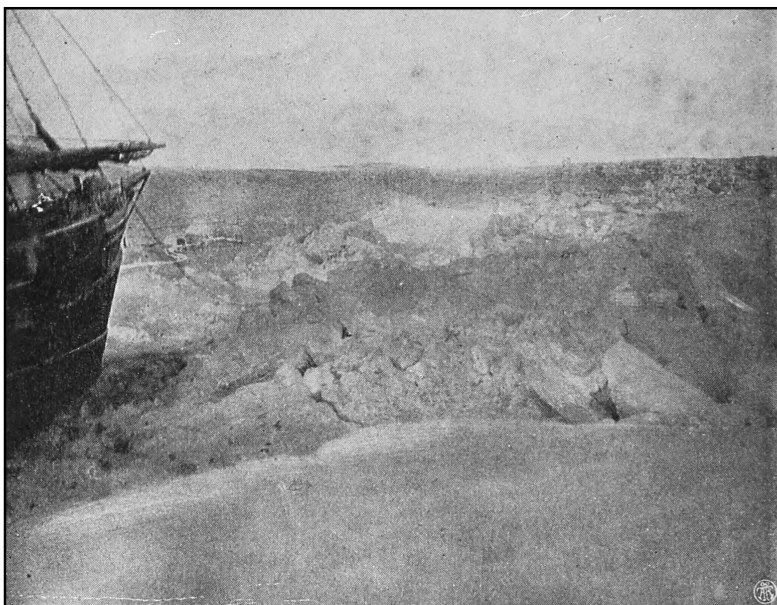
Columbia den 5 November; alla de öfriga voro då redan hemma. Vid den tiden hade ljuset försvunnit, och det blef nödvändigt att invänta den långa vinternattens mån-sken, innan vi kunde företaga oss något vidare.

Vi hade kommit dit under den arktiska dagen, arbetat och jagat i den arktiska skymningen, och nu var natten öfver oss — den långa, arktiska natten, dödsskuggornas dal. Med nästan all proviant för vårens kälkfärd redan vid Cape Columbia, med ett arsenligt upplag af färskt kött för vintern och med alla man vid god hälsa, gingo vi med lätt hjärta det stora mörkret till mötes. Fartyget låg skyddadt, vi bodde bra och hade godt om mat. Och om nattens förfärliga melankoli för ett ögonblick grep mina kamrater, så aktade de sig tappert att röja det.

Jag undrar om någon, som ej pröfvat på en fyra månaders ständig natt, kan föreställa sig hur det känns. Hvar-enda skolpojke får lära sig att vid jordens båda ändar året består af en lång dag och en lika lång natt, med skymningsperioder dessemellan, men den beskrifningen gör inte något bestämdt intryck. Endast den, som stigit upp och gått till sängs vid lampljus dag efter dag, vecka efter vecka, månad efter månad, förstår hur skönt solljuset är. Under den långa arktiska natten räknar man dagarna som återstå till ljuset skall komma, och ibland mot slutet af den mörka tiden prickar man af dagarna i almanackan — trettioen dagar, trettio, tjugunio o. s. v., tills man skall få återse solen. Den, som vill sätta sig in i de gamla soldyrkarnes föreställning, bör tillbringa en vinter i polartrakterna.

Man tänke sig oss i vårt vinterkvarter ombord på *Roose-*

velt, 450 mil från nordpolen, med fartyget fast i sin isbädd 150 yards från land och allt täckt med snö, stormen tju-tande i riggen, hvisslande och hvinande rundt hörnen af däckshuset, temperaturen växlande mellan 0 och 60° där- under, och packisen i rännan utanför mullrande och då- nande efter tidvattnets rörelser.

Copyright by Robert E. Peary

I månsten.

Under den månljusa delen af hvarje månad — elfva à tolf dagar — då månen i likhet med sommarsolen tyckes kretsa rundt omkring på firmamentet, voro nästan alltid de yngre medlemmarne af expeditionen ute på jakt. Men under de långa, mörka perioderna, voro de flesta mesta- dels samlade ombord. Vinterjakterna försiggingo endast vid månljus.

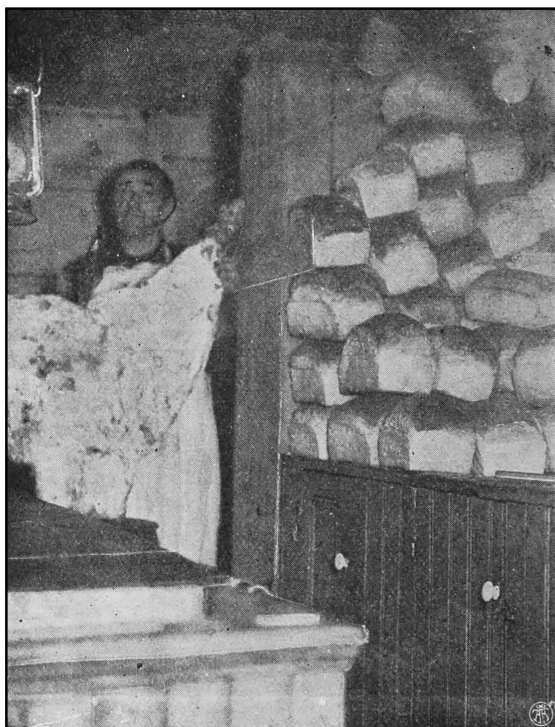
Månen däruppe ter sig emellertid som vanligt, det är endast hans sätt att promenera omkring som är egenomligt.

Vid klart väder är det stjärnklart äfven under den mörka perioden, men det är ett besynnerligt, kallt, klart ljus, som, för att tala med Milton, endast gör att »mörkret syns». Äro stjärnorna skymda, hvilket allt för ofta händer, är mörkret så tjockt, att man tycker sig kunna taga på det med handen, och vågar man sig utom kajutdörren i snöstorm, tyckes man slungas tillbaka af osynliga händer af demonisk styrka, medan den tjutande vinden synes fylld af onda andars skrän.

Under vintern vid Cape Sheridan 1905—06 packade vi omkring *Roosevelt* med snö nästan ända upp till däck, i tanke att hon skulle bli varmare, men så gjorde vi inte nu. Nu låg hon där helt enkelt i isen, och flera stegar ledde ned till isytan, dit det endast var några fot. Sedd från land såg *Roosevelt* med sina smäckra master och sin lätta rigg i det svaga ljuset ut som låge hon flott. Kabysslampan med sin kraftiga reflektor, kallad »*Roosevelts öga*», sken öfver däckets dag och natt från tidigt i Oktober till tidigt i Mars, från den arktiska solnedgången till uppgången. Vid klart väder syntes det gula skenet på långt håll, och då jaktpartierna på väg hem rundade Cape Sheridan, kunde de se det mot isen — en glad välkomsthälsning. Under den tidigare delen af vintern bodde eskimåerna i främre däckshuset. Det brann alltid en eld i köksspiseln, en hos eskimåerna och en hos besättningen; jag hade en liten kolkamin i min kajuta, men tände den aldrig, ty jag fick tillräcklig värme genom att öppna dörren mot köket.

Bartlett eldade någon gång inne hos sig, likaså de öfriga, men endast sällan.

Den 1 November började vi vintermatordningen med två mål om dagen, frukost kl. 9 och middag kl. 4. Vi hade regelbunden matsedel för hvarje dag i veckan, så att

Copyright by Robert E Peary

En del af proviantförrådet.

om någon glömt att se i almanackan, kunde han på frukostmålet säga hvilken dag det var. Här anföres matsedeln för de första sju dagarna i November.

Onsdagen den 1 November. Frukost: Två slags gröt, fisk förut (d. v. s. för besättningen), korf akterut (för expedi-

tionens medlemmar), smör och bröd, kaffe. *Middag*: Stek med tomater, smör och bröd, té.

Den 2. Frukost: Gröt, skinka och ägg, smör och bröd, kaffe. *Middag*: Corned beef med ärter, mjölgröt, té.

Den 3. Frukost: Gröt, fisk, hamburgerkyckling vid styrbords (vårt eget) bord, smör och bröd, kaffe. *Middag*: Ärtsoppa, fisk, lingonpaj, smör och bröd, té.

Den 4. Frukost: Gröt, köttstufning, smör och bröd, kaffe. *Middag*: Stek med tomater, smör och bröd, té.

Den 5 (söndag). Frukost: Gröt, broze (hårda Newfoundlandsskorpor uppmjukade och kokta), smör och bröd, kaffe. *Middag*: Lax, frukt, chokolad.

Den 6. Frukost: Gröt, bruna bönor och mörkt bröd, smör, kaffe. *Middag*: Späckad lefver, macaroni och ost, smör, bröd, té.

Den 7. Frukost: Hafregröt, skinka och ägg, smör och bröd, kaffe. *Middag*: Corned beef och ärtpuré, mjölgröt, té.

Vid vårt bord i styrbordsmessen, hvilket, inräknadt gången utmed sidan, var omkring sex fot på tio, satt jag vid ena ändan med ryggen mot ytterväggen med Bartlett till höger och doktorn till vänster om mig. Till höger om Bartlett satt Borup, till vänster om doktorn Mc Millan, och Marvin midt emot mig vid bordets andra ända. Rummet var inte stort nog för att stewarden skulle kunna servera omkring, hvarför maten langades. Vår bordskonversation rörde sig mest om vårt företag. Herrarne brukade berätta för mig och för hvarandra om enskildheterna i sina senaste kälkturer eller förtälja för mig sina planer för kommande färder. Vi voro alltid sysselsatta, så att ingen hade tid att klaga öfver den traditionella vinter-

melankolin i polartrakten. Jag hade valt folk med lätt lynne, och jag lagade, att de hade fullt upp att göra, ty sysslolösa människor falla gifvet offer för enformigheten och mörkret.

Söndagsmorgnarna brukade jag frukostera i min kajuta, då herrarne lämnades för sig själfva. Vid sådana tillfällen

Copyright by Robert E. Peary

I styrmessen.

blef konversationen mindre fackmässig. Bartlett berättade, att de då brukade diskutera de böcker de läst eller höllo på med eller de illustrerade tidskrifter, som de kommit öfver — somliga årsgamla, ty i polartrakterna voro vi inte just modärnt utrustade med litteratur. Flera gånger hörde jag omtalas hur Bartlett såsom främste

officer begagnade tillfället att halft allvarligt, halft på skämt påminna herrarne om nödvändigheten af bordskick, enär den tid skulle komma, då de åter voro i civiliserade förhållanden, hvarför de ej borde lägga sig till med ovanor

Copyright by Robert E. Peary

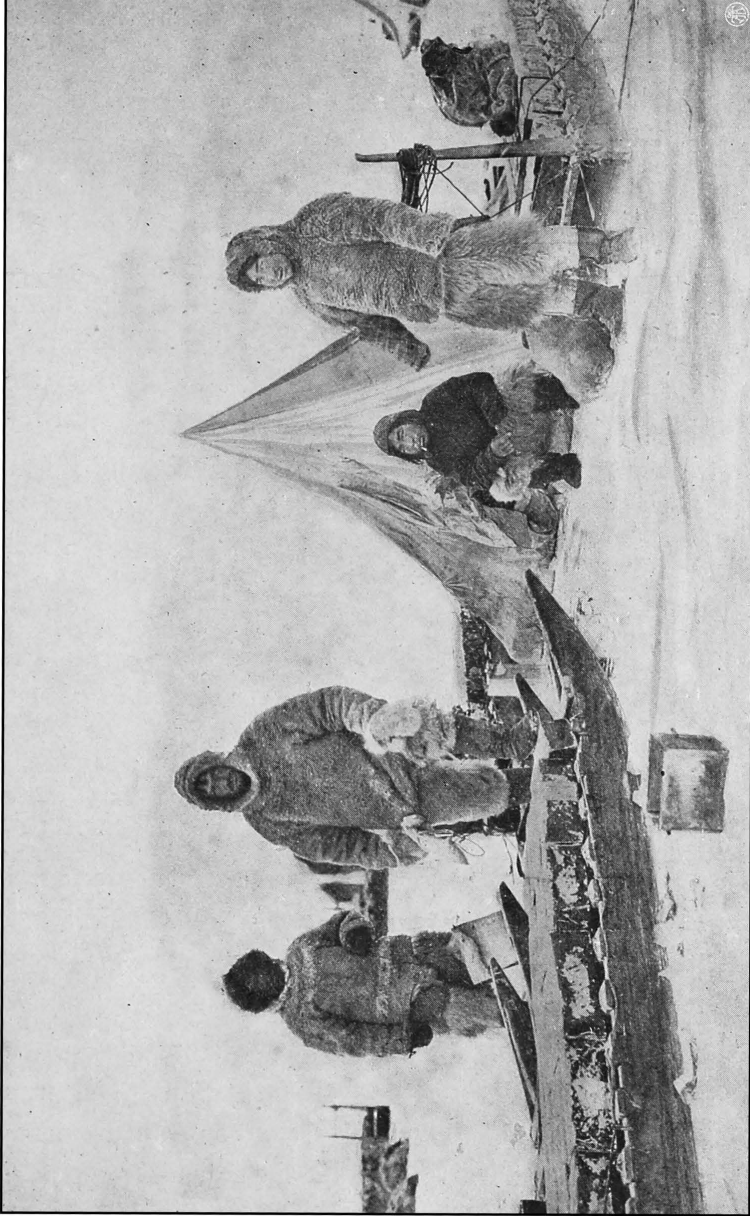
Slädar tillverkas.

vid bordet. Man för nämligen däruppe ett så primitivt lif, att man lätt nog tar sig vanor, som kunna förorsaka en mycket obehag och besvär, när man kommer hem igen.

Jag har aldrig hållit på några stränga ordningsregler

gent emot expeditionsmedlemmarne, ty det behöfs inte, utom för måltidstimmarne i messen. Eskimåerna fingo äta när de behagade; de fingo vara uppe till sent om kvällarna och arbeta hur de ville med kälkar och kläder, men en sträng regel hade de att åtlyda — intet väsen, såsom att hugga upp hundmat eller skrika, var tillåtet från kl. 10 på kvällen till kl. 8 på morgonen. I vinterkvarter lämnade vi ändå mycket af förfaringssätten ombord på fartyg i sjön; de enda bestämda klockslagen voro kl. 10 och kl. 12 hvarje natt, det förra tystnads-, det senare ljussläckningssignal, och vakterna voro endast dag- och nattvakter. Visserligen borde ljusen vara släckta äfven i aktre däckshuset kl. 12, men det var intet befallt därom. Om jag eller någon af de öfriga ej kunde somna en kväll och önskade läsa till två eller tre, så gjorde vi det. Jag är inte värst regelbunden själf i mina vanor, och har aldrig utfärdat bestämmelser, som jag själf skulle bli den förste att bryta emot.

Med undantag af några fall af influensa, var hälsotillståndet hela tiden utmärkt under öfvervintringen. Influenzan i polartrakterna jämfördt med epidemierna i Europa och Amerika, är ett mycket intressant fenomen. Min första erfarenhet däraf daterar sig från 1892, då den kom med en af de egendomliga grönländska stormarna, liknande de i Alperna — en storm, som tydligen sopade öfver hela Grönland från sydost och som kom temperaturen att på 24 timmar stiga från -30° till $+41^{\circ}$. I följd af denna atmosfäriska rubbning fick hvarenda en af mitt sällskap och t. o. m. några af eskimåerna ett allvarligt anfall af sjukdomen. Enligt vår åsikt hade bakterierna

Copyright by Robert E. Peary

En igloo skall uppföras.

kommit med stormen, hvilken varit mera än endast en lokal störning i atmosfären.

Frånsett reumatism och affectioner i luftrören äro eskimåerna mycket friska af sig, men de vuxna äro utsatta för en egendomlig nervös sjukdom — *piblokto* — en sorts hysteri. Jag har aldrig sett barn anfäktade däraf. En

Copyright by Robert E. Peary

En boxningsmatch mellan eskimåpojkar — ett steg till civilisation.

och annan kan få ett anfall hvar eller hvarannan dag, och en dag hade vi fem fall. Den omedelbara orsaken är svår att leta ut, men jag tror det beror på grubbel öfver frånvarande eller döda släktingars öde eller ängslan för framtiden. Yttringarna däraf äro ofta nog hemska att åse. Den sjuke, vanligen en kvinna, börjar att taga af sig och

skära sönder sina kläder. Är hon ombord, går hon af och an på däck och sliter och gestikulerar vanligen nästan naken, trots termometern kan visa — 40°. Allt eftersom anfallet tilltar i våldsamhet, blir fartyget henne för trångt, och hon hoppar öfver relingen ned på isen och springer kanske en half mil. Anfallet varar mellan några minuter ända till en timme eller mera, och flera af kvinnorna bli så galna, att de kunna bli kvar ute och springa omkring nakna på isen, tills de frysa ihjäl, om man inte bär hem dem med våld. Får en eskimå ett anfall inomhus, är det ingen som fäster sig mycket därvid, såvida inte patienten tar till knifven eller på annat sätt söker skada någon. Anfallet slutar vanligen med häftig gråt, och när den sjuke småningom lugnar sig, äro ögonen blodsprängda, pulsen hög och hela kroppen darrar en timmes tid eller mera efteråt.

In-a-loo, en af våra bästa kvinnor och vår allra främsta sömmerska, var särskildt ansatt af *piblokto*. Hon var en mycket snäll gammal människa, älskvärd och förbindlig, men när hon fick sina anfall, gick hon omkring på backen och sönderref alla kläder hon tåligt suttit och sömmat ihop under sina friska stunder. En apomorfininsprutning brukade lugna henne.

Den mycket ofta förekommande hundgalenskapen kallas äfven *piblokto*. Denna tyckes emellertid ej vara smittosam, men symptomen likna de vid vattuskräck. Sådana hundar skjutas vanligen och förtäras af eskimåerna.

Den första vintermånaden kom tidigt i November, och den 7 begaf sig Mc Millan åstad till Cape Columbia för att under en månads tid göra observationer angående tid-

vattensförhållandena. Han åtföljdes af matrosen Jack Barnes samt E-ging-wah och In-i-ghi-to med hustrur, hvarjämte Pood-loo-nah, Oob-loo-yah och Sig-loo transporterade hans förråd. Wesh-ar-koup-sie och Kesh-ung-wah afreste till Cape Richardson för att hämta de myskoxskinn, som kvarlämnats där under en af jakterna.

Mc Millans observationer vid Cape Columbia utfördes i sammanhang med de iakttagelser, som ständigt pågingo vid Cape Sheridan under hösten och vintern, och med dem som senare gjordes vid Cape Bryand och på andra sidan af Robesonkanalen. Dessa observationer under 1908—09 voro de nordligaste som någonsin utförts, ehuru liknande hade utförts af Lady Franklin Bay-expeditionen vid Fort Conger och sextio mil längre i sydväst. Under November fortsatte Marvin och Borup oafbrutet med sina arbeten vid Cape Sheridan. *Igloon* var uppbyggd ungefär 180 yards från fartyget innanför tidvattensrännan och tjänade dem till skydd under observationsarbetet. Detta tillgick så, att en i fot och tum uppstucken tolf fot lång påle stod nedkörd i botten; och allt efter som tidvattnet steg eller föll, höjde eller sänkte sig *igloon* med isen medan pålen stod fix, hvari genom man med lätthet kunde afläsa variationen.

Anledningen till att In-oo-wa-ho och Took-oo-mah skickades med Mc Millans parti till Cape Columbia var den, att eskimåerna alltid vilja ha sina familjer med sig, då de äro ute på längre färder, ty kvinnorna måste torka och laga kläderna, som ständigt gå sönder under det hårda arbetet. Några bland dem köra ett hundspann lika bra som en karl och många äro goda skyttar. Jag har lärt dem skjuta myskoxe och t. o. m. isbjörn. Hvalrossjakt våga

de sig inte på, ehuru flere paddla kajakerna ungefär som männen — men de orka naturligtvis ej så långt.

Eskimåkvinnorna äro mera praktiska än egentligen prydliga. Lampornas vård t. ex. fordrar stor skicklighet. Är lampan väl ansad, brinner den lika klart och osfritt som

Copyright by Robert E. Peary

På visit hos kapten.

någonsin en af våra, men försummas den, ryker och luktar den förskräckligt. Alldenstund eskimåerna ej äro vidare romantiska af sig, beror det på kvinnans färdighet i att sy kläder och pälsvärk, hvilken man hon kan tänka sig eröfra. Den kvinnliga skönheten är det aldrig så kinkigt med.

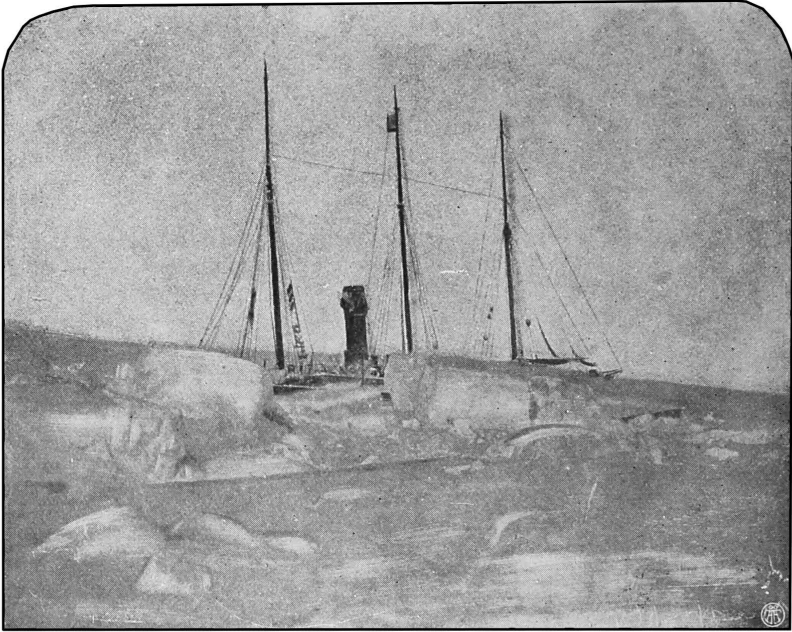
Mot slutet af höstarbetet aftog användningen af tälthyd-

dorna allt mer och *igloos* började i stället uppföras utefter marschvägen. Marvin, Henson och eskimåerna voro därvid instruktörer. Ingen bör nämligen vintertid bege sig ut i dessa nordliga trakter med mindre han vet, hur han skall skaffa sig skydd mot köld och storm. *Igloons* storlek beror vanligen på antalet medlemmar i partiet. För tre personer göres den 5 och 8 fot, för fem personer 8 och 10 fot inomhus för att lämna större plats för sofplattformen. Fyra raska karlar föra upp ett dylikt snöhus på ungefär en timma. Hvar och en använder en stödstång på kälken som sågknif att skära snöblock med. Sågknifven är omkring 20 tum lång med egg på ena och sågtänder på den andra sidan. Snöblocken växla i storlek, så att de som läggas nederst, äro större och tyngre än de öfriga, alla urskålas på insidan så att de bilda en krets då de läggas intill hvarandra. Väggarne tjocklek beror på snöns fasthet. Är denna tätt packad, kunna väggarne vara endast några tum tjocka, är den däremot lös, måste de göras tjockare, dels för värmens skull och dels för att blocken skola behålla formen. De nedersta af dessa äro ibland 3 fot långa och 2 fot höga, ibland betydligt mindre. Det finns inga bestämda regler därför.

Då man åstadkommit ett tillräckligt antal block, utser man platsen för *igloon*, vanligen på en svagt sluttande snövall eller drifva, och en eskimå ställes på den plats, som skall bli golfvets mittpunkt. Därefter framforsla de öfriga snöblocken och lägga dem på kant rundt omkring denne i en äggformig krets. Den andra raden lägges ofvanpå o. s. v. efter hvartannat i spiral, med hvart och ett block lutande något inåt i förhållande till det underliggande och så att de hållas fast af sidoblocken, till dess endast en

öppning återstår upptill, hvilken täckes af ett enda block. Detta formas ytterst noga af mannen, som står inne i hyddan, så att det sitter som en kil i ett hvalf och täcker den bikupformade byggnaden. Nere vid golvet uppskäres ett hål i väggen, stort nog för en person att krypa igenom, och all öfverflödig snö skottas ut. Längst fram utspåras golvet till liggplattform och i närheten af utgången gräver man ned en fot eller mera till plats att röra sig på samt för téköket. Därefter lägger man in sofattiraljen och köksskärorna, och sedan hundarne fått sitt nattfoder, kryper sällskapet in, hvarpå ingångshålet tillslutes med ett stort snöblock, som afpassats för ändamålet — och man är färdig för natten.

Sedan téköket påtändts, blir *igloon* snart nog tillräckligt varm för att sofva i, och är man trött efter en lång dagsmarsch, faller man nästan omedelbart i sömn. Vi hade aldrig väckarklockor med oss för att komma upp tidigt nog om morgnarne; den som först vaknade, såg på sin klocka, och var det då tid att bege sig af, väckte han alla, och efter en frukost i största hast, bröt man upp och startade på nytt, fortfarande i mörker.

Copyright by Robert E. Peary

Efter en snöstorm.

FÖRBEREDELSE TILL FÄRDEN MOT POLEN. —
ROOSEVELT I FARA — DE ARKTISKA STORMARNE.
— BIBLIOTEKET.

Under måntiderna denna vinter följde jag själf ej med på färderna, utan stannade ombord, sysselsatt med fullständigandet af alla detaljer för vårkampanjen — kälkfärden mot polen. Jag studerade mycket noggrannt Pearykälken och beklädnadsutrustningen, arbetade med det nya spritköket, som jag skulle ha med, för att utröna den nödvändiga spritåtgången för att på kortaste tid smälta is o. s. v. Vikten spelar en synnerligen stor roll vid alla kälkfärder, hvarför ytterst noga beräkningar måste göras för att få

största möjliga effekt på minsta möjliga vikt och utrymme. Under den långa vintern ombord sysslade jag mycket med mitt gamla nöje att stoppa upp djur och experimenterade med nya metoder. Och tack vare detta slags arbete kunde jag föra hem en ganska vacker samling polardjur — isbjörnar, myskoxe, ren m. m.

Under denna sista expedition tillät jag mig aldrig drömma om framtiden, att hoppas eller misströsta. 1905—06 hade jag hoppats alldeles för mycket, men nu visste jag bättre. Fordom hade jag allt för ofta stött på oöfverkomliga isbarriärer, hvarför jag nu antingen högg i med något arbete eller lade mig att sofva, så snart jag märkte att jag började bygga luftslott. Det var mången gång svårt nog att hålla drömmarne på afstånd i synnerhet under mina ensamma promenader utefter isfoten i det arktiska månlyuset.

Jag försökte intala mig att jag var beredd på det värsta, att jag några månader senare skulle med jämnmod möta oöfverstigligen hinder, jag tyckte mig se, hur jag med oförrättadt ärende var på återväg till en värld som aldrig mer än delvis förstått min årslånga hängifvenhet för ett kostsam och föga fruktbärande företag. Jag tänkte på mina vänner, som fullt och fast litat på mig och skänkt mig både andlig och materiell hjälp, och såg i andanom deras besvikna miner.

Ganska tidigt, redan i November, hade jag haft bekymmer med hundarne. Många hade dött, nästan alla voro i dålig kondition och födan var långt ifrån riklig. Man måste alltid föra med sig dubbelt så många hundar som behöfvas för att vara beredd att möta olyckshändelser. Den 8 November funnos endast kvar 193 stycken af de 246, som

medtagits från Etah i Augusti. Hvalköttet tycktes ej vara tillräckligt närande. Jag valde ut 4 à 5 af de sämsta och lät döda dem för att spara foder, och den 10 måste jag låta aflifva ytterligare 5 stycken. Så experimenterade jag med att föda dem med fläsk med det resultatet, att ytterligare 7 ströko med. Jag började undra, om jag skulle få tillräckligt med hundar kvar till vårfärden.

Det är absolut omöjligt att beräkna, hur länge en eskimåhund håller ut. Han kan stå ut med de allra värsta strapatser, kan arbeta och draga tunga lass utan att praktiskt taget få någon föda alls, han kan lefva dagar igenom utsatt för den våldsammaste arktiska snöstorm, men rätt som det är, under vackert väder och efter ett vanligt mål af den allra bästa föda, kan han lägga sig ned och dö.

Den 25 November besiktigade och räknade jag hundarne igen, och fann då att endast 160 återstodo, och äfven dessa sågo ynkliga ut. Då vi höggo upp det frusna hvalrossköttet, kom jag emellertid underfund med, att vi hade större förråd däraf än jag förmodat, och denna upptäckt skingrade maran, som ridit mig, ty nu kunde jag vara litet frikostigare med deras lämpligaste foder. Efter försök med nästan allt möjligt, sidfläsk inberäknadt, hade jag nämligen utrönt att hvalrosskött passade' dem bättre än något annat.

Den 11 November på aftonen visade sig en lysande södermåne, i det att två skarpt aftecknade månringar och åtta falska månar syntes på södra hemisferen. Detta i dessa trakter ingalunda ovanliga fenomen förorsakas af fuktighet i luften. Vid ifrågavarande tillfälle hade den inre ringen en falsk måne på högsta, en på lägsta punkten samt en till höger och en till vänster vid vågräta diameters ändar och

den yttre ringen ytterligare fyra månar. Under sommaren såg man ofta vädersolar, ett liknande fenomen, där solen spelar samma roll som månen nu. Jag har sett falska solar — eller solhundar som sjömännen kalla dem — på så nära håll, att den högsta legat mellan mig och en snöbank på tjugu fots afstånd, så nära att jag genom att röra hufvudet framåt eller bakåt kunnat få den att försvinna och återkomma för min syn.

Den 12 November på aftonen började packisen, som i mer än två månader ej synts bry sig om vår beskedliga tillvaro, ilska till och gjorde ett försök att vräka upp oss på den ogästvänliga stranden. Stormen hade hela kvällen tilltagit i våldsamt, och omkring klockan 11,30 började fartyget klaga och jämra sig. Jag låg i min koj och lyssnade till tjutet i riggen, medan månljuset silade in genom fönsterventilen och kastade mystiska skuggor i kajutan. Fram mot midnatt började ett annat och hemskare ljud blanda sig i skeppets klagolåt — mullrandet från isen i kanalen utanför. Jag flög i kläderna och sprang upp på däck. Det var flod och isen kom strykande förbi udden, medan packisen emellan oss och den yttre isen dånade och brakade för det alltjämt tilltagande trycket. Vid månens sken såg jag blocken brista och hopa sig vid kanten af isfoten utanför. Några minuter senare bröt den väldiga massan fram med ett fruktansvärdt brak och till en höjd af nära 30 fot rakt mot oss. Den blef större och större och närmade sig allt mer. Det strandade flaket utanför styrbords bog rycktes loss och prässades mot det stora isblocket vid styrbordssidan. Fartyget skakade litet, men blocket förblef orörligt. Floden prässade på för hvarje

Copyright by Hampton's Magazine.

Roosevelt præssas hårdt af packisen.

ögonblick, och på mindre än en timme, räknadt från då jag kom upp på däck, hade vi fått ett väldigt isflak längs sidan från midskepps till akter. Det såg ett ögonblick ut som skulle fartyget lyftas upp på grund. Alle man voro på sin post och alla ljus släckta. Eskimåerna voro mycket uppskakade och började med sina otrefliga tjut. Åtskilliga familjer började samla ihop sina tillhörigheter och inom några minuter voro kvinnor och barn på väg till lådhusen i land.

Roosevelt fick slagsida åt babord, och denna ökades allt mer under den ständigt växande prässningen. Då floden vid half tvåtiden på morgonen gick tillbaka, upphörde rörelsen, men *Roosevelt* kom ej på rätt köl förrän följande vår.

Temperaturen var 20° under noll, men det kändes ej så värst kallt. Marvins tidvattens-*igloo* klöfs midt itu, men det oaktadt fortsatte han sina observationer, hvilka just den kvällen voro af särskildt intresse; så snart isen åter kommit i ro, skickade jag ut eskimåer för att reparera hyddan. Egendomligt nog anfäktades ingen af eskimåerna af *piblokto*, tack vare deras fruktan, och jag hörde att Ah-te-ah helt lugnt stannat kvar och satt och sydde, medan faran var som störst. Efter denna episod flyttade en del eskimåfamiljer in i lådhusen och i snöhyddor i land, ty de fruktade att fartyget skulle kastas öfver ända och fatta eld.

I midten af November lät jag uppföra en stor snöhydda på storluckan. Denna hydda kallades för »atelieren», och där började Borup och jag experimentera med att taga blixtljusfotografier af eskimåer. Dessa hade så småningom vant sig vid att fotograferas, och de voro mycket tåliga modeller. De ville emellertid aldrig låta sig fotograferas

ätande — hvarför lyckades jag aldrig hitta ut. Vi togo äfven en del goda fotografier vid månljus — på tid, växlande mellan tio minuter och två à tre timmar.

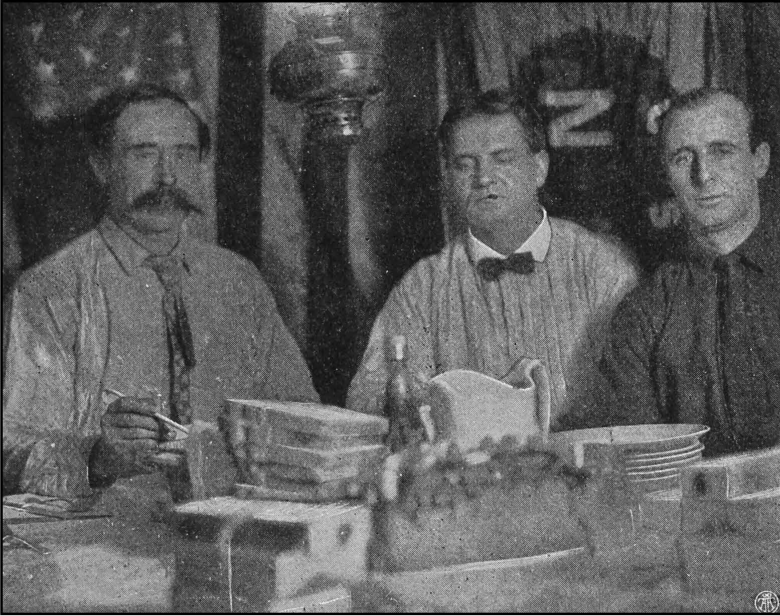
Då vi några dagar senare byggt snögångarne till dörarne på däckshuset, företedde fartyget ett mycket vinterlikt yttre. Temperaturen var redan ganska låg 30° under noll den 20. Fyra stormgångar voro uppförda af snöblock, en ledde till dörren till min kajuta, en till backen, en till skansen och en till eskimåernas kvarter.

För den, som ej pröfvat på hvad det vill säga att vara ute i en arktisk storm, torde det vara omöjligt att göra sig en föreställning därom. Denna vinter var visserligen ej så svår som 1905—06, men åtskilliga körare påminde oss likvisst om forna dagar. De nordliga och nordvästliga stormarne, som komma sopande utefter kusten, äro de kallaste, men i raseri och våldsamt sakna de från syd och sydväst från höglandet likt gigantiska vattenfall nedstörtande orkanerna motstycke, skulle jag tro, hvar som hälst i polartrakterna.

Emellanåt kommo stormarne så småningom, börjande med svag, tilltagande vind från nordväst, för att snurra öfver väst till sydväst med stadigt växande raseri och kraft, tills snön bokstafligen sopades upp från marken och slungades öfver fartyget i vågräta, förblindande massor.

För den, som vistas inomhus under en sådan storm, låter det som vid en stor kraftstation, där allt skakar vid maskineriets gång. Spiror och tåg äro som strängarne i en gigantisk eolsharpa med fartyget som resonnansbotten, och vindens spel ackompanjeras alltid af mer eller mindre våldsamt dunder i packisen utanför.

Ljuden af fartyget och den dånande isen jämte stormens djupa, hemska vrål, bilda tillsammans ett oväsen, som fast man vet att allting är tätt och fast, dock aldrig förfelar att sätta nerverna i spänning, en känsla som ej kan resoneras bort. Man känner sig så liten och bortkommen däruppe inför de arktiska stormarnes öfvernaturliga kraft. Det

Copyright by Robert E. Peary

Middag ombord.

är omöjligt att vistas eller röra sig på däck, utom i skydd af relingen, och snömassorna äro så täta, att de tända lamporna trots de kraftiga reflektorerna, ej kunna skönjas på tio fots afstånd.

Då någon gång ett arbete med fånglinor e. d. blef nödvändigt med anledning af stormens styrka, kunde folket

endast taga sig fram på alla fyra och tätt invid relingen.

Efter en sådan snöstorm hopade sig jättelika drivvor uppefter *Roosevelt*, däcken täcktes fullständigt ända upp till kanten af relingen och från fartyget till stranden låg en enda väldig drivva, nya gångar måste grävas till lådhusen och nya hviloplatser för hundarne anskaffas. Dessa härdiga och förnöjsamma djur vistas ute i stormen bundna vid stranden och skyddade för vindens värsta härjningar af någon klippa. Men snön, som drifves öfver klippkanten, sopas ned och täcker dem på några ögonblick. Då de sålunda bli begrafda och ej kunna andas, gå de upp och skaka på sig litet för att om en stund nödgas upprepa manövern. Ibland kan en snöstorm räcka i två eller tre dagar, hvarunder det är en fysisk omöjlighet för folk att gå och ge dem mat. Men eftersom de äro afkomlingar af polarvargen, äro de i stånd att uthärda det hårdaste väder och i långa tider vara utan föda. Också inträffade nästan aldrig dödsfall bland dem på grund af att de sletto ondt.

Då ett parti ute öfverraskas af storm, måste man stanna i *igloon* tills det värsta är öfver. Finnes ingen sådan, måste man bygga en så fort som möjligt, då man ser stormen komma eller, om man ej har tid därtill, gräfvä in sig i en snöbank.

Torsdagen den 26 November proklamerades såsom tack-sägelsedag i Grant Land. Vi hade soppa, maccaroner och ost till middagen jämte paj af myskoxkött. Sista dagen i månaden var temperaturen nere i 39° under noll. Månen var för längesedan borta, men vi sågo framtiden an och planerade färder när den skulle återvända. Doktorn och Borup

byggde hvar sin *igloo* för öfnings skull, och deras berättelser om företagen muntrade upp middagssällskapet den 1 December.

Hvar vecka eller hvar tionde dag under vintern måste vi hacka bort isen i våra hytter, som uppkommit genom förtätning af fuktigheten i luften, där denna kommit i beröring med kölden utanför.

Bakom hvarje föremål vid ytterväggarna bildades is, och vi brukade bära bort den i pytsar.

Böckerna måste alltid ställas långt fram på hyllorna, ty annars fröso de fast vid väggen. Kom så en varmare dag eller eldade man i kajutan, började isen smälta och vattnet luckrade upp bladën. Att hacka bort isen var ett regelbundet jobb i hushållsbestyren ombord.

Under den mörka delen af månaden mellan jaktutfärderna sysselsatte man sig med förberedelser eller läsning.

Jag hade i min kajuta ett mycket godt förråd af arktisk litteratur — komplett i hvad angår de senare årens forskningar: Härtigens af Abrusserna resor på *Stella Polaris*, Nansens »Längst i norr», Nares' »Resa till Ishafvet», Markham's »The Great Frozen Sea», skildringar af Greely, Hall, Hayes, Kane, Inglefield — alla berättelser af upptäcktsfararne i trakterna af Smiths Sound, liksom af alla som försökt nå polen från annat håll, såsom den österrikiska expeditionen under Payer och Weyprecht, Koldewey's expedition till östra Grönland m. m. Dessutom innehade jag kapten Scotts tvenne präktiga volymer om *Discoverys* kryssning, Bernacchi's redogörelse för Södra korsexpeditionen, Nordenskiölds »Antarctics kryssning» och »Antarctics» af Balch och Fricker, äfvensom Hugh Robert Miles »Siege

of the South Pole». Mina kamrater plögade låna dessa böcker, och jag tror att de innan vinterns slut hade ganska väl reda på, hvad andra uträttat på deras eget område.

Under den månljusa tiden i December ströfvade Bartlett med

Copyright by Robert E. Peary

Förberedelser till en jaktexpedition.

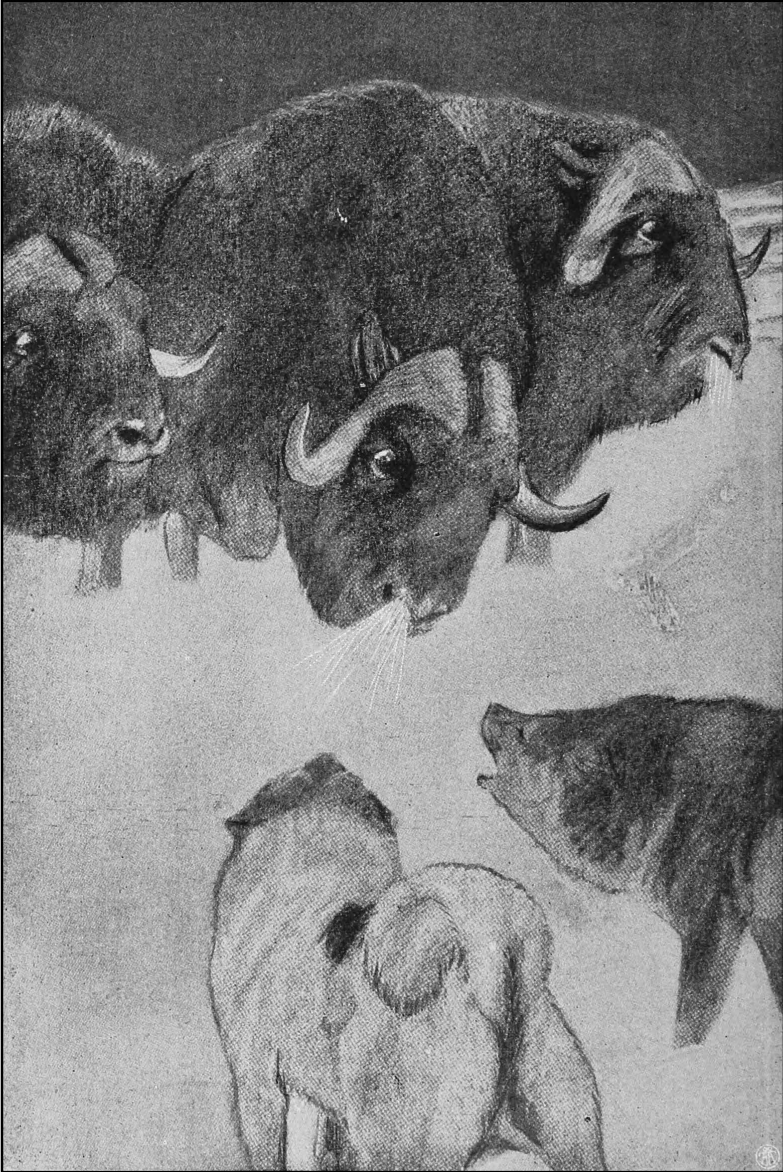
två eskimåer, två kälkar och tolf hundar genom terrängen mellan fartyget och Lake Hazen för att söka vildt. Henson, ungefär likadant utrustad, vandrade till Clement Markham Inlet. Borup begaf sig med sju eskimåer, sju kälkar och fyrtiotvå hundar till Cape Colon och Cape Columbia

medan d:r Goodsell samtidigt startade med tre eskimåer, två kälkar och tolf hundar för att jaga i trakten mellan Black Cliffs Bay och James Ross Bay. I dessa partier hade jag sålunda ute 18 man och 78 hundar under 10 à 15 dagar, frånräknadt Mc Millans observationsparti, som legat vid Cape Columbia en månads tid och som skulle återvända i denna månad.

Alla expeditionerna skulle lefva på de reglementerade arktiska ransonerna af té, pemmikan och biscuit, såvida ej villebråd anträffades, då färskt kött skulle användas för både människor och hundar. I samband med jakterna skulle proviant forslas från den ena depoten till den andra utefter kusten. För att få omväxling i arbetet alternerade vi, så att de som under en mån-månad stannade ombord, fingo ut den följande, och tvärt om. Besättningen, maskinister och matrosar, deltog mera sällan i jaktfärderna, utan sysselsattes mestadels ombord med sina vanliga åligganden såsom att hjälpa till vid iordningsställandet af utrustning o. d. Matroserna roade sig på sjömäns vanliga vis med att spela domino, kort eller tärning, boxning och att berätta historier, hvarjämte de brukade täfla med eskimåerna i fingerkrok m. m. En af dem ägde ett accordeon, en annan en banjo; och medan jag satt och arbetade i min kajuta, kunde jag ofta höra dem sjunga »Annie Rooney», »Mc Ginty», »The Spanish Cavalier» och en och annan gång »Home sweet home».

Vi hade äfven en biljard ombord, men på grund af slag-sidan var den obrukbar.

Percy hade hand om fonografen och ställde till konserter; och under hela vintern hörde jag ingen klaga

Copyright by Hampton's Magazine.

Hundarne angripa myskoxarne.

öfver enformighet eller hemlängtan. Hvarje dag, utom då vädret var allt för svårt, tog jag en promenad i land utefter isfoten. Utsikten från *Roosevelt*-kumlet på kullen ungefär en mil från fartyget var synnerligen tilltalande, hälst då månen sken. Ute i kanalen låg nästan ständigt i isen en ränna bläcksvart vatten; de snöhöljda landpartierna stodo grå och spöklika, nere på fartyget lyste kabyslampan fasta sken, medan den blåsvarta himlen med dess myriader glittrande stjärnor tycktes hvälfva sig helt nära jorden. Ibland sent om kvällarna var där underbart stilla, och en ensam man, som tog sin aftonpromenad, tycktes vara den enda lefvande varelsen i ett oändligt universum.

Mina fyra December-partier återvände det ena efter det andra. Kaptenen var emellertid den ende som fått något vildt och endast fem harar. Under sin färd hade Bartlett råkat ut för ett äfventyr, som kunnat bli synnerligen otrefligt för honom, om det slutat annorlunda.

Han var uppe i trakten af Lake Hazen med sina eskimåer och hade lämnat dessa kvar i *igloon*, medan han ströfvade efter vildt. Just då han stött på ett rensår, gick månen bakom en molnbank och natten blef plötsligt mörk. Han väntade en timma eller två på att månen skulle synas igen, så att han skulle kunna se, hvar han befann sig, och under tiden bröto eskimåerna upp i tanke att han var förlorad, och anträdde återfärden. Så snart det blef ljust nog, begaf han sig af söder om *igloon*, och mötte där sina följeslagare. Hade han gått aldrig så litet mera åt norr, skulle han ej träffat på dem och nödgats ensam och utan proviant gå en sträcka af 70 à 80 mil med en storm i antågande.

Med hänsyn till kaptenens stora erfarenhet och styrka

skulle möjligen hans utsikter att komma hem igen förhållit sig som tio mot ett, men där uppe förekomma stormar, från hvilka ingen kommer med lifvet, utan att ha skydd eller föda.

Nästan hela vägen hem hade de svårt väder. Det var mildt, endast 10 à 15° under noll, och himmelen var mu-

Copyright by Robert E. Peary

Lekar ombord.

len, men trots mörkret gjorde Bartlett en långmarsch sista stycket. Naturligtvis kunde inte spåret följas oafbrutet i mörkret. Ibland färdades de öfver snöfält, jämna som golf, för att plötsligt rutscha utför 10 à 15 fot höga branter, där han en gång slog nacken så hårdt, att han såg stjärnor, ehuru himlen var molnhöljd.

Vid ett tillfälle var terrängen så svår, att det var omöjligt att köra hundarne utan ljus. De hade emellertid ej någon lykta, hvarför Bartlett slog hål i sidorna på en sockerlåda och satte en ljusstake inuti denna, hvarigenom de något så när kunde hjälpa sig fram. Men det blåste hårdt, hvarför han nödgades göra af med flera tändstickor än som skulle behöfts för att göra en eskimåfamilj lycklig och nöjd för en hel vinter.

Mc Millan med följe återkom den 17 från den månadslånga vistelsen vid Cape Columbia, alla i god kondition. Mc Millan hade varit mycket intresserad af meteorerna, hvilka syntes dag och natt från den öde stranden vid ishafvet. Vid vissa tider däruppe likna meteorerna fyrverkeri, då de lysande kulorna komma farande för att brista sönder i tusentals gnistrande bitar.

Det var en ganska allvarlig sak att dessa partier ej påträffat något vildt, men en expeditionsledare måste vara beredd på alla eventualiteter. För att spara kött, blef jag tvungen att minska hundarnes antal, hvarför fjorton af de sämsta, hvilka troligen ej skulle uthärdat vintern, fingo släppa till lifvet och tjäna som föda åt de öfriga.

Borup var synnerligen besviken öfver bristen på myskoxar, ty innan han kom hit upp hade han tänkt sig själf som en väldig Nimrod, fullastad med jakttroféer. Jag hörde Bartlett trösta honom med att vi 1905 under en måntid fällt 62 stycken, och troligtvis skulle vi lyckas fälla åtskilliga äfven nu.

Man har ofta ställt den frågan till mig, hur växtätande djur, sådana som myskoxe och ren, kunna öfvervintra i det snötäckta landet. Ja, funnes inte de våldsamma stormarne,

skulle de ej kunna lefva, men nu sopas snön bort på stora sträckor, hvarigenom gräs och lafvar blifva åtkomliga, så att djuren kunna beta.

Den 22 December utmärkte den långa nattens midt, då solen åter började resan mot norr. På eftermiddagen samlades alla eskimåerna på däck. Jag gick fram till dem med klockan i hand och omtalade för dem att solen var på återväg, Marvin ringde på skeppsklockan, Matt. Henson fyrade af tre skott och Borup tuttade på några blyxtljuspatroner. Män, kvinnor och barn ordnades i rad och fingo gå genom akterdäckshuset förbi köket, där hvar och en förutom den dagliga ransonen erhöll ett kvarter kaffe med socker och mjölk, skeppsskorpor och myscoxkött; dessutom fingo kvinnorna kandisocker och männen tobak.

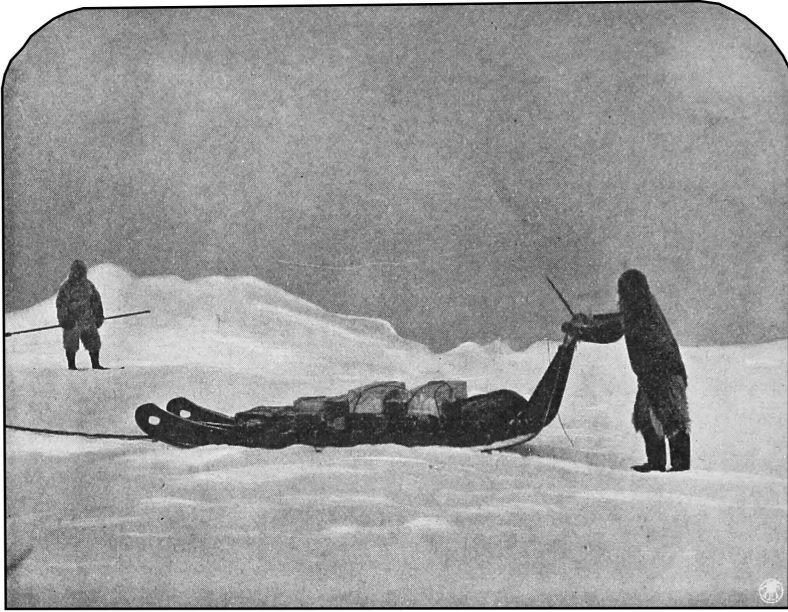
Eskimåerna voro förtjusta öfver att höra talas om solens återkomst och deras respekt för de hvites kunnighet och särskildt för de instrument, som kunde bestämma solens rörelse, ökades betydligt. Efter firandet begaf sig en tolfårig pojke, Ping-ah-shoo, åstad mot söder för att möta solen, men återkom efter några timmar, alldeles förtviflad. Percy måste förklara för honom, att solen verkligen var på återväg, men att det skulle dröja tre månader ännu, innan den kunde hinna till oss.

Ehuru vi inte liksom den lille pojken gåfvo uttryck däråt, kände vi oss dock lättare om hjärtat och trots termometern dagen förut visat — 53°, intalade vi oss att våren skulle komma — en gång.

Efter vintersolståndet började vårt vatten i Cape Sheridan River att tryta, hvarför eskimåer skickades ut för att leta. Den engelska expeditionen under Alert hade smält is under

hela vintern och 1905—06 hade vi gjort sammaledes under några månader, men i år hade jag bättre planer i sikte. Eskimåerna lodade i dammarne i närheten, och påträffade 15 fots färskt vatten ungefär en mil inåt land från *Roosevelt*. Öfver hålet i isen byggde de en snögloo med en lätt trädörr för att förhindra vattnets alltför hastiga fryning. Vattnet forslades ombord i tunnor, dragna på kälkar.

Copyright by Robert E. Peary

En släde af Pearys förbättrade typ — 12 fot lång.

Kap. XII.

JULEN FIRAS VID CAPE SHERIDAN. — EN EXPEDITION
SÄNDES TILL GRÖNLAND. — ESKIMÅBARNENS
LEKAR. — EN GILJARE FRÅN NORDEN.

Alla voro ombord vid julen, emedan denna inträffade under den mörka delen af månaden, och högtiden firades med särskild middag, täflingar och spel m. m. Det var ej vidare kallt, endast — 23°. På morgonen önskade vi hvarandra god jul, och vid frukosten fingo alla bref och julklappar hemifrån.

Mc Millan var ceremonimästare och ledde täflingarne. Klockan 2 försiggingo kapplöpningar. En sjuttiofem yards

bana stakades ut på isfoten på så sätt, att nära femtio skeppslanternor ställdes i två rader ungefär 20 fot ifrån hvarandra. Dessa lanternor liknade banvaktslyktor, endast något större. Hade vi inte varit de enda mänskliga varelser på många hundra mils afstånd, skulle en förbipasserande högeligen förvånats öfver åsynen af denna illuminerade kapplöpning ungefär $7\frac{1}{2}^{\circ}$ från världens ända.

Det första loppet var för eskimåbarnen, det andra för männen, det tredje för de äldre kvinnorna med barn i påsarne och det fjärde för yngre kvinnor utan bördor.

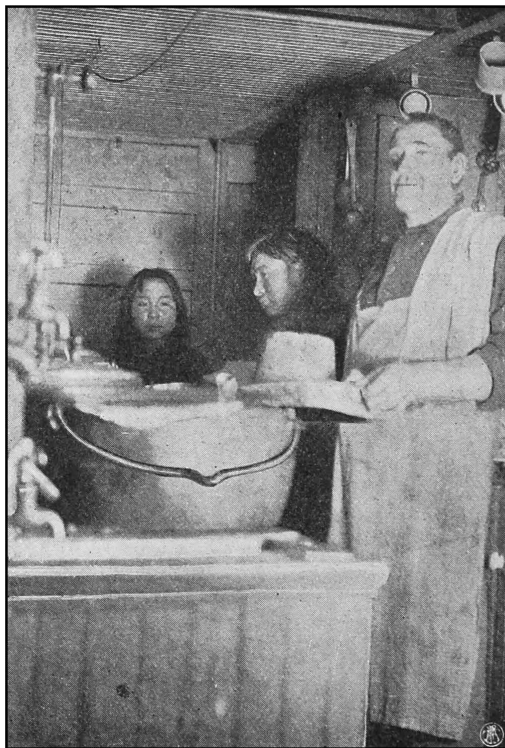
De äldre löpte i fyra omgångar; men ingen kunde se, att det var en löpningstäflan. Fyra och fyra vandrade de åstad i sina pälskläder, ungefär som pigga hvalrossar, medan barnen i påsarne med vidöppna ögon stirrade på lanternorna.

Därefter höllos täflingar i brottning för expeditionens medlemmar samt dragkamp mellan personalen förut och akterut.

Själfvä naturen deltog i firandet af vår julhögtid, medan täflingarna pågingo, genom ett norrsken af sällsynt skönhet, som fyllde den norra hemisferen med hvitlysande strålar och strimmor. Detta fenomen är, tvärt emot hvad som vanligtvis antages, ingalunda särskildt vanligt på de högsta latituderna. Det är alltid mindre angenämt att krossa en illusion, men jag har sett vida praktfullare norrsken i Maine än någonsin inom polcirkeln. Under tiden mellan täflingarna och middagen, som intogs kl. 4, gaf jag konsert på pianolan i min kajuta och lät därvid höra de gladaste melodier, som funnos i repertoaren. Därefter »klädde vi oss till middagen», hvilket bestod däri att vi togo på oss rena

flanellskjortor och halsdukar. Endast doktorn snobbade med stärkkrage.

Stewarden Percy bar dagen till ära en kockmössa och ett stort hvitt förkläde samt dukade med vår finaste bord-

Copyright by Robert E. Peary .

Julmiddagen tillagas.

duk och vårt bästa silfver, hvarjämte den ena väggen i messrummet pryddes med stjärnbanéret. Det serverades myskoxstek, plumpudding samt tårta öfvertäckt med choklad; och vid hvarje kuvert låg en julhög med nötter, kakor och ljus med påskrift: »En glad jul, från Mrs Peary». Efter

middagen spelades tärning och höllos täflingar i brottning, hvarpå högtidsfirandet avslutades med en konsert af Percy.

Det måhända mest intressanta på hela dagen var prisutdelningen. För att studera eskimåernas psykologi hade vi ordnat så, att hvarje vinnare fick välja sitt pris. Sålunda fick Took-oo-mah, som blifvit n:r 1 i kvinnornas löpning, välja mellan tre pris: en ask med tre bitar parfymerad tvål, ett syetui, innehållande ett synålsbref, några fingerborgar och ett antal trådrullar af olika groflek, samt en rund kaka med socker och kanderad frukt på. Den unga damen tvekade ej. Hon hade nog ett öga på syetuiet, men både händerna och det andra ögat vändes mot tvålen. Hon visste hvad denna användes till och trodde inte det var konfekt. Medvetandet om renlighetens betydelse grodde hos henne — hon ville göra sig tilldragande.

Den lille pojken, som vann i barnens täfling, tvekade inte en sekund mellan en hacka och en stor kaka — han tog hackan. En af eldarne, Patrick Skeans, som hade att välja mellan en sovereign och en halflåda cigarrer, tog genast cigarrerna. Mynt är däruppe endast metall, medan cigarrer däremot betyder njutning.

Under väntan på nästa måntid sysselsatte kaptenen besättningen med att hugga upp vakar utefter fartyget för att försöka reducera den ständigt växande isbarriären.

Sista gången alla åto tillsammans var den 29 December alldenstund Marvin och kaptenen samma kväll startade mot Grönlands kust, och när vi efter min polarfärd åter samlades ombord, saknades en — en, som aldrig skulle komma tillbaka.

Ross Marvin var näst kaptenen den duktigaste af alla mina

följeslagare. När kaptenen ej var ute åtog sig alltid Marvin det ofta roliga, men lika ofta mycket mödosamma värfvet att lära upp de nya medlemmarne. Han hade under senare delen af *Roosevelts* förra expedition bättre än någon annan tillägnat sig grunderna för arbetet. Han och jag hade tillsammans utarbetat den nya metoden med framryckande och bestämda skift, hvarigenom allt kunde uträknas på förhand med nära nog matematisk noggrannhet, och under de förberedande arbetena under hösten och vintern kunde jag med fullt förtroende låta honom hållas.

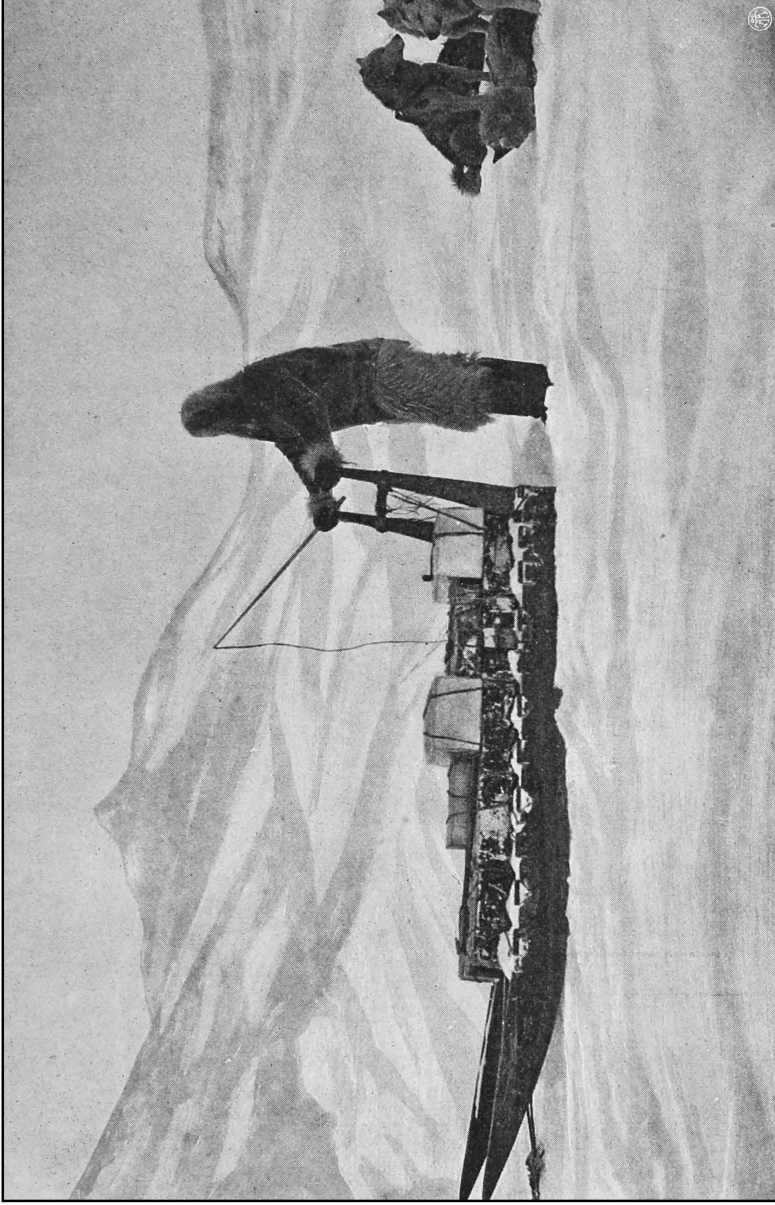
Det sällskap, som den 29 December begaf sig af mot kusten af Grönland öfver Robeson Channel's is, bestod af Marvin, Bartlett, nio eskimåer och femtiofyra hundar. De skulle följa kusten söderut till Cape Union och därefter öfvergå kanalen till Cape Brevoort, hvarpå Marvin med sin styrka skulle gå norrut till Cape Bryant för att under en manöver göra tidvattensobservationer, samt kaptenen söderut utefter Newman Bay för att jaga. Följande dag startade d:r Goodsell och Borup hvardera med eskimåer och hundar åt Cape Belknap till för att jaga, doktorn i Clement Markham Inlet och Borup i trakten af första glaciären öster om Lake Hazen. Ett så vidlyftigt arbete hade aldrig förr igångsatts af någon arktisk expedition — det omfattade cirka nittio mils terräng i alla riktningar, räknadt från vinterkvarteret.

Då jag delade ut materialer till vårens skradderiarbete i främre däckshuset, i lådhusen och *igloos* i land, märkte jag, att några af eskimåerna voro litet ängsliga för att än en gång behöfva bege sig ut på ishafvet mot polen. De hade inte glömt, hur nära att gå under de varit på åter-

vägen öfver »den stora rännan» från »längst i norr» 1906. Visserligen kände jag mig säker på att till sist kunna sköta dem som jag ville, när tiden var inne, men jag insåg, att det nog skulle vålla besvär. Jag slog emellertid bort dessa bekymmer tills vidare.

Under Januari månad sysslade kvinnorna med att sy utrustning för vårens kälkfärd, ty det ovanligt omfattande utarbetet denna vinter hade tagit ganska starkt på beklädnadsförrådet. In-a-loo och hennes väninnor sutto dag efter dag och sydde i sina bostäder, medan barnen lekte på däck eller på isfoten. Och emellanåt tvang mig barnens glada skratt och joller att låta pännan hvila, där jag satt och arbetade i kajutan, och låta tankarne flyga till ett annat leende barnansikte långt därifrån.

Eskimåernas barn likna de flesta andra barn. Deras käraste lek är att härma äldre personers arbete. Bygga de snöhus, blir det *igloos* i miniatyr; de sitta i snön och paddla som i en *kajak*, ungefär som våra barn köra hästar med snören, fastbundna i en stolsrygg. En stor skillnad finns emellertid — de små flickorna bry sig ej om dockor. Då jag en gång tog med min dotter Marias lilla docka till Grönland, blefvo eskimåbarnen rädda för henne. Jag har undrat, om inte detta kan bero på någon nedärfd öfvertro, en kvarlefva från en längesedan svunnen afgudadyrkan, kanske från tiden före eskimåernas utvandring från Asien — om de utvandrat från Asien. Dockor förstå de sig, som sagdt, ej på, men finna så mycket mera nöje i att med sax och papper klippa ut afbildningar af *igloos*, lampor och dylikt och ordna dem så som de finnas i hemmet. De ha äfven mycket roligt åt att klippa ut illu-

Copyright by Robert E. Peary

En typisk eskimåslæde — 9 fot lang.

strationer ur tidskrifter och tidningar och hitta på historier om dem.

Då någon hynda ombord valpat, brukade barnen sela på valparne med ett snöre och leka körning. En träbit föreställde kälken, man skrek *huk, huk, huk*, liksom de vuxna, knogade och lyfte kälken öfver inbillade snöblock och hade förfärligt roligt, fastän valparne naturligtvis gjorde som de behagade.

Den 11 Januari återkom det första jaktsällskapet, doktor Goodsells. De hade visserligen sett färska spår, men ej lyckats fälla något vildt..

Dagen därpå kom Borup, medförande 83 harar. Han hade varit alldeles i närheten af glaciären och stött på en hel koloni af de hvita små polardjuren, åtminstone hundra stycken. De arktiska hararne äro så tama, att man nästan kan taga dem med händerna. De ha inte lärt sig, hur farlig människan är, ty i deras vildmarker är denna i det närmaste okänd. Borup och eskimåerna omringade flocken, tills de slutligen kommo dem så nära, att de slogo ihjäl dem med kolfvarne, i stället för att slösa med ammunition.

Eskimåernas ögon lyste, då de fingo syn på Borups harskinn — det pälsverk, hvaraf strumporna förfärdigas.

En gång under färden hade Borup och hans eskimåer gått vilse och ej kunnat återfinna *igloon* på ett helt dygn. De för byggandet af en *igloo* nödvändiga sågknifvarne voro kvarglömda, och ingen hade så mycket som en vanlig knif att använda i stället. Det blåste storm, månen var moln-
betäckt, luften fylld af hvirflande snö, och det var fruktansvärdt kallt. De tillbragte mesta tiden med att gå fram och tillbaka för att hålla sig varma, men till sist, när de blifvit

alldeles uttröttade, vände de kälkarne på sidan, eskimåerna makade med fötterna ihop snön till ett skydd och kunde stjäla sig till en stunds sömn. Då det klarnade, upptäckte de att de befunno sig omkring en half mil från *igloon*.

Råkar man ut för en arktisk snöstorm och ej har något skydd, måste man gräfvä ned sig i snön, tills endast mun och näsa äro fria och ligga kvar, men det är absolut nödvändigt att hålla sig vaken, ty somnar man, blir man lätt kväfd af snön.

Dagen efter Borups återkomst anlände kaptenen med sitt folk och några af Marvins. Jag hade börjat bli orolig för dem, alldenstund isen i Robeson Channel ej är någon vidare trygg färdeväg vid någon årstid. Kaptenen rapporterade, att det tagit endast sex timmar att komma öfver kanalen, men att han ej sett en enda myskoxe, trots han genomströfvat hela nejden vid Polaris Promontory.

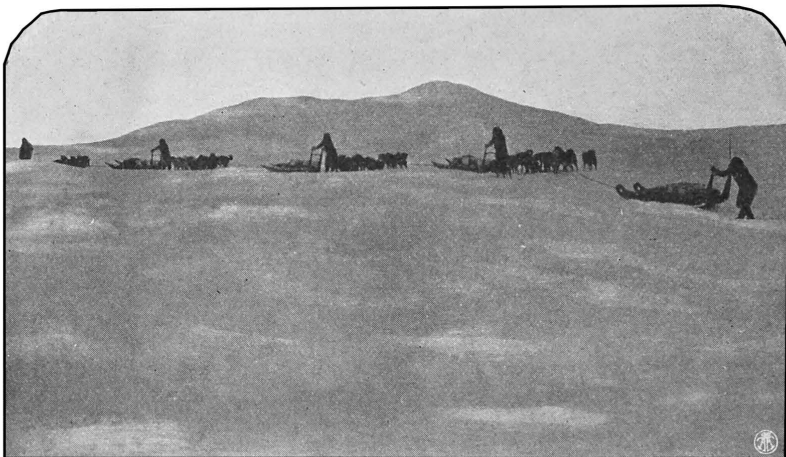
I kaptenens sällskap befann sig som alltid under hösten och vintern Oo-que-ah, den unge riddaren från nordanlanden, som beslutat att vara mig följaktig till polen för att medels den hvalbåt och andra belöningar, som jag komme att gifva honom, eröfra gamle Ik-wa's från Cape York klumpiga unga dotter.

Kapten hyste stort intresse för Oo-que-ah, som, enär han ej hade hustru, alltid måste laga sina persedlar själf. Oo-que-ah plägade med stor färdighet laga äfven kaptenens kläder, men han beklagade sig alltid öfver att han inte hade någon *koonä* (hustru). Bartlett brukade skämta med honom och säga, att när han fått hvalbåt, bössa och andra goda saker, kunde han få hvilken flicka han ville i hela stammen, och att han vore en toker, om han återvände till

Ik-wa's dotter, när han fått sådana rikedomar, hålst som gubben inte velat låta henne följa med mot norr denna gång. Men Oo-que-ah förblef trogen och förklarade, att Ik-wa's dotter var stammens bästa sömmerska och att ingen kvinna kunde som hon sköta en lampa eller bereda ett skinn.

I slutet af Januari observerade vi vid middagstiden en blek rodnad i söder, och skymningen började. Vinterns sista måne kretsade på himlahvalfvet, och jag skref i dagboken: »Himlen vare lofvad, intet månsken mer.» Hur många vintrar man än genomlevvat i polartrakterna, blir längtan efter solen aldrig mindre intensiv. Den småningom växande slagsidan hade nu nått elfva grader, så att om jag tappade min panna på golfvet i kajutan, rullade den ned till babords vägg. Vi kunde inte fylla våra glas vid bordet, ty då föllo de öfver ända. Vid måntiden i Februari afgick Bartlett till Cape Hecla, Goodsell flyttade mera förråd från Hecla till Cape Colon, och Borup gaf sig af på en jaktfärd till Markham Inlet. Före afresan fullständigade doktorn sina beräkningar öfver temperaturen för årstiden, hvaraf framgick, att hvarje månad med undantag af Oktober, hade varit kallare än tre år förut och att medeltemperaturen beträffande December var 8° lägre.

Marvin var fortfarande kvar vid Cape Bryant. Det sista Februari-partiet återkom emellertid den 9, och då började vi förbereda oss på allvar för den stora sista färden.

Copyright by Robert E. Peary

En del af expeditionen under d:r Goodsells ledning.

Kap. XIII.

DEN SISTA STORA FÄRDEN. — FRAM ÖFVER ISHAFVET. — EN POLARFÄRDS BESVÄRLIGHETER.

Söndagen den 14 Februari på aftonen hade jag ett kort samtal med eskimåerna; jag framhöll för dem hvad jag hade i sinnet, hvad jag väntade af dem och hvad hvarje karl, som följde mig längst, skulle få vid återkomsten: båt, tält, Winchestergevär, bössa, en låda tobak, pipa, patroner, en mängd knifvar, hackor o. s. v.

Deras fruktan för den stora rännen flydde för utsikten att komma i besittning af dessa omätliga rikedomar, och när det blef tal om att indela de olika kälkpartierna, befunnos flera ej endast villiga, utan t. o. m. ifriga att följa med. De hade sett mig komma lefvande tillbaka så många gånger förut, att nu tvekade de ej längre.

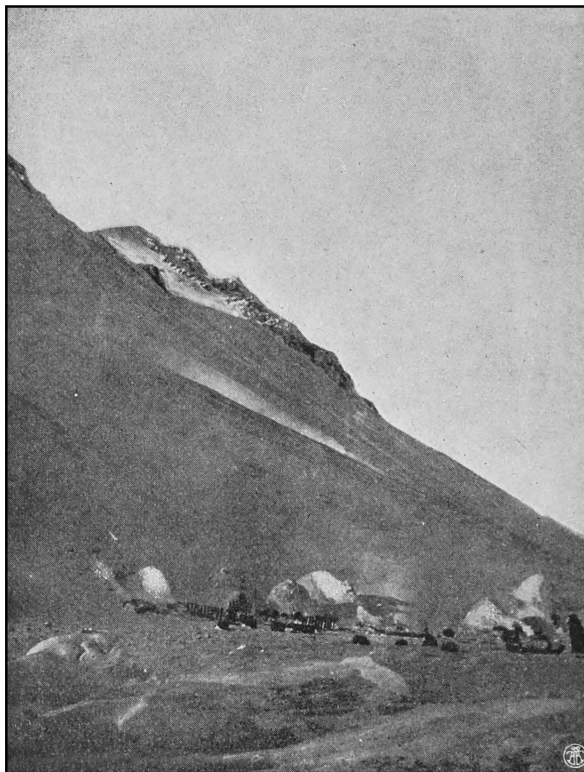
Bartlett lämnade fartyget måndagen den 15 Februari med anvisning att begifva sig raka vägen till Cape Columbia och där jaga myskoxe under några dagar. De tre följande divisionerna skulle gå till Cape Columbia med sina laddningar, därifrån tillbaka till depöten vid Cape Colon och taga full last till Cape Columbia igen. Goodsells division startade på tisdagen; onsdagen rådde storm, men på torsdag begåfvo sig Mc Millan och Henson åstad. Alla skulle möta mig vid Cape Columbia den sista Februari.

Marvin hade välbehållen återkommit från Cape Bryant på onsdag eftermiddag omkring kl. 6. Borup afgick på fredagen, Marvin på söndagen den 21, och jag var ensam ombord ännu en dag.

Den sista dagen ägnade jag åt fullständig ro och hvila utan något afbrott. På morgonen genomgick jag ytterst noga allt, som redan utförts, för att vara viss om att inte ens det obetydligaste blifvit afglömdt, samt detaljerna i min plan punkt för punkt. Då jag öfvertygat mig om (något som jag ej hunnit med att göra under de två senaste veckornas arbete) att allt var som det skulle och att jag förutsett alla möjligheter, tog jag några timmar på mig för att syna situationen i sömmarna och jämföra den med de föregående, då jag äfven stått i begrepp att starta mot den öde, okända norden. Då jag till sist gick till kojs för att sofva några timmar före affärden, skedde det i det medvetandet, att så långt i min förmåga stått allt blifvit uträttat och att hvarje man liksom jag själf skulle lägga in hela sin andliga och fysiska kraft på företaget. Nu berodde utgången på elementerna, på den ark-tiska packisen och på hur länge mina krafter skulle stå

bi. Detta var det enda jag måst öfverlämna åt ödet vid realiserandet af mitt lifs dröm. Morgonens start skulle spänna bågen för den sista pilen i mitt koger.

Det verkliga arbetet, för hvilket alla de gångna måna-

Copyright by Robert E. Peary

Den sista lägerplatsen före uppbrottet mot polen.

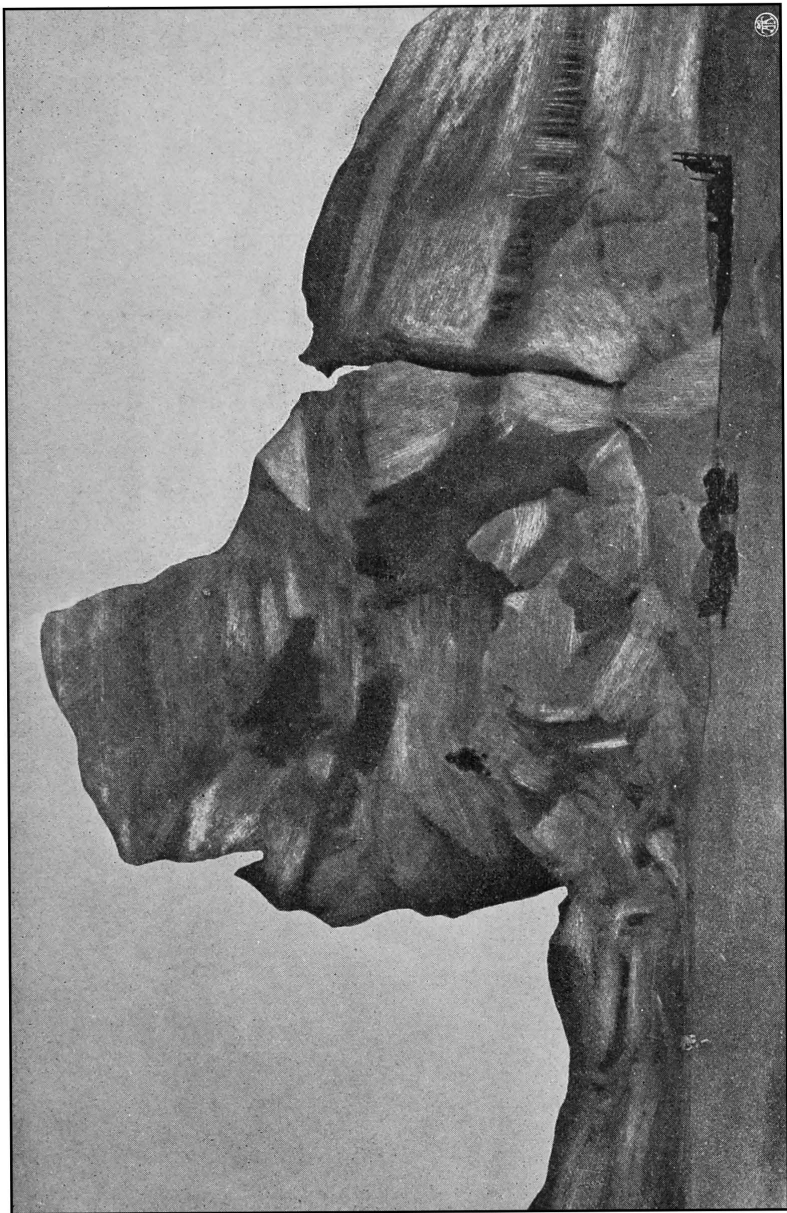
dernas omsorger endast varit förberedelser, började med min affärd från »Roosevelt» den 22 Februari för att företaga den slutliga färden mot polen. Sommaren förut hade vi arbetat fram fartyget genom den nära nog fasta isen i kanalerna från Etah till Cape Sheridan; vi hade jagat under

höstens soliga dagar för att förse oss med färskt kött; vi hade genomlevvat den arktiska nattens fem svarta, melankoliska månader, hvarunder vi hållit humöret uppe med hoppet om slutlig framgång, då det återvändande ljuset skulle sätta oss i stånd att gifva oss ut på ishafvet. Allt detta låg nu bakom oss, nu skulle det börjas på allvar.

Nordväst om fartygets plats mellan Cape Sheridan och Cape Columbia låg den punkt på norra kusten af Grant Land, hvilken jag valt till utgångspunkt, och dit var 90 mil öfver isfot och land, innan vi kunde komma ut på den arktiska oceanens af ingen förut beträdda vidder.

Det var på Washingtons födelsedag kl. 10 om morgonen, som jag ändtligen lämnade fartyget för att färdas mot polen. Det var en dag tidigare än för samma ändamål tre år förut. Jag hade med två af de yngre eskimåerna, Ar-co och Kud-look-too, två kälkar och sexton hundar. Vädret var mulet, luften fylld af lätta snöflingor och temperaturen 31° under noll. Det var emellertid ljusst nog för att taga sig fram. Då Bartlett en vecka förut begaf sig i väg, var det fortfarande så mörkt, att han nödgades använda lykta för att kunna följa stigen utefter isfoten.

Då jag ändtligen kommit i väg, befunno sig sammanlagdt sju expeditionsdeltagare, nitton eskimåer och ett-hundrafyrtio hundar med tjuguen kälkar i arbete »på fältet». »Avantgardets divisioner», som skulle möta mig vid Cape Columbia den sista Februari, följde den vanliga vägen dit, hvilken blifvit upptrampad under hösten och vintern af jaktpartierna och förrådsfororna, och själf tog jag samma kosa. Stigen följde till största delen isfoten utefter kusten och gick endast tillfälligtvis öfver land öfver någon halfö

Copyright by Robert E. Peary

En egendommelig isformation.

för genvägens skull. Från Cape Columbia måste vi gå rakt öfver ishafvet 410 geografiska mil. Mången föreställer sig vid minnet af de jämna skridskobanorna från barn- domen den arktiska oceanen såsom en gigantisk skridsko- damm, öfver hvars släta yta hundarna med lätthet draga oss, som bekvämt sitta på kälkarna med heta tegelstenar för att värma tår och fingrar. Men att detta är ett stort misstag, kommer man snart underfund med vid läsningen af det följande.

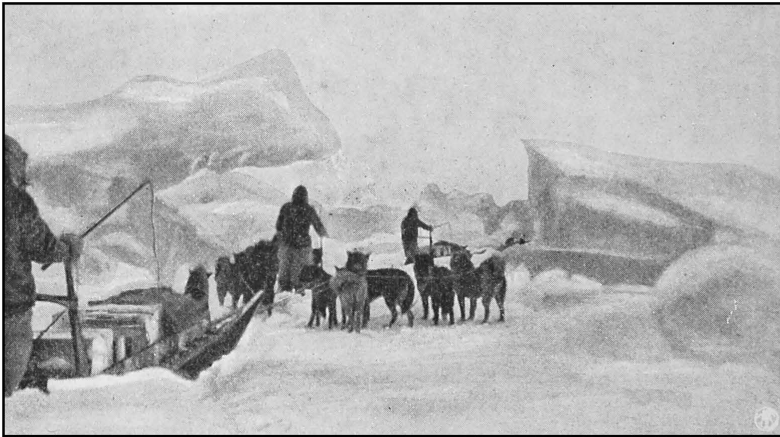
På den sträcka, vi följde från Cape Columbia till nord- polen, finnes intet land och mycket litet jämn is. Under några mil från land hade vi jämförelsevis slät is att taga oss fram på, ty vi befunno oss ännu på den »glaciala kanten». Den kant eller bård, som täcker alla vikarna och sträcker sig utefter hela North Grant Land, utgöres i själfva verket af en tandad isfot, på sina ställen milsbred. Dess yttre del är tvifvelsutän flytande och höjer och sänker sig med tidvattnet, men i sin helhet rör den sig icke, utom då större isfält brytas loss och flyta ut i Ishafvet.

Utanför den glaciala kanten börjar den obeskrifliga strand- eller tidvattensrännan, platsen för ständiga bataljer mellan den tunga, flytande isen och den fasta kanten. Denna ränna öppnar och sluter sig oupphörligt, öppnar sig vid landvind eller vid ebb om våren och sluter sig tillsammans vid nordliga vindar eller vid flod, och här är isen splittrad i stycken af alla former och storlekar och hopad i höga åsar, löpande parallellt med stranden. Åsarna bildas genom den öfverväldigande kraft, hvarmed flaken komma drifvande från norr mot kanten af den glaciala bården, och något längre ut uppkomma de genom

de af samma anledning mot hvarandra krossade ismassorna.

Dessa åsar växla i höjd från 1 fot till 20 à 25 yards, och äfvenså i bredd från några och tjugu yards till en kvarts mil, och de isstycken, hvaraf de bestå, kunna variera i storlek från bitar som en biljardboll till block som monumentala byggnader.

Då man färdas öfver dessa åsar, får man taga sig fram

Copyright by Robert E. Peary

En väg som måst banas med yxan.

så godt man kan med hjälp af isyxorna och med piskan på hundarna, man måste lyfta kälken med dess 500 skålpunds last öfver block och uppför branter — ett arbete, som mången gång tyckes slita musklerna från deras fästen. Mellan åsarna ligga de gamla isflaken jämförelsevis jämna. Dessa äro, i motsats till hvad man i allmänhet tror, ej bildade genom direkt frysning af Ishafvets yta, utan utgöras af stora, från den glaciala kanten utefter Grant Land och Grönland lösbrutna stycken. Dessa isflak äro här

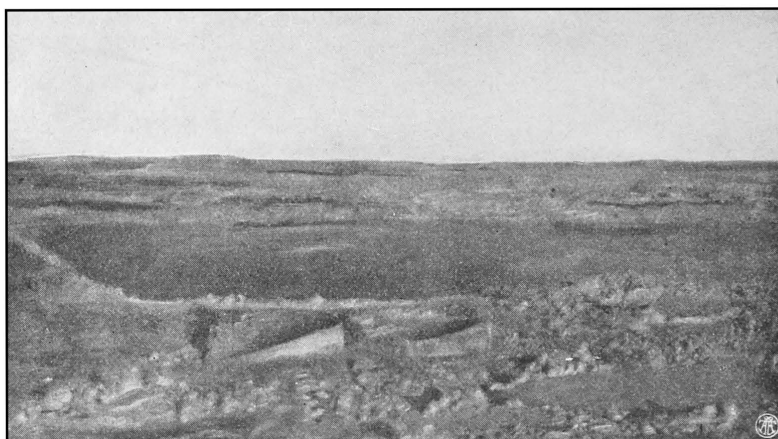
och där från något mindre än 20 till öfver 100 fot tjocka och af alla möjliga storlekar och former. Man kan knappast föreställa sig oframkomligheten hos Ishafvets yta under vintern, åstadkommen som den är af isens ständiga drift under den korta sommaren, då stora fält lösbrytas från glaciärerna och drifvas ut af vind och tidvatten, gnida mot hvarandra, splittras i stycken genom den våldsamma kraft, hvarmed de törna ihop, krossande emellan sig de mindre flaken och under prässningen hopande sig till höga berg.

Ishafvets yta består till nio tiondelar af sådana fält. Den sista tiondelen, isen emellan flaken, bildas genom frysning hvarje höst. Denna is blir sällan tjockare än 8 à 10 fot.

Väderleksförhållandena under hösten inverka i hög grad på hafsyntans utseende under den följande vintern. Råder oafbruten pålandsvind, då den tilltagande kölden börjar frysa ihop massorna, tvingas den tyngre isen mot kusten, och vid de längre ut varande iskanterna torna rader af åsar upp sig, den ena efter den andra, hvilka den som styr kosan mot polen måste taga sig öfver. Om det å andra sidan ej blåser mycket, skilja sig fälten åt, och det bildas en relativt jämn yta med ny is dem emellan. Stormar det hårdt, sedan vintern inträdt, kan det inträffa, att den nybildade isen brytes sönder af de våldsamma tidvattensrörelserna, men är vintern lugn, kan den jämna isen ligga ända till islossningen följande sommar.

Men de nyss beskrifna åsarna är inte det värsta man träffar på i polarisen. Vida mera besvärliga och farliga äro rännorna («the leads», hvalfångarnes uttryck för sträc-

kor af öppet vatten), hvilka uppkomma genom vindens och tidvattnets prässning. De äro polarforskarens ständiga mara — på vägen upp kunna de stänga vägen för hvarje vidare framryckning, på vägen hem kan hvarje möjlighet att nå land och rädda lifvet afskäras, och expeditionen tvingas att dö hungersdöden. Huruvida de komma att uppstå eller ej, är något, som man aldrig bestämdt kan afgöra eller beräkna. Utan föregående varning och

Copyright by Robert E. Peary

Ett stycke glansis i den skrofliga polarisen.

utan någon som hälst regelbundenhet öppna de sig midt framför en. De äro x i polarekvationen. Ibland äro de endast sprickor, som löpa tvärs öfver gamla flak, ibland zig-zag-bälten, tämligen smala, men breda nog för att omöjliggöra en öfverfart, ibland som en eller två mil breda floder, sträckande sig i öster och väster så långt ögat når.

Det finns olika sätt att taga sig öfver rännorna. Antingen går man åt vänster eller höger, tills man finner ett ställe smalt nog för hundarna att hoppa och för en kälke

att skjutas öfver, eller, om det ser ut, som om rännan skulle gå ihop, väntar man, tills kanterna kommit nog nära hvarandra. Är det mycket kallt och vattnet tillräckligt lugnt för att frysa, kan man vänta, tills frosten byggt bron färdig af is, nog tjock att bära en lastad kälke i full fart. Man kan äfven hugga loss ett stycke och använda det som färja för att föra öfver kälkar och hundar.

Men alla dessa förfaringssätt äro af noll och intet värde, om »the big lead», som utmärker gränsen för kontinenten, där denna störtar sig i djupet, tillkommit under en af de periodiskt återkommande störningarna, då den alltid bildar ett sammanhängande bälte af öppet vatten eller oframkomlig is, tillräckligt bredt för att omöjliggöra hvarje tanke på öfvergång. Det skall aldrig gå ur mitt minne, hur nära det var vid återfärden 1906, att rännan för alltid afskurit oss från världen och framtiden.

En ränna kan gå upp midt igenom lägret eller tvärs igenom *igloon*, medan alla ligga försänkta i sömn.

Det är ej alldeles säkert, att man skulle drunkna, om isen öppnade sig under sofplattformen i en *igloo* och man störtades ned i isvattnet, ty luften i kläderna skulle hålla en uppe tillräckligt länge, för att kamraterna skulle hinna gripa in, men i en temperatur af 50° under noll torde det väl i alla händelser få anses för ett ganska tvifvelaktigt nöje. Detta är anledningen till, att jag aldrig använde sofsäck under färden på Ishafvet. Jag ville hellre ha armar och ben fria för att i blinken kunna möta en öfverraskning. Jag sof alltid med vantarna på och drog händerna in i pälsärmarna. Där om någonsin måste man sofva »med stöflarna på», ty i hvilket ögonblick som helst

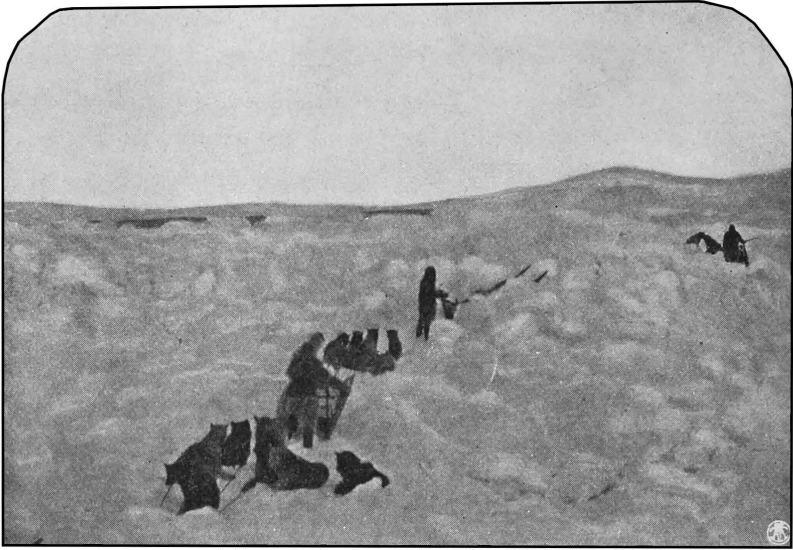
kunde man vakna i vattnet, och då vore man inte värd mycket, om man låge inknuten i sofsäck.

Svårigheterna och strapatserna vid en färd mot polen äro alltför många och sammansatta för att kunna beskrivas, men de äro i korthet: att med de tungt lastade kälkarna taga sig fram öfver de söndersplittrade höga isbergen, de våldsamma stormarna, som slå till hårdt som vattenfall och mot hvilka vi måste kämpa oss fram under största delen af vägen, de ofvan beskrifna öppna rännorna, hvilka vi då och då måste öfver, den intensiva kölden, som ibland gick ned ända till 60° och som vi måste skydda oss mot med pälsverk och ständig rörelse, samt svårigheten att forsla fram och tillbaka tillräckligt pemmikan, biskuit, té, kondenserad mjölk och flytande bränsle. En lång tid var det så kallt, att brännvinet frös, fotogéner blef hvit och seg och hundarna knappast syntes för imman af andedräkten. Det lilla obehaget att hvarje dag nödgas bygga de trånga otrefliga snöhusen, där vi på det iskalla golfvet måste stjäla oss till så mycket sömn som vårt förtviflade företag kunde tillåta, är inte värdt att tala om i jämförelse med svårigheterna i öfrigt.

Ofta marscherade vi hela dagen med en förblindande snöstorm midt i ansiktet, så stark, att vi mången gång voro nära att blåsa omkull. De af mina läsare, som någon gång varit tvungna att endast en timmes tid gå emot en snöstorm vid en 10 à 20° köld, ha förmodligen inte något vidare angenämt minne däraf, och säkerligen minnas de, hur innerligt välkommen den öppna spisen med en sprakande och värmande brasa var. Må de då föreställa sig ett knogande framåt mot en sådan storm flera dagar ige-

nom öfver nästan oframkomlig is eller genom väldiga snödrifvor, hvari man sjunker ned ända till midjan, vid ungefär dubbelt så stark köld och utan annat skydd vid dagsmarschens slut än ett trångt och kallt snöhus, som först måste byggas, innan det kunde bli tal om hvila eller föda. Mången har framställt den frågan, om vi hungrade på färden. Jag vet verkligen inte, hur det förhöll sig. Morgon och kväll åto vi pemmikan, biskuit och té, och ibland drucko vi en kopp té med tre skeppsskorpor midt på dagen. Hade vi ätit mera, skulle provianten tagit slut. Själf lätade jag ungefär 30 skålpund mellan affärden från land och återkomsten.

Men hårdighet och uthållighet i och för sig berättiga ej en man att våga ett försök att nå polen. Endast årslång erfarenhet af färder i dessa trakter, endast med hjälp af en äfvenledes i dylikt arbete förfaren talrik personal, endast med kännedom om hvarje detalj i den för honom själf och hans medhjälpare nödvändiga utrustningen kan en person tänka sig komma på andra sidan om 88:de parallellen och tillbaka igen.

Copyright by Robert E. Peary

En ansträngande väg.

Kap. XIV.

HVARPÅ VÅR FRAMGÅNG BERODDE. — MITT SYSTEM. — VÅR UTRUSTNING.

Vår framgång berodde på den ytterst omsorgsfulla planläggningen. Allt var noga uträknadt, undantagandes oberäkneliga stormar, rännor och olycksfall, men äfven dessa ingingo i probabilitetskalkylen. Kälkar kunde gå sönder och hundar dö, men vi lagade ihop en kälke af två sönderiga, och hundarnas gradvisa reducering ingick jämväl i kalkylerna.

Hufvudpunkterna i det s. k. Peary-systemet, hvilket alla våra framgångar kunde tillskrifvas, voro:

Att gå med ett fartyg genom kanalen till den längst i

norr belägna punkt, hvarifrån det kunde återföras året därpå.

Att under hösten och vintern jaga för att alltid ha färskt kött till hands.

Att ha tillräckligt stort antal hundar för att kunna bära en förlust af 60 procent af dem.

Att ha precis det erforderliga antalet kälkar af bästa slag.

Att ha hvarje småsak i utrustningen af för ändamålet bästa kvalitet, omsorgsfullt profvad och af minsta möjliga vikt.

Att kunna lita på ett stort antal eskimåer, vunna genom byteshandel och löften om frikostiga gåfvor, hvarigenom de följa ledaren, hvarhän det än bär.

Att ha en intelligent och villig stab af medarbetare att leda de olika partierna, män, hvilkas myndighet eskimåerna kunna uppskatta.

Att ha hvarje medlems i sällskapet fulla förtroende, han må vara vit, svart eller brun, så att hvarje ledarens order blir åttlydd.

Att förfoga öfver rätta antalet »divisioner», hvardera under kompetent ledare, att skickas ut till och från depôtterna utefter vägen.

Att på pricken veta, huru mycket hvarje man eller hund kan tåla.

Att känna till de andliga och fysiska möjligheterna hos hvarje medhjälpare och eskimå.

Att ha grundlig kännedom om bästa sättet att komma öfver breda sträckor af öppet vatten.

Att till den punkt, där expeditionen skall lämna land

för att begifva sig ut på Ishafvet, transportera tillräckligt proviant, bränsle, kläder, tékök och annan utrustning, som erfordras, för att hufvudstyrkan skall kunna nå polen och komma tillbaka igen.

Att med användande af det gamla spåret och redan uppbyggda *igloos*, återvända samma väg man kommit, förutsatt att stegen ej plånas ut af isens flyttningar.

Att laga så, att det parti, som slutligen gör den sista spurten, medför tillräckliga förråd för att orka tillbaka till land på en annan väg, om så skulle bli nödvändigt.

— — —

Kapten Bartletts grupp skulle gå en dagsmarsch före och bereda väg. Min afsikt var, att den framför gående gruppen skulle vara tämligen nära hufvudstyrkan för att förekomma, att den med otillräcklig proviant för vidare framryckning eller för att kunna åter förena sig med oss afskures af en plötsligt uppkommande ränna.

Bartletts division bestod utom af honom själf af tre eskimåer, Poo-ad-loo-nah, »Harrigan» och Oo-que-ah jämte en kälke med hundspann, hvarpå fördes utrustning och proviant för fem dagar.

Borups parti utgjordes af tre eskimåer, Kesh-ing-wah, See-gloo och Kar-ko och fyra kälkar med hundar, medförande det mesta af lasten. Han skulle följa kaptenen tre dagsmarscher och därefter på en dagsmarsch återvända till Cape Columbia med tomma kälkar. All last jämte en kälke, skulle deponeras på den punkt, där han skildes från Bartlett, hvarefter gruppen skulle skynda tillbaka till Cape Columbia, lasta på nytt och gå i kapp hufvudstyrkan. På sådant sätt skulle, om intet oförutsedt inträffade, denna ha

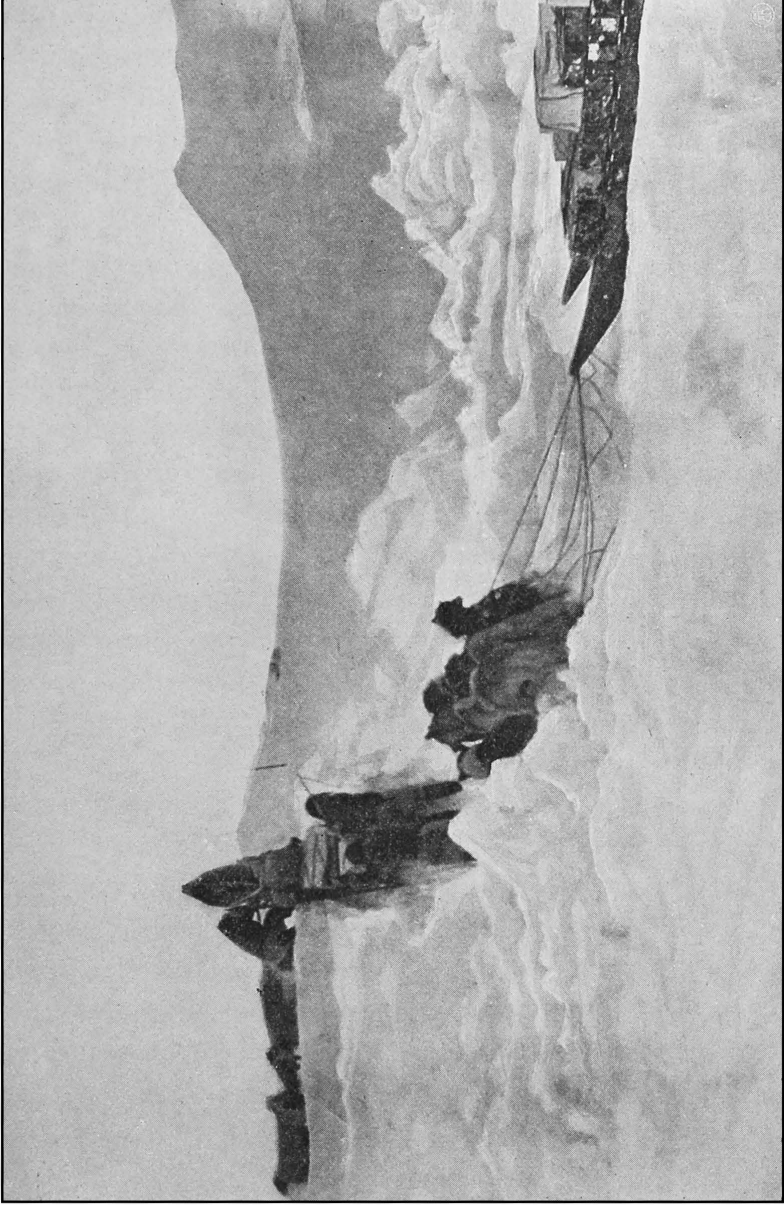
påbörjat sin tredje dagsmarsch, då Borup vände om; hufvudstyrkan skulle nå fram till den upplagda depoten och Borup till Cape Columbia tredje dagens afton. Följande morgon, då hufvudstyrkan påbörjade sin fjärde dagsmarsch, skulle han samtidigt starta på nytt, och då han hade ett uppgånget spår att följa, borde han kunna hinna den på tre dagsmarscher.

Genom att rännor öppnade sig mellan honom och hufvudstyrkan, uppstod emellertid en kedja af dröjsmål, som kunnat vålla mig mycket bekymmer, men därom sedermera.

För att få en föreställning om denna resa öfver Polar-sjöns is, är det nödvändigt att något sätta sig in i såväl teorin som de praktiska tillvägagångssätten vid pionjär- och understödspartierna. Användningen af grupper eller så att säga skjutshåll vid arktiska färder är ej någon nyhet, men vid denna The Peary Arctic Clubs sista expedition kom idén till mera vidsträckt användning än någonsin tillförne.

Utan detta system är det en fysisk omöjlighet för någon människa att uppnå nordpolen och komma igen för att berätta därom.

Först och främst därför, att en enda grupp af ett större eller mindre antal folk och hundar omöjligen kan föra med sig så mycken föda och flytande bränsle, som gruppen konsumerar under resans många veckor, hela den långa vägen till polen och tillbaka (ungefär 900 mil). För det andra är det absolut nödvändigt, att det uppslitande arbetet med att gå upp spår utföres af grupp efter grupp, så att hufvudstyrkans krafter sparas till den slutliga ansatsen om nära 300 mil ensam.

Copyright by Robert E. Peary

De tungt lastede slædorne skjutas öfver isryggen af eskimåerna.

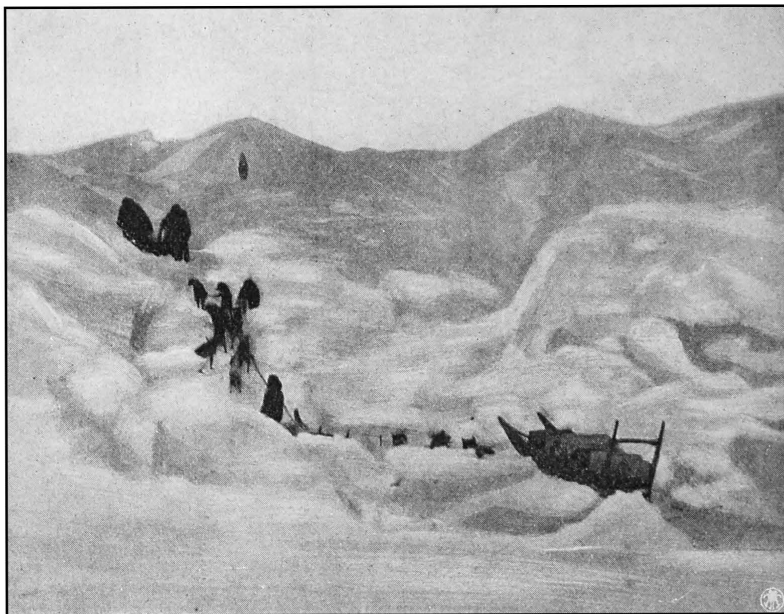
För det tredje är, när en kälke blifvit tömd på proviant, deras förare och hundar öfverflödiga munnar.

För det fjärde kunna grupperna — därför att hvar och en sådan är en själfständig enhet — dragas tillbaka eller skickas bort, utan att hufvudstyrkan behöfver störas.

För det femte och sista, då transportgrupperna utfört sitt betydelsefulla arbete med att bereda väg och forsla lifsmedel, *måste* hufvudstyrkan vara liten och utvald för den slutliga framryckningen, enär ett litet parti kan färdas betydligt fortare än ett stort. Pioniärdivisionen var sammansatt af expeditionens dugligaste och mest erfarne män med kälkar, lätt lastade med förnödenheter för 5 eller 6 dagar och dragna af de bästa hundar, som stodo att utvälja. Då vi startade från Cape Columbia, gick denna division med Bartlett i spetsen ut tjugufyra timmar före hufvudstyrkan. Längre fram, då vi kommit in i tiden för det ständiga dagsljuset, var pioniärpartiet endast tolf timmar i förväg. Divisionens uppdrag var att göra en marsch per dygn, hvad som än kom i vägen, undantagandes naturligtvis någon oöfverkomlig ränna. Antingen det var djup snö, våldsamt storm eller höga prässningsåsar, så måste marschen utföras. Erfarenheten hade emellertid lärt, att hvilken sträcka pioniärdivisionen än tillryggalade med sina lätta kälkar, kunde den passeras af hufvudstyrkan med dess tungt lastade kälkar på betydligt kortare tid, tack vare det uppgångna spåret och enär den ej behöfde öda tid på rekognoscering. Med andra ord, pioniärdivisionen var expeditionens pacemaker, och hur mycket eller hur litet den lyckades tillryggalägga, var det alltid till lättnad för hufvudstyrkan. Ledaren för pioniärerna, i början Bartlett,

gick främst, vanligen med snöskor, och efter honom kommo kälkarne. Han beredde sålunda väg för sin egen division och denna för den efterföljande hufvudstyrkan.

En stor fördel hade jag däruti, att min personal var så talrik. Blef nämligen någon af pionjärerna uttröttad af det uppslitande arbetet och bristen på sömn, kunde jag taga

Copyright by Robert E. Peary

Männen hjälpa hundarne i deras arbete.

honom tillbaka till hufvudstyrkan och skicka ut friska krafter. *Talrik personal är absolut nödvändig* för framgång.

Polarhafvets isyta är ingalunda orörlig. Tjugufyra, ja tolf, timmars hård storm kan till och med midt i den strängaste vintern komma de gigantiska isfälten att gnida mot hvarandra, bildande än isåsar, än rännor. Under normala

förhållanden är denna rörelse ej vidare stor och åstadkommer ej nämnvärda förändringar under en 8 à 10 dagar, så att ett parti utan svårighet kan taga sig tillbaka i sitt eget spår efter åtskilliga dagars »framstöt», enär de af isens rörelse uppkomna afbrotten äro ganska lätta att »foga ihop». Därmed menas helt enkelt att, när man kommit till ett afbrott, söker man åt antingen öster eller väster den plats, där spåret fortsätter, hvarigenom sålunda bildas ett nytt spår mellan dessa punkter. Understödspartierna hade i uppdrag att alltid följa samma spår tillbaka, och följdén däraf blef att vägen låg klar för hufvudstyrkan, hvarigenom denna vid återfärden kunde fortskaffa sig med 50 à 100 % större hastighet än under framryckandet. Den slapp nämligen för det första att spilla tid med att gå upp ett nytt spår, hvartill kom att hundarne arbetade mera energiskt, då de fingo följa en upptrampad stråt och då det bar åstad hemåt. Dessutom gick ingen tid förlorad vid lägerslagningen, ty man hade endast att använda de förut uppbyggda snöhyddorna. Det är att märka, att då ett understödsparti återkom till land, var dess arbete slut, hvad beträffar medverkan till det stora målets uppnående.

Hvarje division om fyra man var fullkomligt oberoende och hade fullständig utrustning för sig, och med undantag för tékök och kokattiralj, kan man säga att hvarje kälke var fullt utrustad. Där fördes nämligen föda för folk och hundar och kläder till köraren. Födan var afsedd att räcka femtio dagar, och dödades sedan vid behof några hundar till de öfrigas utfodring, torde tiden kunnat utsträckas ända till sextio dagar. Skulle en kälke bli afskuren från de öfriga inom divisionen, så hade karlen dock allt

hvad han behöfde utom kokkärl, och skulle den kälke, hvarpå téköken forslades, gå förlorad, fick divisionen slå sig ihop med några af de andra.

Det nya spritköket, hvars konstruktion jag under vinterns lopp förbättrat, användes uteslutande under denna färd mot polen. Inga fotogénkök medfördes utom några mycket små, hvilka vi torkade vantarne öfver. Hvarje kälke var packad på följande sätt: Underst ett lager af hundpemmikan i röda bleckburkar, täckande kälkens hela längd och bredd, däröfver lösa rader biskuitdosor samt folkets pemmikan i blå burkar, så bleckflaskor med sprit och konserverad mjölk, en liten skinnfäll att sofva på om natten i *igloon*, snörskor och reservsockar, en fickyxla och en sågknif för att hugga snö och is. Det enda extra, som medfördes, var ett par sälskinnsstöflar per man, alldenstund några hundra miles marsch öfver snö och is starkt frestar på äfven den yppersta fotbeklädnad. Hufvudprincipen för packningen var att få allt så litet skrymmande som möjligt och att förlägga tyngdpunkten så lågt som möjligt, på det att kälken ej skulle välta.

Under den slutliga färden mot polen — äfven under mina föregående expeditioner — bestod den dagliga ranson af: 1 lb. pemmikan, 1 lb. skeppsskorpor, 4 oz. konserverad mjölk, $\frac{1}{2}$ oz. pressadt té, 6 oz. flytande bränsle, sprit eller petroleum, alltid 2 lbs. och $4\frac{1}{2}$ oz. föda per man och dag. Med denna ranson kan en man arbeta hårdt och i god kondition i den lägsta temperatur under mycket lång tid, och jag tror ej att någon annan föda erfordras för vare sig värme eller muskelbildning. Hundarne fingo

ett skålpund pemmikan om dagen, men så hårdiga äro dessa polarvargens ättlingar, att de vid knapp tillgång på proviant kunna lefva långa tider på ytterst litet. Jag har emellertid alltid försökt att ordna så med proportionen mellan mängden af proviant och färdens längd, att hundarne skulle få åtminstone lika mycket mat som jag själf. Under denna expedition fingo hundarne för det mesta mera än den afsedda ransonen.

En del af expeditionens vetenskapliga arbeten bestod i utförandet af en serie djuplodningar från Cape Columbia till Polen: apparaten därför utgjordes af två trådrullar, lika långa som kälkens bredd, försedda med aftagbara trähandtag och hvarpå voro upprullade 6,000-fots lina af särskildt tillverkad stålwire med 0,028 tums diameter. I linans ända var anbragt fjorton skålpunds lod, hvilket underst var försedt med en liten själföppnande bronsskopa för att hemta upp prof från botten. Linan vägde 12,42, trärullen 18 och lodet 14 skålpund, alltså tillhoppa 44,42 skålpund, hvarjämte ett tredje extra lod bragte upp vikten till 103 skålpund. Så väl lod som linor voro tillverkade särskildt för expeditionen, och så vidt jag vet voro de i förhållande till styrkan de lättaste som någonsin tillverkats. Hufvudstyrkan medförde en lodapparat och pionjärstyrkan en. Påträffade vi en ränna, hyfvades lodet från kanten, hvarom icke höggo vi hål i isen, om denna på något ställe var tunn nog. Beroende på materielens utomordentligt ringa vikt erfordrades endast två man för att sköta lodhyfningen.

De afstånd vi tillryggalade bestämdes att börja med genom död räkning, hvilken sedermera kontrollerades

genom observationer. Vi gingo i kompassriktningen och bedömde dagsmarschens längd. Ombord har man kompassen för riktningen och loggen för afståndet, på Grönlands inlands-is använde jag kompass och odometer, ett hjul med cyclometer, men detta kunde ej användas på ishafvets is, ty det skulle gått i bitar, hvarför vi måste bedöma afståndet och därefter kontrollera medelst astronomiska observationer. Jag med min långa erfarenhet om

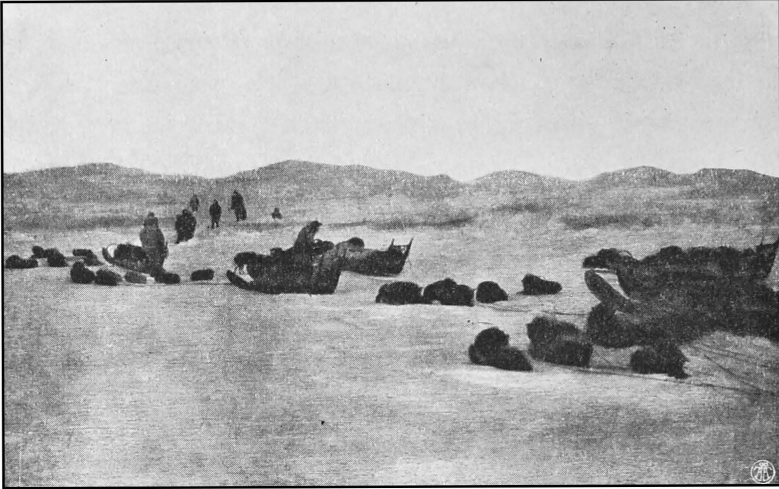
Copyright by Robert E. Peary

Förberedelser för lodning.

färder i dessa trakter, och äfven Bartlett och Marvin kunde bedöma en dagsmarsch utan större fel än en mil, såvida ej isen under påverkan af storm och tidvatten rört sig allt för mycket i norr och söder. Men äfven under dylika förhållanden räknade vi närmelsevis rätt genom att taga hänsyn till denna fram- eller tillbakagående rörelse, hvilken vi kunde sluta oss till af vindens riktning. Död räkning utan astronomiska observationer, torde ej vara nog för

vetenskapliga ändamål, men under den tidigare delen af färden fanns ej någon sol att taga observationer på och längre fram ville jag ej slösa arbete på meridianobservationer, alldenstund dessa ej skulle gagnat oss stort. *Vi gjorde observationer, så snart vi ville kontrollera vår döda räkning men ej oftare.*

Sista dagen i Februari gingo Bartlett och Borup norrut med sina divisioner, så snart det blef ljust nog. Det var klart, lugnt och kallt. Då denna pionjärdivision startat, besiktigade jag alla kvarvarande kälkar för att tillse, att alla hade full last och komplett utrustning. Då jag lemnade *Roosevelt*, hade jag hundar tillräckligt för 20 spann med 7 i hvarje och räknade på att kunna ordna saken så, men vid Cape Columbia utbröt strupsjuka i ett spann, och sex hundar dogo. Härigenom fick jag kvar endast nitton spann. Vidare rubbades mina planer genom att två eskimåer blefvo otjänstbara. Jag hade tänkt mig en yxbrigad, bestående af Marvin, Mc Millan och dr. Godsell, framför hufvudstyrkan för att jämna vägen, men en eskimå befanns ha förfrusit hälarne och en hade ett svullet knä, hvilket betydde, att Marvin och Mc Millan skulle få köra ett hundspann vardera och att yxbrigaden reducerades till en man — dr. Godsell. Som det emellertid gestaltade sig, blef det just ingen skillnad, ty isen var ej så svår i början som jag tänkt mig och det mesta yxarbetet kunde utföras af kuskarne själfva.

Copyright by Robert E. Peary

I väntan på yxbrigadens ankomst.

Kap. XV.

PÅ ARKTISKA OCEANENS IS. — ESKIMÅERNA SE TORNARSUKS HAND. — SOLEN ÅTERVÄNDER.

Då jag vaknade före dagningen på morgonen den 1 Mars, hörde jag vinden tjuta kring *igloon*. Denna skarpa vind just dagen för starten, efter så många dagars lugn, såg ut som en kitslighet af ödet. Jag tittade ut genom rökhålet, fann att det fortfarande var klart och såg stjärnorna glittra som diamanter, men jag såg också, att vinden kom från öster, hvilket jag dittills, trots min årslånga erfarenhet, aldrig observerat i dessa trakter. Denna egendommiga företeelse ansågs af eskimåerna betyda att deras ärkefiende, Tornarsuk, djäfvulen, ämnade korsa mina planer. I gryningen efter frukosten gingo vi ned och sågo oss om.

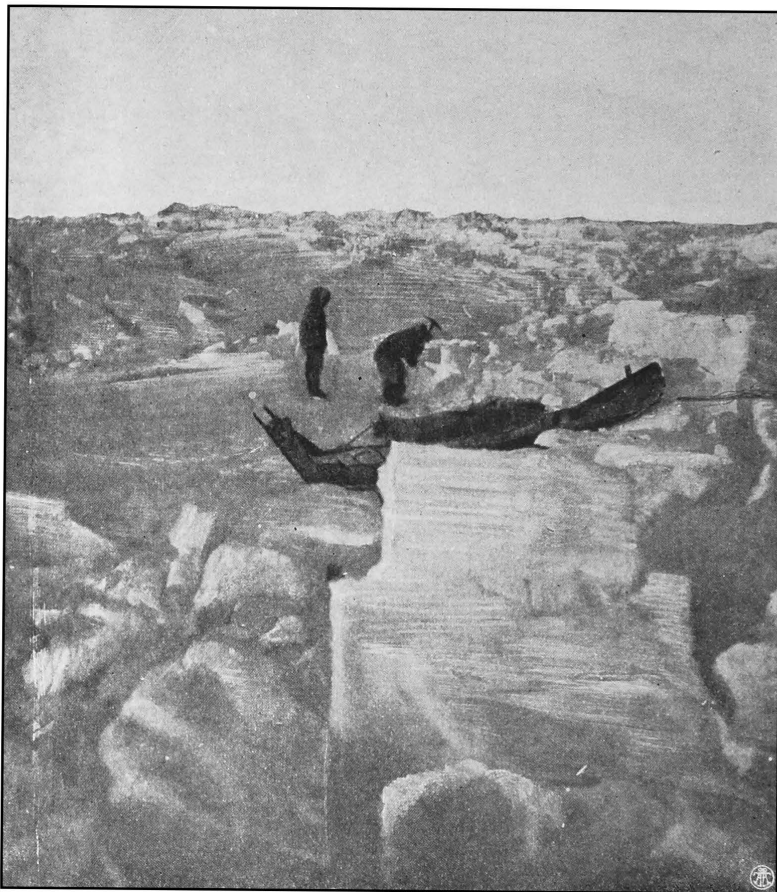
Vinden kom vildt tjutande rundt Independence Bluff, isfalten i norr och de lägre belägna delarna af land försvunno i det grå töcken, som hvarje arktisk forskare vet betyder hårdt väder. Ett mindre väl utrustadt parti än vårt skulle känt sig kusligt till mods den morgonen, och andra skulle måhända ansett det omöjligt att fortsätta utan stannat i sin *igloo*. Men vis af tre års erfarenhet, hade jag befallt mitt folk att använda sina gamla vinterkläder från *Roosevelt* till Cape Columbia och där påtaga de nya, som tillverkats för kälkfärden. Vi voro alltså klädda i nya, fullkomligt torra pelskläder och kunde bjuda vädret spetsen.

En efter en drogo hufvudarméns divisioner ut, togo upp kaptenens spår öfver isen och försvunno i nordlig riktning i töcknet. Afresan var ljudlös, ty den bistra ostliga vinden förtog alla ljud, den blef äfven osynlig efter några ögonblick, ty folk och hundar uppslukades nästan genast af snötjockan. Slutligen bröt jag själf upp med eftertruppen efter att ha gifvit de två eskimåerna instruktioner att lugnt ligga kvar i *igloon*, förse sig af den proviant, som jag lemnade kvar, och så snart det första understödspartiet återkommit, medfölja detta till fartyget.

En timme senare hade min division passerat den glacials bården, och den siste mannen, hunden och kälken i den mot polen tågande styrkan — tillsammans tjugufyra man, nitton kälkar och etthundratrettio tre hundar — var ändtligen ute på den arktiska oceanens is på omkring 83° 10' nordlig bredd.

Denna gång startade vi 8 dagar tidigare än tre år förut varit fallet, och vår latitud var åtminstone tre dagsmarscher nordligare än Cape Hecla, vår förra utgångspunkt.

Då vi kommit tillräckligt långt ut för att ej vidare kunna räkna på något skydd af land, fingo vi känna på den våldsamma östanvindens fulla styrka. Vi hade den emellertid

Copyright by Robert E. Peary

Hål hugges för lodning.

på sidan och ej i ansiktet, och då vi följde ett spår, som man mycket väl kunde observera, då man gick med hufvudet nedböjdt och ögonen halfslutna, vållade den oss inte

något allvarligt besvär. Jag ville inte tänka på den oundvikliga följden — rännorna tvärs på vår väg!

Då vi från den glaciala bården började sträfvat öfver de förut beskrifna åsarne vid tidvattensrännan med hjälp af våra yxor, blef vägen synnerligen svår för både människor, hundar och kälkar. Särskildt visade sig eskimåkälkarne olämpliga, jämförda med »Peary-kälken», hvilken längd och byggnad gjorde att den gled betydligt lättare än de andra. Alla voro glada, då vi väl voro ute på de stora flaken på andra sidan, detta åtskilliga mil breda bälte af isstycken, och så snart vi kommit dit, blef det betydligt lättare att taga sig fram. Snön var endast några tum djup och hårdbankad af vinterstormarne, men ytan var långt ifrån jämn och här och där mycket påfrestande för kälkarne, hvilkas trädelar gistnat i den låga temperaturen, — 50°. Träffade vi emellertid ej på värre saker än detta under de första hundra milen från land, kunde vi inte klaga.

Något senare fick jag, där jag gick ensam bakom mina kälkar, se Ky-u-tah från Marvins division komma farande tillbaka med en tom kälke. Kälken var så illa ramponerad, att eskimån blifvit skickad tillbaka till Cape Columbia för att byta ut den mot en reservkälke i stället för att söka reparera den på platsen. Ännu längre fram mötte jag Kud-look-too tillhörande min egen division, stadd i samma ärende, och snart voro vi i kapp några af de andra divisionerna, hvilka nödgats göra halt för att reparera sina kälkar.

Slutligen framkom jag efter 10 mils färd till kaptenens första läger. Jag tog den ena och Marvin den andra *igloon*

Copyright by Hamptons Magazine

På ett isstycke öfver öppet vatten.

i besittning, men Goodsells, Mc Millans och Hensons divisioner fingo bygga nya. Bartlett och Borup skulle hvar-dera bygga en hydda vid hvarje läger, och jag såsom den äldste hade rätt till en af dessa. Ordningsföljden mellan Marvin, Mc Millan, Goodsell och Henson beträffande den andra hyddan hade afgjorts genom lottning vid Cape Columbia. Sedermera när Bartletts division ensam gick i spetsen, byggdes endast en hydda.

Dagsskymningen, som varade nära tolf timmar, hade fullständigt försvunnit, då den sista kälken nådde lägret. Kälkarne hade haft en svår dag. Den nya Pearytypen hade emellertid stått sig bäst, tack vare sin form och större längd, den hade visserligen fått sina ordentliga törnar, men hade ej varit ur tjänstgöring, då däremot två af eskimåernas typ gått fullständigt i bitar och ännu en var mycket illa därän.

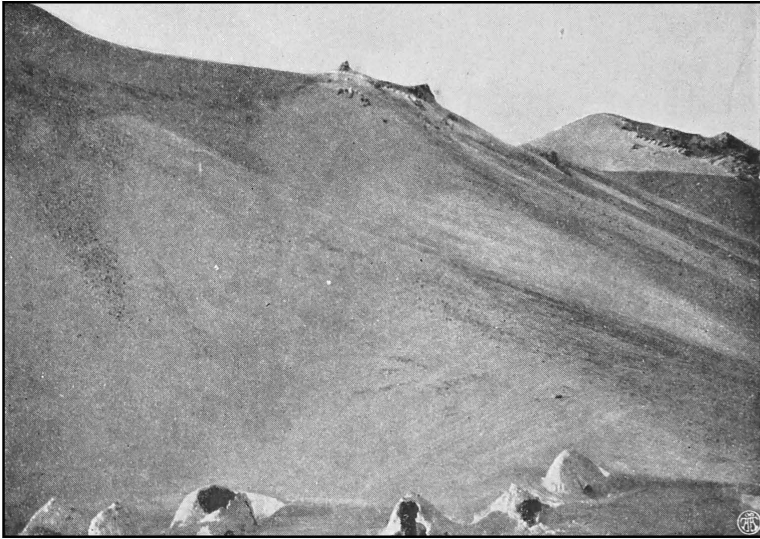
Snart hade hundarne fått mat, och hvar och en begaf sig in i igloon och fick sig sin kvällsvard, lämnande den ogästvänliga nejden åt mörkret och den tjutande stormen.

Marschen hade varit mig ganska besvärlig, ty för första gången på femton år hade jag olägenhet af det benbrott, jag varit utsatt för på Grönland 1891.

Knappast hade öppningen till min *igloo* murats igen, förr än en af Hensons eskimåer kom löpande, blå i ansiktet af fruktan, och berättade att Tornarsuk var i lägret och att de inte kunde få eld i spritköket. Jag kunde inte förstå detta, ty samtliga kök hade provvats ombord och befunnits utmärkta, och gick därför öfver till Henson, som förbrukade en hel ask tändstickor utan att lyckas få eld

på spriten. Våra kök som voro af en alldeles ny konstruktion, eldades utan veckor, och jag såg genast anledningen till uppståndelsen. Det var så kallt, att spriten icke afdunstade och ej fattade eld — jag släppte ned en bit papper och tände på detta och så var saken klar.

Hade några af våra spritkök strejkat på allvar, skulle

Copyright by Robert E. Peary

Crane City — lägret vid Cape Columbia.

våra utsikter minskats högst betydligt, ty folket vid en sådan division skulle ej kunnat koka té, och detta är absolut nödvändigt vid arbete i så låg temperatur.

Ky-u-tah, som återvändt med sin skadade kälke, anlände under natten, men Kud-look-to hördes inte af.

Följande dag var det mulet, och vinden fortsatte med oförminskad styrka att blåsa från öster. Jag gick med

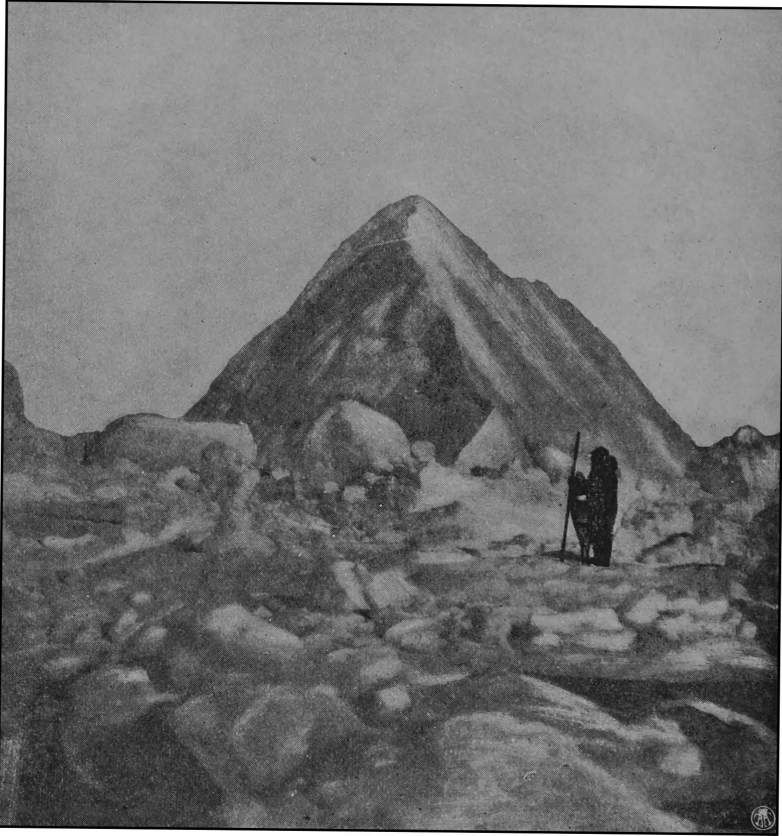
afsikt i kön af min division för att tillse, att allt gick riktigt till. Marschen var ungefär som föregående dag, besvärlig och ansträngande för såväl lefvande som död materiel. Då vi vandrat omkring två tredjedels dagsmarsch, observerade jag framför oss ett mörkt otrefligt moln på norra horisonten, hvilket alltid betyder öppet vatten. Det råder nämligen alltid dimma i närheten af rännorna. Det öppna vattnet består ångan, och isen tjänstgör som kondensor; blåser då vinden från rätta hållet, bildas en dimbank så tät, att den på något afstånd ter sig lika svart som röken af en präriebrand.

Jo jo men, alldeles framför oss syntes mörka fläckar mot snön — det var mina divisioner, som hejdats af en ränna. Då jag kom fram såg jag en sträcka öppet vatten omkring en mil bred, och denna hade bildats efter det kaptenen passerat platsen. Stormen hade fullgjort sitt värf! Jag gaf order om att slå läger (det fanns ingenting annat att göra), och medan hyddorna byggdes, lodade Marvin och Mc Millan från kanten 96 famnar. Denna marsch hade fört oss öfver det engelska rekordet 83° 20', som satts af kapten Markham, R. N. norr om Cape Joseph Henry i Maj 1876.

Före dagningen följande morgon hörde jag isen gnissla utanför, hvilket sade mig att rännan till sist höll på att sluta sig ihop. Genom att slå med en yxa i isgolfvet i min *igloo*, gaf jag ögonblickligen signal till de andra hyddorna att skynda på med att göra upp eld och laga till frukost. Vädret var klart, men vinden hven alltjämt med oförminskad våldsamhet.

I daggroningen rusade vi öfver rännan på den knakande

nya isen, som redan var i rörelse, splittrades och tornade upp sig mellan rännans kanter. En sådan passage är ytterst riskabel. Om läsaren tänker sig, att han beger sig öfver

Copyright by Robert E. Peary

Egendomlig isformation vid Cape Columbia.

en flod på en rad jättestora, en, två à tre fot tjocka flytande plankbitar, kan han få en föreställning om, hur vi hade det.

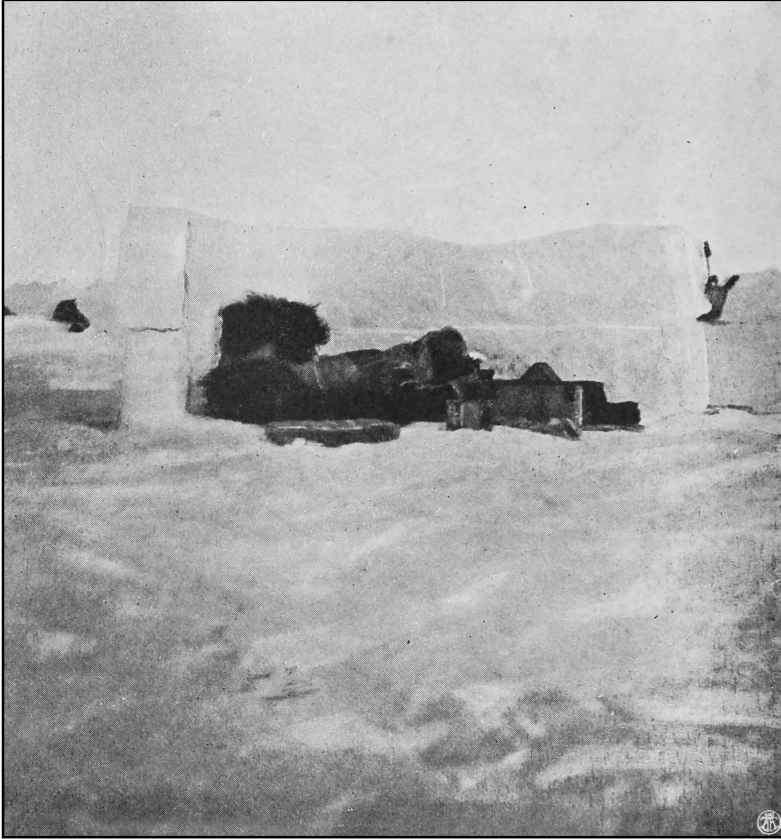
På andra sidan fanns ej ett spår af kaptenens färd. Detta betydde, att isens sidvärtsrörelse (i öster och väster) hade

dragit åstad med det. Efter några timmars marsch upptäckte vi, att vi befunno oss mellan två rännor, ur stånd att fortsätta åt något håll. Den nybildade isen på den västra af rännorna var visserligen för tunn för att kunna bära kälkarnes tyngd, men den bar emellertid en eskimå, hvarför jag skickade Ky-u-tah öfver den väster ut för att speja efter Bartletts spår, medan de öfriga eskimåerna iordninggjorde ett skydd åt oss af snöblock samt utförde några mindre reparationer på kälkarne.

Efter en halftimme eller så återkom spejaren och signalerade, att spåret var funnet. Strax efteråt upphittades den nyfrusna rännan, som han passerat, kanterna närmade sig och vi kunde rusa öfver. En och en half mils marsch väster ut, och vi stodo på kaptensens spår. Väl där upptäckte jag, att fotspåren pekade mot söder, hvilket visade, att Borup redan gått tillbaka mot Cape Columbia enligt programmet. Sannolikt hade han kommit öfver rännan och höll nu som bäst på att leta efter vårt spår på sydsidan.

Så snart Marvin, som åtföljde mig, kommit fram, lät jag Ky-u-tah aflasta hans kälke och skickade honom jämte eskimåen tillbaka till Crane City, vårt läger vid Cape Columbia. Jag gjorde detta dels därför, att något kunde ha händt Borup och denne, som var ny i arbetet, kunde ha behof af en man med Marvins större erfarenhet, dels emedan några sprit- och petroleumkannor sprungit läck under den svåra färden de sista dagarne. Omlastningen försiggick på några minuter, hufvudstyrkan fortsatte rakt fram, och Marvin med följeslagare var snart ur sikte. Kort före mörkrets inbrott uppnådde vi kaptensens tredje läger. Hela

dagen höll stormen oss sällskap, och vi kunde på töckenbankarne se, att rännor lågo öppna åt alla håll, men lyckligtvis fanns ingen just i vår väg.

Copyright by Robert E. Peary

Marvin verkställer observationer.

Under denna färd sågo vi i söder öfver det ännu synliga fastlandets bergsryggar långa flammande strålar af gult ljus, hvilka sträckte sig halfvägs mot zenith — med andra ord solen var nästan synlig igen efter fem månaders

frånvaro, och hon glimmade under södra horisonten. Några dagar ännu och hon skulle lysa öfver oss. För den, som är van att hvarje morgon se solen gå upp, är det hart när omöjligt att beskrifva en polarfarares känslor vid solens återkomst efter det långa mörkret.

Följande dag, den 4 Mars, slog vädret om. Himlen täcktes af moln, vinden hade under natten kastat om helt och hållet och blåste nu från väster, då och då inträffade ett lätt snöfall och temperaturen gick upp till endast — 9°. Jämfördt med de förutvarande — 50° kändes detta nästan tryckande varmt. Rännorna voro talrikare än de föregående dagarne och utpekades tydligt af de tunga svarta molnen. En mil eller två framför oss sträckte sig en ränna långt mot norr parallellt med vår kosa. Denna brydde jag mig emellertid ej om, men tio à femton mil norr om oss syntes en bred och hotfull mörk vägg i öster och väster, och den ingaf mig allvarliga bekymmer. Isen var tydligen i rörelse i alla riktningar, och den höga temperaturen och snön, som åtföljde den västliga vinden, visade att det var mycket öppet vatten åt det hållet.

Det var inte vidare trefliga utsikter, men till gengäld var marschen mindre besvärlig än förut. Under den fortsatta framryckningen öfverraskades jag af, att ingen af rännorna skar kaptenens spår. Följaktligen gjorde vi god fart och nådde hans fjärde läger på jämförelsevis kort tid. Där fann jag ett meddelande från Bartlett, tydligen afsändt med en eskimå, att han befann sig omkring en mil längre i norr — kvarhållen af öppet vatten. Detta gaf förklaringen till den svarta ständigt växande vägg vid norra horisonten, som jag flera timmar observerat.

Jag fortsatte och ankom snart till kaptenens läger. Där möttes jag af den från 1905—06 års expedition välbekanta men synnerligen ovälkomna synen — den hvita isvidden afklippt af ett band bläcksvart vatten, som gaf ifrån sig tätta moln af ånga, hvilka bildade en dyster baldakin öfver våra hufvuden och till och med dolde den motsatta stranden af denna hotande, oupphörligt forsande flod.

Rännan hade sprungit upp tvärs öfver den grofva isen, och då dessa flak emellanåt äro ända till 100 fot tjocka och ha en absolut ovägbart vikt, synes den kraft, som kan åstadkomma något dylikt, vara rent af ofattbar. Det måste ha varit en sådan kraft, som kastat bergen i höjden på kontinenterna och öppnat hafven mellan landen. Kaptenen berättade, att dånet vid uppkomsten af den stora rännan väckt honom föregående natt i lägret, där jag funnit hans rapport. Rännan var nu omkring en kvarts mil bred och sträckte sig i öster och väster så långt ögat nådde, då vi klättrat upp på den högsta isspetsen i närheten. Några mil öster ut syntes den ränna, som löpt parallellt med vår kosa, skära den framföriggande, hvilket vi kunde sluta af molnbankarne.

Vi voro visserligen längre i söder, än då vi 1906 träffade på den stora rännan (the Big Lead) norr om Cape Hecla, men denna såg ut på alldeles samma sätt som den stora flod vi då på färden mot norr hade kallat för »Hudsonfloden», men på hemvägen döpte om till »Styx» — då dess svarta vatten tycktes för alltid afskära oss från land. Likheten var så påtaglig att t. o. m. de eskimåer, som då varit mig följaktliga, talade därom. Jag var emellertid glad att inga sidwärtsrörelser förmärktes i isen, att alltså rän-

nans båda stränder ej rörde sig åt öster eller väster eller motsatta håll. Rännan var helt enkelt en öppning i isen beroende på vinden och tidvattnet, som nu höjde sig vid fullmånen den 6 Mars.

Kapten Bartlett hade med sin vanliga omtanke redan vid min ankomst en *igloo* färdig för mig i närheten af sin egen. Medan de öfriga divisionerna iordningställde sina *igloos*, mätte kaptenen djupet och fick 110 famnar. Vi befunno oss nu omkring 45 mil norr om Cape Columbia. Dagen därpå, den 5 Mars, hade vi härligt väder, klart, med svag västlig vind och -20° .

En liten stund vid middagstiden syntes solen som ett stort gult klot vid horisonten. Hade det ej varit mulet den 4, skulle vi sett den en dag tidigare.

Rännan hade minskats något under natten och splittrat den nybildade isen, men under inverkan af tidvattnet öppnade den sig mer än någonsin och lade framför oss ett bredt band af svart vatten trots den ständigt pågående isbildningen.

Jag sände Mc Millan med tre hundspann och tre eskimåer för att hämta den last, Ky-u-tah kastat af, innan han begaf sig mot land med Marvin, samt för att transportera fram en del af Borups depôt, hvilken ej kunnat lastas på våra kälkar. Jag gaf honom äfven i uppdrag att nedlägga ett bud åt Marvin med underrättelse om hvar vi voro och en uppmaning att skynda på af alla krafter.

Sällskapet i öfrigt sysslade med reparationer och torkning af kläder.

Hela nästa dag lågo vi vid rännan och dagen därpå likaså. Tre, fyra, fem dagar förgingo under outhärdlig överk-

samhet, medan den breda svarta ytan fortfarande låg framför oss. Det var det bästa marschväder och måttligt kallt. En tidrymd förgick, hvarunder vi skulle nått på andra sidan 85 parallellen, om inte de tre dagarnes storm hade kommit och förorsakat detta långa afbrott. Under dessa fem dagar höll jag på att slita ut isen, medan jag sprang där fram och tillbaka och sörjde öfver att, då nu allt an-

Copyright by Robert E. Peary

Marsch genom oländig is.

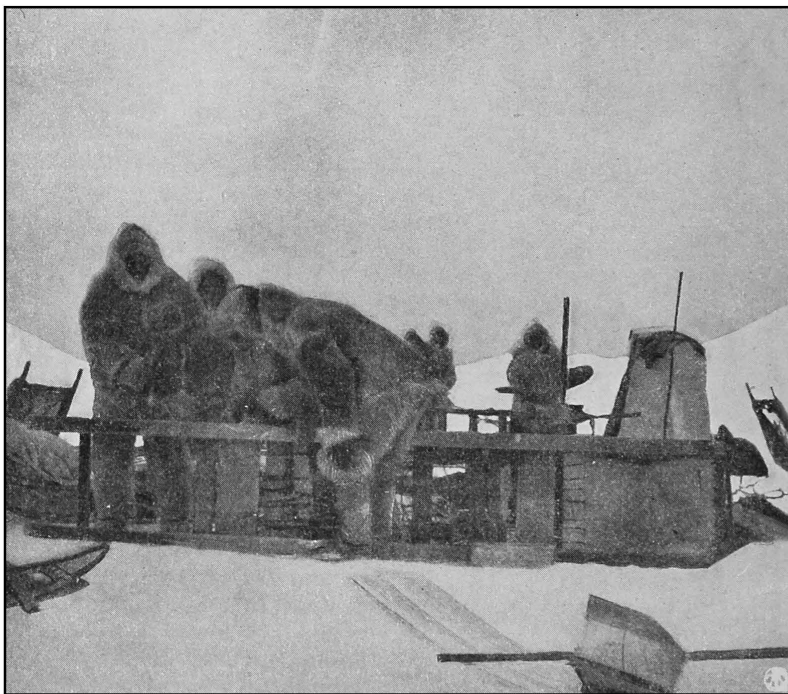
nat var så gynnsamt — väder, is, hundar, folk och utrustning — öppet vatten skulle komma hindrande i vägen. Bartlett och jag sade inte många ord till hvarandra. Tystnaden uttryckte mera än ord skulle kunnat göra. En och annan gång sågo vi på hvarandra, och jag slöt mig till hvad jag behöfde veta om hans tankar genom att observera, hur fast han bet ihop käkarne.

Hela dagarne till den 9 låg rännan öppen framför oss, och hvarje dag spejade jag ängsligt mot söder efter Marvin och Borup, men de kommo ej.

Endast den, som varit med om något liknande, kan förstå, hvilken gnagande tortyr jag undergick under dessa dagar af tvungen overksamhet, medan jag vandrade af och an på isen utanför hyddorna, hvar och hvarannan minut klättrade jag upp på istoppen bakom igloon och ansträngde mina ögon med att mot söder söka genomtränga tjockan; jag sof några timmar om dygnet med öronen öppna för det minsta ljud, reste mig upp oupphörligt för att lyssna efter det ifrigt efterlängtade ljudet af inkommande hundar — allt detta, trots de yttersta ansträngningar att hålla tankarna därifrån, omväxlande med minnena från väntan vid »the Big Lead» under föregående expedition. Jag är öfvertygad om, att dessa fem dagar förde med sig mera andliga strapatser än alla de öfriga femton månader jag var borta från civilisationen. Den påökning i olje- och spritförrådet, som Marvin och Borup skulle föra med sig, visste jag vara af vital betydelse för vår framgång; men äfven om de ej skulle komma, kunde jag inte vända här. Medan jag gick där fram och tillbaka på isen, räknade jag ut, hur vi skulle använda kälkarnes trädelar till bränsle, då oljan och spriten toge slut, och hur det vid den tiden borde vara tillräckligt varmt för att vi skulle kunna taga oss fram med snö och is för att släcka törsten, pemmikan och rått hundkött utan te.

Mot slutet af denna väntans tid märkte jag, att några af eskimåerna började bli nervösa. Jag såg dem stå och prata i grupper, alltid just utom hörhåll, och bäst det var

kommo tre äldre, som jag haft med mig förut och på hvilka jag trodde mig kunna lita, fram och anmälde sig sjuka. Jag hade erfarenhet nog för att se, om en eskimå var sjuk eller ej, hvadan Pood-ad-loo-nahi och Pan-ik-pah's försäkringar ej gjorde något intryck på mig. Jag befallde

Copyright by Robert E. Peary

Slädreparation på isen.

dem genast att återvända mot land så hastigt som möjligt och att medföra ett meddelande till Marvin med uppmaning att skynda på. Jag passade på att på samma gång skicka ett bref till styrman ombord, att han skulle taga hand om de båda eskimåerna och deras familjer. Allt efter som dagarne gingo började andra eskimåer klaga öfver än

det ena än det andra. Man ser således att ledaren af en polarexpedition stundom har andra faktorer att räkna med än blott och bart is- och väderleksförhållanden. Den 9 och 10 Mars skulle vi ha kunnat taga oss öfver på den nybildade isen, men vid minnet af 1906, då vi i det närmaste fingo sätta till lifvet vid färden öfver den sviktande isen och med tanke på att Marvin vid den tidpunkten borde befinna sig någonstädes i närheten, väntade jag ytterligare dessa två dagar för att ge honom utsikt att hinna fatt oss. Mc Millan var ovärderlig under denna tid. Då han märkte eskimåernas oro, skyndade han utan någon påstötning från min sida att hålla dem sysselsatta och förströ dem med lekar o. d. Det var ett sådant tillfälle som omständigheterna någon gång lämnar en människa att visa hvad hon går för. Den 10 Mars på eftermiddagen gick rännen i det närmaste ihop, och jag gaf befallning om öfverfart morgonen därpå. Jag stod inte ut med att vänta längre utan beslöt att starta i förlitande på att Marvin skulle hinna upp oss. Gifvetvis funderade jag ett slag på att vända om för att se hvad som stod på, men afstod därifrån, ty jag hade inte lust att utsätta mig för 90 mils ökad arbete kanske i onödan, för att inte tala om den psykologiska verkan af en dylik åtgärd. Jag hyste ingen oro för deras personliga del, ty jag var alldeles viss om att Borup nått land utan missöden, och Marvin hade Kud-look-too's aflämnade kälklast att tillgå för den händelse han tillfälligtvis blifvit uppehållen af kust-rännen; det föreföll för resten osannolikt, att denna hållit sig öppen så länge. Morgonen den 11 var klar och lugn med en temperatur af — 40°, hvilket innebar att allt öppet

vatten hade frusit till. Jag gaf mig af tidigt, kvarlämnande i *igloon* till Marvin följande meddelande.

4 lägret, 11 Mars 09.

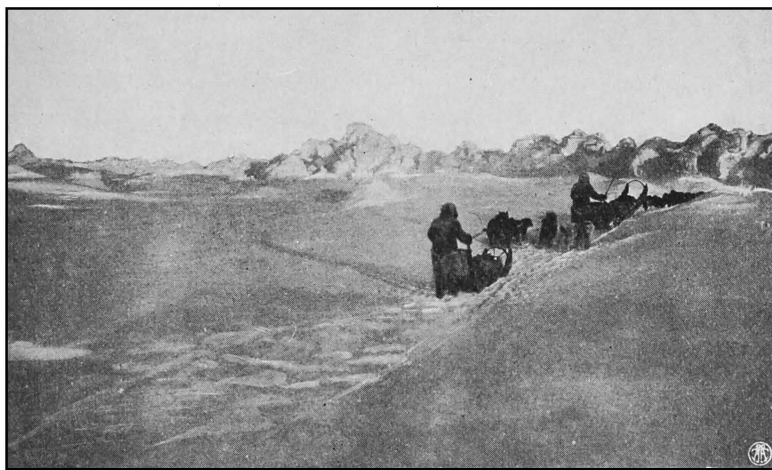
Väntat här 6 dagar. Kan ej vänta längre. Lider brist på bränsle. Skynda på så mycket som möjligt och tag i fatt oss. Då ni kommit nära oss, skicka fram lättad kälke med bud. Kommer att återsända Dr. med eskimåer 3 à 5 dagsmarscher härifrån. Han kommer att möta er och lämna underrättelser. P. S. Vi gå rakt öfver denna ränna (E. S. E.) Inga sidwärtsrörelser i isen på 7 dagar. Endast isär och ihop. *Slå ej läger här, utan gå öfver!* Utspisa med fulla ransoner och mana på hundarne. Det är absolut nödvändigt att hinna upp oss och ge oss bränsle. Gått härifrån torsdagen den 11 Mars kl. 9 f. m.

Peary.

Vi kommo öfver utan äfventyr och gjorde en fin marsch på icke mindre än 12 mil. Samma dag passerade vi sju rännor om en half till en mils bredd hvardera, alla täckta af nätt och jämt tillräckligt bärkraftig is. Alla divisionerna inklusive Bartletts färdades tillsammans, och under denna marsch passerade vi 84 parallellen.

Morgonen därpå var det fortfarande klart och 45° kallt. Vi gjorde ännu en tolf sjömils marsch, hvarunder vi i början passerade många rännor, men senare hade vi en oafbruten serie af gamla jämna flak. Jag hoppades innerligt att Marvin och Borup skulle hinna fram till den stora rännan, innan det började blåsa igen, ty en sex timmars frisk bris skulle fullständigt utplåna våra spår *genom isens rörelser*, och att leta efter spår i denna vidsträckt hvita öken blefve som att leta efter en nål i en höstack.

Under följande marsch den 13 var luften utomordentligt klar med 53° köld. Minimum under natten hade varit 55°, och vid skymningens inbrott gick temperaturen ned till — 59°. Denna gång gick jag framför min afdelning, och när jag vände mig om, såg jag hvarken folk eller hundar, endast en låg dimbank glittrande i solens strålar där bakom — det ångade af människor och djur. Vägen var utmärkt med undantag af i början, då vi fingo arbeta oss

Copyright by Robert E. Peary

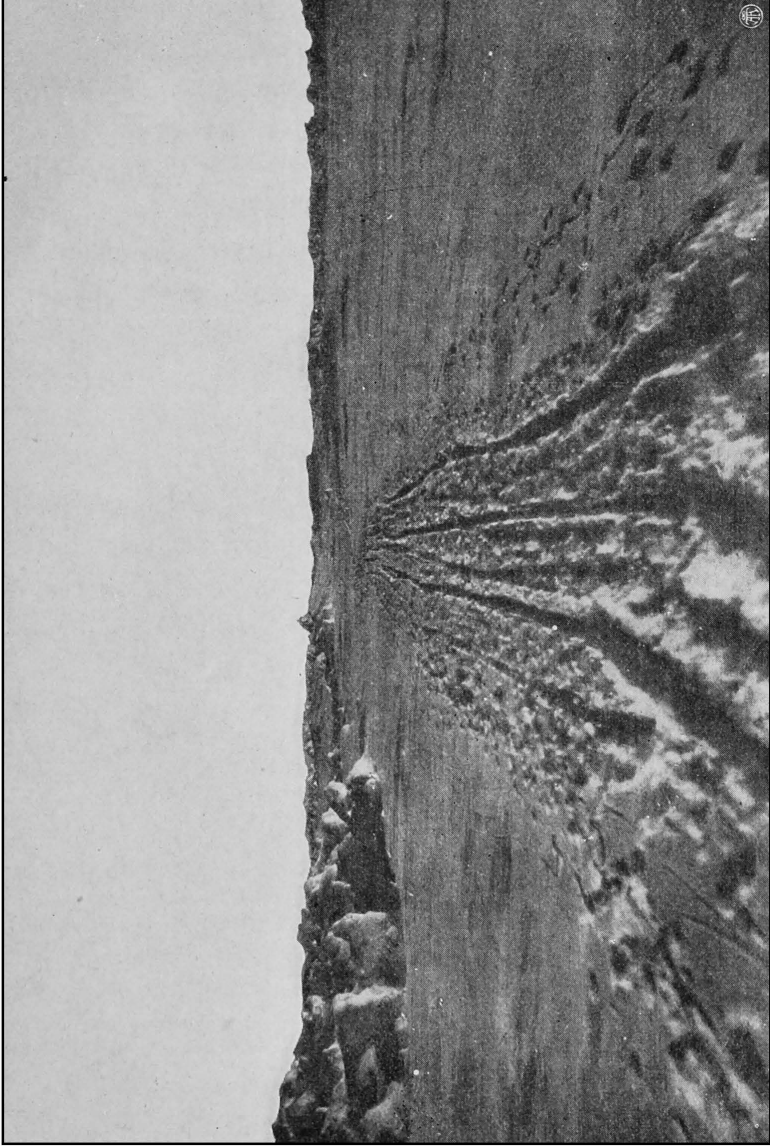
En isrygg stänger vägen.

fram i zig-zag öfver ett mycket svårframkomligt isbälte, och tolf mil tillryggalades. Just som vi voro färdiga med våra *igloos*, ropade en af eskimåerna från toppen af en drifva »kling-mik-sue»! (hundarne komma). I blinken stod jag bredvid honom och varsnade långt bort i söder en låg silfverglittrande dimma. Det var säkert hundar! Kort därefter kom Sig-loo framkörande på en tom kälke efter 8 hundar med den välkomna underrättelsen från Marvin, att han och

Borup föregående natt sofvit i vårt läger n:r 2 och nu skulle bo i det nästa, för att följande dag hinna upp oss; deras eftertrupp med dess värdefulla last af olja och sprit var öfver den stora rännen! Henson fick genast order att tidigt morgonen därpå med sin afdelning börja gå upp väg för de närmaste 5 dagsmarscherna. Doktorn fick bestämd befallning att följande dag med två man vända tillbaka mot land. De öfriga skulle stanna kvar och reparera kälkar och torka kläder till dess Marvin och Borup anländt, då jag ämnade ordna med ompackning af lådorna och skicka tillbaka alla öfverflödiga karlar och hundar. Den natten sof jag som ett sött barn. På morgonen gaf sig Henson åstad mot norr med tre eskimåer Oo-tah, Awaiting-wah jämte kälkar och spann, och något senare startade Goodsell med Wesh-ai-koop-si och Ac-co hemåt.

Doktorn hade understödt mig på allt sätt på färden, men han hade gått med på isen som frivillig, ty hans egentliga plats var ombord, där största antalet människor fanns, och jag ansåg mig inte kunna stå till svars med att utsätta honom för vidare faror. Han vände hemåt vid 84° 29' nordlig bredd.

Sent på eftermiddagen den 14 Mars syntes ännu en silfverhvit dimma nalkas utefter spåret, och Marvin ryckte in i spetsen för sin eftertrupp med folk och hundar ångande som krigsfartyg, och medförande det efterlängtrade bränsleförrådet. Många gånger har jag fröjdat mig åt Ross Marvins trohjärtade ögon, men aldrig i så hög grad som då. Kalkarna voro lastade med reservlådorna, och vi fyllde tolf kälkar. Vi hade nu flera kuskar och hundar än vi behöfde, och då Mc Millan klagade öfver en

Copyright by Robert E. Peary

En sällsynt jämn väg.

förfrusen häl, som han flera dagar plågats af, var det ingen annan råd än att skicka honom tillbaka. Det var visserligen en misräkning att bli af med honom, ty jag hade hoppats ha honom med till en tämligen hög latitud, men det invercade ej på arbetet i stort. Jag hade fullt upp med folk, liksom proviant, kälkar och hundar, och hvarje man var uppöfvad till att sköta hvilket uppdrag som hälst. Härvidlag är att märka, att med undantag för Bartlett, för hvilken jag vid Cape Columbia omnämnt att jag hoppades kunna begagna mig af hans energi och kraftiga armar till någon punkt på andra sidan hertigens af Abruzzerna »längst i norr», ingen medlem af sällskapet visste, hur långt han skulle följa med. Deras ifver i arbetet var likväl inte mindre för det. Jag hade min bestämda plan, som endast oförutsedda omständigheter kunde rubba, och hvar och en ställde med glädje sina känslor och sin ärelystnad i andra rummet, det helas lyckliga utgång i första. Marvin lodade en half mil norr om lägret och fick 825 famnar, hvilket styrkte mig i min förmodan, att vi kommit öfver »the Big Lead». Denna ränna följer sannolikt grundet utefter kontinenten, hvilket denna lodning visade ligga däremellan och 4:de lägret — ungefär vid 84:de parallellen. Grundet torde helt enkelt vara en under vattnet och utmed hela kontinenten löpande platå, hvars norra kant — där den stupar ned i ishafvet — markeras af »the Big Lead».

Måndagen den 15 Mars var äfven klar och kall, mellan — 45°—50°. Vinden hade kastat igen till ost och var synnerligen genomträngande. Bartlett och Marvin med sina yxor gåfvo sig af med sina divisioner, så snart de

slutat med sitt morgonté och pemmikan, och Borup med sin afdelning, då kälkarna voro stufvade. Mc Millan afgick till Cape Columbia med två eskimåer, två kälkar och

Copyright by Robert E. Peary

Ett svårt vägrödningsarbete.

fjorton hundar. Hufvudstyrkan bestod nu af sexton man, tolf kälkar och etthundra hundar. En kälke hade plockats i sönder för att därmed reparera de öfriga, tre hade skickats tillbaka och två lämnats kvar för att tagas i bruk

vid hemfärden. Af de, som nu startade mot norr, voro 7 af den nya Peary-typen och 5 af eskimåtyp.

Då jag sagt farväl till Mc Millan, följde jag de öfriga, bildande eftertrupp som förut. Smärtan i mitt ben, som varit synnerligen besvärlig allt sedan vi lämnade Cape Columbia, var nu nästan alldeles borta. Sent på eftermiddagen fingo vi höra dån och brak i isflaken jämte det mera hväsande ljudet af bristande ny is i olika riktningar, hvilket betydde mera öppet vatten i vår väg.

Snart öppnade sig en ränna, och vi kunde se, hur isen rörde sig vid dess norra kant. Rännan minskades mot väster, hvarför vi följde kanten ditåt, tills vi kommo till ett ställe, där tillräckligt stora isflak funnos, somliga af dem 50—100 fot breda, då vi flyttade hundar och kälkar från stycke till stycke, ungefär som på en sorts pontonbrygga.

Då Borup förde sitt spann öfver öppningen mellan två isstycken, halkade hundarna och föllo i. Den kraftige unge atleten sprang emellertid fram, stoppade kälken, så att denne ej skulle göra hundarna sällskap, grep tag i selen och drog dem upp ur vattnet. En man med mindre sinnesnärvaro och mindre kroppskrafter än Borup skulle ha förlorat såväl hela spannet som kälken med dess 500 skålpund proviant, hvilken i betraktande af omständigheterna, var oss mera värd än sin vikt i guld. Hade kälken kommit i, hade den naturligtvis dragit hundarna med sig.

Då vi nått den fasta isen på andra sidan, fortsatte vi mot norr, men hade färdats endast ett kort stycke, då ännu en stor ränna gick upp framför oss, och vi blefvo tvungna att slå läger. Den kvällen var det 50° kallt, det

blåste friskt från sydost, och fuktigheten från det öppna vattnet gaf vinden en skärpa, som gjorde den stund då vi uppförde hyddorna synnerligen otreflig. I allmänhet finnes alltid mer eller mindre snö på de gamla flaken, men emellanåt fingo vi leta efter passande drifvor. Ingen af oss sof vidare lugnt den natten. Timme efter timme fortfor isen att dundra och gny, och jag skulle inte blifvit förvånad, om en ränna sprungit upp tvärt genom lägret eller till och med midt i igloon. Hade det inträffat, hade en eller annan nog fått sig en bra doppning.

Morgonen därpå funno vi något öster om lägret ett ställe där vi kunde gå öfver, enär isstyckena under natten frusit ihop, och några hundra alnar framåt påträffade vi Hensons *igloo*. Efter sex timmars ytterligare marsch, råkade vi på ännu en af Hensons *igloos*. Jag blef ej öfverraskad, ty jag visste af erfarenhet, att rörelserna i isen under gårdagen jämte rännorna rundt omkring skulle betaga honom och hans sällskap modet, tills vi hunnit i kapp dem. Nästa marsch blef ännu kortare. Efter något mer än 4 timmar stötte vi på divisionen i läger, sysselsatt med att af två söndriga kälkar tillverka en. Denna förlust i kälkar angafs vara anledningen till de korta dagsmarscherna. Då färden gått öfver mycket svårframkomlig is och mina kälkar farit illa, gjorde jag halt med hela styrkan i och för reparation.

Efter ett kort nattkvarter skickade jag Marvin fram för att bereda väg och med instruktion att med två långa marscher söka neutralisera den vägförlust, vi lidit på grund af Hensons långsamhet. Han startade mycket tidigt, hvar efter Bartlett, Borup och Henson gafvo sig af med yxor

för att ytterligare jämna stigen. Därefter kommo deras kälkar och sist som vanligt jag själf med eftertruppen, på det jag måtte ha allt framför mig och se, hur det hela sköttes. Marvin arbetade raskt, så att vi tillryggalade ej mindre än 17 mil i början öfver mycket ojämn is, men sedan öfver stora jämna flak, med mellanliggande nyfrusen is.

Då denna marsch den 19 var slut och eskimåerna höllo på med att bygga hyddor, tillkännagaf jag för expeditionens medlemmar, Bartlett, Marvin, Borup och Henson den plan jag beslutat att följa. Efter nästa marsch (den femte från den plats, där doktorn vändt om) skulle Borup kvarlämna 12 man, 10 kälkar och 80 hundar, samt med 3 eskimåer, 20 hundar och 1 kälke anträda återfärden.

Ytterligare fem dagsmarscher och Marvin skulle lämna 9 man, 7 kälkar och 60 hundar samt vända om med 2 eskimåer, 20 hundar och 1 kälke; efter ännu fem var det Bartletts tur att återvända med 2 eskimåer, 20 hundar och 1 kälke, hvarefter återstod 6 man, 40 hundar och 5 kälkar. Jag hoppades, att om isen ej blefve värre än hittills, kunna låta Borup följa med något längre, till 85°, Marvin 86° och Bartlett 87° nordlig bredd. Som framgår af det följande, sattes denna plan också i verket, och hvarje divisions nordligaste punkt kom att ligga ännu längre bort än jag vågat hoppas. Vid slutet af hvarje femdagars pass sände jag tillbaka de sämsta hundarna, de minst dugliga eskimåerna och värst åtgångna kälkarna.

I detta läger kvarlämnades proviant och utrustning, afsedda för Borup och hans folk, att upptagas på återvägen, hvarigenom undveks besväret med ungefär 250 skålpund fram och åter.

Den 19 var en härlig solskensdag. Årstiden var nu så långt framskriden, att solen syntes nästan halfva dygnet, och under andra hälften rådde nästan intet mörker — endast grå skymning. Temperaturen var nere på 50-talet, att döma af det frusna brännvinet och de dimhöljda hundarna; blåsor i alla mina sprittermometrar omöjliggjorde nämligen hvarje korrekt bestämning. Dessa blåsor orsakades däraf, att pelaren delade sig till följd af alla de stötar och törnar kälkarna voro utsatta för, då vi färdades öfver isens ojämnheter. Blåsorna kunde visserligen tagas bort, då vi kommit i läger, men som detta tog tid och jag ej ansåg exakta temperaturobservationer under natten till och från polen vara af vital betydelse, ville jag ej slösa tid på att korrigera termometrarna hvarje afton. Jag gjorde det endast, då jag ej var alltför trött.

Ännu en gång lagade Marvin, som fortfarande var pionjär, att vi kommo fram något mer än 15 mil. Vi stannade mellan $85^{\circ} 7'$ och $85^{\circ} 30'$ eller ungefär i höjd med »stormlägret» från tre år förut, men 23 dagar i almanackan tidigare än då, och beträffande proviant och förhållanden i öfrigt, fanns ej någon jämförelse. Bartletts observationer angåfvo $85^{\circ} 30'$, Marvins $85^{\circ} 25'$ och mina egna $85^{\circ} 20'$. Det verkliga läget var $85^{\circ} 23'$, enligt beräkningar utförda senare, då vi med större säkerhet tack vare solens höjd kunde göra observationer.

På morgonen öfvertog Bartlett ånyo pionjärbetet och startade tidigt med 2 eskimåer, 16 hundar och 2 kälkar. Strax efteråt vände Borup mot land med 3 eskimåer, 16 hundar och 1 kälke. Jag var ej vidare glad, öfver att omständigheterna fogat det så att Borup måste vända här.

Den unge sportsmannen från Yale var nämligen en utomordentligt värdefull kraft, han låg med hela sin själ i arbetet, han manövrerade de tunga kälkarna och körde sina hundar nära nog lika skickligt som eskimåerna och tillvann sig därigenom allas beundran. Men med all sin entusiasm var han likväl alltför oerfaren gent emot den svekfulla isen, och jag ville ej utsätta honom för vidare faror. Härtill kom att han liksom Mc Millan hade förfrusit ena hälen. För honom var det emellertid en stor misräkning att nödgas vända om, trots han hade alla skäl att vara stolt öfver hvad han redan uträttat. Han hade fört Yales färger ända upp till 85° 30' och burit dem öfver flera mil af Ishafvet än Nansen tillryggalagt på hela sin rekordfärd från fartyg till vändpunkt.

Strax efter Borups affärd skickade jag Henson med 2 eskimåer, 3 kälkar och 24 hundar att följa Bartletts spår mot norr. Marvin och jag jämte 4 eskimåer, 5 kälkar och 40 hundar stannade kvar ännu 12 timmar för att gifva Bartlett en dags försprång.

Hädanefter höll hvarje division tre man i stället för fyra, men den dagliga tillgången på té, mjölk och sprit minskades icke. Åtgången blef visserligen därigenom större, men så länge vi kunde färdas med samma hastighet som hittills, ansåg jag detta berättigadt, ty genom det oafbrutna arbetet ökades aptiten högst väsentligt, hvarför fyra téransoner på tre man ej kunde anses för mycket. Pemmi-kan och biscuitportionerna kunde däremot ej ökas. Tre man bodde bekvämare i en *igloo* än fyra, hvartill kom att man kunde begagna sig af en mindre typ, som tog mindre tid att bygga och alltså mindre arbetskraft.

Det nu ständiga dagsljuset tillät vissa modifikationer i marschsättet, så att de två partierna hvar tjugufjärde timma kommo i beröring med hvarandra. Hufvudstyrkan låg kvar i lägret omkring tolf timmar efter förtruppens affärd. Denna gjorde sin marsch, slog läger och kröp till kojs, och då hufvudstyrkan kommit fram och tagit *igloos* i besittning, startade förtruppen på nytt. Genom denna anordning höllos partierna närmare hvarandra, förtruppen kunde utan tvekan gå på, och utsikterna att bli skilda åt genom de ständigt uppkommande rännorna minskades med 50 %.

Jag ansåg det rådligt att då och då byta eskimåer divisionerna emellan, ty de äro ibland ganska svårhandterliga; så snart någon af dem började bråka, tog jag själf hand om honom och fick honom på rätsidan igen. Härigenom kunde jag dessutom välja ut de bästa och pålitligaste för min slutliga framryckning.

Vid nästa läger lodade Marvin och nådde till vår öfverraskning botten redan vid 310 famnar. Linan brast vid upprullningen, och ett stycke däraf jämte lodet gick förloradt. Strax efter midnatt voro vi åter på väg, och Marvin uppnådde Bartletts läger efter en jämförelsevis kort marsch — endast omkring 10 mil. Den senare hade blifvit uppehållen genom haveri på en af kälkarna, hvilken som bäst höll på att repareras. Själf hade han fortsatt, och de öfriga gåfvo sig af kort efter vår ankomst. Marvin lodade 700 famnar utan att nå botten, hvarvid olyckligtvis ännu ett stycke lina blef borta och dessutom två yxor, hvilka användts i stället för lod. Därefter törnade vi in. Dagen var härlig, med strålande solsken, en svag nordlig vind och några och fyrtio grader kallt.

Under nästa marsch den 22, klarade vi icke mindre än 15 mil. I lägret den dagen lät jag eskimåerna bygga ett vindskydd för att Marvin skulle kunna göra observationer. Hittills hade sådana ej kunnat göras, ty solen hade stått alltför lågt, för att man skulle kunna påräkna något tillförlitligt resultat, utan vi hade måst lita på vår erfarenhet och vårt omdöme. Nu var dagen lugn och klar med 40° köld, hvarför tillfället ansågs lämpligt. Det var min afsikt, att Marvin skulle göra alla observationer, så länge han var med, och sedan Bartlett, dels för att spara mina ögon, men hufvudsakligen för att genom af hvarandra oberoende observationer kunna kontrollera vår färd. Resultatet af Marvins arbete gaf vid handen $85^{\circ} 48'$ nordlig bredd approximativt, beräknadt med korrektion för refraction vid -10° F., den lägsta temperatur, för hvilken vi hade tabeller. Det var här vi kalkylerade platsen för lägret n:r 19, där Borup anträdt hemfärden, till $85^{\circ} 23'$, då vår döda räkning angifvit $85^{\circ} 20'$, $85^{\circ} 25'$ och $85^{\circ} 30'$. Dessa observationer visade, att vi hittills i medeltal tillryggalagt 11,5 mil *mera* pr dagsmarsch än vi antagit, däri inberäknadt fyra korta marscher, orsakade af händelser, som jag hoppades kunna förebygga för framtiden. Jag kände mig säker på att vi småningom skulle kunna öka medeltalet, för så vidt vi ej hejdades af öppet vatten, hvilket trotsar alla mänskliga beräkningar.

Nästa dagsmarsch skedde vid -30° i dimmigt väder, tydligen på grund af öppet vatten i grannskapet. Ungefär 5 mil från lägerplatsen stötte vi på en ränna, men lyckades efter hårdt arbete få öfver 4 kälkar af 5. Transporten af den femte kälken tog några timmars tid i anspråk, då vi måste hugga ut ett isstycke för att flotta öfver den-

samma jämte hundar och eskimåer. Den improviserade färjan höggs ut på vår sida och halades öfver med hjälp af två hopbundna rep, som räckte tvärs öfver rännan. Medan vi höllo på därmed, sågo vi en säl roa sig i vattnet.

Vid slutet af nästa marsch, som räckte 15 mil och hvarvid vi passerade 86 parallellen, uppnådde vi Bartletts sista läger, där vi påträffade Henson och hans parti i deras hydda. Jag kommenderade genast ut dem och skickade

Copyright by Robert E. Peary

Ett isstycke användes som pontonbrygga.

dem i väg med ett kort uppmuntrande meddelande till Bartlett, att hans senaste läger legat på andra sidan 86° norr, och att han nästa natt sannolikt skulle sofva på andra sidan det norska rekordet. Han borde emellertid skynda på af alla krafter.

Genom nästa femtonmilsmarsch slog vi det norska rekordet 86° 13' 6". Mina främsta män funno både Bartlett och Henson inomhus, men de voro redan på väg då

jag kom. Då Marvin och 2 eskimåer skulle vända vid nästa läger, kvarlämnades här deras utrustning. Den tid som åtgick för att laga kälkar och verkställa omlastning, inkräktade på vår softid, och efter 3 timmars hvila voro vi åter på väg med 4 kälkar, hvardera förspänd med 10 hundar.

Nästa marsch gick utmärkt. Bartlett hade med entusiasm följt min maning att raska på och gynnad af jämn is klarat fulla tjugu mil oaktadt en snöstorm, som gjort det svårt att se under en del af färden. Under denna marsch påträffade vi ett mot väster ledande färskt isbjörns-spår, 200 mil från fastlandet.

Kl. half 11 på morgonen den 25 Mars uppnådde jag Bartlett och Henson med alle man i läger i enlighet med min instruktion att invänta mig efter femte marschen. Jag kallade ut dem, och hvar och en högg i med att laga kälkar och lasta om, medan jag besiktigade hundarna och på nytt fördelade eskimåerna för de olika divisionerna.

Medan detta pågick, gjorde Marvin observationer, och fick $86^{\circ} 38'$, hvilket visade, som väntadt var, att vi slagit det italienska rekordet och att vi under de tre sista marscherna tillryggalagt 50 minuter, d. v. s. i medeltal $16\frac{2}{3}$ mil pr marsch. Jag glädde mig af två skäl åt denna observation, ej endast för Marvins skull, hvars tjänster varit ovärderliga, utan äfven för Cornell-universitetets räkning, dit han hörde, jämte tvänne frikostiga medlemmar af The Peary Arctic Club. Jag hade hoppats, att Marvin skulle kunnat loda på sin plats »längst i norr», men det fanns ej någon ny is i närheten.

Omkring kl. 4 e. m. fortsatte Bartlett, med Oo-que-ah och

Kar-ko, 2 kälkar och 18 hundar, med full föresats att med nästa femdagarsperiod passera 88 parallellen (han skulle nämligen sedan vända om), och jag hoppades innerligt, att han skulle lyckas. Sedermera fick jag höra, att han föresatt sig att på första marschen klara 25 à 30 mil, och så hade nog också skett, om ej omständigheterna varit honom emot.

Trots att jag var mycket trött efter den långa marschen och arbetet i lägret, kunde jag likväl inte törna in förrän flera timmar efter Bartletts affärd, ty det var otaliga småsaker att styra om, bref skulle skrivas och order gifvas till Marvin förutom instruktioner angående hans tilltänkta trip till Cape Jesup.

Copyright by Robert E. Peary

Färd öfver en med ny is belagd sjö

Kap. XVI.

AFSKED FRÅN MARVIN. — PÅ ANDRA SIDAN 87 PARALLELLEN.

Följande morgon, fredagen den 26 Mars, purrade jag hela sällskapet kl. 5 efter en kort hvila öfver lag, och så snart vi ätit vår sedvanliga frukost af pemmikan, biskuit och té, startade Henson, Oo-tah och Kesh-ing-wah med 3 kälkar och 25 hundar på Bartletts spår. Marvin med Kud-look-too och »Harrigan», 1 kälke och 17 hundar begaf sig af mot söder kl. 10,30.

Allt tedde sig ljust och gladt och lofvade godt för framtiden. Morgonen var härlig, med solen lysande öfver is och snö, hundarna voro pigga och krya efter den långa

sömnen, det blåste kallt och friskt från norr, och Marvin var, trots han sörjde öfver att han måste vända, fylld med glädje öfver att med undantag af Bartlett och mig han var den enda hvita människa, som lyckats intränga i den aflägsna trakt, som ligger på andra sidan $86^{\circ} 34'$. Jag kommer alltid att känna mig glad åt att Marvin var med under dessa dagar. Medan vi vandrat framåt tillsammans, hade vi diskuterat planerna för hans färd till Cape Jesup och hans tilltänkta lodningsserier därifrån mot norr, och när han vände mot land, var hans minne fylldt af ljusa förhoppningar om framtiden — den framtid det blef hans öde att aldrig lära känna. Mina sista ord till honom voro: »Akta dig för rännorna, min gossel!»

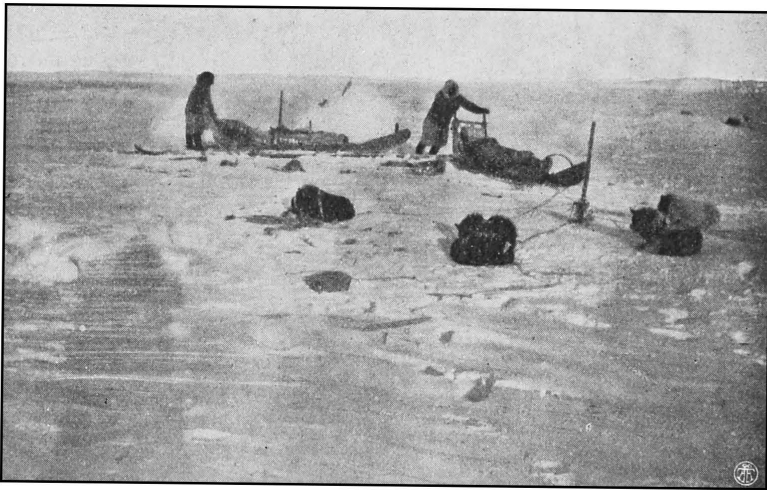
Kort efter det Marvin anträdt sin ödesdigra färd mot land, fördunklades solen, egendomligt nog, och himmelen täcktes af ett tjockt, blyfärgadt dis. Dagern blef grå och skugglös, och det var omöjligt att urskilja något äfven på korta afstånd. Denna skugglösa dager är ej något ovanligt på Ishafvets vidder, men detta var första gången sedan vi lämnade land, som vi råkat ut därför. Ett mera spöklikt och hemskt fenomen kan man knappast föreställa sig, himmel och is synas fullkomligt blandade med hvarandra.

Mot slutet af denna marsch måste vi till följd af en öppen ränna vika af något åt väster. Strax innan vi uppnådde Bartletts läger lyfte sig det grå diset och solen sken klar. Temperaturen hade stigit till — 20° . Bartlett var just i färd med att bege sig åstad, då jag anlände, och vi enades om att vi färdats dryga 15 mil.

Följande dag, den 27 Mars, var en af dessa härliga arktiska solskensdagar med himmelen i glittrande blått

och isen i gnistrande hvitt, hvilket säkerligen skulle gjort oss alla snöblinda, såvida vi ej haft svärtade glasögon. Från den stund, då den arktiska vårsolen började lysa, buro vi alltid glasögon. Temperaturen växlade mellan — 30° och — 20° och det blåste en bitande nordostlig vind.

Denna marsch var den hittills värsta. För det första

Copyright by Robert E. Peary

Trötta män och trötta hundar.

råkade vi oupphörligt på splittrad ny is, som var så skarp och kantig, att den nästan skar igenom våra sälskinnskarniks (skor) och harskinnsstrumpor och sargade fötterna; därefter måste vi bokstafligen plöja oss väg genom djup snö öfver massor af isblock, hvarvid man måste lyfta och stödja kälkarna, så att musklerna värkte. Under dagens lopp sågo vi spår af två räfvar häruppe i isvildmarken, nära 240 sjömil från norra kusten af Grant Land. För

så vidt jag vet är detta den nordligaste punkt, där landdjur observerats.

Vi råkade på Bartletts läger i en hop mindre stycken af i alla riktningar splittrad mycket tjock is. Han hade hvilat endast en kort stund, och hans folk och hundar voro uttröttade och modfällda af det ansträngande arbetet. Jag tillsade honom att taga sig en grundlig slumner, innan han begaf sig åstad på nytt, och medan mitt folk byggde *igloos*, lättade jag hans kälkar på omkring 100 skålpund, för att sätta dem i bättre skick för det svåra vägarbetet. Vi voro nu dryga 12 mil närmare målet.

Vi befunno oss nu norr om 87° inom ett område där solen lyser oafbrutet i sex månader. Den hade ej varit nere under sista marschen. Medvetandet att hafva passerat 87° med folk och hundar i god kondition och fullt upp med proviant på kälkarna gjorde att jag sof med lätt hjärta den natten. Endast ungefär 6 mil längre bort hade jag tre år förut nödgats vända. Men t. o. m. nu, då jag efter all sannolikhet skulle slå mitt eget rekord, vågade jag inte bygga för mycket på gunsten hos den hvita, be-
drägliga isen, som sträckte sig 180 nautiska mil till målet.

Då jag vaknade dagen därpå, den 28 Mars, var himmelen strålande klar, men framför oss dref en tjock rök, liknande mist, lågt öfver isen, och en skarp nordostlig vind talade tydligt om öppet vatten. Bartlett hade startat långt innan någon af oss vaknat.

Efter sex timmars färd med god fart observerade vi Bartletts läger vid kanten af en ränna, en tät, mörk sky i nordväst, norr och nordost och därunder den rökliknande dimman, som hela dagen visat sig för oss. För att inte

störa Bartlett slogo vi läger några hundra alnar därifrån, byggde våra igloos så tyst som möjligt och kröpo till kojs efter vår sedvanliga supé, pemmikan, biskuit och té.

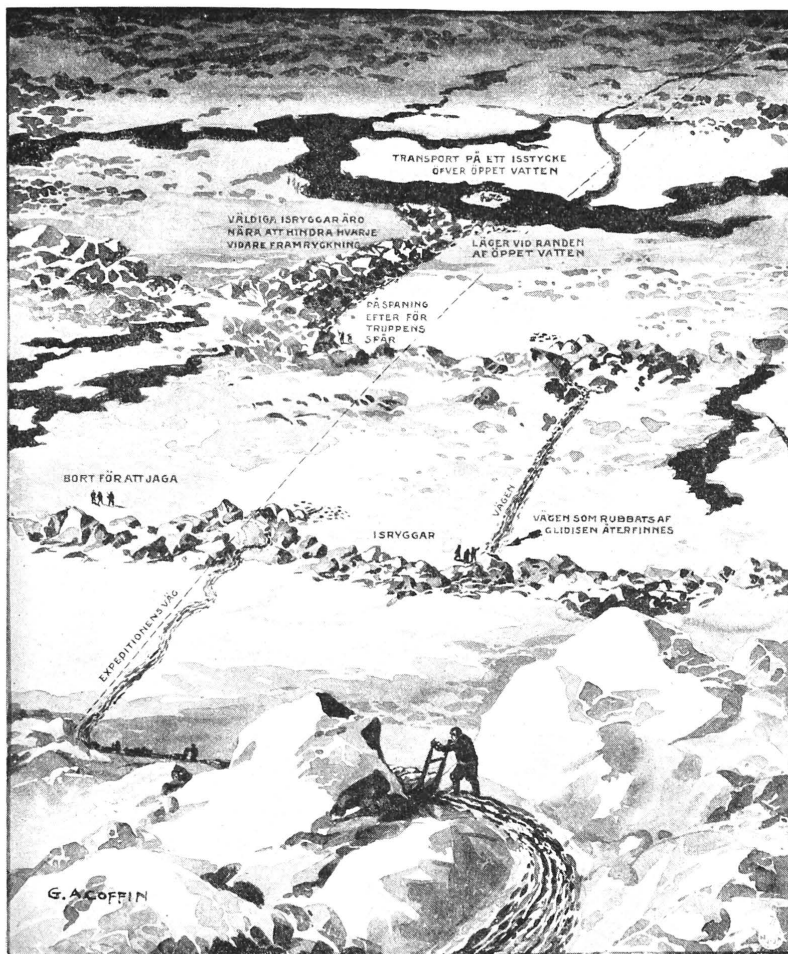
Jag skulle just till att somna, då jag fick höra isen braka och dåna alldeles intill hyddan. Men eftersom det varade endast en kort stund och inte föreföll vidare farligt, trodde jag det berodde på att rännen framför höll på att gå ihop, hvarför jag såg till, att jag hade mina vantar lätt åtkomliga, och rullade öfver på andra sidan för att sofva. Jag höll just på att slumra in, då jag fick höra någon skrika utanför. Jag sprang upp och tittade ut och fick då se en bred ränna öppet vatten mellan våra och Bartletts hyddor, och dess närmaste kant var alldeles invid vår ingång. På andra sidan stod en af Bartletts män och fäktade och skrek så som endast en skrämnd eskimå kan. Jag väckte mitt folk, sparkade dörren i bitar och kom ut i blinken.

Sprickan i isen hade uppstått på mindre än en fots afstånd från det ställe, där mina hundar voro tjudrade, och det var dessa få tum som räddade dem. Ett annat spann undgick nätt och jämt att krossas af isprässningen, då denna upphörde just som den nått den tågända, hvarmed selarna voro fästade vid isen. Bartletts *igloo* rörde sig mot öster på ett lösbrutet isstycke, och så långt man kunde se för misten på andra sidan därom var det endast svart vatten. Det såg ut, som om Bartletts isstycke skulle stöta mot vår kant litet längre bort, hvarför jag ropade till honom att bryta lägret och göra allt klart för att rusa öfver till oss, om tillfälle skulle erbjuda sig. Därefter tog jag en öfverblick af situationen på vår sida. Våra två hyddor, Hensons och min, lågo på ett litet stycke af den

gamla isen, skildt från ett stort flak endast genom en liten spricka och en låg ås. Jag såg, att det skulle erfordras endast obetydlig kraft för att bryta loss och sätta äfven oss, liksom Bartlett, i rörelse. Jag kallade ut Henson och hans folk och gaf order att ögonblickligen packa och sela på, och medan detta pågick, beredde jag oss en liten stig öfver sprickan genom att med yxan hugga af kanterna och köra ned isstycken däri, så att kälkarna skulle få stöd utefter hela sin längd. Så snart allt fraktats öfver och vi kommit välbehållna på det gamla flaket, gingo vi alla till kanten af rännen, färdiga att bistå Bartlett i det ögonblick han skulle kunna rusa öfver, då isstycket kommit tillräckligt nära. Det kom sakta allt närmare, och inom kort låg det som en båt långsides, och hela divisionen landade utan vidare besvär.

Trots risken att en rännen kunde gå upp tvärs öfver ett så stort flak som det hvarpå vi befunno oss, ansågo vi oss ej ha råd försaka vår sömn med att sitta och passa på. Det fanns emellertid intet annat att göra än att bygga nya hyddor, ty de gamla hade ju gått all världens väg — ett extra arbete ofvanpå alla föregående ansträngningar, som just inte var enbart angenämt. Den natten sofvo vi med vantarna på, beredda till ögonblicklig handling vid minsta tecken till fara. Oaktadt alla vedermödor hade vi dock passerat mitt rekord från tre år tidigare och stodo nu sannolikt vid $87^{\circ} 12'$, frånräknadt isdriften, hvarför jag kröp till kojs, belåten med min dag, utan bekymmer för morgondagen.

Dagen därpå, den 29 Mars, var ingen lyckodag. Visserligen voro vi uttröttade och i behof af hvila, men det var

Copyright by Hamptons Magazine.

Bild i fågelperspektiv öfver mer än 100 eng. mil af Polarsjön.

tröstlöst att ligga och vänta vid rännan, som i norr, nordost och nordvest bolmade svart rök ungefär som en präriebrand. Molnet var så tätt, att vi ej kunde se närmaste stranden — om där nu fanns någon strand alls. Måhända låg vårt läger vid stranden af det haf, som i sagoberätta-

rens mun afstänger hvarje möjlighet för en människa att nå jordaxelns nordligaste ände.

Det fanns emellertid intet annat att göra än vänta. Efter frukosten besiktigades och reparerades kälkarne, kläder torkades m. m. och Bartlett lodade 1,260 famnar utan att nå botten. Han släppte inte ut linan helt och hållet af fruktan för att någon bristfällighet skulle kunna beröfva oss ännu mera däraf, hvarigenom vi ej skulle kunna loda vid vår nordligaste punkt — själfva polen, som vi hoppades. Jag hade nu endast ett blylod kvar och ville inte riskera att förlora det, hvarför kaptenen fick nöja sig med ett par kälkskenor. Då klockan utvisade att det var sängdags — solen lyste nämligen ständigt numera — kröpo vi igen i våra hyddor, som i hast uppförts. Framför oss hördes ett svagt buller af dyning, som alltjämt tilltog, och det lät ganska uppiggande, alldenstund det kunde betyda att rännen skulle gå ihop. Då jag vid 1-tiden på natten såg på klockan, hade bullret öfvergått till ett hest vrålände oupphörligt interfolieradt af ett knakande och smattrande som från en stark skyttelinje, sträckande sig i öster och vester. Jag tittade ut och såg att ridån blifvit tunnare, men äfven att längre bort fanns ännu en om möjligt tjockare dimbank, tydande på ytterligare en ränna längst bort.

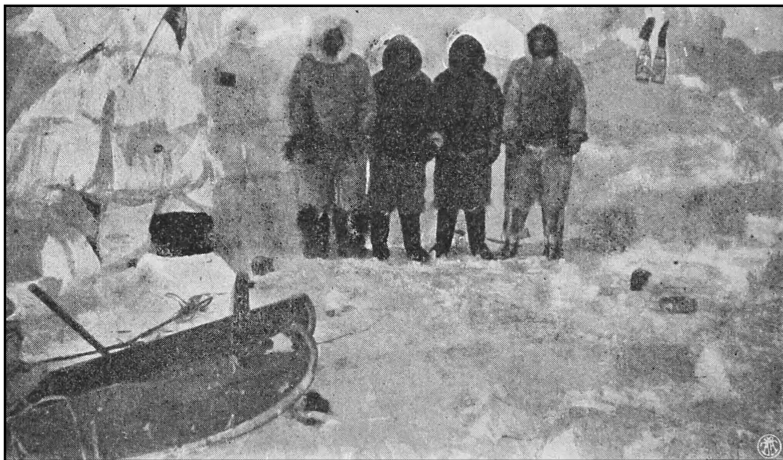
Klockan 8 var temperaturen nere i 30° med en bitande, nordvestlig vind. Rännan hade gått ihop! Vi störtade öfver innan den skulle hinna gå upp igen. Vi färdades tillsammans hela den dagen, Bartletts, Hensons och min division, oupphörligt passerande smala bälten af nyfrusen is. Vid ett tillfälle måste vi öfver en nyfrusen sjö om 6 à 7 mils bredd, och isen var så tunn, att den bågnade under

oss då vi i full fart sprungo öfver. Vi arbetade af alla krafter för att taga igen gårdagens dröjsmål och då vi slogo läger om aftonen, hade vi tillryggalagt drygt 20 mil. Hela den trakt vi passerat under de sista fyra dagarne bådade intet godt för framtiden. Redan ett par timmars våldsamt blåst skulle sätta isen i fart åt alla håll; och att lyckas komma framåt var ju endast hälften af arbetet, man skulle också tillbaka igen.

Nästa dagsmarsch skulle vara Bartletts sista innan han skulle vända. Isförhållandena voro jämförelsevis goda, men vädret var tjockt, skarp nordlig och nordvestlig vind blåste oss midt i ansiktet under en temperatur af 30°. Den nordliga vinden var otäck att kämpa med, men den var dock i stort sedt gynnsammare för företaget än ostlig eller sydlig, som ofelbart skulle satt oss i drift i öppet vatten, medan den nordliga trängde ihop alla rännor bakom oss, hvar igenom Bartlett skulle få det lättare på hemvägen. Visserligen pressades isen söderut och vi förlorade därigenom några mil, men detta uppvägdes mer än väl af rännornas hopfrysning.

Under sista hälften af marschen satte Bartlett en sådan fart, att jag blef tvungen att kasta mig på en kälke eller springa för att hinna med, om jag stannat ett enda ögonblick. De sista milen gick jag bredvid Bartlett. Han var mycket hågad för att fortsätta, men som det var öfverenskommet mellan oss att han skulle vända och vi dessutom ej hade tillräckliga förråd, kunde det inte hjälpas. Den föda, som han, hans eskimåer och hundar skulle behöft under vägen till och från polen, skulle bragt oss alla till svält innan vi nått land igen.

Hade vi haft klart väder, skulle vi säkerligen lagt 25 mil bakom oss den dagen, men på grund af svårigheterna att taga sig fram igenom dimman lyckades vi ej med mera än omkring 20. Vi visste, att om vi inte voro alldeles i närheten af eller invid 88 parallellen, så berodde detta på den nordliga vinden, som drifvit isen söderut. Just som vi beredde oss att slå läger, tittade solen fram och bådade

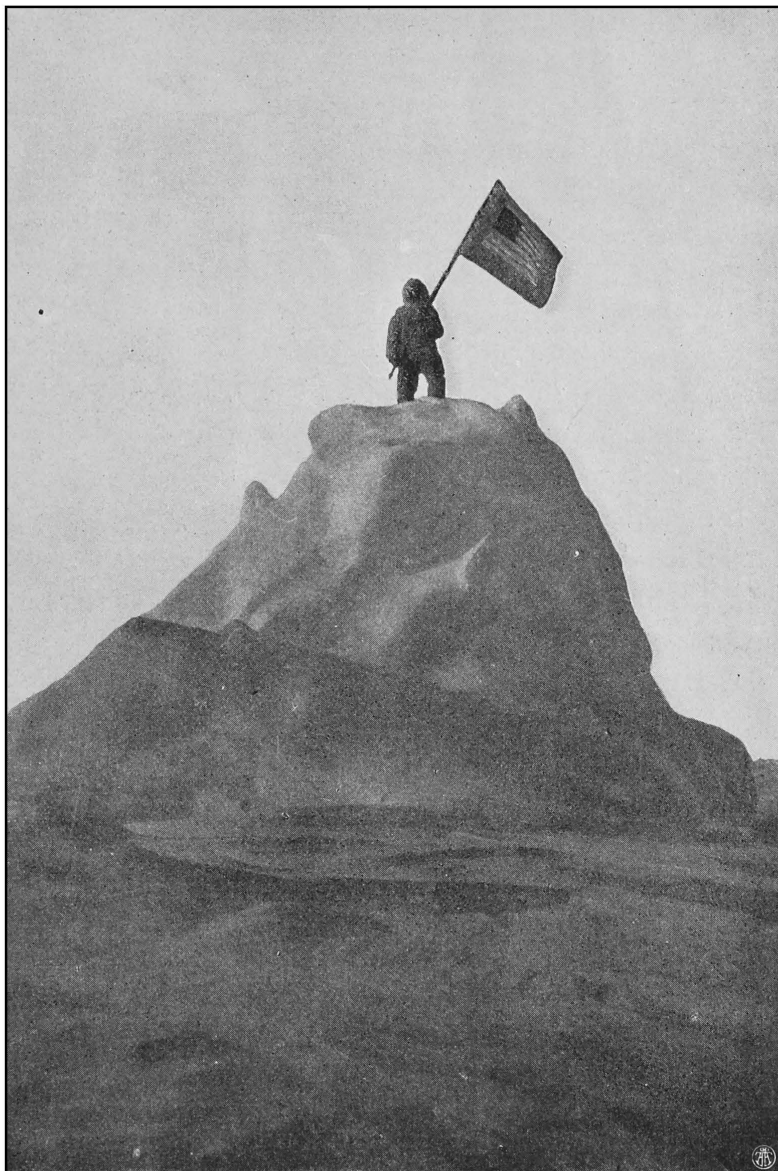

Copyright by Robert E. Peary

Oo-tah, Oo-que-ah, Si-gloo och E-ging-wah, de fyra eskimåer, som medföljde till polen.

klart väder för observationen följande dag för Bartletts »längst i norr».

Medan hyddorna byggdes, underrättade jag Kesh-ing-wah och Kar-ko att de skulle vända om med kaptenen dagen därpå, de borde därför passa på och torka sina kläder så mycket som möjligt, ty därtill blefve sannolikt ingen tid under den forcerade marschen hemåt. Bartlett och de skulle medföra en kälke och aderton hundar.

Copyright by Robert E. Peary

Stjärnbaneret planteras vid polen.

19. — Peary. — Nordpolens upptäckt.

Efter fyra timmars sömn purrade jag ut alle man kl. 5 f. m. Det hade blåst hårdt från norr hela natten och gjorde så fortfarande. Efter frukosten gick Bartlett en 5 à 6 mil mot norr för att vara säker om att ha nått 88° , hvarefter han skulle komma tillbaka och bestämma vår plats. Under tiden tog jag ut de bästa hundarne ur hans spann och ersatte dem med sämre från hufvudstyrkan. Djuren voro på det hela taget i god kondition och afgjort bättre än under föregående expeditioner. Understödspartierna hade fått hufvudmassan af arbetet på sin lott, ty de hade kortaste vägen hem; därför kunde jag taga ut alla de bästa hundarne för slutspurten. Jag visste redan från början hvilka eskimåer som gifvet, frånsedt oförutsedda olyckor, skulle följa mig till polen, och hvilka som aldrig skulle göra det, liksom äfven hvilka möjligen i nödfall skulle kunna användas därtill.

Då Bartlett återkom, byggde eskimåerna det vanliga vindskyddet och han kunde konstatera $87^{\circ} 46' 49''$. Gifvetvis kunde observationerna ej tagas på sekunden, men vid de olika multiplikationerna och divisionerna jämte korrektioner för refraction etc. angifver resultatet sekunder. Det betyder emellertid föga, ty en sekund är endast en sextiondedel af en nautisk mil eller 100 fot. Bartlett blef mycket besviken då han fann, att han trots sin femmilspromenad norrut, fortfarande ej nått 88 parallellen. Detta berodde uteslutande på de två sista dagarnes nordliga vind. Vi hade färdats drygt ytterligare 12 mil, men drifvits söderut. Bartlett tog observationerna här liksom förut Marvin fem läger sydligare, dels för att spara mina ögon och dels för att jag skulle få af hvarandra oberoende observationer.

Då beräkningarne voro slutförda, gjordes tvenne kopior däraf, en för Bartlett och en för mig, hvarpå han beredde sig för affärden söderut.

Jag kände mig verkligen sorgsen, då jag såg Bartletts breda axlar försvinna bakom de glittrande hvita viddernas isblock. Men min uppmärksamhet togs snart i anspråk af det som förestod. Jag hyste ingen oro för min vän; honom skulle jag återse ombord. Mitt arbete låg fortfarande framför, ej bakom mig. Det skulle varit mig mer än kärt att ha honom med mig, men det var omöjligt. Som förut nämnts skulle ett parti hemskickas denna dag, och Bartlett var den ende åt hvilken detta kunde anförtros. Han hade fått hedersposten att följa mig längst af tre skäl: hans utmärkta sätt att manövrera *Roosevelt*, han hade alltid med gladt mod röjt ur min väg alla mindre bekymmer alltifrån afresan, och dessutom ansåg jag att engelsmännens ståtliga arbete i arktisk forskning gjort dem förtjänta af att en britt näst efter en amerikan skulle kunna säga att han varit närmast polen af alla. Bartlett hade alla skäl att känna sig stolt ej endast öfver sitt arbete utan också därför att han med en och en kvarts grad slagit det italienska rekordet. På honom hufvudsakligen hade pionjärarbetet lagts och han hade burit det som en man.

Nu bestod hufvudstyrkan af min och Hensons divisioner. Jag hade med mig Si-gloo och E-ging-wah, medan Henson hade Oo-tah och Oo-que-ah. Vi hade tillsamman 5 kälkar och 40 hundar, de bästa af de 140 som lämnat fartyget. Nu voro vi redo för resans sista afdelning.

Förutsatt att Bartletts beräkningar voro riktiga, hade vi 133 nautiska mil kvar. Jag gick fram och tillbaka i lä om

Copyright by Robert E. Peary

Hundspannet för Peary's rekognosceringskälke — vid polen.

isåsen i närheten af *igloon* och genomgick min plan. Jag föresatte mig att anstränga mig till det yttersta för att göra fem tjugufemmilsmarscher och rasaka på så att den sista kunde afslutas vid middagstiden för att tillåta observationer omedelbart. Och vore

väder och rännor gynnsamma, trodde jag att jag skulle lyckas, ty isen såg ut att vara jämförelsevis bra och med hänsyn till den nordliga vinden trodde jag mig ej behöfva frukta att den skulle gå upp. Skulle af en eller annan anledning de bestämda afstånden ej kunna tillryggaläggas, hade jag utfunderat två sätt att jämna ut skillnaden. Det ena att fördubbla den sista marschen, d. v. s. gå så långt som möjligt, äta en liten lunch och dricka té, låta hundarne hvila och få mat, och därpå starta igen, och sålunda utföra två dagsmarscher innan läger skulle slås. Det andra att vid slutet af femte marschen fortsätta med en lättad kälke med dubbelt hundspann jämte några af sällskapet, medan de öfriga hvilade i läger. Skulle svårigheterna bli större än jag väntade, borde åtta marscher sådana som de tre från 85° 48' till 86° 38' eller sex som den sista föra till målet. Bakom alla dessa beräkningar lurade emellertid den ständiga faran att 24 timmars storm skulle skapa äfventyrliga rännor af öppet vatten.

Trots mina år kände jag mig i stånd att möta det kommande och brann af ifver att ge mig åstad. Sällskapet, utrustningen och provianten voro sådana, att jag under föregående år aldrig kunnat drömma om något liknande. Truppen torde kunna betraktas som idealisk för ett dylikt företag, beredd som den var att lyda min minsta vink.

Vanan vid hundar, kälkar, is och köld var ett ras-arf hos mina fyra eskimåer. Henson och Oo-tah hade varit mina följeslagare till »längst i norr» tre år förut. E-ging-wah och Si-gloo hade tillhört Clarks division, hvilken varit nära att gå under, då de varit nödsakade att i flere dagar gnaga på sina sälskinnsstöflar, emedan all proviant var slut.

Slutligen hade jag unga Oo-que-ah, som visserligen aldrig förr deltagit i någon expedition, men som var om möjligt ännu ifrigare och villigare än

Copyright by Robert E. Peary
*Peary-monumentet vid Cape Morris K.
 Jesup.*

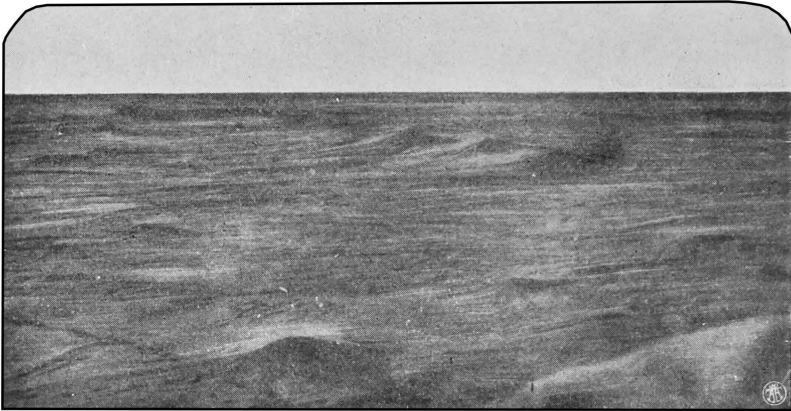
alla de andra att följa mig hvart hän det än bar. Han tänkte nämligen på de skatter jag utlofvat till en hvar som vore mig följaktig längst norrut — hvalbåt, bössa, ammunition, knifvar etc. etc. — rikedomar, öfverträffande en eskimås vildaste drömmar, och hvilka skulle förhjälpa honom till att vinna hans hjärtas dam, dottern till gamle Ikwah i Cape York.

Då jag tog Henson med mig, gjorde jag som jag alltid gjort under de senaste femton årens expeditioner. Han var den dugligaste man jag kunde ha för sådant arbete om jag undantager eskimåerna, hvilka ju voro mera nödvändiga och nyttiga än någon hvit man. Henson var emellertid med sin mångåriga erfarenhet i arktiska företag nära nog lika god som en eskimå, hälst när det gällde att handtera hundar och kälkar. Han var en del i maskineriet. Hade jag tagit någon annan expeditionsmedlem med mig, skulle denne varit blott en passagerare med alla en sådans behof af extra ransoner m. m., hvilket ju skulle ökat belastningen, medan Henson däremot betydde sparad vikt. Ännu ett skäl hade jag och det var att jag önskade ge honom en belöning för alla hans trogna tjänster, och detta var det bästa jag tyckte mig kunna finna på. Det tredje skälet bestod däri, att medan han i mitt sällskap var mera värdefull än någon annan, var han mindre lämplig att reda sig på egen hand än t. o. m. den mest oerfarne af expeditionens öfriga personal. Skulle jag skickat honom tillbaka och han råkat ut för något, liknande hemfärden 1906, skulle hans parti aldrig nått land igen. Pålitlig som han var och bättre verksam än andra *i sällskap med mig*, saknade han dock helt och hållet mina anglosaxiska vänners dristighet

och initiativ, hvarför jag ej ville utsätta honom för faror och ansvar, som han aldrig skulle kunnat behärska.

Hvad hundarne beträffar, voro de flesta af dem utmärkta djur, hårda som järn, i god kondition och utan ett uns öfverflödigt fett och, tack vare mina omsorger, vid godt humör liksom folket. Tack vare den rikligt tilltagna provianten och att vi ej på denna sidan »The Big Lead» nödgats göra något allvarligare uppehåll, hade jag kunnat utfodra bättre än vanligt.

Kälkarne voro äfven i godt stånd. Min egen speciella kälke, kallad Morris K. Jesup, kördes af E-ging-wah. Midt på densamma omsorgsfullt skyddad mot yttre våld, låg min instrumentlåda, innehållande sextant, konstgjord horisont, kvicksilfver, reservkompasser, reservtermometrar, förstoringsglas, negativer samt medicin. Baktill på styrstängerna hängde i segeldukspåsar min kamera, mina aluminiumkikare, anteckningsbok och blyertspännor samt själfregistre-rande minimitermometrar. Dessa voro inlagda i fårskinns-påsar med pälsen inåt till lindrande af stötar och slag. Anteckningsboken förvarades i en liten vattentät väska af gummityg och teodoliten i en segeldukspåse med dragband, liggande på ett underlag af pälsstrumpor baktill på kälken vid styrstängerna, där den var minst utsatt för åverkan. På kälken fördes fyra af de fem flaggor, som voro afsedda att planteras vid polen, Daughters of American Revolution's flagga, Delta Kappa Alumni Associations, Navy Leagues och The Red Cross'. Den femte, själfva nordpolsflaggan, stjärnbaneret, bar jag, liksom under föregående expeditioner, på mig själf. Proviant och bränsle voro afsedda för 40 dagar.

Copyright by Robert E. Peary

Vy af polarisen, tagen vid polen.

Kap. XVII.

DET BÄR AF MOT POLEN. — ÄNDTLIGEN VID MÅLET.

Strax efter midnatt natten till 2 April begaf jag mig efter några timmars sömn och en stadig frukost åstad, lämnande de öfriga att packa ihop och komma efter. Då jag klättrat upp på isåsen bakom hyddorna, tog jag upp ännu ett hål i lifremmen — det tredje sedan jag trettiofyra dagar tidigare lämnade land. Hvarenda man och hvarenda hund var tunn och hård som ett bräde. Hittills hade jag i regeln hållit mig bakom, dels för att hjälpa till, om så behöfdes, eller uppmuntra någon stackare, hvars kälke gått sönder, och dessutom för att öfvervaka att allt gick som det skulle. Nu satt jag i spetsen i stället, förvissad om att hvar och en skulle hålla samma fart som jag.

Jag kände mig glad i hågen då jag passerade toppen af åsen och kände den friska, härliga vinden, som kom svepande direkt från polen öfver de väldiga isfälten, och mina

90° N. Lat., North Pole
April 6, 1909

Arrived here today, 28
marches from C. Col-
umbia.

I have with me 5
men, Matthew Hanson
colored, Oo-lah, Engug-
nah, See-gloo, & Oo-ke-
ah, Eskimos; 5 sledges
& 38 dogs. My ship the
S.S. Roosevelt is in
winter quarters at
C. Sheridan 90 miles
east of Columbia.

The Expedition
under my command
which has succeed-

ed in reaching the
Pole is under the
auspices of the Peary
Arctic Club of New
York City & has been
putted out ^{by the mem-}bers & friends of
the Club for the
purpose of securing
this geographical
prize if possible
for the honor &
prestige of the
United States of
America.

The officers of

The Club are Thomas
H. Hubbard of New
York, President;
Zenas Crane of
Mass, Vice President;
Herbert L. Bridgman
of New York, Secre-
tary & Treasurer.
I start back for
Cape Columbia
tomorrow.

Robert E. Peary,
United States Navy

känslor svalnade inte, då jag bäst det var stod i vatten till midjan. Iskanten hade nämligen malts i sönder, hvarigenom vattnet flutit in under snön. Mina kläder voro emellertid vattentäta, och då vattnet frös i pälsen, tog jag bara isbillen och knackade bort isen därifrån.

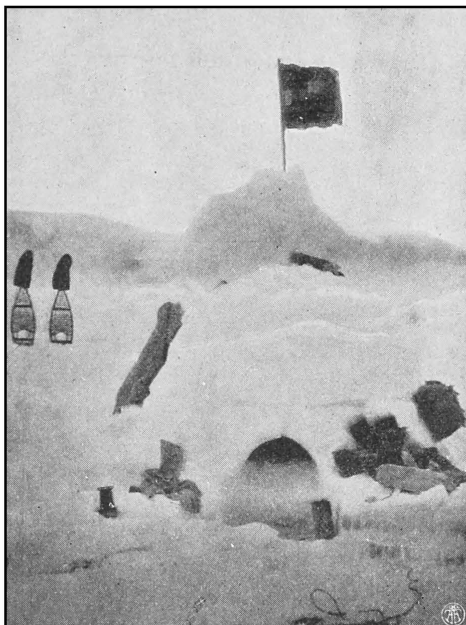
Morgonen var härlig och klar med -20° .

Isen var den bästa vi råkat på, sedan vi lämnade land, ty flaken voro stora, gamla, hårda och jämna, här och där inmängda med fläckar af safirblått, den föregående sommarens öppna vatten. Visserligen voro åsarne däromkring tämligen höga och branta — ibland 50 fot höga — men de voro i allmänhet ej svåra att komma öfver. Det strålände solskenet, de gynnsamma marschförhållandena, medvetandet att den sista framryckningen var påbörjad jämte känslan af att vara främst verkade på mig som vin. Jag kände årens tyngd försvinna, och jag tyckte mig vara försatt femton år tillbaka i tiden, då jag tågade framför min lilla expedition öfver Grönlands istäcke och sträckte i väg öfver 20 à 25 mil, ibland 30 à 40 om dagen.

Efter några timmar upphanns jag af kälkarne. Hundarne voro så i farten efter hela föregående dags hvila att jag gång på gång fick kasta mig på en kälke för att hinna med. Vår färd gick fågelvägen mot norr öfver flak efter flak, ås efter ås, med riktning mot någon snödrifva eller istopp, som jag syftat in med kompassen.

Då vi gjorde halt för att slå läger, kändes det, som om solen gaf litet värme, medan hon steg allt högre och högre, och medan vi höllo på med hyddorna syntes i öster och sydost på några mils afstånd stora moln, hvilka utvisade att en betydande ränna höll på att gå upp — den annal-

kande fullmånen var tydligen i arbete. Under vägen hade månen syntts kretsas rundt och rundt på firmamentet midt emot solen liksom en silfverskifva gent emot en guldskifva. Solen tog visserligen hand om ljuset från månen, men det oaktadt hade han kraft nog att sätta de väldiga isvidderna i rörelse — kraft nog att omintetgöra hvarje vidare framträngande,

Copyright by Robert E. Peary

Igloo vid Camp Jesup — 6 April 1909.

trots vi voro så nära målet. Då vi efter några timmars sömn vaknade på morgonen den 3 April befanns vädret fortfarande klart och lugnt. I början var isen rätt svår och yxorna voro flitigt i bruk, hvilket vållade något dröjsmål, men så snart vi träffade på bättre is sökte vi taga igen den förlorade tiden. Som det härskade oafbrutet dagsljus, kunde vi färdas så länge vi önskade utan att sofva mer än som var absolut nödvändigt, hvarför vi sträfvade framåt i tio timmar liksom föregående dag, och lyckades tillryggalägga 20 mil — halfvägs till 89 parallellen. Jag fick taga upp ännu ett hål i lifremmen. Vi hade under dagen observerat några jättestora moln, men de lågo inte i vår väg, och vi hade hört isen oafbrutet mullra, men ej

sett någon rörelse. Antingen rörde sig isen tillbaka mot norr, sedan vinden upphört att prätta den söderut eller också påverkades den af tidvattnet.

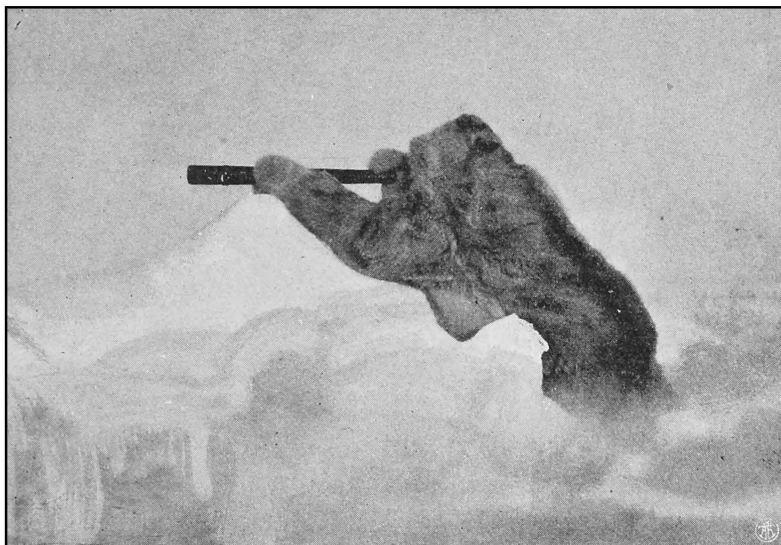
Trots de tröttsamma dagsmarscherna blefvo eskimåerna allt ifrigare och mera intresserade af nordpolen. Då vi stannade för att slå läger, klättrade de upp på en istopp och spejade mot norr för att se, om polen var i sikte, ty de voro nu fullkomligt öfvertygade om, att vi skulle lyckas.

Efter en kort hvila startade vi på nytt kort före midnatt mellan den 3 och 4. Vädret och isförhållandena voro t. o. m. gynnsammare än dagen förut. Isytan var med undantag för några åsar jämnare och hårdare än på den glaciala bården mellan Hecla och Columbia, och jag började tro att om vädret hölle i sig, skulle jag hinna med mina fem marscher före den 6 på middagen. Återigen färdades vi tio timmar med hundarne ofta i traf och emellanåt i fullt galopp samt lade åtminstone goda 25 mil bakom oss. Jag råkade ut för ett litet missöde, då jag sprang bredvid hundarne, i det att en kälkmed gick öfver min ena fot, men skadan var dess bättre ej af någon betydenhet. Mot slutet af färden passerade vi en ungefär 100 yards bred nytillfrusen ränna.

Isen var så tunn, att jag måste låta fötterna glida och hasa mig fram bredbent som en björn för att fördela vikten, då jag sprang öfver för att visa vägen, och hundar och kälkar måste taga sig öfver hvar de kunde. Två man kröpo öfver på alla fyra. Jag såg dem komma, medan isen buktade sig, och då en af kälkarne kommit nära nog öfver, gick ena meden igenom. Jag väntade hvarje ögonblick att både kälkar och hundar skulle försvinna och gå till botten. Men så skedde dess bättre ej. En person, som väntar på

att isen skall bli stark nog att säkert bära, har mycket små utsikter att hinna någon vart däruppe.

Efter tio timmars färd kände jag mig viss om att ha tillryggalagt åtminstone 30 mil, men för att ej gå ifrån gamla vanor, kallade jag det 25. Eskimåerna påstodo att vi gått lika långt som från *Roosevelt* till *Porter's Bay*, hvilket skulle vara detsamma som 35 mil på kartan. Hur som

Copyright by Robert E. Peary

Peary spejar efter land vid polen.

hålst, vi hade passerat 88:de parallellen och befunno oss i en trakt, som dittills ej beträddts af människofot, och vi kunde vara säkra på att det eröfrade afståndet skulle förblifva vår egendom, enär det upphört att blåsa från norr. Det var t. o. m. möjligt att isen var på återväg norrut och sålunda återbördade åt oss någon orättfången mil från de föregående tio dagarne.

Mot slutet af marschen träffade jag på en 10 yards bred ränna, som just höll på att vidga sig midt framför mig, men några hundra yards åt öster tycktes den ännu möjlig att öfvergå. Jag signalerade »raska på» och sprang under tiden bort till platsen och började bereda väg. Först hoppade vi fram och tillbaka på isstyckena och provvade, hvilka af dem som skulle bära hundar och kälkar. Så gällde det att mana på hundarne, medan kusken styrde kälken, så att den inte kunde gå omkull; somliga sprickor voro så breda, att medan djuren jämförelsevis lätt togo sig öfver, hade folket mycket svårt att följa med kälkarne. Lyckligtvis voro alla dessa af Peary-typen, 12 fot långa. Hade de däremot varit af eskimåtypens 7 fot skulle vi nödgats färja dem öfver, som jag förut beskrifvit. Det är alltid förenadt med vissa svårigheter att få hundarne att hoppa öfver en ränna, som håller på att vidga sig, ehuru en och annan skicklig förare någon gång kan lyckas — en oerfaren sådan lägger alltihop i vattnet. Emellanåt måste man springa framför och skulla med handen, som om man hölle någon godbit i den och på så sätt locka dem att hoppa.

Ungefär en mil längre bort hoppade jag öfver en smal ränna, men isen brast och där låg jag i ända till höfterna.

Vid slutet af marschen voro vi alla trötta, men belåtna med vårt arbete. Vi voro innanför 89° och jag skref i dagboken: »Tre dagar till med sådant väder!» Det hade i början varit 40° kallt. Alla de sämsta hundarne sattes ihop i ett spann och dödades efter hand till föda åt de öfriga. Vi hade endast en kort hvila, och tidigt på eftermiddagen samma dag, den 4, voro vi på väg igen. Det var 35° kallt, väglaget var likadant som under föregående

marsch och hundarne trafvade för det mesta. Mot slutet träffade vi på en i söder och norr gående rädda och som nyisen var tjock nog färdades vi på denna i fulla två timmar med hundarne i galopp och i en fart som fröjdade hjärtat. Den svaga sydliga brisen som blåste under de första timmarne kastade om till ostlig och blef efter hand allt bistrare. Jag hade aldrig vågat hoppas på en sådan framgång. Luften var kall och skarp som stål och gick mycket illa åt våra ansikten. Huden sprack och förorsakade oss otroliga smärtor ännu långt efter det vi kommit i läger, så att vi knappast kunde somna. Eskimåerna klagade mycket och virade pälsen kring ansikte, knän och händer, så snart lägret blef färdigt. De jämrade sig äfven öfver ondt i näsan, hvilket jag aldrig hört dem göra förr.

I nästa läger dödades ännu en hund. Det var nu precis sex veckor sedan vi lämnade *Roosevelt* och jag tyckte mig redan ha målet inom synhåll. Det var min afsikt, att om vädret och isen det tilläte, göra en långmarsch, d. v. s. té och lunch halfvägs och därefter fortsätta utan sömn för att taga igen de 5 mil jag förlorat den 3 April. Mången lekman har undrat hvarför vi kunde färdas hastigare efter att ha sändt tillbaka understödspartierna, särskildt det sista. För hvar och en, som haft med trupper att göra, torde förklaring vara öfverflödig. Ju större styrka och ju större antal kälkar, desto större utsikt till dröjsmål med reparationer o. d., och en stor styrka kan aldrig forceras så som en mindre. Ett regemente till exempel kan inte marschera med samma medelhastighet per dag som ett enskildt kompani, detta ej håller lika fort som en mindre del däraf och denna åter kan ej tillryggalägga lika lång väg som dess

Copyright by Robert E. Peary

De fem flaggorna vecklas ut vid Nordpolen.

snabbaste fotgängare på lika lång tid. Så äfven härvidlag. Min styrka var reducerad till 6 man, de bästa jag förfogade öfver, allt stod under min egen uppsikt och hvar och en visste att ögonblicket var kommet, då alla måste lägga manken till — helt naturligt alltså, att vi ökade farten.

Kälkarne voro nästan ombyggda, då Bartlett lämnade oss vi hade de bästa hundarne och alla hade vi klart för oss att vi måste fram och tillbaka så fort som möjligt. Vädret var gynnsamt och ingenting vållade dröjsmål. Medelhastigheten från land till polen var öfver 15 mil per marsch — mer än en gång klarade vi 20 mil — och från den punkt där det sista understödspartiet lämnade oss till polen var medeltalet 26. Berättelsen om nordpolens eröfring lyder som den är, ej så som somliga anse den borde eller kunde lyda.

Jag var alltför upptagen med att sträfva efter att lägga så många mil som möjligt bakom mig på hvarje marsch för att under tiden kunna ägna någon uppmärksamhet åt skönheten hos de ändlösa frusna vidder vi färdades öfver, men medan hyddorna byggdes brukade jag taga några minuter på mig och se mig omkring. Vi voro de enda lefvande varelserna i denna färglösa, öde ogästvänliga isöken. Mellan oss och land låg endast is och isblandadt vatten. Vi hade haft tur med rännorna, men jag plågades alltjämt af fruktan att till sist råka ut för oöfverkomliga sådana.

Hvarenda isås trodde jag skulle dölja en ränna, hvarför jag i andlös spänning alltid sprang upp för att se efter hur det förhöll sig, och när jag kom upp på toppen och såg att ingen fara fanns, drog jag efter andan endast för att rusa fram på samma sätt till den nästa. — I lägret den 5 lät jag folket hvila något mera än förut, ty vi voro hårdt ansträngda och mer än väl i behof af sömn. Jag beslöt mig emellertid för att fullborda nästa marsch före middag för att bli i tillfälle göra observationer om solen

skulle synas. Af fruktan för att en tjock molnbank i söder kunde betyda mulet väder dagen därpå, tog jag emellertid latituden och fick $89^{\circ} 25'$ eller 35 mil från polen. Detta utvisade två mil längre än jag beräknat eller att isen sackade norrut igen efter stormens slut.

Vi hade svårt att få snö till hyddorna.

Copyright by Robert E Peary

Passerande en ränna på ett isflak. — April 14, återresan.

Före midnatt voro vi åter på väg. Vädret var mulet och det rådde samma grå skugglösa ljus som den dagen då Marvin lämnade oss. Himlen öfver oss var färglöst grå för att mot horisonten öfvergå i nästan svart, medan isen företedde samma spöklika dunkla hvithet, som istäcket på Grönland. Hur olika var ej allt nu mot de sista fyra dagarnes strålande sol öfver glittrande vidder.

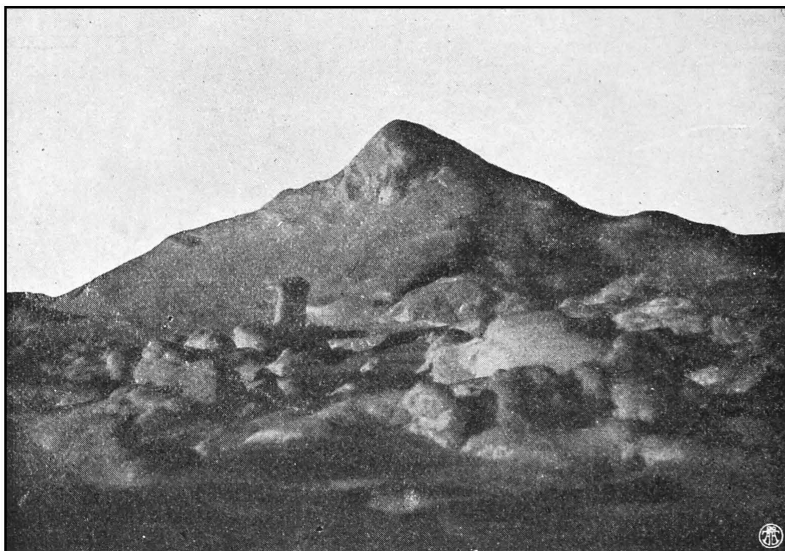
Det var lättare att komma fram än förut, ty det fanns knappast någon snö på de gamla flakens yta och de safirblå insjöarne voro större än tillförne. Temperaturen hade stigit till -15° , hvilket gjorde att kälkarne gledo lättare och kom hundarne att se ut som om de tagit ledningen om hand. Trots den gråbieka dagern och de melankoliska omgifningarna hade emellertid min fruktan för rännorna försvunnit med ett slag. Jag kände mig viss om framgång och oaktadt den fysiska utmattningen tågade jag oafbrutet framåt, eskimåerna följde nästan automatiskt, ehuru jag visste att tillvaron för dem tedde sig annorlunda än min upphettade hjärna var i stånd att fatta.

Efter dryga 15 mil gjordes halt, vi åto lunch och läto hundarne hvila, hvarefter vi tillryggalade ytterligare 15 mil. Ingenting tydde på att vi skulle råka på någon rädda.

Omkring klockan 10 f. m. den 6 April kommenderade jag »halt». Vi hade färdats fem marscher och jag antog, att vi måste vara målet nära, och kl. 12 — Columbias meridian — gjordes mina första observationer vid polarlägret — Morris K. Jesups läger — och fastslogs $89^{\circ} 57'$. Ehuru den sista långa marschen var slut och polen i sikte, var jag alltför uppsliten af forcerade marscher dagarne i ända och brist på sömn för att känna någon nämnvärd förtjusning öfver att jag praktiskt taget nått mitt lifsmål. Då hyddorna voro färdiga och vi ätit middag, utfodrades hundarne med dubbla ransoner, och medan Henson och eskimåerna lastade ur och började reparera kälkarne, gick jag och lade mig och sof några timmar. Jag var alldeles för trött för att till fullo känna ögonblickets betydelse, men likväl ej i stånd att hvila länge. Då jag steg upp några timmar senare, skref jag i

dagboken: »Äntligen vid polen. Tre århundradens pris äntligen mitt! Har svårt att föreställa mig det. Det hela förefaller så enkelt och vardagligt.»

Jag hade gått upp för att göra observationer om vädret vore klart, men det var tydligen fortfarande mulet. Det såg emellertid ut som skulle det klarna inom kort, hvarför

Copyright by Robert E. Peary

Typisk vy vid 85° — återresan.

jag tog med mig E-ging-wah och Si-gloo jämte en kälke med dubbelt spann och gick vidare ungefär 10 mil.

Under tiden klarnade det, och mot slutet af marschen kunde jag göra tillfredsställande observationer, hvilka utvisade att vi passerat polen. Det var egendomligt t. o. m. här där *allt* var nästan ofattbart, att med några timmars marsch ha förflyttat sig från vestra till östra halfklotet och att veta sig stå på »jordens tak», att på denna korta marsch

ha börjat med att gå mot norr och slutat med att gå mot söder, trots riktningen hela tiden varit densamma. För att komma tillbaka till lägret måste jag ju först gå norrut och sedan söderut.

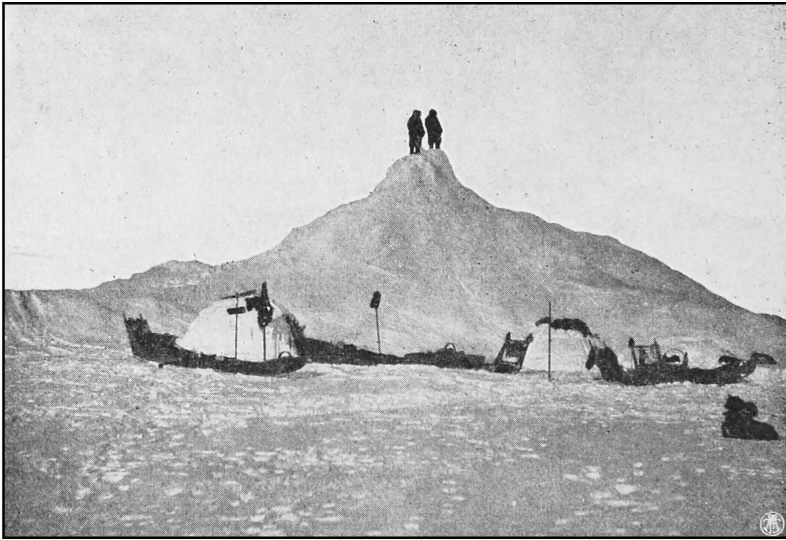
Under återvägen försökte jag föreställa mig hur jag hade det; från hvarje punkt af horisonten, hvars båge berörde båda hemisfärerna, skådade de kring polcirkeln fallnes andar ned på mig, öster, vester och norr voro försvunna och endast söder fanns till, all vind var sydlig, en dag och en natt utgjorde ett år; endast några fjät emellan astronomisk middag och midnatt; hade jag befunnit mig där under den arktiska natten i stället för på dagen, skulle jag sett alla stjärnor inom norra hemisfären kretsas på firmamentet på samma afstånd från horisonten med polstjärnan i zenith.

Då jag den 6 April kl. 12 Columbias meridian gjorde mina observationer vid Jesups läger på vestra halfklotet stod solen i söder, och på vestra halfklotet klockan 12 mellan den 6 och 7 stod hon äfvenledes i söder, men för dem i lägret endast 10 mil därifrån stod hon i norr.

Klockan 6 f. m. den 7 April gjorde jag ytterligare observationer i Jesups läger rätvinkligt mot de förra och fann att vi befunno oss 4 à 5 mil från polen mot Behrings Sund. Därefter gick jag med dubbelt hundspann, tom kälke och i sällskap med Oo-tah och E-ging-wah i den riktningen ungefär 8 mil och återvände tids nog för att få en nöjaktig serie observationer vid middagen den 7 af hvilka framgick detsamma som 24 timmar tidigare. Jag hade nu tagit 13 enkla eller $6\frac{1}{2}$ dubbla solhöjder från fyra olika stationer i 3 riktningar och 4 särskilda gånger

och hade för att jämna ut möjliga fel i instrumentet och beräkningar i olika riktningar genomströfvat ett område om 8 à 10 mil.

Vid något tillfälle under dessa marscher och återmarscher hade jag praktiskt taget passerat den punkt där norr, öster, söder och vester gå ihop. De fem flaggorna hissades nu

Copyright by Robert E Peary

Sista lägret på isen på återresan.

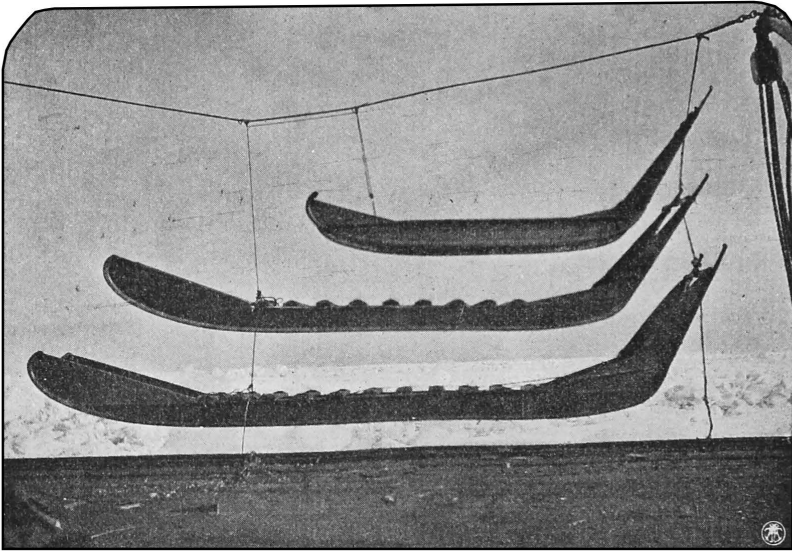
på ispikarne och svajade i det klara arktiska solljuset vid polen. En syn, aldrig förr sedd af någon människa och som ej håller kommer att ses.

»The Peace Flag», skänkt af Daughters och The American Revolution representerade världsidealet af jämlikhet och frihet, The Red Cross var symbolen af barmhärtigheten, som ej gör skillnad på vänner eller fiender. »Delta Kappa Alumni Associations» flagga erinrade mig om min länge-

sedan svunna studietid, men hade dessutom en djupare innebörd — den samhörighetskänsla som bär studenttidens vänskapsförbindelser genom mannaålder och ålderdom.

Den femte flaggan var mig dock kärast af alla — stjärnbaneret — sidenflaggan, som jag så många år burit virad kring kroppen under alla mina arktiska expeditioner och af hvilka stycken utmärkt alla mina »längst i norr». Cape Morris K. Jesup, den nordligaste punkten af allt känt land, Cape Thomas Hubbard, Jesup Sunds nordligaste spets vester om Grant Land Cape Columbia det näst nordligaste landet i världen, min förra »längst i norr» $87^{\circ} 6'$ ute på ishafvet. En bred diagonal remsa af densamma skulle nu utvisa hela jordens nordligaste punkt — där jag och mina mörkhyade kamrater stodo.

Under de sista timmarne sysselsatte jag mig med att fotografera platsen, flaggorna och mina fem följeslagare, Henson, Oo-tah, E-ging-wah, Oo-que-ah och Si-gloo. Med kikaren undersökte jag horisonten ytterst omsorgsfullt för att finna tecken till land, men upptäckte intet. Vi letade efter ny is för att kunna loda, men lyckades ej, det fanns endast gamla tjocka flak. Därefter nedlade jag i en remna mellan ett par isflak en butelj innehållande en rapport jämte en remsa af flaggan.

Copyright by Robert E Peary

Peary-slädar ombord på Roosevelt.

Kap. XVIII.

UPPBROTT FRÅN POLEN. — SVÅRA RESDAGAR.
MARVINS DÖD. — ÅTER TILL CIVILISATIONEN.

Vi hade nått polen. Det gällde nu att nå tillbaka till fastlandet, och vid arktiska färder händer det ofta, att återresan är ett betydligt svårare företag än resan norrut.

Det stora, ja *lifsviktiga* på en återresa är att följa och draga nytta af sitt gamla spår till sista möjliga mil och timma.

Trötta som vi voro, var det nödvändigt för oss att nå fastlandet före nästa fullmåne, då de häftiga tidvattenshöjningarne skulle åstadkomma öppna rännor, som kunde fördröja oss i veckotal. Både mina fem män — Henson, Oo-tah, E-ging-wah, Si-gloo och Oo-que-ah, — och jag

själf voro fullt på det klara med, att det gällde att spänna hvarje nerv för att nå kusten under sista veckan i April.

Innan vi startade söderut, hade jag ett kort samtal med mitt folk. Åtterresan skulle bli »mycket resa» och »litet sömn» och brådska hvarje minut. Vi skulle, sade jag till dem, försöka att göra dubbla marscher på hemfärden — det vill säga, marschera samma sträcka som en af våra marscher norrut, laga té och äta i det sista lägrets *igloos*, för att sedan göra en ny, lika lång marsch och så sofva några timmar i nästa lagers *igloos*, o. s. v. Detta program skulle vi följa hvarje dag, om det fanns någon möjlighet; och om vi icke komme att träffa på oöfverkomliga rännor eller råkade ut för ett oväder så häftigt, att det omöjliggjorde all färd, trodde jag att vi skulle kunna göra det. Endast så länge vi kunde följa våra gamla spår var det möjligt att göra dubbel fart; vi behöfde icke offra någon tid på att bygga *igloos*, och hvarje dag som vi tjänade in på återresan, minskade möjligheten, att en storm skulle förstöra våra spår.

Vi startade söderut med alla de fem slädar, som vi medfört till polen, och för att lätta packningen kvarlämnade vi alla extra kläder och skodon, som vi haft med, samt allt annat som ej var absolut nödvändigt att medföra på resan.

Hundarna hade utfodrats med dubbla ransoner, innan vi startade på återresan och jag införde det systemet, som vi följde under hela återmarschen, att fodra hundarna i proportion till den distans vi färdats, och gaf dem alltså dubbla ransoner när vi gjorde dubbla marscher. Jag kunde

göra detta på grund af den reservproviant, som vi hade i hundarna själfva, ifallt vi skulle allvarsamt fördröjas af rännor.

Ungefär fem mil från polen funno vi en smal spricka fylld med is, genom hvilken vi lyckades hugga hål med en hacka för att företaga en lodning. All vår ståltråd, femton hundra famnar, gick åt utan att vi påträffade någon botten. När vi drogo upp lodlinan, gick den af ett par famnar från ytan, och såväl blytyngd som ståltråd gingo förlorade. Som vi nu icke hade någon användning för rullen, kastade vi bort den, lättande Oo-que-ahs packning med femton pund.

Det var ett härligt resväder, och den första marschen från polen skulle icke ha varit otreflig, om icke mina ögon lidit af en brännande sveda, orsakad af det ansträngande arbetet med de många observationerna vid polen. Under de första timmarna af denna marsch voro mina ögon till och med i så dålig kondition, att siffrorna på taflan af mitt Howardur, som jag användt för att kontrollera mina observationer vid polen, nästan ständigt voro i en röra.

Vi nådde det första lägret vid 89° 25' i god tid; och skyndade efter ett par timmars sömn åter framåt. Både eskimåer och hundar voro lifliga och villiga.

Dagen därpå gjorde vi, som jag hade hoppats, en dubbelmarsch. När vi nådde det andra lägret söder om polen, lagade vi té och åto vår lunch i de *igloos*, som funnos där, läto hundarna rasta och fortsatte sedan resan utan sömn. Vädret var godt, men det syntes tecken till väderleksförändring. När vi till slut stapplade in i nästa lägers *igloos*, voro vi i det närmaste utslitna och somnade nästan innan vi

ätit vår kvällsvard. Utan dessa *igloos* att se framåt till och längta efter hade vi icke gjort denna marsch.

Under nästa marsch blåste en stark nordostlig vind, hvars häftighet ökades mer och mer. Liksom dagen förut hunno vi till nästa läger, intogo där lunch och varmt té i våra *igloos*, rastade hundarna, och anträdde så ånyo resan.

Under stormens tryck var isen tydligen i rörelse söderut, förande oss med sig. Det påminde mig mycket om den häftiga storm, under hvilken vi på återmarschen år 1906 gingo i stormläger.

Lyckligtvis flyttade sig isen icke isär, ty i så fall hade vi råkat ut för allvar samma besvärligheter.

När vi nådde de *igloos*, där Bartlett hade vändt om, vid

Copyright by Robert E. Peary

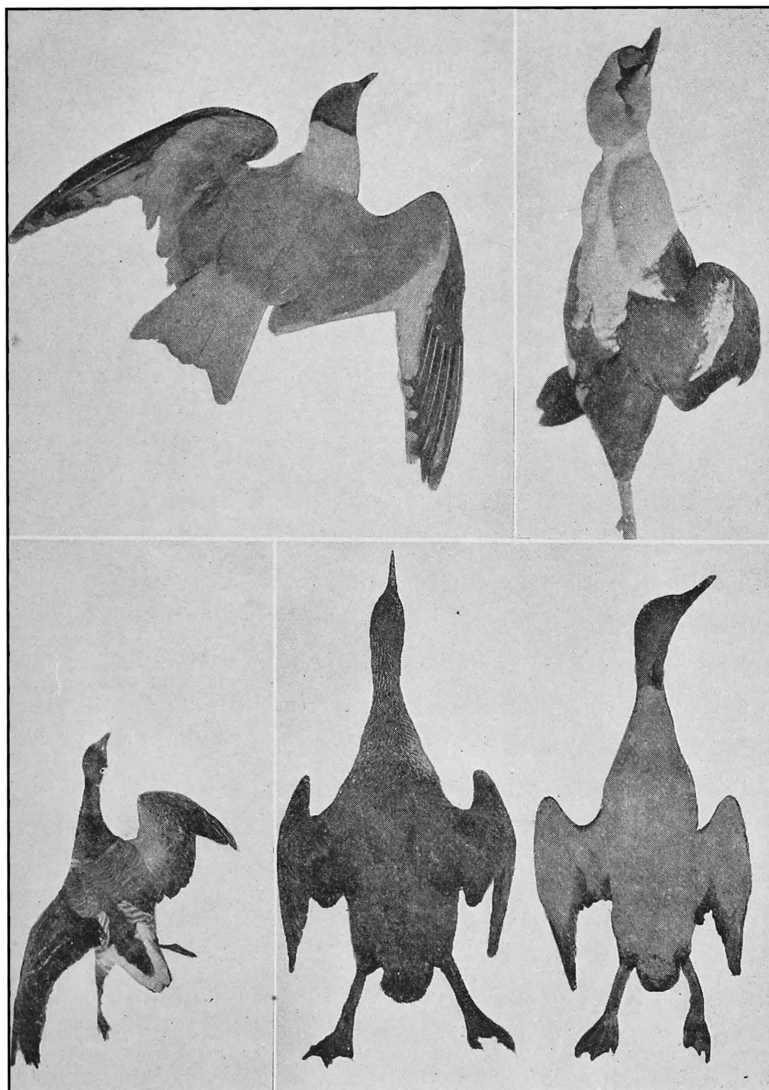
Kudlah, alias »Olyckan».

87° 47', voro både folk och hundar i det närmaste uttröttade. Temperaturen var den dagen 18° till 22° under noll. I detta läger skref jag i min journal:

»Härifrån till polen och tillbaka har det varit en enda ärofull hastighetslöpning med en vild slutspurt. Resultatet beror på hårdt arbete, litet sömn, mycken erfarenhet, förstklassig utrustning och god tur med väder och öppet vatten.»

Stormens häftighet gaf oss anledning att sofva länge i detta läger, och det behöfde vi alla. Och följande dag sökte jag endast göra en marsch, lika lång som Bartletts sista marsch norrut. Vi kunde kanske ha gått längre, men jag fann att jag med den snabba färden under de föregående tre marscherna hade ansträngt folk och hundar nästan till gränsen för deras uthållighet, och jag vågade därför icke forcera mera den dagen.

Jag hoppades, att vi dagen därpå skulle ha bättre väderleksförhållanden, ty vi närmade oss ett område strax ofvan 87:de breddgraden, för hvilket jag var allvarsamt orolig. På grund af hvad jag observerat på uppresan visste jag, att isen där var så lätt, att några timmars stark blåst från väster, öster eller söder, skulle fullständigt skingra den och lämna ett bälte af öppet vatten kanske femtio mil bredt, med endast spridda isflak. Mycket af isen där var så ny, att den skulle ha krossats under vindens tryck, ty det hade varit öppet vatten kort innan vi reste norrut. Detta kan låta blott som en enkel geografisk uppgift, men om man tar med i beräkningen att detta bälte, omkring dubbelt så bredt som Long Island Sound, skilde ett sällskap mänskliga varelser, med litet proviant och ingen båt, från land,

Copyright by Robert E Peary

Ur polarregionernas djurvärld.

Sabines mås.
Brants gås.

Kungsejder, drake.
Rödhalsad dykand, drake och hona.

då kan man förstå, att frågan om isens kondition i detta bälte berättigade en viss ängslan.

Jag blef angenämt öfverraskad af, att den nya isen under den dagsmarschen icke blifvit splittrad och våra spår utplånade. Så till vida hade det icke varit någon öst- och väströrelse i isen. Detta var hemresans stora, lyckliga omständighet och hufvudsakliga orsaken till att vi hade så litet besvär.

Efter denna marschs slut reducerade jag mina spann till sju hundar hvardera och lät skjuta en hund, flå den och skära upp köttet till föda åt de andra. Jag hade nu trettiofem hundar kvar. Jag fodrade fyra spann i proportion till den tillryggalagda distansen och det femte spannet af de sämsta hundarne höllo nu på att äta upp hvarandra.

Vädret började klarna, medan vi voro i lägret, och just när vi åter startade söderut bröt solen fram genom molnen. Solljusets sken på isen var intensivt, och om vi icke haft våra sotade glasögon, så skulle vi ha lidit af snöblindhet.

Så snart vi slutat vår lunch, startade vi igen. Den region, i hvilken vi nu reste, hade varit öppet vatten så sent som i början af Mars, och fastän den nya isen var lätt att färdas på, var den mycket opålitlig. Något söder om rännan träffade vi på färskas räfspår, fastän vi ännu voro nära tvåhundraftio mil från land.

Denna dag gjorde vi en dubbelmarsch och likaså nästa.

Nästa marsch, som räckte till »Camp Nansen» (kallad så till ära för Nansens »Längst i norr»), var bistert kall och obehaglig. En frisk sydvästlig vind dref snön i våra ansikten, stickande som nålar och inträngande genom hvarje öppning i våra kläder. Frammot morgonen drogo

molnen undan och solen kom fram medförande en bitande vind från sydväst.

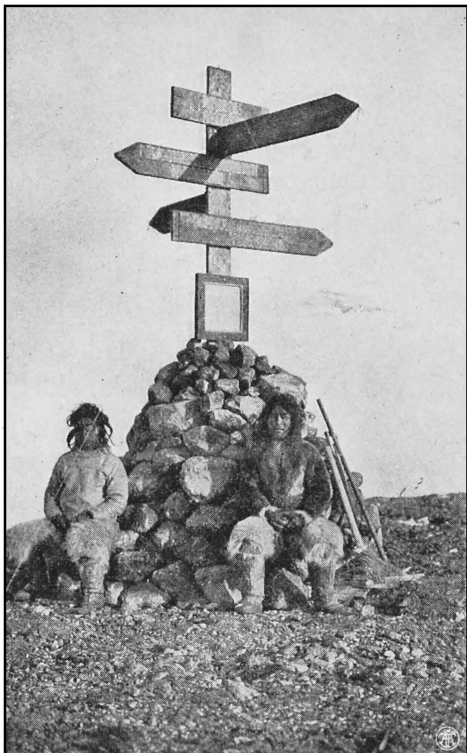
Fastän vinden hade lagt sig och solen sken klart, kunde vi under nästa gång endast åstadkomma en enkel marsch. Både folk och hundar kände mer och mer följderna af vår hastiga färd och de forcerade marscherna i början af återresan.

Det kan ju hända, att de väderleksförhållanden, hvaraf vi hittills gynnats, verkligen voro för bra för att kunna fortfara ty, fastän vi dagen därpå gjorde en dubbelmarsch, blåste direkt från nordväst en skarp vind som medförde stickande snö.

Mellan detta läger och nästa, vid $85^{\circ} 48'$, funno vi tre nya *igloos*, där Marvin och Bartlett hade blifvit försenade af stora rännor, hvilka dock nu voro igenfrusna. Mina eskimåer identifierade dessa *igloos* genom att de kände igen männens i Bartletts och Marvins partier sätt att arbeta.

Under denna marsch var spåret illa förstördt, emedan isen under vindtrycket bröts upp åt alla håll, och delar af isen voro i rörelse, så att hundarne fingo hoppa från det ena flaket till det andra. Under den andra marschen sågo vi ett färskt björnspår, förmodligen gjordt af samma djur, som vi sett på uppresan. Öfverallt här funnos sprickor och smala rännor, men vi kunde gå öfver dem alla utan långt uppehåll.

Kanske togo vi här ibland väl stora risker, kanske icke. En sak var till vår favör: våra kälkar voro mycket lättare än på uppresan, och vi kunde nu »rusa» dem öfver tunn is, som icke skulle ha burit dem ett ögonblick på vägen till polen. Vi kände i alla fall ingen spänning eller nervo-

Copyright by Robert E. Peary

*Monument vid Cape Columbia till minne
af kälkexpeditionens affärd
och återkomst.*

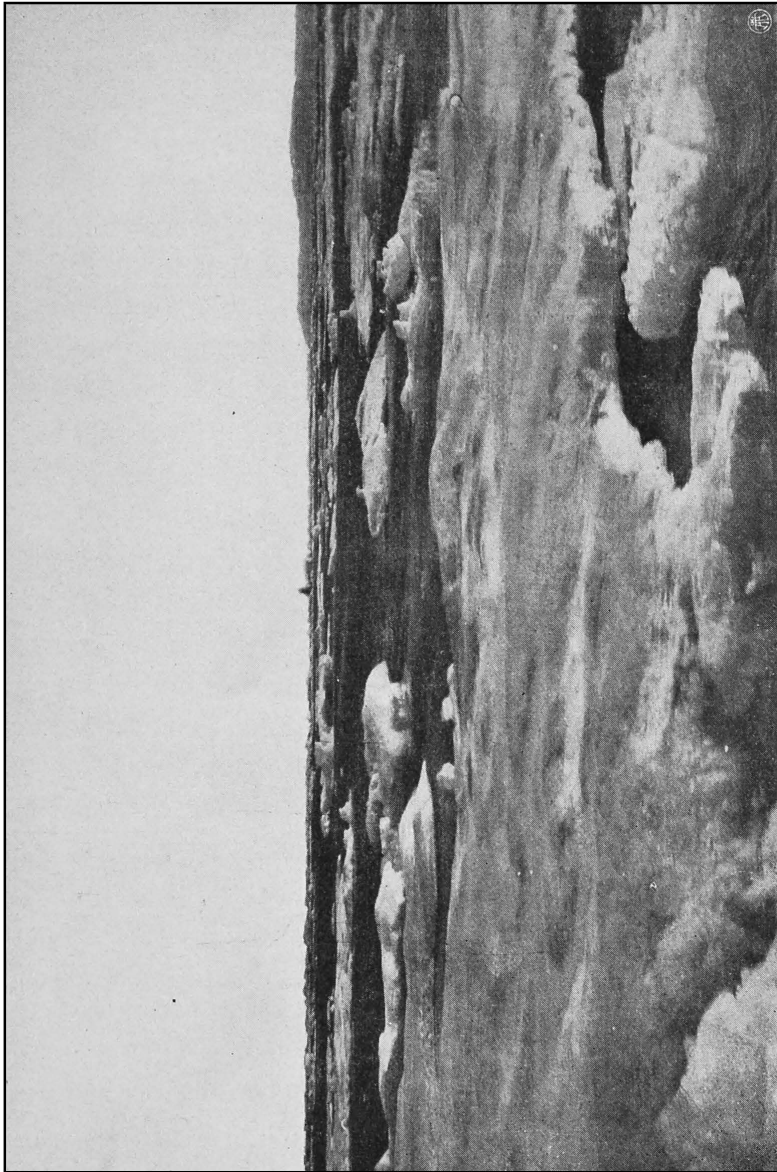
sitet, när det hände. Vi togo det som en sak, som faller af sig själf; som en del af dagens arbete.

När vi lämnade det läger, där vi hade stannat för att luncha, stod en tät, svart, hotande molnbank i söder; men den kom, passerade, och vinden lade sig innan vi anlände till nästa läger (där Marvin hade gjort en sjuhundra famnars lodning och förlorat både lodlina och ishackor). Det var nu klart solljus igen, och vi hade varit på marsch 18 timmar.

Vi voro nu 146 mil från Columbia och jag kände, att vi på ett glänsande sätt kommo tillbaka från nordpolen.

Dagen därpå gjorde vi åter en dubbelmarsch och hvilade vid vårt elfte läger på uppresan, 85° 8', 121 mil från Columbia.

Följande dag förlorade vi hufvudspåret, som blifvit utplånadt af en mängd breda rännor, hvilka bildats i den nya isen från Hensons tredje pionjärmarsch, men vi hade Mar-

Copyright by Robert E. Peary

Isen bryter upp, 8 Aug. 09 — återresan.

vins och Bartletts spår att följa. Detta betydde icke mycket utom hvad tiden angick; vi kunde nämligen göra längre marscher på hufvudspåret, emedan vi icke behöfde bygga någon extra *igloo*. På det nya spåret fanns det naturligtvis endast en *igloo* vid hvarje läger, och då jag och mina följeslagare voro sex man, måste vi bygga en extra *igloo* vid hvarje läger hvar gång vi kommo från hufvudspåret. Trötta som vi voro, var detta ett ansträngande arbete.

Åter gjorde vi en femton timmars marsch som dagen förut, men slutet af marschen blef mycket ansträngande för mig, emedan jag var totalt uttröttad. Marschen hade ägt rum under dagen (våra långa marscher och korta raster hade bragt oss rundt igen till kalenderdagen), så att vi hade gått med ansiktet mot solen, som under dessa timmar stod rakt i söder; och denna, tillika med den sydvästliga vinden brände mitt ansikte, tills det värkte.

När vi den aftonen slogo läger, voro vi mindre än 100 mil från Cape Columbia, och landmolnen voro tydligt synliga. Man kan icke taga miste på dessa moln, hvilka äro permanenta och uppkomma genom kondensation af markens fuktighet i atmosfärens högre lager.

Det vackra vädret fortfor under nästa marsch. Vår långa hvila natten förut hade styrkt både oss och hundarna, och med förnyad energi började vi åter marschen vid 1-tiden på eftermiddagen. En kvart öfver två passerade vi Bartletts *igloo* på nordsidan af en enorm räna, som uppkommit sedan vi passerat på väg mot norr. Det tog oss två timmar att komma öfver denna. På andra sidan träffade vi åter på hufvudspåret från Hensons första pionjärmarsch.

När jag, som var långt framför kälkarna, fann detta och

signalerade till mina »huskies», blefvo de nästan vilda af glädje. Den region, öfver hvilken vi nyss farit, hade varit öppet haf vid förra fullmånen, och stark vind från hvilket håll som helst, utom från norr, kunde när som helst göra det likadant igen, eller ock kunde trycket af nordanvinden göra det likt en ojämn yta af krossadt glas.

Det kan kanske tyckas läsaren egendomligt att vi på denna monotona isvidd kunde skilja mellan de olika sektionerna af våra marscher uppåt och känna igen dem på återresan. Men, som jag förut sagt, eskimåerna veta hvem som byggt, ja till och med hvem som bott i en *igloo* med samma instinkt som den, medels hvilken flyttfåglarna känna igen sina gamla bon från året förut; och jag har rest i dessa arktiska vidder så länge, att mitt lokalsinne är nästan lika skarpt som deras.

Ännu en hund blef den dagen efter, och sköts. Vi hade nu trettio kvar. Vid slutet af denna marsch kunde vi se bergen på Grant Land långt i fjärran söder ut. Det kändes som när sjömän efter en lång resa få se hemlandets kust.

Följande dag gjorde vi åter en dubbelmarsch. Vi startade sent på eftermiddagen och hunno till vårt sjätte läger på uppresan, »kokade kitteln» och åto en lätt lunch, hvar efter vi fortsatte tills vi tidigt på morgonen nådde det femte lägret. Fastlandet hade under denna marsch kommit öfverraskande nära, och detta visade, att den af oss uppskattade distansen, tjugufyra mil för båda marscherna, torde vara ungefär rätt. En skillnad af tjugufyra mil visar en tydlig förändring i den skenbara höjden af en kust eller ett berg.

Hittills hade det sett ut, som om en förtrollning räddat oss från alla svårigheter och faror. Medan Bartlett, Marvin

och Borup, som jag sedermera fick veta, hade blifvit fördröjda af öppna rännor, så hade vi icke vid någon enda ränna hindrats mera än ett par timmar. Ibland hade isen varit tjock nog för att bära oss öfver, ibland togo vi en liten omväg, ibland en kort halt, medan rännan gick ihop, ibland åter improviserade vi en färja af ett isflak, men hur vi än gingo öfver, så gick det dock alltid utan allvarligare svårigheter.

Men nu närmade vi oss den stora rännans region, där man alltid måste vara beredd på obehagligheter. Där, några mil söder om den femte *igloon*, förlorade vi slutligen spåret och funno det icke mera sedan. Jag kunde dock icke klaga. Jag hade följt den banade vägen ända till omkring femtio mil från land.

Nu hade vi Bartletts spår att följa; han hade tappat hufvudspåret här, och efter att ha sökt en stund hade han tagit en ny väg till fastlandet. Den stora rännan var frusen, men det var dock rätt besvärligt att gå öfver dess södra gren, emedan isen var tunn här, och hvar man måste vara mycket försiktig.

I nästa läger var det mera bekvämt, och jag fick litet sömn i Bartletts *igloo*. Det fanns ingen tid att sköta om ett värkande hufvud eller ben, utan efter några timmar voro vi åter på marsch.

I sex timmar fortsatte vi, hvarefter vi »kokade kitteln», sedan framåt igen i sex timmar. Under denna marsch sågo vi ännu ett björnsår, ett harsår och flera räfsår. Vi måste gå öfver två smala rännor på ny is, så tunn, att den bågnade under oss.

Det härliga, lugna vädret fortsatte, och på eftermiddagen

Copyright by Robert E Peary

Björn dödad i Clemens Markham-sundet, Oktober 1909.

bröto vi åter upp och vände oss mot land, hvilket nu höjde sig allt hastigare och som vi nästan säkert snart skulle nå. Jag säger »nästan säkert», ty på ett kort afstånd från lägret påträffade vi en ränna som vi icke kunde gå öfver, men som Bartletts spår passerade. Vi följde denna en stund för att söka en plats, där vi kunde våga ett försök att gå öfver.

Till slut svängde rännan mot öster, och vi återfunno

Bartletts spår på vår sida om den och följde det igen. Den is, öfver hvilken vi färdades, var ny och farligt tunn, men rätt framför oss var kanten af den glaciala bården — vestibulen till det fastlandshem, efter hvilket våra lemmar längtade. Om vi endast nådde fastlandet, så kunde vi hvila med lugn, men icke förr.

Strax nedanför den glaciala bården stannade vi, medan jag tog några fotografier. Före midnatt voro vi alla på den glaciala bården af Grant Land, hade lämnat hafsisen och voro så godt som på terra firma. Jag trodde, att mina eskimåer blifvit tokiga. De skreko, ropade och dansade tills de, totalt uttröttade, föllo omkull. När Oo-tah sjönk ned på sin kälke, sade han: »Djävulen sofver eller har bråk med sin hustru, annars skulle vi aldrig ha kommit tillbaka så lätt.»

Klockan sex på morgonen den 23 April nådde vi våra gamla *igloos* i Crane City, Cape Columbia.

I sexton marscher hade vi gått de 413 milen från polen till Cape Columbia. Femtiotre dagar (fyrtiotre marscher) från fastlandet till bortom polen och tillbaka till fastlandet igen! Vid intet tillfälle under återresan hade vi mötts af sådana faror som under 1905—06 års resa, och vi hade hela tiden lefvat på fulla ransoner. Men olika väder blott, och allt skulle ha varit annorlunda! En enda häftig storm från öster, väster eller söder kunde ha lagt öppet haf mellan oss och fastlandet och gjort vår återkomst oviss.

Jag vill här citera följande anteckning i min dagbok:

»Cape Columbia 23 April. — Mitt livsverk är fullbordadt. Hvad som från början var beslutadt att jag skulle göra, som jag trodde vara utförbart och som jag trodde, att jag skulle kunna utföra, har jag

utfört. Jag har nått nordpolen efter tjugutre år af sträfvan, hårdt arbete, misräkningar, svårigheter och strapatser, större eller mindre lidanden och en del risk. Jag har vunnit det sista, stora, geografiska priset, nordpolen åt Förenta staterna. Detta arbete innebär fullbordandet af nära fyra hundra år af sträfvan, förlust af lif och stora omkostnader af världens civiliserade nationer, och det har till sist utförts på ett äkta amerikanskt sätt. Jag är nöjd.»

Sedan hvar och en af mina tjugunio trogna hundar fått fyra pund pemmikan för att hålla sig lugna, gingo vi till hvila. Aldrig skall jag glömma den hvilan vid Cape Columbia. Det var att sofva, sofva, vända oss på andra sidan och somna igen utan en tanke på morgondagen. Vi kunde vakna för att äta och sedan åter lägga oss att sofva. I fyrtioåtta timmar sofvo vi så godt som hela tiden.

Vi tillbragte två dagar vid Cape Columbia med att sofva och torka våra kläder, och startade sedan på väg mot fartyget. Hundarna hade, i likhet med oss själfva, icke varit hungriga när vi nådde Cape Columbia, utan rent af liflösa af trötthet. De voro helt andra djur nu, och de bättre af dem kommo ut med tätt rullade svansar och upplyftade hufvuden, medan deras järnhårda ben trampade snön med den taktmässiga regelbundenheten hos en pistong, och deras svarta nosar då och då vädrade den välkomna lukten af land.

Två forcerade marscher om fyrtiofem mil hvardera, en till Cape Hekla, nästa utefter iskanten och öfver uddarna till *Roosevelt*.

När vi närmade oss fartyget, såg jag Bartlett klättra öfver relingen. Han kom ut på isen och mötte mig, och det var något i hans ansikte som sade mig, att det var dåliga nyheter han hade att förtälja.

»Har ni hört hvad som hændt stackars Marvin?» frågade han.

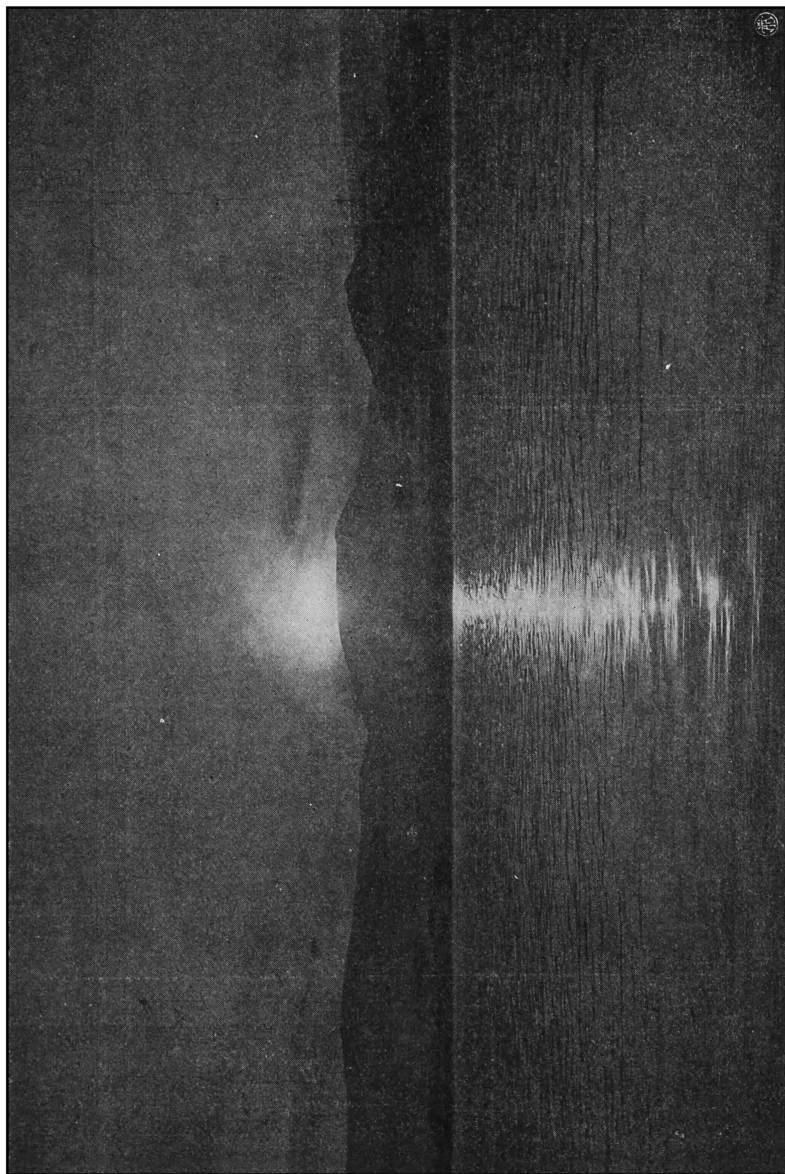
»Nej», svarade jag.

Då talade han om, att Marvin drunknat i den stora rännen på återväg till Cape Columbia. Det var sorgliga nyheter, som dödade all den glädje jag känt vid åsynen af fartyget och dess kapten. Den stora rännen, bedragen på allt byte för tre år sedan, hade till sist tagit sitt mänskliga offer! Bartlett hade fått detaljerna af eskimåerna i Marvins afdelning, som återvändt till fartyget utan sin ledare. Marvin hade med sin afdelning följt vårt stora, tydliga spår på återvägen. Det tyckes, som om han startat före sitt folk omedelbart efter frukosten från lägret strax norr om den stora rännen, så som understödsafdelningarnas ledare brukade, lämnande eskimåerna att packa kälken och spanna för hundarna.

När han kom till den stora rännen, där den nya isen var fullt säker i kanterna, är det troligt, att han — när han skyndade fram, tänkande på sin plan att göra en själfständig resa till Grönlands nordkust, om hvilket vi talat sista dagen vi voro tillsammans, strax innan han vände om vid 86° 38' — icke har observerat isens gradvisa förtunning, innan det var för sent och han var i vattnet. Eskimåerna voro för långt borta för att höra hans rop på hjälp, och i det iskalla vattnet måste slutet ha kommit mycket hastigt.

Han som aldrig dragit sig för att vara ensam, när han gjorde sin plikt, hade till slut mött döden i ensamhet.

Eskimåerna, Kud-look-too och »Harrigan» kunde icke få sin ledare i sikte, och funno så till slut hålet i isen. De visste naturligtvis genast hvad som hændt Marvin, men med den för deras ras egendomliga, barnsliga vidskepligheten

Copyright by Robert E Peary

Midnattssolen i Whale-sound-regionen.

slogo de läger där en stund och väntade på att han skulle komma tillbaka.

Men efter en stund, när den hvite mannen icke kom tillbaka, blefvo Kud-look-to och »Harrigan» rädda. De förstodo att Marvin verkligen drunknat, och de fruktade hans ande. Därför kastade de af släden allt, de kunde finna, som tillhörde Marvin, så att anden, om den kom tillbaka den vägen, skulle finna sina tillhörigheter och icke förfölja männen.

När de kastade Marvins saker på isen, glömde de dock lyckligtvis en liten segeldukspåse på en af kälkens upprättstående handtag, innehållande en del af hans anteckningar, däribland förmodligen äfven det sista han någonsin skref. Det är så typiskt för mannens intelligenta hängivenhet åt sin plikt, att jag här bifogar det just som han skref det. Som synes, skrefs det samma dag då jag sist såg honom i lifvet, den dag, då han vände om söderut från sitt »längst i norr».

‡ Mars 25 1909.

Härmed intygas, att jag vände tillbaka vid denna punkt med den tredje understödsafdelningen, medan kommandör Peary fortsatte framåt med nio man i afdelningen, sju släddar med vanliga laster och sextio hundar. Folk och hundar äro i förstklassig kondition. Kaptenen, med den fjärde och sista understödsafdelningen, ämnar vända om vid slutet af ytterligare fem marscher. Bestämde i dag vår latitud genom observationer den 22 Mars och återigen i dag, den 25 Mars. Ett exemplar af observationerna närslutes här. Observationsresultatet är följande: Latitud vid middagstiden den 22 Mars, 86° 38' nordlig. Tillryggalagdt afstånd på tre marscher, femtio minuter latitud, ett genomsnitt af sexton och två tredjedels sjömil per marsch. Vädret är utmärkt, föret godt och blir bättre hvarje dag.

Ross G. Marvin
College of Civil Engineering,
Cornell University. »

Marvins öfriga tillhörigheter kunna naturligtvis aldrig tillrättaskaffas. De komma att föras hit och dit med isens rörelser och till slut sjunka i djupet.

Lugn i sitt uppträdande, kraftigt byggd, klarögd och med en prägel af allvar öfver sig, hade Ross G. Marvin varit en ovärderlig medlem af expeditionen. Under de långa, ansträngande veckor, som föregingo expeditionens affärd, arbetade han outtröttligt, öfvervakande att de otaliga viktiga saker, som hörde till vår utrustning, alla kommo med, tills han var nära uppgifven af trötthet. På resan norrut var han alltid villig och färdig, antingen det gällde att göra en observation på däck eller att stufva last i lastrummet. När eskimåerna kommo ombord vunno hans goda humör och fysiska egenskaper genast deras vänskap och aktning. Från första början var han i stånd att med ovanlig framgång leda dessa egendomliga människor.

När han sedan ställdes inför de svåra problemen i de arktiska regionerna, mötte han dem lugnt, utan att klaga och med en stadig, jämn uthållighet, som icke kunde leda till mera än ett resultat, och jag lärde snart nog känna Ross Marvin som en man, hvilken skulle lösa den uppgift, som förelades honom. Tidvattens- och de meteorologiska observationerna under expeditionen voro hans speciella åligganden, och under den långa natten gjorde hans matematiska utbildning honom särskildt användbar, när det gällde att lösa uppgifter rörande marschformering, transport, utrustning och arrangemang af understödsafdelningarna. Under kalkfärden våren 1906 förde han en särskild afdelning. När den stora stormen sopade öfver ishafvet och hopplöst spridde mina afdelningar i ett kaos af splittrad

Copyright by Robert E. Peary
Hufvuden af myskoxar i Roosevelts rigg.

is, drefs Marvins afdeling liksom min egen längre norrut, åt öster mot Grönlands kust, hvarifrån han förde sitt folk i säkerhet till stranden. Han återkom från denna expedition fullt hemma i de saker, som göra arktiskt arbete framgångsrikt, så att när han år 1908 följde med oss norrut, var han en veteran, som man absolut kunde lita på, när det gällde.

Jag hörde att alla de öfriga understödsafdelningarna hade kom-

mit välbehållna hem. D:r Goodsell och Mc Millan hade nått fartyget den 25 Mars, Borup den 11 April, Marvins två eskimåer den 17 April och Bartlett den 24 April.

Med tungt hjärta gick jag ned i min hytt på *Roosevelt*. Icke förrän jag följande dag vaknade och såg mig omkring i den välbekanta lilla hytten ombord på vårt goda fartyg och med den civiliserade världen inom räckhåll, klarnade det för mig, hvad det i verkligheten var som jag utfördt.

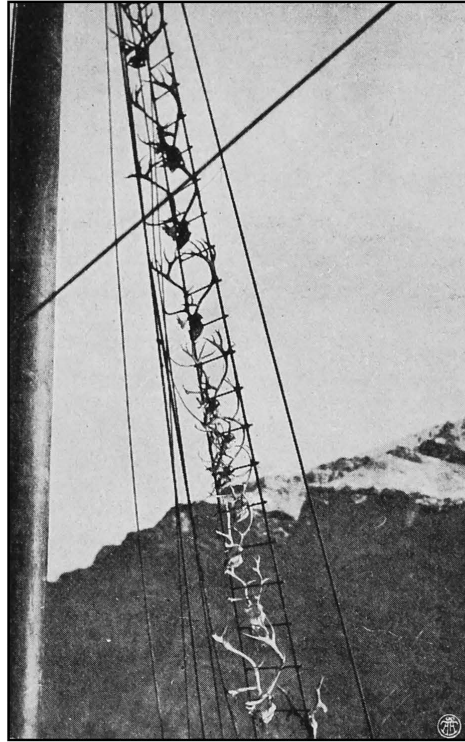
Vid polen hade jag varit för uttröttad för att fullt fatta det, när jag låg i min koj, tänkte jag på kontrasten mellan

denna framgångsrika återkomst till fartyget, med det stora geografiska priset i min ägo, och min återkomst tre år tidigare, nedslagen, halft utsvulten och med den känslan att jag kastat bort mitt lif för att jaga efter en chimär.

Mitt fartyg låg på samma plats, mitt rum var detsamma, mina omgifningar fullkomligt desamma som förut, den enda skillnaden var den livsviktiga mellan framgång och misslyckande. Hade icke

tanken på min följeslagare, som nu låg där borta på botten af det mörka, istäckta Ishafvet hemsökt mig, skulle min tillfredsställelse ha varit fullkomlig.

Ännu tjugufyra timmar efter min återkomst kände jag mig ha krafter nog att åter starta på en dags marsch, om det vore nödvändigt, men sedan inställde sig den oundvikliga reaktionen. Jag hade ingen energi, kunde knappast afbryta sömnen för att äta eller ätandet för att sofva. Vi hade icke lefvat på inskränkta ransoner under resan; men efter att ha ätit pemmikan i två månader tycktes man

Copyright by Robert E. Peary

Caribouhufvuden i Roosevelts rigg.

aldrig kunna bli mätt på den föda, som fanns ombord på fartyget.

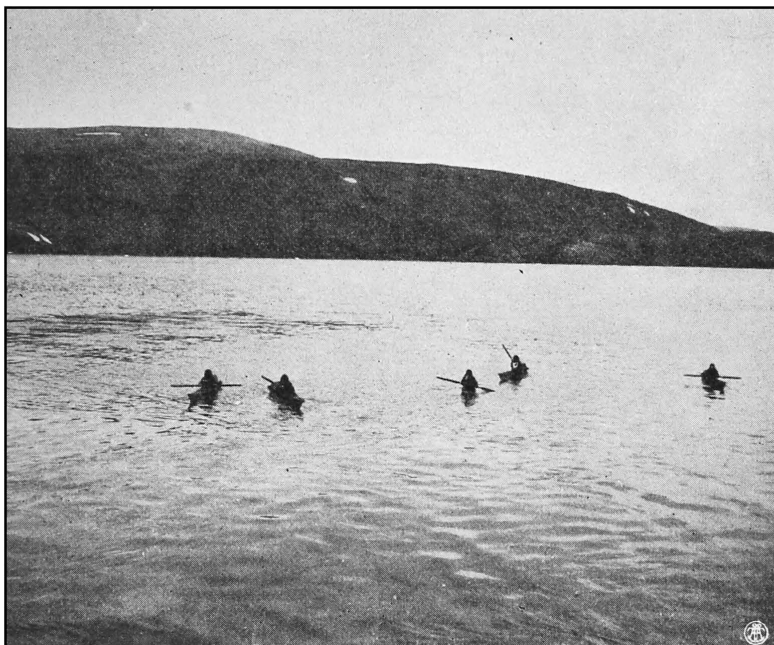
Den, som betraktar eskimåernas porträtt före och efter slädfärden och lägger märke till kontrasten, skall kanske ana hvilken kroppsansträngning en resa till polen och tillbaka fordrar, och kanske kan han i min berättelse om vår färd dag för dag läsa alla de detaljer af själsuppslitande arbete och trötthet, som vi då måste anse som en del af det vanliga dagsarbetet, om vi ville vinna vårt mål.

Kort efter min återkomst utrustade jag mina eskimåer med enkel- och dubbelbössor, patroner, verktyg, yxor, knivar, små kikare etc., och de voro så glada som barn. Bland de saker, jag vid skilda tillfällen gifvit dem, funnos inga mera viktiga än kikarna, hvilka satte dem i stånd att upptäcka sitt villebråd på långa afstånd. De fyra, som följt mig till polen, skulle erhålla hvalbåtar, tält och andra dyrbarheter, när jag lämnade dem vid deras hem utefter Grönlands kust, på *Roosevelts* återresa.

Hvad som återstår af historien är snart omtaladt. Mc Millan och Borup hade startat mot Grönlands kust, innan jag återvändt, för att nedlägga depoter för mig, ifall jag skulle tvingas af isen att återvända den vägen, såsom 1906. Borup hade, när han anländt till fastlandet, nedlagt en depot för mig vid Cape Fanshawe Martin, på kusten af Grants land, cirka åttio mil vester om Cape Columbia, således säkerställande mig, om jag komme att drifva i den ena eller andra riktningen.

En af mig utsänd flygande eskimåkurir upphann dem med underrättelsen, att depoterna icke skulle komma att behövas och att de skulle ägna sig åt tidvattensobservationer vid

Cape Morris K. Jesup och lodningar norr därom. De återkommo den 31 Maj och rapporterade, att de under tio dagar företagit tidvattensobservationer där och lodat ända upp till $84^{\circ} 17'$. De medförde så många af hudarna och så mycket af köttet af femtiotvå myskoxar som fick plats

Copyright by Robert E. Peary

Eskimåer på väg till Roosevelt i kajaker.

på kälkarna. Med dessa lass på sina kälkar hade de gjort resan från Cape Morris K. Jesup till *Roosevelt*, en distans af tvåhundrastrjuttio mil i åtta marscher, i genomsnitt trettiofyra mil pr marsch.

Senare under månaden gjorde Mc Millan ytterligare tidvattensobservationer vid Fort Conger för att förbinda vårt

arbete vid Capes Sheridan, Columbia, Bryant och Jesup med observationerna i Lady Franklin Bay under expeditionen 1881—83.

Med eskimåernas hjälp byggde Borup vid Cape Columbia ett permanent minnesmärke, bestående af ett stenrös, byggt kring en vägvisare med fyra armar pekande åt norr, söder, öster och väster, — det hela stöttadt af stag af grof ståltråd, sådan som brukas till lodlinor. På hvarje arm är fastsatt en koppartafla med en inristad inskription. På västra armen står: »Cape Thomas Hubbard, 1 Juli 1906, 255 mil»; på den östra armen: »Cape Morris K. Jesup, 16 Maj 1900, 275 mil»; på den södra: »Cape Columbia, 6 Juni 1906» och på den norra: »Nordpolen, 6 April 1909, 413 mil». Under dessa armar sitter inom glas och ram ett papper, på hvars ena sida står en förteckning öfver deltagarna i expeditionen och på den andra följande:

»S. S. Roosevelt, 12 Juni, 1909.

Detta monument utmärker den plats, där Peary Arctic Clubs kälk-expedition, som våren 1909 nådde nordpolen, startade och dit den återkom.

De medlemmar af expeditionen, som deltog i slädfärden, voro Peary, Bartlett, Goodsell, Marvin, Mc Millan, Borup, Herison.

De olika kälkfedelningarna afgingo härifrån den 28 Februari och 1 Mars och återkommo mellan 18 Mars och 23 April.

Klubbens ångare *Roosevelt* öfvervintrade vid C. Sheridan, 73 mil öster härom.

R. E. Peary, N. S. N.»

Ett minnesmärke öfver Marvin restes på kullarna vid Cape Sheridan, icke fullt en mil från *Roosevelt*. Det består af ett kors af slädplankor, fastsatt i en stensockel. I ar-

Oo-tah efter återkomsten.

Copyright by Robert E. Peary

Oo-tah före kälkeexpeditionens uppbrott.

marnas kryss sitter en kopparplatta, försedd med följande inskription:

TILL MINNE AF
 ROSS G. MARVIN
 FRÅN
 CORNELL UNIVERSITETET
 34 ÅR GAMMAL.

Drunknad 10 April 1909, fyrtiofem mil norr om Cape Columbia,
 på återväg från 86° 38' N. Lat.

Detta eftermäle stirrar från denna ödsliga strand mot norr, mot den plats, där Marvin ljöt döden. Hans namn står först på den ärofulla listan öfver stupade arktiska hjältar, bland hvilka Willoughby, Franklin, Sonntag, Hall, Lockwood och andra stå, och det måste vara en tröst för dem, som sörja honom, att hans namn för evigt är förbundet med vinnandet af den jordens sista, stora trofé, för hvilken under nära fyra århundraden män af hvarje civiliserad nation ha lidit, kämpat och dött. Det är det nordligaste monument, som rests öfver någon människa, och hans våta graf är den nordligaste graf i världen.

Den 18 Juli lämnade *Roosevelt* sitt vinterkvarter och fördes afsiktligt midt in i kanalpackisen utanför Cape Union. I stället för att följa stranden som på uppresan och vid den förra expeditionen bröt fartyget sin väg söderut i kanalens midt och passerade Cape Sabine den 8 Augusti, trettionio dagar tidigare än 1906. Detta är den snabbaste och bästa vägen, betydligt att föredraga framför att följa stranden. Efter att ha kommit fria från kanalisen och in

Copyright by Robert E. Peary

E-ging-wah före kälkepeditionens uppbrott.

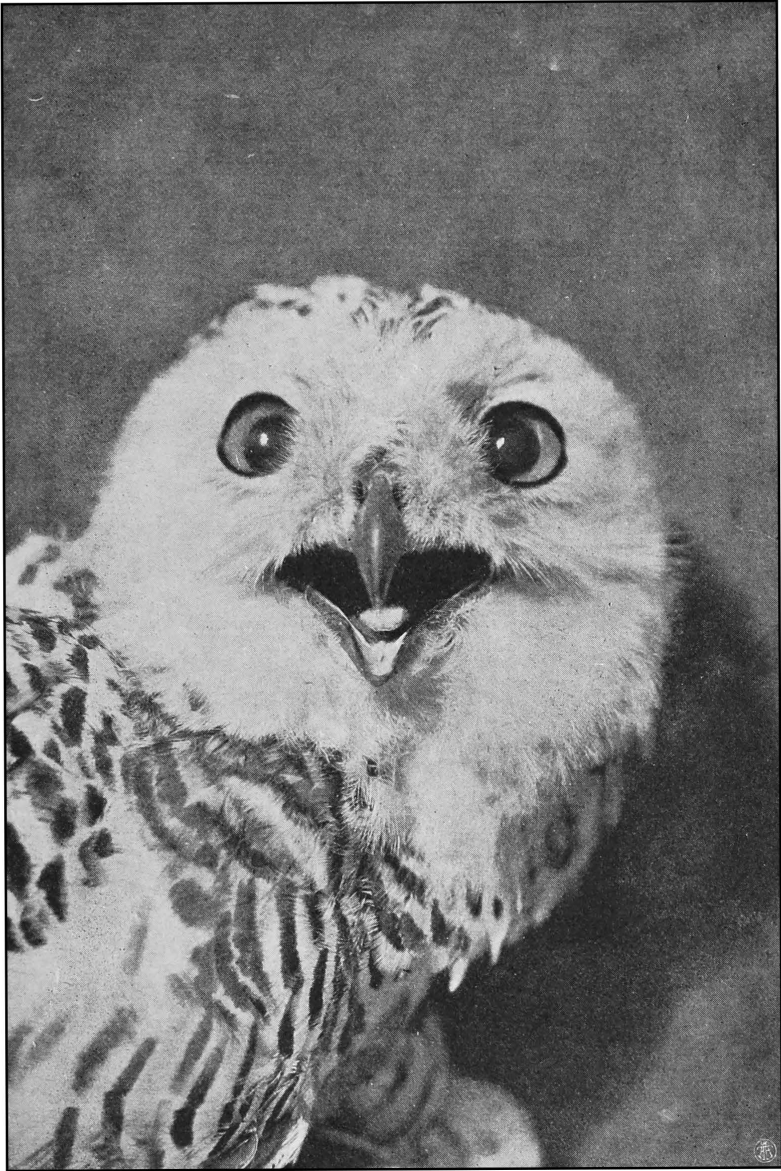
E-ging-wah efter återkomsten.

i det öppna vattnet i Smiths sund gingo vi i stället för till Etah söderut till Whale-sundet för att skjuta hvalrossar åt eskimåerna, innan vi landsatte dem. Vi stannade vid Cape Saumeres, eskimåernas *Nerke*, och en båtbesättning gick i land. Det var där jag först hörde talas om d:r Frederick A. Cooks manövrer under föregående år, medan jag var borta från Anoratok.

Från *Nerke* ångade *Roosevelt* till hvalrossgrunden i Whale-sundet, ändrade sedan kurs och gick åter norrut till Etah, dit vi anlände den 17 Augusti. Där fick jag veta flera detaljer om d:r Cooks operationer under hans vistelse i denna region.

Vid Etah funno vi Harry Whitney, slupstyraren Murphy och Pritchard, messpojken. Whitney hade väntat, att ett fartyg skulle komma norrut för att hämta honom, men då intet fartyg ännu kommit och det redan var långt lidet på årstiden, inbjöd jag honom att följa med *Roosevelt*. Så ångade vi söderut, dröjande vid infödingarnas boplatser för att aflämna flera eskimåer. När vi skildes, sade jag, att jag aldrig mera skulle återkomma till deras land — men som jag hade sagt detsamma vid ett eller två föregående tillfällen, mottogo de mitt eviga farväl med någon misstro.

I närheten af North Star Bay mötte vi *Jeannie*, skonaren som, förd af kapten Sam Bartlett, hade sändts norrut af Herbert Bridgman efter Harry Whitney och för att bringa kol till *Roosevelt*. Mr Whitney inskeppade sig på *Jeannie*, och *Roosevelt* tog ombord sitt kol. Den 26 Augusti lämnade jag den siste af mina trogna eskimåer vid Cape York, och *Roosevelt* vände sin skarpa, svarta för mot hemlandet.

Copyright by Robert E. Peary

Snöuggla från Cape Sheridan.

Den 5 September anlände fartyget till den trådlösa telegrafstationen vid Indian Harbor på Labradorkusten. Det första budskap, som här afsändes, var till mrs Peary: »Har lyckats till slut. Nått polen. Mår bra. Hälsningar», omedelbart följdt af ett från Bartlett till hans mor; ett till New York Times: »Nått polen 6 April; beräknar komma till Chateau Bay 7 September; skaffa mig där ensam linje och var beredda mottaga långt referat»; till Associated Press: »Stjärnbaneret hissadt på nordpolen»; till H. L. Bridgman, Peary Arctic Club, »Sun» ett chifftertelegram sägande: »Polen uppnådd, *Roosevelt* seglar».

Därefter ångade vi till Battle Harbor, och därifrån sändes det långa referatet till New York Times. Den 13 September ankom den oceangående bogserbåten *Douglas H. Thomas* från Sydney, Cape Breton, en distans af 475 mil, medförande representanter för Associated Press, hvilka jag hälsade med orden: »Detta är ett nytt rekord i journalistisk företagsamhet, och jag uppskattar komplimangen». Tre dagar senare ankom kanadensiska regeringens ångare *Tyrian* under befäl af kapten Dickson, medförande tjugutre specialkorrespondenter, som skyndat norrut så snart vårt första meddelande nådde New York.

Den 21 September, när *Roosevelt* närmade sig den lilla staden Sydney å Cape Bretonön, sågo vi en vacker hvit yacht komma mot oss. Det var *Sheelak*, hvars ägare mr James Ross, den kanadensiske kol-kungen, medförde mrs Peary och våra barn för att möta oss. Längre in i viken mötte vi en hel båtflottilj, alla prydda till fest och hälsande oss med musik.

När vi närmade oss staden, myllrade hela kajen af folk.

Den lilla staden, till hvilken jag så många gånger återvänt efter en misslyckad expedition, gaf oss ett kungligt mottagande, då *Roosevelt* återkom, och på masttoppen, bredvid stjärnbanéret och våra kanadensiska värdars och kusiners färger, förde den en flagga, som aldrig förr inseglat i någon hamn i världen — Nordpolsflaggan.

Från Sydney reste min familj och jag med järnväg till vårt sommarhem å Eagle Island, medan *Roosevelt* fortsatte söderut till New York, dit hon anlände 30 September, och där jag åter gick ombord.

Den 1 Oktober 1909, samma dag som Hudson-Fulton-flottparaden, gick *Roosevelt* uppför Hudson, mottagande en sådan välkomsthälsning af de församlade krigsfartygen af olika nationer och af de hundratals flod- och hamnbåtarna, att jag glömde de långa år af svårigheter, arbete och ensamhet, som lågo bakom mig och endast kom ihåg, att jag var en amerikan, som till sist återkom för att för mitt lands fötter lägga en trofé, som varit drömmen och målet för några af de bästa männen af nästan hvarje civiliserad nation under nära fyra hundra år.

Nordpolens upptäckt den 6 April 1909 af Peary Arctic Clubs sista expedition har slutligt och för alltid vederlagt den långa raden af sägner, som räcker tillbaka till de tidigaste åldrar, sägner, ibland kuriösa, ibland absurda, ibland med en gnista sanning uti — sägner, hvarmed människan alltid vill befolka okända regioner.

Telegrammet »Stjärnbanéret hissadt på nordpolen», som sändes genom den friska Labradorluften från den trådlösa telegrafstationen vid Indian Harbor, den 6 September, utmärkte den slutliga segern af de 23 bästa åren af en mans

lif; år, fyllda af djuriskt hårdt arbete, köld, mörker, hunger, och interpunkterade med ett brutet ben, stympade fötter, med sådana dagar af fysiskt helvete och nätter af missräkningens och det gäckade hoppets kval, som få kunna förstå eller föreställa sig.

Telegrammet utmärkte också topp-punkten, slutkapitlet af boken om fyra hundra år af storartade offer, kamp och hjältemod — en bok, där nästan hvarje civiliserad nation på jorden skrivit några glänsande sidor, och där det sista ordet skrivits af Förenta Staterna.

TILLÄGG

NÅGRA ORD OM OBSERVATIONERNA VID POLEN.

De instrument, som användas vid observationer för bestämmande af latitud äro antingen en sextant med artificiell horisont eller en liten teodolit. Båda dessa instrument medfördes på slädresan, men teodoliten blef, på grund af det låga solståndet, icke tagen i bruk. Om expeditionens återresa fördröjts till maj eller juni, hade teodoliten däremot varit värdefull vid bestämmandet af läge och af kompassens missvisning.

Den metod, som vid en polarfärd med släde användes vid meridianobservationer med sextant och artificiell horisont är som följer: Om det blåser, uppbygges ett halfcirkelformigt vindskydd af snöblock, med öppning mot söder. Om ingen vind finnes, är detta icke nödvändigt.

Instrumentlådan inbäddas fast i snö, som packas omkring den, hvarefter en skinnfäll kastas öfver den, delvis för att hindra solvärmens att smälta snön och sålunda rubba lådans läge, delvis äfven för att skydda observatorns ögon för det intensiva ljus, som återkastas från snön.

Den artificiella horisontens kvicksilfvertråg placeras på lådan, och kvicksilfret, som förut grundligt uppvärmts i igloon, hålles i tråget tills det blir fullt. Vid användande af det tråråg, som konstruerades och begagnades under den sista expeditionen, var det möjligt att få kvicksilfrets

yta fullkomligt i jämnhöjd med trågets kanter, hvarigenom vi blefvo i stånd att mycket noggrant bestämma vinklarna.

Kvicksilfret öfvertäckes med det s. k. taket, en metallram, hvari två noggrant slipade glas äro insatta i lutande ställning som de båda motsatta sidorna af ett hustak. Afsikten med detta tak är att hindra den minsta vindfläkt att störa kvicksilfrets yta och så fördärfva solens spegelbild däri, samt att hindra de fina snö- eller frostkristaller, som kunna finnas i luften, att intränga. Tråget placeras på instrumentlådan så, att dess längre diameter riktas mot solen.

Därefter kastas en skinnfäll på snön tätt intill lådans nordsida, således mot solen. På denna lägger sig observatorn framstupa med hufvudet mot söder. Han stöder armbågarna mot snön, håller sextanten säkert i båda händerna och flyttar sitt hufvud och instrumentet, tills solen eller en del däraf återspeglas i kvicksilfrets yta.

Den princip, enligt hvilken observators latitud uträknas efter solens middagshöjd, är mycket enkel. Det är denna: observatorns latitud är lika med distansen mellan solens centrum och zenith plus solens deklination för den dagen och timmen.

Solens deklination är, som hvarje skolpojke vet, dess afstånd norr eller söder från ekvatorn uppmätt i grader och minuter. Deklination är således helt enkelt himlens latitud. Det är en föränderlig kvantitet, emedan jordens axel lutar mot horisontalplanet.

Solens deklination för hvilken plats och timme som helst kan hämtas ur tabeller uppsatta för detta ändamål, hvilka

gifva deklinationen för hvarje dag från Greenwicks meridian och dess förändring för hvarje timma.

Dylika tabeller för Februari, Mars, April, Maj, Juni och Juli tillsammans med de vanliga tabellerna för refraktion till 10 gr. Fahrenheit medförde jag på några sidor, rifna ur Nautical Almanac and Navigator.

Vi komma nu till den metod, enligt hvilken solhöjden bestämmes medels sextant och artificiell horisont. Sextanten är ett instrument för mätande af vinkelafståndet (afståndet i grader) mellan två synliga föremål — — i detta fall, solen och horisonten. Det är en sektor af en cirkel och dess båge mäter sextio grader.

Som af diagrammet synes, rör sig en flyttbar radie, kallad visare, kring centern af denna sektor. Vid visarens öfre ända finnes en försilfrad spegel, som flyttar sig med denna. »Horisontglaset», af hvilket den ena hälften är klar och den andra försilfrad är placerad å instrumentets ram och icke flyttbart. Teleskopet, genom hvilket observatorn ser, är riktadt mot horisontalglaset. De båda speglarnes ytor och teleskopets optiska axel äro parallella med instrumentets plan.

På den sextant, hvilken jag medförde till polen, och som var tillverkad af John Bliss & Co. i New York, funnos två uppsättningar färgade glas, som af diagrammet synes, för att skydda ögonen för det skarpa solljuset. Instrumentets båge är indelad i tio små afdelningar. Vid den flyttbara visarens nedre ända finnes vernieren, en flyttbar auxiliär-skala för afläsning af bråkdelar af den fasta skalans underafdelningar. Vid användande af vernieren kan vinkeln mellan två föremål bestämmas på tio sekunder när.

Fastsatt på visaren är ett flyttbart läsglas för bestämmande af den exakta punkt, där en linje på vernieren sammanfaller med en linje af den graderade bågen, hvarvid resultatet erhålles i sekunder.

Genom att flytta visaren eller tangentskrufven eller båda, »nedbringa» observatorn den bild af solen, som återkastas från sextantens speglar, tills dess kant tangerar kanten af den spegelbild af solen, som finnes på kvicksilfrets yta å den artificiella horisonten. Den vinkel, som sålunda erhålles noteras i en anteckningsbok, som jämte penna ligger under observatorns högra hand. Vinkeln, som på detta sätt erhålles med sextanten är precis två gånger den verkliga vinkeln.

En »enkel» solhöjd tages genom att på detta sätt bringa en kant af solens bild i kontakt med den af speglarna återkastade bilden, en »dubbel» solhöjd tages genom att bringa först en kant af solen, sedan den andra i kontakt med spegelbilden. Medan den enkla solhöjden kan gifva ett tillräckligt noggrant resultat, är dock en dubbel mera tillfredsställande, och två eller tre sådana äro ännu mera önskvärda.

Sedan man funnit den observerade höjden af solens kant, uträknas den verkliga höjden på följande sätt: Först adderas eller subtraheras instrumentets egen missvisning (bestämd under observationen) beroende på om instrumentet är plus eller minus; siffrorna, som visas af sextantens båge, divideras med två, solens halvdiameter för dagen tillägges, om observationen sker från solens nederkant, eller fråndrages, om den sker från öfverkanten; därefter göres en korrigering för återspeglning, hvilken visas genom för ändamålet uppställda tabeller.

Resultatet i grader minuter och sekunder subtraheras från 90° afståndet mellan horisonten och zenith och då erhålles afståndet mellan solen och zenith, hvarefter den korrigerade deklinationen tillägges. Resultatet är observatorns latitud.

När uträkningarna äro färdiga, får man resultatet i sekunder; men som latitudsekunder endast äro sextiondedelar af en engelsk mil, eller 100 fot, behöfver man icke bry sig om enstaka sekunder. Vanligen lämnas resultatet af en observation i det närmaste antalet minuter. T. ex. $87^\circ 23' 13''$ skulle kallas $87^\circ 23'$ och $87^\circ 23' 48''$ skulle kallas $87^\circ 24'$.

Vid polen tog jag observationer från två skilda platser, åt tre olika håll vid fyra olika tillfällen — — inalles tretton enkla eller sex och en half dubbla solhöjder.

Jag har, hos experter, som dock icke själfva ha någon praktisk erfarenhet från de arktiska regionerna, märkt en benägenhet att öfverskatta och öfverdrifva de svårigheter, som på grund af kylan äro förknippade med utförandet af observationer i dessa trakter.

Min personliga erfarenhet är den, att för en van observator, klädd i pels och görande sina observationer i lugnt väder, vid en temperatur icke understigande — 40° Fahrenheit, svårigheterna icke äro så stora. Omfattningen och beskaffenheten af fel, uppkomna genom kylans inverkan på instrumentet, torde nog kunna ge anledning till en diskussion och till betydligt delade meningar.

Min personliga erfarenhet är, att de mest allvarsamma svårigheterna gälla ögonen.

För ögon, som varit utsatta för skarpt och oafbrutet

dagsljus i dagar och veckor, och för ansträngningen att ständigt hålla kursen medels kompass, medan man far mot en bestämd punkt i sådant ljus, innebär utförandet af en serie observationer vanligen en fara, och ansträngningen med inriktning, att få en noggrann kontakt mellan de båda spegelbilderna af solen och att läsa vernieren, allt detta i det bländande ljus, hvarom endast den, som gjort observationer på en ändlös snövidd i de arktiska regionerna, kan göra sig en föreställning, gör vanligen ögonen blodsprängda och svidande timvis efteråt.

De ofvannämnda, fortsatta observationsserier, som gjordes i närheten af polen, gjorde mina ögon i två eller tre dagar obrukbara för allt som fordrade god synförmåga, och om det varit nödvändigt för mig att sätta en kurs efter kompass, hade jag varit tvungen att öfverlämna detta till någon annan.

De snöglasögon, som vi alltid buro under marsch, lindrade visserligen, men kunde dock icke fullkomligt skydda ögonen, som därför under en serie observationer blefvo mycket medtagna.

Olika auktoriteter bedöma det antagliga felet i observationer tagna från polen olika, varierande från en till fem mil. Personligen är jag böjd att anse en felmarginal af fem mil vara tillräcklig.

Ingen utom dem, som äro fullkomligt främmande för dylika saker, har för ett ögonblick föreställt sig att jag, med mina instrument kunde bestämma polens läge närmare än på en mil eller två; men sedan jag på detta sätt ungefärligen bestämt dess läge och lämnat en marginal af omkring tio mil för möjliga fel hos instrumenten

eller af mig själf som observator, samt sedan korsat och åter korsat denna tiomilsareal i olika riktningar kan ingen, utom den mest okunnige, ha minsta tvifvel om att jag vid något tillfälle passerat tätt intill denna punkt eller kanske gått rakt öfver den.

ÖFVERSIKT AF DJUPMÄTNINGS-, TIDVATTENS- OCH
METEOROLOGISKA IAKTTAGELSER.¹

Af *R. A. Harris.*

Kust- och Landtmäteri-Byrån, Washington, D. C.

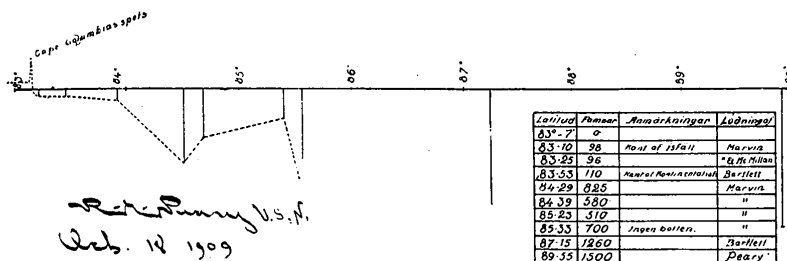
Lodningar.

Före Pearys expedition ägde man föga kännedom om den norr om Grönland och Grants land befintliga delen af Norra Ishafvet. År 1876 funno Markham och Parr ett djup af 72 famnar på en punkt nästan norr om Cape Joseph Henry $83^{\circ} 20\frac{1}{2}'$ latitud och 63° W. Lockwood och Brainard lodade 1882 på en punkt norr om Cape May, omkr. 82° lat. $40'$ N. och omkr. 51° longitud V. 133 famnar djupt utan att nå botten.

Polarpackisens rörelse härledde Lockwood från en tidvattensrämma, sträckande sig från Cape May till Beaumont Island. Pearys resor utmed Grönlands norra kust år 1900 och på polarisen 1902 och 1906 bestyrkte tillfullo den af Lockwood förmodade rörelsen. I April 1902 och 1906 fann han is, som drefs österut af västliga och nordvästliga vindar. Utefter gränslinien mellan ett par isfält flyttade sig dessutom det norra fältet längre än det södra. Dessa fakta i samband med den år 1900 iakttagna vattenskyn norr om Cape Morris Jesup utgjorde ett starkt bevis för tillvaron af djupvatten mellan Grönland och nordpolen.

Ehuru få till antalet äro de år 1909 mellan Cape Columbia och polen verkställda lodningarna af stort intresse för geografer. Vidstående figur visar de erhållna resultaten.

¹ Insänd af O. H. Tittman, superintendent, Kust- och Landtmäteri-Byrån.

Dessa lodningar bevisa förefintligheten af en af omkring 100 famnars vatten täckt kontinentafsats, hvars kant norr om Cape Columbia ligger omkring 46 sjömil från kusten. Vid 84° 29' lat. befanns djupet vara 825 famnar, medan det 85° 23' lat. var endast 310. Denna skillnad i djup är af stort intresse i fråga om den möjliga förekomsten af land västerut.

Vid tre lodningar, företagna mellan punkter med jämförelsevis grundt vatten och polen, nåddes icke botten. Den 5 sjömil från polen verkställda lodningen ådagalade ett djup därstädes af minst 1,500 famnar. Detta stämmer öfverens med den af *Fram* företagna nordligaste lodningen på en punkt norr om Frans Josefs land, omkring 85° 20' lat., 1,640 famnar djupt, utan att botten nåddes.

Tidvatten.

Tidvattensobservationer på Ishafskusten af Grants land utfördes på order af Kust- och Landtmäteri-Byrån, som president Roosevelt genom handels- och arbetsministern beordrat att låta verkställa sådant arbete.

Ändamålet var att försäkra sig om iakttagelser utefter norra kusterna af Grants land och Grönland på ett tillräckligt antal platser för bestämmandet af tidvattnen i dessa nejder, i den tron, att dylika observationer skulle sprida ljus öfver frågan om den möjliga förefintligheten af ett »betydligt landområde i den okända delen af Norra Ishafvet.»

Systematiska tidvattens- och meteorologiska iakttagelser gjordes dag och natt vid Cape Sheridan, Point Aldrich (nära Cape Columbia), Cape Bryant, Cape Morris Jesup och Fort Conger, under resp. 23, 29, 38, 10 och 13 dagar.

Tidvattnet iaktogs på lodräta stafvar eller stänger, fasthållna af stenar, placerade rundt om dem på bottnen af det grunda vattnet utmed kusten. Vid Cape Sheridan, Point Aldrich och Cape Bryant voro s. k. igloos uppförda ofvanpå stängerna. Enär dessa uppvärmdes genom fotogénkök, voro observatorerna i stånd att jämförelsevis lätt bibehålla öppna brunnshål.

Tack vare istäcket, hindrades vindvågorna att menligt inverka på noggrannheten af stångaflysningarna, som i allmänhet bli mindre noggranna, när de äga rum i öppet vatten. Vattenytans höjd på stafvarna, allt eftersom vattnet steg eller sjönk i brunnshålen, iaktogs synnerligen noga. Observationerna verkställdes hvarje timme, och under en stor del af tidsperioden supplementerades de af tätare iakttagelser, ofta hvar tionde minut.

Den vid tidvattensarbetet begagnade kronometern jämfördes före och efter nordpolsfärden med rätt Greenwich-tid. Jämförelsen visade att under denna period af 461 dagar kronometerns vinst pr dag utgjorde i genomsnitt 2,2 sekunder.

Måntidvattensintervallerna i genomsnitt och tidvattnets stigning och fall öfver hufvud taget, angifvas här nedan.

Station	Lat.	Long.	H. V. Interv.	L. V. Interv.	Med stigning och fall
					Fot
Cape Sheridan ...	82° 27'	61° 21'	10 t. 31 m.	4 t. 16 m.	1,76
Point Aldrich ...	83° 07'	69° 44'	7 t. 58 m.	1 t. 50 m.	0,84
Cape Bryant	82° 21'	55° 30'	0 t. 0.3m.	6 t. 22 m.	1,07
Cape MorrisJesup	83° 40'	33° 35'	10 t. 49 m.	4 t. 33 m.	0,38
Fort Conger	81° 44'	64° 44'	11 t. 38 m.	8 t. 15 m.	4,06
Fort Conger + ...	81° 44'	64° 44'	11 t. 33 m.	8 t. 20 m.	4,88

De konstanta siffrorna för dessa platser lämnas i en rapport om Ishafstidvatten, afgifven af Kust- och Landtmäteri-Byrån.

Som namnet antyder, är en måntidvattensintervall den tid, som förflyter mellan månens gång öfver platsens eller stationens meridian och inträffandet af hög- eller lågvatten. Ligga ett par stationer på

samma longitud, så angifver skillnaden mellan de båda stationernas måntidvattensintervaller skillnaden i tidpunkten för flodens ankomst. Äro de belägna på olika longitud, så måste intervallerna förvandlas till måntimmar (1 måntimme = 1,033 soltimmar) och ökas med stationernas västra longitud, uttryckt i timmar. Resultatet blir stationernas tidvattenstimmar, uttryckta i Greenwichmåntid. Skillnaden mellan 2 stationers tidvattenstimmar blir skillnaden i tiden för flodens inträffande, uttryckt i måntimmar.

Ett af de viktigaste resultaten af expeditionens tidvattensobservationer är det faktum, att högvattnet inträffar ett par timmar tidigare vid Cape Columbia än vid Cape Sheridan. Cape Columbia-tidvattnen inträffa äfven förr än tidvattnen utmed norra kusten af Spetsbergen. Detta bevisar, att floden vid Cape Columbia kommer vesterifrån. Det är Baffins Bay-floden, fortplantad först nordvestligt genom östra delen af Ishafsarkipelagen till Ishafvet och därefter österut längs norra kusten af Grants land till Cape Columbia. Att tidvattensådran enligt iakttagelser fortvarar efter en dylik passage i stället för att försvinna efter inträdet i Norra Ishafvet, utgör ett bevis för tillvaron af en vattenväg af ringa bredd till nordvestra delen af Grants land. Detta tyder på att Crookers land, som Peary för första gången den 24 Juni 1906 såg från en höjd af omkring 2,000 fot, utgör en del af denna kanals eller undervattensvägs norra gräns.¹

Tidvattnen utmed Grönlands norra kust framkallas genom den stora stigningen och fallet i öfre delen af Baffins Bay. Enär Norra Ishafvet så godt som saknar halfdagstidvatten, varierar följaktligen flodtiden endast föga, medan man färdas genom Smiths sund, Kanebassängen samt Kennedy- och Robeson-kanalerna, med andra ord, på denna undervattensväg försiggår en ständig pendelsvängning. Den nordöstra krökningen af Peary lands kustlinje på andra sidan Robeson-kanalen och den på jordens rotation beroende afvikande kraften tendera att bibehålla en rubbning, långt åt nordost och delvis i form af en fri fortplantningsväg, beröende på den ständiga

¹ Resultat af Greelys observationer 1881—83, en period af nära 2 år.

pendelsvängningen i sundet. Flodiakttagelserna gifva vid handen, att rubbningen märkes så fjärran som vid Cape Morris Jesup, där halfdagsportionens storlek utgör 0,38 fot, medan den vid Cape Bryant, nordost om Robeson-känalen, är 1,07 fot. Dessa siffror, tagna i samband med rubbningen i Robeson-kanalen, tyda på att tidvattnen utefter kusten af Peary land inträffa senare, när man färdas österut från Cape Bryant.

På grund af det jämförelsevis korta afståndet mellan Cape Bryant och Cape Morris Jesup är det sannolikt, att den från sydvest fortplantade ådran vid den senare punkten inträffar mycket tidigare än den, som passerar mellan Spetsbergen och Grönland. Sålunda kan delvis förklaras den ringa mängden af halfdagsfloden vid Cape Morris Jesup såväl som tiden för dess ankomst.

Det lider intet tvifvel, att en punkt utan tidvatten finnes i Lincoln-hafvet utanför Peary land.

Halfdags-tidvattnens krafter försvinna vid nordpolen och äro mycket små öfver hela Norra Ishafvet. Följaktligen kommer halfdagsportionen af högvattnet i dessa nejder nästan helt och hållet från tidvattnen i Atlantiska hafvet. Dagskrafterna nå sitt maximum vid polen och åstadkomma märkbara högvatten i Norra Ishafvets djupare vatten. Baffins Bay-flodens dagsportion alstrar dagsportionen i Smiths sund, Kane-bassängen och Kennedy-kanalen. Under färden från Fort Conger till Ishafvet skulle man naturligtvis vänta en stor förändring i tiden för dagsflodens ankomst, äfven på en jämförelsevis kort sträcka; med andra ord, förändringen af tidpunkten för dags-tidvattnets inträffande borde helt naturligt vara betydlig, där Baffins Bay's högvatten förenar sig med Norra Ishafvets.

Pearys observationer ådagalägga, att så är fallet. De gifva vid handen, att dagsfloden vid Cape Bryant, Cape Sheridan, Point Aldrich och Cape Morris Jesup följer Fort Congers dagsflod med resp. $3\frac{1}{2}$, 5, 6 och 8 timmars mellantid.

Siffrorna för dagsflodens vid Point Aldrich stigning och fall samt tiden för dess inträffande skilja sig ej mycket från dem, som äro grundade på antagandet af en djup polarbassäng, sträckande sig från Grants land och Ishafsarkipelagen till vattnen utanför den öster

om de Nysibiriska öarna belägna delen af Sibiriens kust. De Longs sällskap iakttog tidvatten vid Bennett Island år 1881. Af dessa iakttagelser framgår, att dagsflodens storlek är mycket mindre än den borde vara, så framt hypotesen om tillvaron af djupvatten i den nämnda polarbassängen vore antaglig. Så är äfven fallet med dagsfloden vid Pitlekaj, Point Barrow och Flossum Island.

Dagstidvattnets ringa mängd i de nämnda fallen kan sannolikt förklaras blott genom antagandet, att det finnes hindrande landområden, bredande sig öfver en betydlig del af de okända Ishafsnejderna.

Här skall ej göras något ytterligare försök att bevisa, att det måste finnas ett fastland, en arkipelag eller en mycket grund vattenmassa mellan den nuvarande Ishafsarkipelagen och Sibirien. En kort behandling af denna fråga jämte en tidvattenskarta öfver polartrakterna inflyter i den af Kust- och Landtmäteri-Byrån afgifna rapporten, som vi redan hänvisat till. Några hithörande fakta må emellertid omnämnas.

1) Vid Point Barrow, Alaska, kommer tidvattnet från vester och ej från norr, som hypotesen om ett vidsträckt, djupt Ishafsäcknen tyder på.

2) Halfdagsportionen af högvattnet vid Bennet Island är 2,5 fot, medan den vid Point Barrow är endast 0,4 fot och vid Flossum Island, Alaska, 0,5 fot. Detta tyder på att hindrande landområden ligga mellan det af *Fram* korsade djupa bäckenet eller kanalen och norra kusten af Alaska.

3) De iakttagna högvattenstimmarna och portionerna visa, att halfdagsfloden icke fortplantas från Grönlandshafvet till Alaskas kust direkt öfver ett djupt och oafbrutet Ishafsäcknen.

4) Af siffrorna för de iakttagna portionerna af dagstidvattnen i Teplitzviken, vid Franz Josefs land och Pitlekaj i nordöstra Sibirien, samt vid Point Barrow och Flossum Island är nära hälften baserad på antagandet af ett oafbrutet och djupt polarbäcknen.

Till dessa fakta kunna läggas följande antydningar, som äro af vikt i fråga om detta okända områdes skapnad och storlek:

Jeanette-expeditionens drift vesterut.

Den af Mikkelsen och Leffingsoll iakttagna vestliga driften norr om Alaska.

Tillvaron af Crookers land.

Långgrundt vatten, antydt genom en lodning 310 famnar djupt å $85^{\circ} 23'$ lat. V.

Tidvattensådrans östliga riktning utmed norra kusten af Grants land, ådagalagd genom iakttagelser vid Point Aldrich, Cape Sheridan och Cape Bryant.

Den i Beaufort-hafvet funna isens höga ålder.

Antydningar af vikt i detta sammanhang, men som icke kunna betraktas som fullt bevisade fakta, äro följande:

Den sannolikt vestliga riktning, som tagits af tunnor, satta i drift utanför Point Barrow och Cape Bathurst, af hvilka den ena upptogs på nordöstra kusten af Island, den andra på Norges norra kust.

Den af Harrison framkastade frågan, huruvida mängden af den från Norra Ishafvet bortdrifna isen berättigar till antagandet af ett obehindradt Ishafsäckan.

Tar man de olika fakta i betraktande, så synes det sannolikt, att där finnes ett hinder (fastland, öar eller grund), utgörande nära en half miljon kvadratmil, att det ena hörnet ligger norr om Bennett Island, ett annat norr om Point Barrow, nära Banks land och Prins Patrick Island, och ett annat vid eller nära Crookers land.

Meteorologi.

Regelbundna timobservationer medelst termometer och barometer gjordes dag och natt af tidvattensobservatorerna.

De erhållna resultaten jämte några resultat, hämtade ur den af löjtnant (numera general) A. W. Greely afgifna rapporten om de arbeten, som utfördes af Förenta staternas expedition till Lady Franklin-viken, visar vidstående tabell.

Temperatur	Cape Sheridan			Fort Conger ¹
Datum	Maxim.	Minim.	Med.	Med.
	°	°	°	°
Nov. 14—30	-- 7	-- 39	-- 23,96	
Dec. 1908	-- 5	-- 53	-- 29,22	-- 28,10
Jan. 1909	-- 6	-- 49	-- 30,61	-- 38,24
Febr. »	-- 7	-- 49	-- 31,71	-- 40,13
Mars »	+ 13	-- 52	-- 20,67	-- 28,10
April »	+ 13	-- 37	-- 15,63	-- 13,55
Maj »	+ 46	-- 15	+ 18,00	-- 14,08
Juni »	+ 52	+ 13	+ 31,51	+ 32,65
Nov. 17—Dec. 13 1908	-- 7	-- 39	-- 25,73	
Jan. 16—Febr. 12 1909	-- 21	-- 48	-- 35,48	
Maj 17—22 1909	+ 37	+ 12	+ 22,97	
Juni 11—25 »	+ 50	+ 25	+ 34,19	

Temperatur.²

Station	Datum	Maxim.	Minim.	Med.
		°	°	°
Point Aldrich, nära Cape Columbia...	Nov. 17—Dec. 13 1908	-- 14	-- 46	-- 31,96
Cape Bryant.....	Jan. 16—Febr. 12 1909	-- 12	-- 55	-- 36,68
Cape Morris Jesup	Maj 17—Maj 22 »	+ 35	+ 16	+ 27,92
Fort Conger	Juni 11—Juni 25 »	+ 54	+ 28	+ 34,44
»	»	1882 + 44,4	+ 26,7	+ 34,883
»	»	1883 + 39,6	+ 26,4	+ 33,893

Af dessa siffror finna vi, att medeltemperaturen vid Point Aldrich från den 17 Nov. till den 13 Dec. var 6,21 gr. lägre än vid Cape

¹ Observationer, utförda 1875—6 och 1881—3. Greelys Rapport Vol II, p. 230.

² Greelys Rapport, Vol. II. pp. 196, 197, 280, 281. Hvarje timme gjorda afläsningar begagnade.

Sheridan under samma period, att den vid Cape Bryant från den 16 Jan. till den 12 Febr. 1909 var 1,20 gr. lägre än vid Cape Sheridan, vid Cape Morris Jesup från den 17 Maj till den 28 Maj var 4,95 gr. högre än vid Cape Sheridan och vid Fort Conger från den 11 Juni till den 25 Juni densamma som vid Cape Sheridan under denna period.

Barometer-Afläsningar.¹

Station	Datum	Maxim.	Minim.	Med.	Med.
Cape Sheridan ...	Nov. 13—30 1908	30,42	28,96	29,899	Fort Conger ¹
	Dec. »	30,27	29,28	29,749	29,922
	Jan. 1909	30,42	29,18	29,752	29,796
	Febr. »	30,59	29,03	29,772	29,672
	Mars »	30,89	29,69	30,282	29,898
	April »	30,58	29,20	29,991	30,099
	Maj »	30,60	29,39	30,105	30,066
	Juni »	30,21	29,37	29,804	29,878
	Nov. 17—Dec. 13 1908	30,42	29,26	29,866	
	Jan. 16—Febr. 4 1909	30,40	29,18	29,691	
Maj 14—Maj 22 »	30,52	30,04	30,304		
Point Aldrich	Nov. 17—Dec. 13 1908	30,51	29,35	29,998	
Cape Bryant	Jan. 16—Febr. 4 1909	30,10	29,83	29,976	
Cape Morris Jesup	Maj 14—Maj 22 »	30,70	30,24	30,469	
Fort Conger	Juni 11—Juni 23 »	30,19	29,74	30,013	
» »	1882	30,129	29,416	29,817	
» »	1883	30,218	29,590	29,949	

Ofvanstående tabell visar, att barometern under en månad vid Cape Sheridan stiger och faller i genomsnitt 1,2 tum, mest i Februari och minst i Juni.

¹ Observationer verkställda åren 1881—83. Greelys Rapport Vol. II p. 166.

Greelys Rapport Vol. II, pp. 122, 123 146, 147. Afläsningar hvarje timme, begränsade till hafsnivån.

En undersökning af de månatliga medelgraderna ådagalägger, att barometern vid Cape Sheridan står lägst under månaderna December och Januari eller omkring den 1 Januari och högst omkring den 1 April och att fluktuationen belöper sig till omkring 0,5 tum. Dessa resultat stämma öfverens med de af Greely vid Fort Conger vunna resultaten, illustrerade af en figur å sid. 166, vol. II i hans rapport.

Enligt en här icke införd tabell stiger och faller barometern vid Cape Sheridan omkring 0,5 tum pr dag. Fluktuationens minima äro noggrant fastställda från November till April och förekomma både f. m. och e. m.

Från den 17 Aug. 1908, då expeditionen lämnade Etah, på färden norrut, till den 12 Juli 1909 erhöles termometeruppgifter för 5½ månader och barometeruppgifter för 9 månader från själfregistrerande instrument. Dessutom verkställde tidvattensobservatorerna hvarje timme direkta termometer- och barometerafläsningar, genom hvilka ofvanstående resultat vunnits.

GEOGRAFISKA NATIONALSÄLLSKAPETS UNDERKOMITÉS RAPPORT RÖRANDE BEVISEN FÖR PEARYS UPPTÄCKT AF NORD-POLEN. — ETT PAR HONOM TILDELADE HEDERSTECKEN.

Vid ett sammanträde i Hubbard Memorial Hall den 4 Nov. 1909 mottog Geografiska Nationalsällskapets styrelse följande rapport:

»Den underkomité, som fått i uppdrag att undersöka bevisen för att kommandören Peary nått nordpolen, får härmed meddela, att den fullbordat sitt arbete.

Kommandör Peary har till underkomitén öfverlämnat sin originaljournal och sina observationsanteckningar jämte alla sina instrument och apparater äfvensom några af de viktigaste bland hans expeditioners vetenskapliga resultat. Dessa hafva noggrant blifvit undersökta af Eder underkomité, och komiténs ledamöter hysa enhälligt den åsikten, att kommandör Peary nådde polen den 6 April 1909.

De känna sig äfven förpliktade att förklara, det organiserandet, planläggandet och ledningen af expeditionen, dess fullständiga framgång och vetenskapliga resultat tillfyllest vittna om kommandör Robert E. Pearys skicklighet och göra honom väl förtjänt af de högsta hedersbetygelser, som Geografiska Nationalsällskapet kan ägna honom.

Henry Gannett. C. M. Chester. O. H. Tittman.»¹

¹ Henry Gannett, ordförande i den komité, som rapporterat om bevisen för kommandör Pearys upptäckt af nordpolen, har sedan 1882 varit förste geograf i Förenta staternas Geologiska Landtmäteri Byrå. Han har författat »Handbok i Topografiskt Landtmäteri», »Statistiska kartor öfver Tionde och Elfte Folkräkningen», »Höjd-Lexikon», »Magnetisk afvikelse i Förenta staterna», »Stanfords Kompendium i Geografi», äfvensom en mängd regeringsrapporter. Han är ordförande i Geografiska Nationalsällskapet, och var en af dem, som år 1888 stiftade sällskapet.

Konteramiral Calby M. Chester vid Förenta staternas flotta, utexaminerades från Förenta Staternas Navigationshögskola år 1863. Han har innehaft hvarje mer bety-

Ofvanstående rapport gillades enhälligt.

Genast därefter antogs följande resolution:

»Alldenstund kommandör Peary nått nordpolen, det under århundraden sökta målet; och

Alldenstund detta är den största geografiska bragd, sällskapet kan komma i tillfälle att hedra;

Beslutades, att en särskild medalj skulle tilldelas kommandör Peary.»

Sedan talet till Kungl. Skottska Geografiska Sällskapet avslutats, öfverlämnade lord Balfour till kommandör Peary en silfvermodell till ett fartyg, sådant, som fordomtima begagnades af frejdade polarnavigatörer. Skeppet är en kopia af en tremastare för fulla segel, ett fartyg af det slag, som brukades under senare delen af 16:de århundradet. Modellen utgör ett vackert prof på konstnärligt guldsmedsarbete. På ett af seglen är Kungl. Geografiska Sällskapets märke graveradt, och ett annat bär en latinsk inskrift.

dande befäl under sjödepartementet, däribland som superintendent vid Förenta staternas Marinobservatorium, som öfverbefälhavare för Atlantiska eskadern, superintendent vid Förenta staternas Navigationshögskola, chef för Hydrografiska Afdelningen af Förenta staternas flotta. Amiral Chester är sedan många år tillbaka känd som en af de främsta tjänstgörande navigatörerna.

O. H. Tittman har sedan år 1900 varit superintendent vid Förenta staternas Kust- och Landtmäteri-Byrå, är ledamot af Förenta staternas Alaska-Gränskommission och var en af Geografiska Nationalsällskapets stiftare.

ROBERT E. PEARY

NORDPOLENS UPPTÄCKT

FÖRETAL.

*F*ör några år sedan träffade jag vid en middag i Washington samman med den frejdade polarforskaren Nansen, själf en af polarforskningens hjältar, som till mig yttrade: »Peary är er främste man, ja jag tror, han på det hela taget är den förnämste bland de män, som i våra dagar försöka nå nordpolen, och han har goda utsikter att bli den lycklige.» Jag kan inte återgifva de exakta ordalagen, men de voro ungefär de nämnda, och de gjorde ett starkt intryck på mig. Jag tänkte på dem, då jag sommaren 1908 som Förenta Staternas president gick ombord på Pearys fartyg för att säga honom farväl, strax innan han företog sin sista, ansträngande, med framgång krönta nordpolsfärd. Ett år därefter, medan jag kamperade på de norra utsprången af *M:t Kenia*, rakt under ekvatorn, mottog jag af en infödd budbärare underrättelsen att Peary lyckats och att tack vare honom upptäckten af nordpolen skulle komma att intaga hedersrummet bland de bragder, som vi äro särskildt stolta öfver, emedan de blifvit utförda af våra landsmän.

Det är sannolikt endast ett fåtal icke-fackmän, som kunna göra sig en föreställning om det hart när otroliga, mödosamma arbete och de oerhörda svårigheter, som äro förknippade med en sådan bragd som Pearys, och ännu färre äro de, som inse, hur många års omsorgsfull öfning och för-

beredelse det kräfvos, innan ens ett försök kan göras med någon utsikt att lyckas. En nordpolsfärd kan krönas med framgång blott efter många års mödor och oförtrutet, tålmodigt arbete. Stor fysisk hårdighet och uthållighet, en vilja af stål och orubbligt mod, förmåga att kommendera, äfventyrslystnad, skarpsinne och förutseende skarp blick -- se där egenskaper, som måste förefinnas hos en polarforskare, därest han skall vinna framgång; och dessa jämte flera andra återfinnas hos den främste bland framgångsrika arktiska forskare, den man, som lyckades, där hittills till och med de förnämsta och modigaste misslyckats.

Kommendör Peary har gjort hela den civiliserade världen till sin gäldenär, men framför allt äro vi, kommendörens landsmän, hans gäldenärer. Han har utfört ett af vår tids stordåd och därigenom höljt sig själf och sitt land med ovansklig ära, hvarför vi hälsa hans egen skildring af den triumf, han vunnit i de omätliga polaröknarna, välkommen.

THEODORE ROOSEVELT.

Hvita Nilen den 12 Mars 1910.

INNEHÅLL.

	Sid.
Robert E. Peary och hans verk	3
Glada och dystra minnen. — Förberedelser och utrustning . . .	9
Från New York till Cape York	28
Eskimåerna. — »Nordens anarkistfilosofer». Deras seder och bruk	52
Hvalrossjakter, polartrakternas farligaste sport. — Affärd från Etah	75
Striderna med isen från Etah till Cape Sheridan	86
På väg mot norr under midnattssolen	104
Förråd föras i land. — Drift bland ismassorna. — Vi spränga oss fram med dynamit	115
Höstjakter och förberedelser för den långa natten. — Eskimåer- nas sätt att fiska och köra	132
Tältlif. — En färd till Clement Markham Inlet. — Jakt på is- björn, myskoxar och Caribou.	149
Farväl till solen. — Den långa arktiska natten. — Livet och ordningen under vintern	168
Förberedelser till färden mot polen. — Roosevelt i fara. — De arktiska stormarne. — Biblioteket	184
Julen firas vid Cape Sheridan. — En expedition sändes till Grön- land. — Eskimåbarnens lekar. — En giljare från nordens . . .	202
Den sista stora färden. — Fram öfver ishafvet. — En polarfärds besvärligheter	212
Hvarpå vår framgång berodde. — Mitt system. — Vår utrust- ning	224
På arktiska oceanens is. — Eskimåerna se Tornarsuks hand. — Solen återvänder	236
Afsked från Marvin. — På andra sidan 87 parallellen	270
Det bär af mot polen. — Ändtligen vid målet	288

	Sid.
Uppbrott från polen. — Svåra resdagar. — Marvins död. — Åter till civilisationen	304
Några ord om observationerna vid polen	337
Öfversikt af djupmättnings-, tidvattens- och meteorologiska iakt- tagelser	344
Geografiska Nationalsällskapets underkomités rapport rörande bevisen för Pearys upptäckt af nordpolen. — Ett par honom tilldelade hederstecken	354

ILLUSTRATIONER:

A SÄRSKILDA BLAD:

Robert E. Peary	Vid sid.	1	Instängd i isen	Vid sid.	193
»Roosevelts» besättning. . . . »	»	15	Kommendör Robert E. Peary framläggande det vetenskapliga beviset på sin upptäckt af polen till pröfning inför den af The National Geographic Society tillsatta kommittén i Washington d. 1 November 1909. På följande dag tillerkändes han sällskapets guldmedalj.	Vid sid.	336
President Roosevelt lämnar fartyget i Oyster Bay och tillönskar Peary lycka på färden	Vid sid.	30			
Hvalrossar anfallande libåten » »	»	70			
Polarfartyget »Roosevelt» i isen hösten 1908	Vid sid.	129			
Peary ombord på »Roosevelt» » »	»	171			

I TEXTEN:

	Sid.		Sid.
»Jag tror på Er, Peary, och jag tror att Ni skall lyckas.» (President Roosevelts afskedshälsning till Peary d. 7 Juli 1908.)	9	Roosevelts däck, fullpackadt med proviant och hundar vid afresan från Etah.	40
Tre af mina outröttliga följeslagare till polen	11	»Roosevelt» kolar vid Etah.	41
En af de eskimåer, som ilade mig till mötes i sina kajaker vid Cape York	13	En dödad hvalross	43
Professor Ross G. Marvin, som afled under hemfärden	16	En tupik på en öde plats	46
Dr J. W. Goodsell, expeditionens läkare	17	Peary delar ut tenntallrikar till eskimåkvinnorna	49
George Borup, expeditionens fotograf.	18	Återvändande från jakten, is i bakgrunden	52
Thomas Gushue, styrman	19	En af Pearys följeslagare	55
George A. Wardwell, förste maskinist	20	Eskimå	57
Banks Scott, andre maskinist.	21	Eskimåflicka	61
Styrman Thomas Gushue och en eskimå efter en harjakt vid Whale Sound	25	Eskimåer brottas om en hustru	64
Två sidor af Peary's loggbok, förd af honom själf; siffrorna beteckna breddgrader	29	En eskimågraf.	65
En typisk eskimåkvinna E-la-too med sin son utanför sin tupik vid Cape York, Augusti 1908	33	Hundmarknad vid Etah	69
En stum berättelse från trehundra års ansträngningar att nå nordpolen, astronomen Sonntags graf vid Etah	37	Peary och Kapten Bartlett	72
		I land för att jaga	75
		En af Peary's eskimåer	77
		Den första isen	80
		Eskimå på jakt	83
		Svår seglats	86
		Bild från »Roosevelts» däck	89
		En liten »civiliserad» eskimå	92
		På utkik	93
		Kälkarne tillverkas	97
		Eskimåkvinna i fullständig vinterdräkt	98

Sid.	Sid.		
I väntan att slippa ut	101	En typisk eskimåsläde -- 9 fot lång	208
I isen vid Lincoln Bay	104	En del af expeditionen under d:r Good-	
Robert A. Bartlett (»Roosevelts» kapten)	105	sells ledning	212
Mc Millan och styrman Gushue	109	Den sista lägerplatsen före uppbrottet	
Ankomst till öfvervintringsplatsen vid		mot polen	214
Cape Sheridan.	113	En egendomlig isformation	216
Förråd föras i land.	115	En väg som måst banas med yxan	218
I isen vid Cape Union.	116	Ett stycke glansis i den skrofliga po-	
Den största vaksamhet var alltid af		larisen	220
nöden	119	En ansträngande väg	224
Den första foran afgår till Cape Belknap	121	De tungt lastade slädarne skjutas öfver	
Förtöjd vid isberg i Lincoln Bay	123	isryggen af eskimåer	228
Black Cape	126	Männen hjälpa hundarne i deras arbete	230
I skydd för isbergen vid Black Cape	128	Förberedelser för lodning	234
Då solen går ned för fem månader	130	I väntan på yxbrigadens ankomst	236
Förberedelser för vinterkvarteret vid		Hål hugges för lodning	238
Cape Sheridan	132	På ett isstycke öfver öppet vatten.	240
Petersens graf.	136	Crane City — lägret vid Cape Colum-	
Roosevelts kummel.	139	bia	242
Jaktbytet firas ombord	140	Egendomlig isformation vid Cape Co-	
Innan seglen togos ned för vintern	145	lumbia	244
Observationer verkställas.	147	Marvin verkställer observationer	246
Logement och proviantförråd vid Cape		Marsch genom oändig is	250
Sheridan	149	Slädreparation på isen	252
6,600 skålpund hundpemmikan trans-		En isrygg stänger vägen.	255
porteras till Porter Bay	152	En sällsynt jämn väg	257
Polartrakternas häst	153	Ett svårt vägrödningsarbete	259
En forä till Cape Columbia.	156	Ett isstycke användes som ponton-	
En gräddgul fläck höjde sig ur snön		brygga	267
— isbjörnen	161	Färd öfver en med ny is belagd sjö	270
Eskimåer med sitt jaktbyte af Caribous	163	Trötta män och trötta hundar.	272
Trakterna omkring Clement Markham		Fågelperspektiv visande Pearys väg	
Inlet	165	från Cape Sheridan till polen	273
Utänför ett af logementen	168	Bild i fågelperspektiv öfver mer än	
I månsken	170	100 eng. mil af polarsjön	277
En del af proviantförrådet	172	Oo-tah, Oo-que-ah, Si-gloo och E-ging-	
I styrmessen	174	wah, de fyra eskimåer, som medföljde	
Slädar tillverkas	175	till polen	280
En igloo skall uppföras	177	Stjärnbaneret planteras vid polen	281
En boxningsmatch mellan eskimåpojkar		Hundspannet för Peary's rekognosce-	
— ett steg till civilisation	178	ringskälke — vid polen	284
På visit hos kapten	181	Pearymonumentet vid Cape Morris K.	
Efter en snöstorm	184	Jesup	285
Roosevelt prässas hårdt af packisen	188	Vy af polarisen, tagen vid polen	288
Middag ombord	191	Rapporten, som nedlades vid nordpolen	289
Förberedelser till en jaktexpedition.	194	Igloo vid Camp Jesup — 6 April 1909	291
Hundarne angripa myskoxarne	196	Peary spejar efter land vid polen	293
Lekar ombord	198	De fem flaggorna vecklas ut vid nord-	
En släde af Pearys förbättrade typ —		polen.	296
12 fot lång	202	Passerande en rädda på ett isflak. —	
Julmiddagen tillagas	204	April 14, återresan	298

	Sid.		Sid.
Typisk vy vid 85° — återresan . . .	300	Midnattssolen i Whale-sound-regionen	321
Sista lägret på isen på återresan . . .	302	Hufvuden af myskoxar i Roosevelts	
Peary-slädar ombord på Roosevelt . . .	304	rigg	324
Kudlah, alias »Olyckan»	307	Caribouhufvuden i Roosevelts rigg . . .	325
Ur polarregionernas djurvärld	309	Eskimåer på väg till Roosevelt i ka-	
Monument vid Cape Columbia till min-		jaker	327
ne af kälkexpeditionens affärd och		Oo-tah före kälkexpeditionens uppbrott.	
återkomst	312	Oo-tah efter återkomsten	329
Isen bryter upp, 8 Aug. 09 — åter-		E-ging-wah före kälkexpeditionens upp-	
resan	313	brott. E-ging-wah efter återkomsten	331
Björn dödad i Clement Markham-sun-		Snöuggla från Cape Sheridan	333
det, Oktober 1909	317	Mättningsdiagram	345

